

အာရုံစိုက်မှု

၃ - ကျမ်း: တွဲ

ပထမအုပ်စု

၁၆၄
က

ကျေးဇူးရှင်
လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး
ရေးသား
စီရင်တော်မူအပ်သော

အနတ္တဒီပနီ

အနတ္တဝိဘာဝနာပါဠိနိဿယ

နှင့်

သစ္စတ္တဒီပနီ

(၃-ကျမ်းတွဲ)

ဟံသာဝတီပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်
၃၄၉-ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်း၊ ရန်ကင်းမြို့

၁၃၃၄-ခု (သာသနာ-၂၅၁၆)
H 103—A [ဟံသာပတိ] (ဒုတိယအကြိမ်)

၁၉၇၂-ခု

အနုတ္တဒိပနီ ၃-ကျမ်းတွဲ
ပုံနှိပ်ခြင်း

ပဌမအကြိမ် ၁၉၅၀-ခု၊

ဒုတိယအကြိမ် ၁၉၇၂-ခု၊ ဇူလိုင်လ

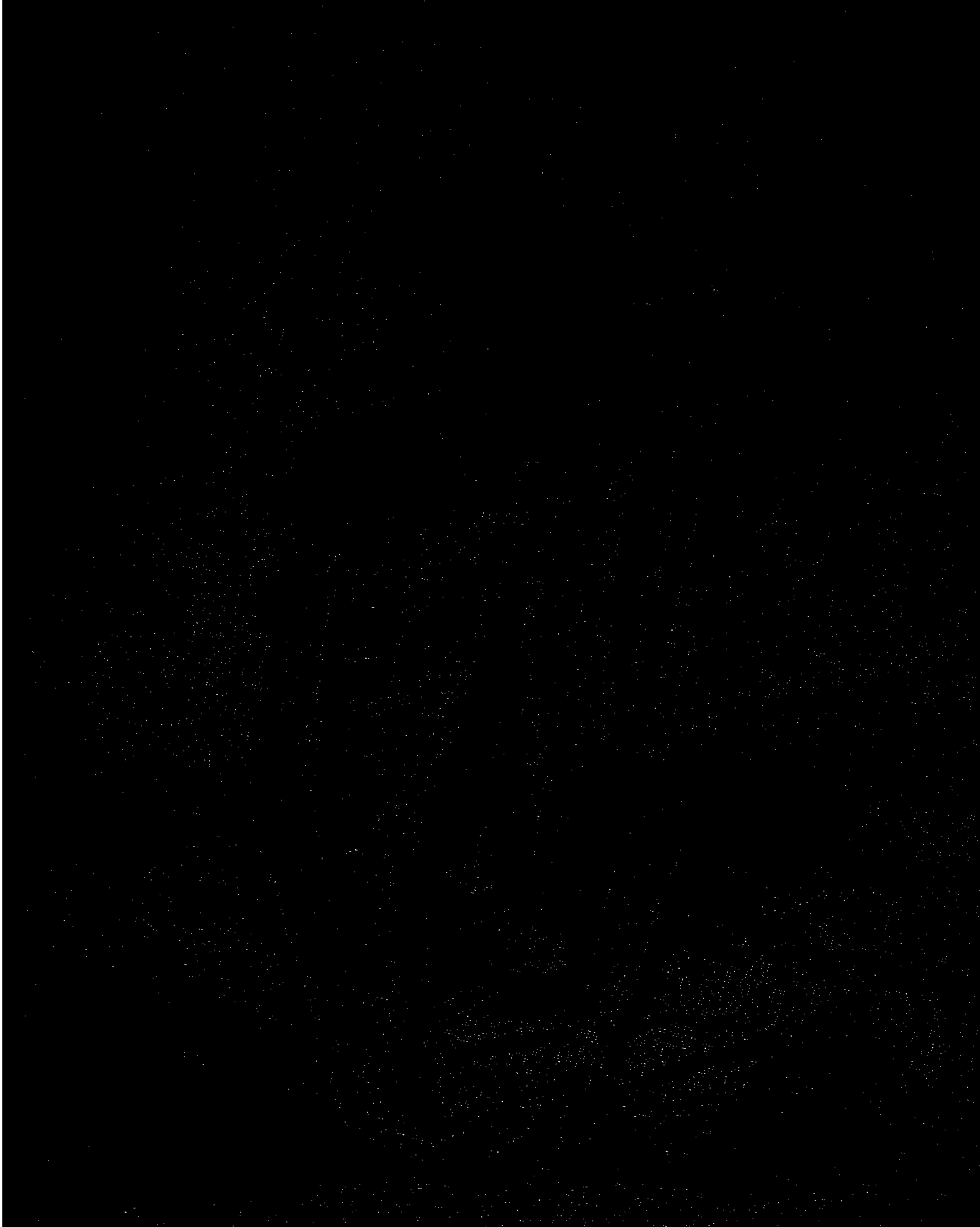
အုပ်ရေ ၂၅၀၀

ဘာသာရေးဆိုင်ရာစာပေခွင့်ပြုချက်အမှတ်
(၅၀၁၆)

၂၄၇၈၁

ရန်ကုန်မြို့ ဗိုလ်စအောင်ကျော်လမ်း
အမှတ် ၃၄၉-ဟံသာဝတီပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်တွင်
ဦးဇော်ဝင်း (မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၁၄၈၅/၀၀၀၄) က
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်

(မျက်နှာဖုံး ကာလာမောင်ဝင်းမှာ ရိုက်သည်)

ကျေးဇူးရှင်
လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး
ပုံတော်

မာတိကာ

ဦးစေ့	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	၁-အနတ္တဒီပနီ	
၁။	အဘိယံာစကနှင့် ပဋိညာဉ်	၁
၂။	သတိပေးတိုက်တွန်းချက်	၁
၃။	ကာယဂတာသတိ	၃
၄။	ပုဗ္ဗဘာဏသတိ	၅
၅။	ပရိညာသုံးပါး	၆
၆။	ဝိပလ္လာသမိစ္ဆာဓမ္မ ၃-ပါး	၈
၇။	ဝိပဿနာဆေးဖြင့် ပျောက်ငြိမ်းရာသော အနာများ	၉
၈။	ဝေဒနာ ၅-ပါး	၁၁
၉။	အကြောင်းကြောင့် အကျိုးဖြစ်လာပုံ	၁၅
၁၀။	ဝိညာဏ်ဟူသော အသိဓာတ်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်	၁၇
၁၁။	ဇယဓာတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်	၁၈
၁၂။	ဒုက္ခဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်	၁၉
၁၃။	သုခဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်	၂၁
၁၄။	သောမနဿဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်	၂၂
၁၅။	ဒေါမနဿ ဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်	၂၄
၁၆။	ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်	၂၄
၁၇။	ဝေဒနာ၏ အဿာဒနှင့် အာဒိနဝ	၂၅
၁၈။	ဝေဒနာငါးပါးတို့၏ ဒုက္ခသစ္စာအခြင်းအရာ	၃၃
၁၉။	အနိစ္စပရိညာ	၃၆
၂၀။	ဒုက္ခဝေဒနာ၌ အနိစ္စရူပံ	၃၇
၂၁။	သုခဝေဒနာ၌ အနိစ္စရူပံ	၃၉
၂၂။	သောမနဿဝေဒနာ၌ အနိစ္စရူပံ	၄၀
၂၃။	ဒေါမနဿဝေဒနာ၌ အနိစ္စရူပံ	၄၁
၂၄။	ဥပေက္ခာဝေဒနာ၌ အနိစ္စရူပံ	၄၁
၂၅။	အနိစ္စထင်မှ ဒုက္ခထင်နိုင်ပုံ	၄၂
၂၆။	အနိစ္စထင်မှ အနတ္တထင်နိုင်ပုံ	၄၅
၂၇။	ပညာကြိယာသင်္ခါရဒုက္ခနိပင်စက်ပုံ	၄၇

(၁)

မာတိကာ

နံပါတ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၀။	ချမ်းသာမှု သုခ သောမနဿတို့သင်္ခါရဒုက္ခဖြစ်ပုံ	၅၀
၂၉။	ဝေဒနာတို့၏ ဝိပရိကာမဒုက္ခ	၅၅
၃၀။	ဒုက္ခလက္ခဏာထင်မြင်နိုင်ခဲပုံ	၅၈
၃၁။	အနိစ္စမြင်သဖြင့် အနတ္တလက္ခဏာထင်ရှားပုံ	၅၉
၃၂။	ဒုက္ခမြင်သဖြင့် အနတ္တလက္ခဏာထင်ရှားပုံ	၆၁
၃၃။	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မြင်သဖြင့် အနတ္တလက္ခဏာထင်ရှားပုံ	၆၄
၃၄။	အနတ္တထင်မြင်ခြင်း၏ အကျိုးအာနိသံသ	၆၈
၃၅။	ပဟာနုပရိညာအစီအရင်	၈၁
၃၆။	ဝေဒနာကိုသာကမ္မဋ္ဌာန်းပြု၍ပြခြင်းအကြောင်း	၈၇
	၂-အနတ္တဝိဘာဝနာပါဠိနိဿယ	
၃၇။	ပဒသောဓနာကဏ္ဍ	၉၃
၃၈။	မိစ္ဆာဒဿနကဏ္ဍ	၉၄
၃၉။	အတ္တဒိဋ္ဌိပဟာနကဏ္ဍ	၉၄
၄၀။	သက္ကာယဒိဋ္ဌိပဟာနကဏ္ဍ	၉၅
၄၁။	ကာရကဒိဋ္ဌိပဟာနကဏ္ဍ	၉၅
၄၂။	အတ္တဒနတ္တ ဝိဘာဝကဏ္ဍ	၉၆
၄၃။	အသာရကဘာဝကဏ္ဍ	၉၇
၄၄။	ပဒသောဓနာခဏ်း	၉၈
၄၅။	မိစ္ဆာဒဿနခဏ်း	၁၀၀
၄၆။	အတ္တဒိဋ္ဌိသတ်ခဏ်း	၁၀၂
၄၇။	သက္ကာယဒိဋ္ဌိသတ်ခဏ်း	၁၀၅
၄၈။	ကာရကဒိဋ္ဌိသတ်ခဏ်း	၁၀၈
၄၉။	အတ္တအနတ္တဝေဘန်ခဏ်း	၁၀၉
၅၀။	နာမ်ရူပအနှစ်မဲ့ဖြစ်ပုံပြခဏ်း	၁၁၁
၅၁။	ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါစိစစ်ပြဆိုချက်	၁၁၃
	၃-သစ္စတ္ထဒီပနီ	
၅၂။	သစ္စာအနက် ၁၆-ချက်	၁၁၉
၅၃။	ဒုက္ခသစ္စာအနက် ၄-ချက်	၁၂၀
၅၄။	သမုဒယံသစ္စာအနက် ၄-ချက်	၁၃၁
၅၅။	နိရောဓသစ္စာအနက် ၄-ချက်	၁၃၂
၅၆။	မဂ္ဂသစ္စာအနက် ၄-ချက်	၁၃၃

နိဒါန်း

ကိုယ်ခန္ဓာကိုချယ်လှယ်စိုးမိုး အုပ်ချုပ်တတ်ခြင်း၊ ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးသော်လည်း အတ္တမူကားပျက်စီးခြင်းမရှိ ခန္ဓာအိမ်တခု အသစ်ဘန်ဆင်း ပြုလုပ်တတ်ခြင်း၊ ယင်းခန္ဓာကိုယ်ကို မိမိအလိုသို့လိုက်စေတတ်ခြင်း ဟူသော အတ္တဝါဒသည် အရိယာဂိုဏ်းဝင် သူတော်စင်တို့မှတစ်ပါး ပုထုဇဉ်မှန်သမျှ အစွဲကြီး စွဲနေကြ၏။ အတ္တဝါဒ အတ္တစွဲကိုပင် အတ္တဝါဒပါဒါဒါန်ဟု ပညတ်တော်မူခြင်းဖြစ်သည်။

ကမ္မာအဆက်ဆက် သာသနာပ အခါများ၌ အတ္တဝါဒကိုဆန့်ကျင်ဘက် မပြုနိုင်ကြ။ အတ္တဝါဒကိုသာ ထောက်ခံအားပေး ယုံကြည်ချက် အလေးသာ နေကြလေသည်။ ဘုရားသခင် ပွင့်တော်မူသောအခါကျမှသာ အတ္တဝါဒကို ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုခါ အနတ္တဝါဒကို ထွင်ထွင်ကြီး ဖြန့်တော်မူသည်။ အနတ္တဝါဒကို ဖြန့်တော်မူရခြင်းမှာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ စသော ကိလေသာတွေကို ပယ်ထုတ်နိုင်ရန်ဖြစ်၏။ ကိလေသာတွေပယ်ထုတ်နိုင်မှသာ သစ္စာ ၄-ပါး သိမြင်သည့် အရိယာဂိုဏ်းဝင် သူတော်စင် ဖြစ်နိုင်လေသည်။

အရင်းစစ် အမြစ်မြေကဆီသလို အရာခပ်သိမ်း အတ္တဝါဒ ငါစွဲရှိနေပါက ငါ့ကိုယ် ငါ့ခြေ ငါ့လက် ငါ့သား ငါ့သမီး ငါ့ဥစ္စာ ငါ့တတ် ငါ့သိ-စသည်ဖြင့် ငါ့တလုံးကို အကြောင်းခံ၍ လောဘမီး ဒေါသမီး မောဟမီး တွေတဟုန်းဟုန်းတေခက်လောင်ပြီး သစ္စာ ၄-ပါးနှင့်အဝေးကြီးဝေးကွာနေကြရပေသည်။ အတ္တဝါဒ ငါစွဲနေသမျှ ကိလေသာတွေကို ခေါ်ငင်လက်ခံနေမည်မှာ မလုံဟုဆိုလိုပေသည်။ ပဉ္စဂဂီ ရဟန်းတော်မြတ်တို့အား အနတ္တလက္ခဏသုတ်ကို ဟောကြားတော်မူပြီးမှသာ အတ္တစွဲပြုတ်၍ အနတ္တထင်ပြီး ကိလေသာတွေ လုံးဝကင်းစင်သွားသဖြင့် ရဟန္တာစင်စစ်ဖြစ်တော်မူကြသည်ကို ထောက်၍လည်း အနိစ္စ၊ ဒုက္ခနှင့်တကွ အနတ္တအပြီးတိုင်ထင်မှ ကိလေသာ ကင်းစင်နိုင်ကြောင်း သိသာလှ ပေသည်။

ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အတ္တဝါဒစွဲကို ပြုတ်စေ၍ အနတ္တတရား ထင်မြင်စေလိုသဖြင့် “အနတ္တဒီပနီ” မည်သောကျမ်းကို စေတနာအရင်းခံထား၍ ရေးသားစီရင်တော်မူလေသည်။ “အနတ္တဒီပနီ-အနတ္တကို ထင်ရှားဖွင့်ပြသောကျမ်း” ဟုဆိုသော်လည်း အနတ္တတရားကိုသာ ထင်ရှားစေသည်မဟုတ်။ အနတ္တတရားနှင့် ယှဉ်ဘက်ဖြစ်သော အနိစ္စတရား၊ ဒုက္ခ

(၉)

နိဒါန်း

တရားများကိုလည်း ထင်ရှားဖွင့်ပြတော်မူရုံသာမက ကြောင်းကျိုးဆက် ပဋိစ္စ-
သမုပ္ပါဒ်တရားတော်ကြီးနှင့် ဝိပဿနာရှုဘုယ်အခြေခံ ဝေဒနာ ဓာတ်ကြီး
များကိုလည်း ဤကျမ်းတွင်ထည့်သွင်း ဖွင့်ပြတော်မူခဲ့လေသည်။

ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ကျမ်းစာများ မပျောက်မပျက်ဘဲ
အမြဲတမ်းတည်ရှိနေရန် ရည်သန်ချက်ဖြင့် လယ်တီကျမ်းစာများကို သဘော
တူရာကျမ်းအချို့နှင့် ပူးတွဲ၍ရိုက်နှိပ်ခဲ့ရာ ယခုဤကျမ်းအဆုံးတွင်လည်း အနတ္တ
ဝိဘာဝနာပါဌ်နိဿယနှင့် သစ္စတ္တဒီပနီကျမ်းများ ကိုပါ ထည့်သွင်းထား
ပါသည်။ ဤအနတ္တဒီပနီကျမ်းကို ရိုက်နှိပ်ရာ၌ “ဆရာဦးခင်စိုး” [သာသနဓဇ
သိရိပဝရဓမ္မာစရိယ] နှင့် ဆရာဦးသိန်းဟန်တို့က ကောင်းစွာ တည်းဖြတ်
ကြပ်မသုတ်သင် ပြင်ဆင်ပုံနှိပ်အပ်သည် ဖြစ်ပါကြောင်း။

“ဟံသာဝတီ”

အ နှစ် တွင် ဝိပဿနာ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

အဘိယာစကနှင့် ပဋိညာဉ်

အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ ကျင်လည်ပြေးသွား မျောပါးနစ်မွန်း၍ နေကြရပါ ကုန်သော သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား မဟာကမ္ဘာ အသင်္ချေကြာသော်လည်း တကြိမ်တခါမျှ မတွေ့ရလို မကြုံကြုံရနိုင်လိုသည်ဖြစ်ပါ၍ အလွန်တွေ့ရခဲ ကြုံကြုံရခဲလှစွာသော ဗုဒ္ဓပုဂ္ဂိုလ်၊ သဒ္ဓမ္မသဝနခဏတို့နှင့် ယခုဆိုက်တိုက် ကြုံကြုံတွေ့ဆုံ၍ နေကြပါကုန်သော သူအပေါင်းတို့အား ထိုတွေ့ကြုံခဲလှ စွာသော ဗုဒ္ဓပုဂ္ဂိုလ်၊ သဒ္ဓမ္မသဝနခဏတို့၏ နှစ်ဆိဩဇာ အရသာကို သုံးဆောင်ခံစံကြရန် တစုံတခုသော ပဋိပတ်နည်းလမ်းကို ထုတ်ဘော်ညွှန်ပြ ပါမည့်အကြောင်းနှင့် အလုံမြို့မ ရွှေကျောင်းတိုက်ဆရာရှင်ဉာဏဝံသ လျှောက် ထားတောင်းပန်အပ်သည်ဖြစ်၍ ၎င်းမြို့မ၏တဘက် ရွှေတောင်ဦးထောင်ပေါ် ကျောက်ဂူ စကြိုကျောင်းနေ လယ်တီဆရာငါသည် ကျမ်းဂန်တို့မှ လာရှိသည့် အတိုင်း အလွန်သိလွယ် ထင်လွယ် မြင်လွယ်လှစွာ ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်း ပဋိ ပတ်လမ်းကို ထုတ်ဘော်ပြညွှန်းပေးအံ့သတည်း။

သတိပေး တိုက်တွန်းချက်

ဗုဒ္ဓပုဂ္ဂိုလ် ဒါ သဒ္ဓမ္မော စ၊ သောကမ္ပိ . အတိဒုလ္လဘော။
ဇဟန္တော သုလဘေ ဝိရော၊ ဂဏှောယျ အတိဒုလ္လဘံ။

(၂)

အနတ္တဒီပနီ

ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ၊ ဘုရားပွင့်သောအခါသည်၎င်း။ သဒ္ဓမ္မော၊ သာသနာ
တော်သည်၎င်း။ လောကမ္ပိ၊ သံသရာ လောကကြီး၌။ အတိဒုလ္လဘာ၊
မဟာကမ္ဘာ အသင်္ချေကြာသော်လည်း တခါတရံမျှ တွေ့ကြုံရခဲလှ၏။ တသ္မာ၊
ထိုကြောင့်။ (ထည့်)။ ဓိရော၊ ပညာရှိသည်။ သုလဘော၊ သံသရာလောကကြီး၌
ရလွယ် တွေ့လွယ်လှ ကုန်သော လူ့စီးပွား ရှင်စီးပွားတွေကို။ ဇဟန္တော၊
လွတ်လွတ်ခွာစွာလှုပ်လျက်။ အတိဒုလ္လဘံ၊ အလွန်တွေ့ကြုံရခဲလှစွာသော ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ်၊
သဒ္ဓမ္မစီးပွားကို။ ဂဏှေယျ၊ အရယူထိုက်လှလေသတည်း။

ထိုခဏနှစ်ပါးနှင့် ထောက်စာသည်ရှိသော် လူ့အသက် လူ့ခန္ဓာ လူ့ဘဝ
သည်လည်း အလွန်ရလွယ်သော စီးပွားပင်ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ယခုဘဝ
ရရှိ၍နေသော မိမိအသက် မိမိခန္ဓာ မိမိဘဝ အတွက်နှင့်ပင် ငြိတုယ်နှောင့်
နှေးခြင်းကို မဖြစ်စေမူ၍ ထိုခဏနှစ်ပါး၏ နှစ်ဆီဩဇာ အရသာကိုသာ အရ
အမိ ကြိုးကုတ်ထိုက်လေ သတည်း။ ။သတိပေးဂါထာပါဌ် အနက်။

ကာယဂတာသတိ

တခုခုသော ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းမှုကို ထင်မြင်အောင် အားထုတ်လိုသော
သူသည် မိမိစိတ်ကို ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံရှိစွာ မိမိကိုယ်ခန္ဓာအတွင်းသို့ သွင်းတိုင်း
သွင်းတိုင်း စိုက်စိုက် စူးစူးဝင်၍ ထားရာအာရုံ၌ တည်ငြိမ်စွာ နေစေခြင်းငှါ
ကာယဂတာ သတိကို ရှေးဦးစွာ တည်ထောင်ရာ၏။ ကာယ ဂတာ သတိ
ဆိုသည်ကား—

- (၁) အာနာပါန၌ စွဲမြဲသောသတိ၊
- (၂) ဣရိယာပထသမ္ပဇည၌ စွဲမြဲသောသတိ—

အစရှိသည်ဖြင့် မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်၌ လာသော သတိအစီအရင်စုကို
ဆိုသတည်း။ ထိုအစီအရင် နှစ်ပါးတို့တွင် အာနာပါန အစီအရင်သည်
အာနာပါနဒီပနီ ပိုင်းမှာ ထင်ရှားလာလတ္တံ့။

စတုဣရိယာပထ သမ္ပဇည အစီအရင်ဆိုသည်ကား—

ပုနစပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဂစ္ဆာမိတိပဇာနာတိ၊
ဌိတောဝါ ဌိတောမ္ပိတိ ပဇာနာတိ၊ နိသိန္တောဝါ နိသိန္တောမ္ပိတိ ပဇာ-
နာတိ၊ သယာနောဝါ သယာနောမ္ပိတိ ပဇာနာတိ။ ယထာ ယထာ
ဝါ ပနဿ ကာယော ပဏိဟိတော ဟောတိ။ တထာ တထာ နံ
ပဇာနာတိ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူသော အစီအရင်ပေတည်း။

ကာယဂတာသတိ

(၃)

ဣရိယာပထသမ္ပဇည။ ။ ထွက်သက် ဝင်သက်ကို သိမ်မွေ့လှ၍ မရှုလိုလျှင် ဤဣရိယာပထသမ္ပဇညကို အားထုတ် ရမည်။
အားထုတ်ပုံကား- သွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ လျောင်းခြင်း ဣရိယာ ပုထ်လေးပါးတွင်-

(၁) သွားခြင်းဣရိယာပုထ်၌ ခြေလှမ်းတိုင်းခြေလှမ်းတိုင်း ငါသွား၏ ငါသွား၏ဟု ခြေ၌တည်သော စိတ်ကို ဖြစ်စေ၍ သွားရမည်။ ခြေတလှမ်းမျှ အမှတ်တမဲ့ မလှမ်းမိစေနှင့်။ အာရုံတပါး မဝင်စေနှင့်။ ခြေလှမ်းတိုင်း လှမ်းတိုင်းမှာ အကြံ အငင် အချ သုံးချက်လုံး ထင်စွာသိ၍ လှမ်းနိုင်ပေမူ ကောင်းလှ၏။ အစ၌ သုံးချက်လုံး မထင်တည့်နိုင်လျှင် အချ အချ ကိုသာ အာရုံပြုလေ။ လွယ်သည်ဟု မထင်နှင့်။ လေလိုလွင့်၍ နေသော စိတ်ကို ချုပ်တည်းမှုဖြစ်သည်။ အလှမ်းများစွာ သွား၍စမ်းမှု ခက်မှန်းသိမည်။

(၂) ရပ်ခြင်းအမှု၌ ရပ်မည်ပြုသောအခါ ငါရပ်မည်ဟု သိ၍ရပ်။ အမှတ် တမဲ့ မရပ်မိစေနှင့်။ ရပ်၍နေစဉ်အခါ၌ မိမိကိုယ်ကို အာရုံပြု၍ ငါရပ်၏ ငါရပ် ၏ဟု အမြဲစိတ်ကိုဖြစ်စေ၍ နေရမည်။ အပသို့ စိတ်ထွက်၍မသွားစေနှင့်။ အာရုံ တပါး မဝင်စေနှင့်။

(၃) ထိုင်ခြင်းအမှု၌ ထိုင်မည်ပြုသောအခါ ငါထိုင်မည်ဟု မိမိခန္ဓာ ကိုယ်ကိုအာရုံပြု၍ ထိုင်ရမည်။ အမှတ်တမဲ့ မထိုင်မိစေနှင့်။ ထိုင်၍နေစဉ်အခါ၌ မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို အာရုံပြု၍ ငါထိုင်၏ ငါထိုင်၏ဟု အမြဲစိတ်ကို ဖြစ်စေရမည်။ အပသို့ စိတ်မထွက်စေနှင့်။ အာရုံတပါး မဝင်စေနှင့်။

(၄) အိပ်ခြင်းအမှု၌ အိပ်မည်ပြုသောအခါ၌ ငါအိပ်မည်ဟု သိ၍အိပ်။ အမှတ်တမဲ့ မအိပ်မိစေနှင့်။ အိပ်၍နေစဉ်အခါ၌လည်း မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို အာရုံ ပြု၍ ငါအိပ်သည် ငါအိပ်သည်ဟု အမြဲစိတ်ကို ဖြစ်စေရမည်။ အပသို့ စိတ် မလွင့်စေနှင့်။ အာရုံတပါးမဝင်စေနှင့်။

ဣန္ဒြိယ သံဝရသီလ။ ။ မျက်စိဥပစာ နားဥပစာ၌ဖြစ်၍ မြင်လာ ကြား လာသည်ရှိသော် မြင်ကာမတ္တ ကြားကာမတ္တ၌ တည်စေရမည်။ ထိုအာရုံသို့ စိတ်ဝိတက်လိုက်စားခြင်းကို မပြုရ။ သည်ကို ရည်၍-

တသ္မာတိဟ တေ ဗာဟိယ ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တံ ဘဝိဿတိ။ သုတေ သုတမတ္တံဘဝိဿတိ။ မုတေ မုတမတ္တံ ဘဝိဿတိ။ ဝိညာတေ ဝိညာတ- မတ္တံ ဘဝိဿတိ။ ဝေဠုတေ ဗာဟိယ သိက္ခိတဗ္ဗံ။
ဟူ၍ ဣန္ဒြိယသံဝရ အစီအရင်ကို ဟောတော်မူသည်။

(၄)

အနတ္တဒီပနီ

ဗာဟိယ၊ ဗာဟိယ။ တဿ၊ ထို့ကြောင့်လျှင်။ (တိဟကားအနက်မရှိ)။
 တေ၊ သင့်အား၊ ဒိဋ္ဌ၊ မျက်စိတွင် မြင်လာသော အာရုံ၌။ ဒိဋ္ဌမတ္တံ၊ မြင်ရုံမျှသည်။
 ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ရလတ္တံ့။ သုတေ၊ နားတွင်ကြားလာသော အာရုံ၌။ သုတမတ္တံ၊
 ကြားရုံမျှသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ရလတ္တံ့။ မုတေ၊ နှာခေါင်း ခံတွင်း ကိုယ်အင်္ဂါ
 တို့မှာ ရောက်လာထိလာသော အာရုံစု၌။ မုတမတ္တံ၊ ရောက်ရုံမျှ ထိရုံမျှသည်။
 ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ရလတ္တံ့။ ဝိညာတေ၊ မနောတွင် ထင်လာ သိလာသော အာရုံစု၌။
 ဝိညာတမတ္တံ၊ သိရုံမျှသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ရလတ္တံ့။ ဗာဟိယ၊ ဗာဟိယ။
 ဝေဠု၊ ဤသို့လျှင်။ တေ၊ သင်သည်။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်အပ်အားထုတ်အပ်၏။

မိမိ၌ တည်ထောင်၍ လုပ်သော အာရုံမှတစ်ပါး ခြောက်ဒွါရ၌ ထင်လာတွေ့
 ကြုံလာသော အာရုံစုမှာ ဝိတက်၊ ဝိစာရလိုက်စားခြင်းကို မပြုမူ၍ ရုတ်တရက်
 မြင်၍ ကြား၍ တွေ့ကြုံ၍ ကွယ်လွန်စေရမည်ဟု ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ အစီ
 အရင်ကို ဟောတော်မူသော ပါဠိတော်ပေတည်း။

အသမ္မောဟသမ္ပဇည။ ။ “ယထာ ယထာ ဝါပနဿ ကာယော ပဏိဟိ-
 တော ဟောတိ၊ တထာ တထာ နံ ပဇာ-
 နာတိ” ဟူသော ပါဠိဖြင့်ကား ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဣရိယာပုထ်ကြီးလေးပါး
 အတွင်း၌ဖြစ်သော ထိုထိုကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အပေါင်းတို့၏ လှုပ်ခြင်း ရှားခြင်း
 ထားခြင်း သို့ခြင်း ချိခြင်း ကြွခြင်း အစရှိသော ကိုယ်အမှု ကိုယ်အမှုအရာစုကို
 ပြုသော အခါ၌လည်း ပြုနေကျအတိုင်း အမှတ်တမဲ့ မပြုရာ၊ မည်သို့ပြုမည်ဟု
 ထိုကိုယ်အင်္ဂါကို အာရုံပြု၍သာ ပြုရမည်ဟူသော အစီအရင်ကိုပြတော်မူသည်။

လိုရင်းအချုပ်ကား ကာယဂတာသတိဆိုသည်နှင့်အညီ မိမိခန္ဓာကိုယ်မှ
 လွတ်ရာအပသို့ မိမိစိတ်ကို ထွက်၍ မလွင့်ပါးရအောင် သတိဖြင့် ချုပ်ထိန်းမှု
 ပေတည်း။ ဤသို့ ဣရိယာပုထ်ကြီး ဣရိယာပုထ်ငယ်တို့၌ ပြုနေကျအတိုင်း
 အမှတ်တမဲ့ မပြုမိစေမူ၍ အလုံးစုံ အစေ့အင ချိ၍သိ၍ စိတ်ထဲတွင်
 ထင်မြင်၍ ထင်မြင်၍သာ ပြုမိသည်ကို အသမ္မောဟသမ္ပဇည ဆိုသတည်း။
 အဋ္ဌကထာတို့၌ ပြသော ဣရိယာပထအစီအရင်၊ အသမ္မောဟသမ္ပဇညအစီ
 အရင်တို့သည်ကား နက်နဲသော ဉာဏ်ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့်သာ သင့်
 လျော်သော အစီအရင်တို့ပေတည်း။

သမ္ပဇညနုစ်ပါး၏လိုရင်းပဓာန။ ။ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဣရိယာပထသမ္ပဇည
 အစီအရင်၊ အသမ္မောဟ သမ္ပဇည
 အစီအရင် တို့ကား ယခုကာလ၌ ရှိကြသော သူ့သူငါ့ အမျှားတို့နှင့်

ပုဗ္ဗဘာဂသတိ

(၅)

သင့်လျော်သော အစီအရင်တို့ပေတည်း၊ ယခုကာလ၌ရှိကြသော သူတို့မှာမူ ကား ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ ပြည့်စုံရုံမျှ ကာယဂတာသတိ တည်ရုံမျှ၌ပင်လျှင် အလွန်ခဲယဉ်းကြကုန်၏။

ငါသွားသည် ငါရပ်သည် အစရှိသည်တို့၌ ငါဟူသောသတ္တသညာ၊ အတ္တသညာ၊ ဇီဝသညာ ကွာပျောက်စေရန် အခွင့်နှင့် အလွန် ဝေးကွာကြကုန်၏။ စင်စစ်မူကား ဝိဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း၏ ဥပစာရ အကျိုးငှာရှေးဦးစွာကာယဂတာသတိကိုမှူးမြူမှု အစီအရင်ဖြစ်သော “ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ” အစရှိသော ပုဗ္ဗဘာဂအစီ အရင်များ၌ သတ္တသညာ၊ အတ္တသညာ၊ ဇီဝသညာ ပျောက်ကင်း စေရန် အခွင့်သည် လိုရင်းပခာနမဟုတ်သေး။

အစဉ်ထာဝရက လေလိုလွင့်ပါး၍ အုပ်မရချုပ်မရ ရှိနေသောမိမိစိတ်ကို မိမိကိုယ်ခန္ဓာ အစိတ်အပေါင်း၌ သတိနှင့်ချုပ်တည်းရသော သုတိသံဝရ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရ၊ ကာယဂတာသတိမူမျှသာ လိုရင်းပခာနတည်း။ သတ္တသညာ၊ အတ္တသညာ၊ ဇီဝသညာပျောက်ကင်းမှုမှာမူကား ထိုထိုသတိပဋ္ဌာနပဗ္ဗ၏အဆုံး၌ “သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ” အစရှိသည်ဖြင့် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အစီအရင်မှာမူ ပုဂ္ဂလ၊ သတ္တ၊ အတ္တ၊ ဇီဝသညာ ပျောက်ကင်းစေရန်အခွင့် လိုရင်းပခာန ဖြစ်ပေသတည်း။

ဣရိယာပထသမ္ပဇညအမြက်ပြီး၏။

“အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ” အစရှိသော နောက်နောက်သော သတိပဋ္ဌာနပဗ္ဗ တို့၌လည်း ဤနည်းတူသိလေ။
ကာယဂတာသတိ အစီအရင်အမြက်ပြီး၏။

ပုဗ္ဗဘာဂသတိ

ဤစာအုပ်မှာ ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်း အစီအရင်ကို ပြဆိုလတ္တံ့ ဖြစ်သည်နှင့် အညီ ပုဗ္ဗဘာဂဖြစ်သော သတိပွားမှု အစီအရင်မှာလည်း—

“ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သုခံ ဝါ ဝေဒနံ ဝေဒိယမာနော သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒိယာမိတိ ပဇာနာတိ”—

အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသော ဝေဒနာသတိပဋ္ဌာန် အစီအရင်ကို ပြဆိုရန်အခွင့် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း ဣရိယာပုထ်လေးပါး၌ ခံစားဆဲ

(၆)

အနတ္တဒီပနီ

ဖြစ်သော ဝေဒနာအမျိုးမျိုးကို ပိုင်းခြား၍ ပွားများရန် ခဲယဉ်းလိမ့်မည် ထင်ပေ၍ ထင်ရှားလှစွာသော ကာယဂတာသတိ အစီအရင်ကို ထုတ်ဆိုလိုက် ပေသည်။

မိမိ၌ ကောင်းစွာတည်ပြီးသော ကာယဂတာသတိအမှုကိုမူကား ဝိပဿနာ မှုကို အားထုတ်သောအခါ၌လည်း ကာယဂတာသတိတသက် ဝိပဿနာရှုမှု တဘက် အမြဲဘက်တဲ၍ လိုက်ရသည်။ ဝိပဿနာရှုမှုက ဂေါစရသမ္ပုဇညပြု၍ ဝိပဿနာအာရုံမှ စိတ်ကိုရုပ်သိမ်းဆဲအခါ၌ ထိုကာယဂတာသတိကို ဖြစ်စေ၍ နေရသည်။ ထိုကာယဂတာသတိကိုလည်း တသက်လုံး မလွတ်ရပြီ။

ကာယဂတာသတိလိုအပ်သူ မလိုအပ်သူ။ ။ ဝိပဿနာမှမည်သည် ဉာဏ်ပညာ မှ ဖြစ်၏။ ဉာဏ်ပညာ အဟုတ် အဟုတ် ထိုးထွင်း၍ ပေါက်ရောက်အောင် ထင်နိုင်မြင်နိုင်ပေလျှင်ကိစ္စပြီး၏။ ထို့ကြောင့် ဉာဏ်ပညာထက်သန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ထိုကာယဂတာသတိ ပွားများမှုကို အထူး အားမထုတ်သော်လည်း အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ကောင်း ကောင်းထင်မြင်၍ သွားလျှင် ပြီးစီးပါ၏။ ထိုသို့မထင်တည့်နိုင် မမြင်တည့် နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာမူကား ထိုကာယဂတာသတိကို ရှေးဦးစွာပွားများ၍ စိတ်တည်ကြည်ခွင့် ကောင်းကောင်းရမှ ဝိပဿနာမှုကို အားထုတ်ရာ သတည်း။

ပုဗ္ဗဘာဂသတိအစီအရင်ပြီး၏။

ပရိညာသုံးပါး

ယခုအခါ၌ ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်း အစီအရင်ကို ပြုဆိုပေအံ့။ ဤဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းမှ၌ ဉာတပရိညာ၊ တီရဏပရိညာ၊ ပဟာနပရိညာဟူသော ပရိညာ သုံးပါးကို သိအပ်၏။

* ဉာတ-တီရဏ၊ ပဟာနံ၊ သုံးတန်ပရိညာ။ ။ (သံပေါက်)

- (၁) ဉာတပရိညာ ဆိုသည်ကား မေဓဝတ္ထာနဉာဏ်၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ်နှင့်တကွ ဝေဒနာ၏ ဒုက္ခသစ္စာအချက်ကို ပိုင်ပိုင် သိခြင်း တည်း။
- (၂) တီရဏပရိညာ ဆိုသည်ကား ဝေဒနာ၏ အနိစ္စအချက် ဒုက္ခ အချက် အနတ္တအချက်ကို ပိုင်ပိုင်သိခြင်းတည်း။

ပရိညာသုံးပါး

(၇)

(၃) ပဟာနပရိညာ ဆိုသည်ကား ဝေဒနာ၌ သာယံ တွယ်တာ သော တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကို အမြစ်အရင်းနှင့် ဘက္ခ ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင် ပယ်ဖြတ်ခြင်းတည်း။

သုခသညာကိုအပြီးပယ်နိုင်သည့်အပြင် မပယ်နိုင်သည့်အပြင်မူ ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်း အပြီးတိုင်သည်၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ကျမှ ဝေဒနာ၌ ပဟာနပရိညာ အပြီးတိုင် သည်၊ သောတာပတ္တိမဂ်၌ကား ဝေဒနာ၌ နိစ္စသညာ၊ နိစ္စစိတ္တ၊ နိစ္စဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တ သညာ၊ အတ္တစိတ္တ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိကို အပြီးတိုင် ပယ်နိုင်၏။ သုခစိတ္တ၊ သုခဒိဋ္ဌိကိုလည်း အပြီးတိုင် ပယ်နိုင်၏။ သုခသညာကိုမူကား မပယ်နိုင်သေး၊ သုခ သညာကို အရဟတ္တမဂ်သို့ရောက်မှ အပြီးတိုင် ပယ်နိုင်သည်။

အနိစ္စနှင့် အနတ္တကို သောတာပတ္တိမဂ်တိုင်လျှင် အပြီးတိုင် ထင်မြင်နိုင်၏။ ဒုက္ခကိုကား အရဟတ္တမဂ်သို့ကျမှ အပြီးတိုင် ထင်မြင်သည်။ အောက်ဖြစ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဒုက္ခကို အပြီးတိုင် မထင်မြင်နိုင်ကြကုန်သေး၊ ဒုက္ခကို အပြီးတိုင် မထင်မြင်နိုင်ကြကုန်သေးသည့် အတွက်ကြောင့် အောက်အရိယာ တို့သည် တဏှာနှင့်မာနကို မပယ်နိုင်ကြကုန်သေးသည်။

သောတာပန်အာရုံခံစားသေးခြင်းအကြောင်း။ ။ အောက်မဂ် တို့၌ သမုဒယ သစ္စာကို ပယ်သည်မှာ နိစ္စသညာ၊ နိစ္စစိတ္တ၊ နိစ္စဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တသညာ၊ အတ္တစိတ္တ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ သုခစိတ္တ၊ သုခဒိဋ္ဌိတို့နှင့်ယှဉ်သော သမုဒယသစ္စာကိုသာ အကြွင်းမဲ့ ပယ်နိုင်ကြ ကုန်သည်။ သုခသညာနှင့် ယှဉ်သော သမုဒယသစ္စာ၊ တဏှာ၊ မာနတို့ကို ပယ်နိုင်ကြကုန်သေး၊ ထို့ကြောင့် ခုနစ်နှစ်အရွယ်က သောတာပန် ဖြစ်သော ဝိသုဒ္ဓါသည် သားယောကျ်ား တကျိပ်၊ သမီးမိန်းမ တကျိပ် ရအောင်ပင် ကာမဂုဏ်မှုတို့၌ မွေ့လျော်ပျော်ပါး ခံစားလျက် ရှိသေးသည်။ ယခုလည်း နိမ္မာနရတိနတ်ပြည်မှာ နတ်မင်းကြီး၏ နတ်မိဖုရားဖြစ်၍ ခံစား လျက်ပင် ရှိသေးသည်။

သောတာပန်ဖြစ်သော သိကြားမင်းသည် ယခု နတ်မိဖုရား သုံးကုဋေ ခြောက်သန်းနှင့် ခံစားလျက်ပင်ရှိလေသည်။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ကာမျှနှင့် ဤသူကား အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တည်းဟု အတူနေ အပေါင်းအဘော်တို့က သိနိုင်

(၈)

အနတ္တဒီပနီ

ကြံကုန်သေးသည် မဟုတ်၊ ဒုစ္စရိုက်မှုမျိုးမှ တပါးသော ခံစားမှု စံစားမှု ချော်ပါးမှု ပစ္စည်းဥစ္စာ ရှာဘော့ထိုန်းသိမ်းမှုတို့မှာ ပကတိပုထုဇ္ဇန်တို့နှင့် မခြားမနားပင်ရှိသေးသည်။

ဤကား ပဟာနပရိညာ၌ သိထိုက်သော အထူးအပြားတည်း။ ။တရပ်။

ဝိပလ္လာသမိစ္ဆာဓမ္မ ၃-ပါး

ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ပယ်ဖျောက်ရာသော ဝိပလ္လာသတရား သုံးပါးရှိ၏။

- (၁) သညာဝိပလ္လာသတပါး၊
  - (၂) စိတ္တဝိပလ္လာသတပါး၊
  - (၃) ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသတပါး၊
- ထိုသုံးပါးတို့တွင် သညာဝိပလ္လာသသည်-

- (၁) အနိစ္စေ နိစ္စသညာတပါး၊
- (၂) ဒုက္ခေ သုခသညာတပါး၊
- (၃) အနတ္တေ အတ္တသညာတပါး-

ဟူ၍ မိစ္ဆာသညာသုံးပါးရှိ၏။ စိတ္တဝိပလ္လာသသည်-

- (၁) အနိစ္စေ နိစ္စစိတ္တတပါး၊
- (၂) ဒုက္ခေ သုခစိတ္တတပါး၊
- (၃) အနတ္တေ အတ္တစိတ္တတပါး-

ဟူ၍ မိစ္ဆာစိတ္တသုံးပါးရှိ၏။ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသသည်လည်း-

- (၁) အနိစ္စေ နိစ္စဒိဋ္ဌိတပါး၊
- (၂) ဒုက္ခေ သုခဒိဋ္ဌိတပါး၊
- (၃) အနတ္တေ အတ္တဒိဋ္ဌိတပါး-

ဟူ၍ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသုံးပါးရှိ၏။ မိစ္ဆာဝိပလ္လာသတရား ကိုးပါးဖြစ်၏။

စိတ်အမြင်မှောက်မှားပုံ။ ။ မိစ္ဆာသညာ၊ မိစ္ဆာစိတ္တ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသုံးပါးတို့၏

ဖြစ်ပုံ အထူးကား စိတ်မည်သည် ပရမတ်ဖြစ်သော ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့ကို အစိတ်အစိတ် ပိုင်းခြား၍ မမြင်တတ်။ များစွာသော ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့ကို တပေါင်းတည်း တလုံးတည်း တခုတည်းပြု၍ အပေါင်းသမူဟပညတ်ကိုသာ မြင်တတ်၏။ မြစ်ရေအယဉ်ကိုလည်း ကောင်း၊ မီးတောက်မီးလျှံကိုလည်းကောင်း ကြည့်ရှု၍ နေရာ၌ တမြစ်လုံးသည် ရေလုံးရေခဲ တခုတည်းဟု မြင်၏။ မီးတောက်ကြီး တခုလုံးသည် အလုံး အခဲ တခုတည်းဟု မြင်၏။

ဝိပဿနာဆေးဖြင့်ပျောက်ငြိမ်းရာသောအနာများ (၉)

ထိုအတူ စိတ်မည်သည် တမျိုးတမျိုးသော ရုပ်တရား၊ နာမ်တရား တို့ကို ဥပါဒ်ခဏ၊ ဘင်ခဏအားဖြင့် အပိုင်းအပိုင်းဖြတ်၍ မမြင်တတ်၊ ဖြစ်မှုချုပ်မှုနှင့် အပိုင်းအပိုင်း ပြတ်၍နေကုန်သော များစွာသော အတိုအနှောင်းတို့ကို တပေါင်းတည်း တလုံးတည်း တခုတည်းပြု၍ အစဉ်သန္တတိပညတ်ကိုသာ မြင် တတ်၏။ ကိုယ်တွင်းမှာဖြစ်၍နေသောစိတ်ကို ဟသက်လုံးမှတစ်စိတ်သာဟုမြင်၏။ မြစ်ရေအယဉ်ကိုမြင်၍နေရာ၌ အညာမှစီး၍လာသော မြစ်ရေသည် ပင်လယ် သို့ဝင်သည်တိုင်အောင် တခုတည်းသာဟုမြင်၏။ ညဉ့်ဦးယာမ်ကစ၍ သန်းခေါင် ယာမ်တိုင်အောင် ထွန်း၍ထားသောမီးတောက်ကိုမြင်ရာ၌ ညဉ့်ဦးယာမ်ကစ၍ သန်းခေါင်ယာမ်တိုင်အောင် မီးတောက်တခုသာဟု မြင်၏။ ဤကား စိတ် အမြင်မှောက်မှားပုံတည်း။

ဒိဋ္ဌိအမြင်မှောက်မှားပုံ။ ။ ဒိဋ္ဌိသည်ကား ကိုယ်ခန္ဓာ တွင်းမှာ ဖြစ်၍ နေသော စိတ်ကို တသက်လုံးမှ တစိတ်သည် သာ အမှန်ဖြစ်၏။ ထိုစိတ်သည် သတ္တဝါ၏ အနှစ်သာရ အတ္တဖြစ်၏ဟုမြင်၏။ ဤကား ဒိဋ္ဌိအမြင်မှောက်မှားပုံတည်း။

သညာအမြင်မှောက်မှားပုံ။ ။ သညာသည်မူကား မိမိက ဘယ်သင်း ဘယ်ဟာဟု မြင်တတ်သော တရားမဟုတ်၊ စိတ်မြင်တိုင်း ဒိဋ္ဌိမြင်တိုင်းကို အဟုတ်အမှန်ပြု၍ အမြဲအစွဲ မှတ်မှုသာတည်း။ ဤကား သညာမှောက်မှားပုံတည်း။ ဤသညာ အမြဲအစွဲမှတ်မှုသည် ကံလ ကြာမြင့်လျှင် ကြာမြင့်သည့်အလျောက် အလွန်ခိုင်မြဲ၏။ ဖြေဖျောက် ပယ်ဖျက် ခြင်းငှာ အလွန်ခဲယဉ်းလှ၏။ ဤကား မိစ္ဆာဝိပလ္လာသ ဓမ္မသုံးပါးတို့၏ဖြစ်ပုံ အထူးအပြားတည်း။

ဝိပလ္လာသမိစ္ဆာဓမ္မသုံးပါးပြီး၏။

ဝိပဿနာဆေးဖြင့်ပျောက်ငြိမ်းရာသောအနာများ

ဂါဟစွဲလမ်း ဘမ်းယူခြင်း ၃-ပါး။ ။ အခိုင်အမြဲ တွယ်တာ စွဲလမ်း သော မိစ္ဆာဂါဟတရား သုံး ပါးရှိ၏။ တဏှာဂါဟတပါး၊ မာနဂါဟတပါး၊ ဒိဋ္ဌိဂါဟတပါး။ လောက၌ အတင်းအကြပ်ဘမ်းတတ်သည်ကို ဂါဟ ဟူ၍၎င်း၊ ဂဟ ဟူ၍၎င်း ခေါ်၏။ တနင်္ဂနွေဂြိုဟ်၊ တနင်းလာဂြိုဟ် စသည်တည်း။ ဓမ္မတို့၌လည်း အတင်းအကြပ် အခိုင်အမြဲ စွဲလမ်းဘမ်းယူတတ်သော တရားသုံးပါးကို ဂါဟဆိုသတည်း။

(၁၀)

အနတ္တဒီပနီ

- (၁) ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို တဏှာသည် ငါပိုင်ဥစ္စာဟု စွဲလမ်း၏။
- (၂) မာနသည် ငါဟု စွဲလမ်း၏။ ငါနတ် ငါလူ ငါမင်း ငါသေဋ္ဌေး ငါယောကျ်ား ငါမိန်းမ ငါမည်သူ ငါမြင်သည် ငါကြားသည် ငါကြံသည် ငါသိသည် ငါပြောသည် ငါဆိုသည် ငါသွားသည် ငါလာသည် အစရှိသည်တည်း။
- (၃) ဒိဋ္ဌိသည် ငါ၏အတ္တဟုစွဲလမ်း၏။ ငါ၌မြင်တတ်သော အနှစ်သာရ အတ္တရှိ၏။ ကြားတတ်သော အနှစ်သာရ အတ္တရှိ၏။ ကြံတတ်သိတတ်သော အနှစ်သာရ အတ္တရှိ၏။ ပြောတတ်ဆိုတတ် လှုပ်တတ် ရှားတတ် သွားတတ် လာတတ်သော အနှစ်သာရ အတ္တရှိ၏ စသည်တည်း။ ရှေး၌ ပြဆိုခဲ့သော မိစ္ဆာဝိပလ္လာသ အမှောက် အမှား သုံးပါးကြောင့် ဤဂါဟတရား သုံးပါးဖြစ်ရ၏။

ဂါဟ-စွဲလမ်း ၃-ပါး ပျောက်ပုံ။ ။ (၁) ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ တရား တို့၏

အနိစ္စအချက်ကို ပစ္စက္ခဒိဋ္ဌအားဖြင့်

ကောင်းစွာမြင်သောအခါ အနိစ္စ၌ နိစ္စဟူ၍ မှောက်မှားသော သညာ၊ စိတ္တ၊ ဒိဋ္ဌိမိစ္ဆာတရားသုံးပါး ပြယ်ပျောက်၏။ ထိုသုံးပါး ပြယ်ပျောက်သည်ရှိသော် အနိစ္စ၌ နိစ္စဟူ၍ စွဲလမ်းသော တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ ဂါဟတရားသုံးပါးလည်း ပြယ်ပျောက်၏။

(၂) ဤနည်းအတူ ရုပ်နာမ် တရားတို့၏

ဒုက္ခ အဖြစ်ကို ကောင်းစွာ မြင်သောအခါ သုခဟူ၍ မှောက်မှားသော မိစ္ဆာတရားသုံးပါး၊ သုခဟူ၍ စွဲလမ်းသော ဂါဟတရားသုံးပါး ပြယ်ပျောက်မှုကိုလည်းကောင်း၊

(၃) ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ အနတ္တအဖြစ်ကို

ကောင်းစွာမြင်သောအခါ အတ္တဟူ၍ မှောက်မှားသော မိစ္ဆာတရား သုံးပါး၊ အတ္တဟူ၍ စွဲလမ်းသော ဂါဟတရားသုံးပါး ပြယ်ပျောက်မှုကိုလည်းကောင်း သိလေ။

ဤမိစ္ဆာတရား သုံးပါး၊ ဂါဟတရားသုံးပါးတို့ကို ပယ်ရှားပျောက်ကင်းစေခြင်းအကျိုးငှာ ဝိပဿနာအမှုကို အားထုတ်ရသည်။ ထိုမိစ္ဆာတရား၊ ဂါဟတရားတို့ မိမိစိတ်သန္တာန်မှာ အကျန်အကြွင်းမျှမရှိ ကွယ်ပျောက်ရှင်းလင်းသောအခါ ဝိပဿနာကိစ္စ ထမြောက်ပြီးစီးလေ၏။ ဉာတပရိညာ၊ တီရဏပရိညာ

ဒုက္ခဝေဒနာ

ပဟာနပရိညာ ဟုဆိုအပ်သော သဗ္ဗညုသာသနာ ပရိညာသုံးပါး ထမြောက် ပြီးစီးလေ၏။

ဤကား ဝိပဿနာမူတည်းဟူသော ခဆးဖြင့် ပျောက်ငြိမ်းအောင် အားထုတ် ရာသောအနာရောဂါမျိုးတို့ကို ပြဆိုသော အခဏ်းတည်း။

ဝေဒနာအပြားငါးပါး

ယခုအခါ ပရိညာသုံးပါးတို့၏ အစီအရင်ကို အစဉ်အတိုင်း ပြဆိုပေအံ့။ ဉာတပရိညာအစီအရင်၌ သဘောလက္ခဏာ အသီးအသီးနှင့်တကွ ဝေဒနာ၏ အပြားကို သိရာ၏။ ဝေဒနာဖြစ်ပေါ်ရန် အကြောင်းတရားနှင့်တကွ ဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အချက်ကို သိရာ၏။ ဝေဒနာ၏ အဿဒ သဘောကိုသိရာ၏။ ဝေဒနာ၏အာဒိနဝသဘောကို သိရာ၏။ ဝေဒနာ၏ ဒုက္ခသစ္စာအခြင်းအရာကို သိရာ၏။ ထိုငါးပါးတို့တွင် သဘောလက္ခဏာအသီးအသီးနှင့်တကွ ဝေဒနာ၏ အပြားကို အဘယ်သို့ သိရာသနည်းဟူမူကား၊ ဝေဒနာသည်—

- (၁) ဒုက္ခဝေဒနာ၊
- (၂) ဒေါမနဿဝေဒနာ၊
- (၃) သုခဝေဒနာ၊
- (၄) သောမနဿဝေဒနာ၊
- (၅) ဥပေက္ခာဝေဒနာ—

ဟူ၍ ငါးပါးအပြားရှိ၏။

ဒုက္ခဝေဒနာ

၁။ ဒုက္ခ ဝေဒနာ ဆိုသည်ကား အကျဉ်း အားဖြင့် မခံသာ မူတည်း မချမ်းသာမူတည်း နာမူတည်း ညောင်းညာမူတည်း ထုံကျင်မှု ကိုက်ခဲမှုတည်း အိုက်မှုတည်း ပူမှုတည်း ပူလောင်မှုတည်း မနေသာမူတည်း မသက်သာမူတည်း မခံသာအောင်အေးမှုတည်း မခံသာအောင် ချမ်းမှုတည်း မောမှုတည်း ပန်းမှု တည်းအောင်မှုတည်း အင့်မှုတည်း ယားမှုယံမှုတည်း၊ မခံသာသောအမှု မခံ ချင်သောအမှု အခံခက်မှု အလုံးစုံတို့သည် ဒုက္ခဝေဒနာဟူသော ဒုက္ခဓာတ် ဒုက္ခဓမ္မ ဒုက္ခသဘောချည်းသာတည်း။

ဒုက္ခကိုထင်ရှားစွာ သိရပုံ။ ။လောက၌ အလွန် ထင်ရှားလှ၏။ ညည်းရ ညှရအောင်ထင်ရှား၏။ ငိုရအောင် ထင်ရှား၏။ အော်ရ ဟစ်ရအောင် ထင်ရှား၏။ မိမိကိုယ်သန္တာန်၌ ထိုဒုက္ခဓာတ် ဖြစ်ပေါ်၍ လာမည်ကို ကြောက်ရ ထိတ်ရ လန့်ရ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြရအောင်တောင်

(၁၂)

အနတ္တဒီပနီ

ထင်ရှား၏။ မိမိကိုယ်သန္တာန်မှာ ထိုဝေဒနာမှတ် ကပ်ရောက်ဖြစ်ပေါ်၍ လာရန် အခွင့်အလမ်းစုကို လောက၌ ကြောက်ဘယ်လန့်ဘယ် ဘေးအန္တရာယ် ဟူ၍ သမုတ်ကြရ၏။ ကိုးဆဲ ခြောက်ပါးသော ရောဂါမျိုးအနာမျိုးတို့သည် မိမိကိုယ်သန္တာန်မှာ ထိုဒုက္ခဓာတ်ကိုဖြစ်ပေါ်အောင်ပြုတတ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် မိမိကိုယ်သန္တာန်မှာ ထိုဒုက္ခဓာတ် ဖြစ်ပေါ်လာမည်ကို ကြောက်သည့်အတွက် ထိုကိုးဆဲ ခြောက်ပါးသော ရောဂါမျိုး အနာမျိုး တို့ကို ကြောက်လန့်ကြ ရကုန်၏။

ဘေးဖြစ်တတ်သော အစားအစာမျိုး၊ ဘေးဖြစ်တတ်သော အချမ်းအပူ ဥတုမျိုး၊ ဘေးဖြစ်တတ်သော အရပ်ဒေသ ဌာနမျိုး၊ ဘေးဖြစ်တတ်သော အသွားအလာ အနေအထိုင် ချော်မှု ချွတ်မှု စူးမှု ယှမှု ကျမှု လဲမှု ပြိုမှု တိုမ်းမှု ပါးမှုမျိုးတို့ကို ကြောက်ကြရ စိုးရိမ်ကြရ ရှောင်ရှားကြရ သတိထားကြရ သည်ကား မိမိတို့ကိုယ်သန္တာန်မှာ ဤဒုက္ခဓာတ် ဖြစ်ပေါ်မည်ကို ကြောက်ရ စိုးရိမ်ရရင်း သာတည်း။ အပါယ်လေးပါး ကပ်သုံးပါး ရန်သူမျိုး ငါးပါး ကျားဘေး ဆင်ဘေး မြွေဘေး ကင်းဘေး ခြင်ဘေး မှက်ဘေး သန်းဘေး ကြမ်းပိုးဘေး ဘီလူးဘေး သံဘက်ဘေး စသည်တို့ကို ကြောက်ကြရသည်မှာ လည်း ဤဒုက္ခဓာတ်ကို ကြောက်ကြရင်းသာတည်း။

ဒုက္ခကိုမိမိမှ ဝိပဿနာဖြစ်ပုံ။ ။ ဤဒုက္ခဓာတ်ကား တကိုယ်လုံးမှာ ထိုထို အနာရောဂါ စသော ဘေးထိရာအရပ် အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ အနံ့အပြား ဖြစ်ပေါ်နိုင်၏။ မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို အတွင်း အပ အားလုံး၌ မြမြထက်သောအပ်သွားဖြင့် ဉာဏ်နှင့်ထိုး၍ စမ်းသည် ရှိသော် ခြေဘဝါးမှစ၍ ဦးထိပ်အရေတိုင်အောင် အရေတွင်း အသားတွင်း အကြော တွင်း အရိုးတွင်း ရိုးတွင်းခြင်ဆီတွင်း အအူတွင်း အသည်းတွင်း အဆုတ် တွင်း ဦးနှောက်တွင်း ထိမှန်းသိသောနေရာ နာမှန်းသိသောနေရာ ဟူသမျှ သည် ဤဒုက္ခဓာတ်ဖြစ်နိုင်သောနေရာချည်းမှတ်လေ။ ဤဝေဒနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စွဲမြဲလို၍ ဒုက္ခဓာတ်ကို ဉာဏ်နှင့်အမိဘမ်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန် ၌ တသက်လုံး တွေ့ကြုံခဲ့ပြီး တွေ့ကြုံဆဲ တွေ့ကြုံလတ္တံ့ တွေ့ကြုံရာသော အခွင့်အလမ်းတို့ကို ကိုယ်ထဲမှာ အကုန်ဘော်၍ ကြည့်ရမည်။ အမိဘမ်းရမည်။ ဓာတ်ကိုဉာဏ်၌ လှလှမမိလျှင် ဝေဒနာအနိစ္စာဟူ၍ လက္ခဏာရေးတင်သော် လည်း ဝိပဿနာဉာဏ်မဖြစ်၊ ဓာတ်ကို လှလှမိ၍တင်မှ ဝိပဿနာဉာဏ်အစစ် ဖြစ်သည်။

ဒုက္ခဝေဒနာပြီး၏။

ဒေါမနဿဝေဒနာ

၂။ ဒေါမနဿဝေဒနာဆိုသည်ကား စိတ်ညှိုးနွမ်းမှုတည်း၊ စိတ်ပင်ပန်းမှုတည်း၊ စိတ်နာမှုတည်း၊ စိတ်နှလုံးမသက်သာမှုတည်း၊ စိတ်နှလုံး မသာယာမှုတည်း၊ စိတ်နှလုံးမချမ်းသာမှုတည်း၊ စိတ်နှလုံးမကြည်မသာမှုတည်း၊ စိတ်နှလုံးမကောင်းမှုတည်း၊ စိတ်နှလုံး မအေးချမ်းမှုတည်း၊ စိတ်နှလုံးပူပန်မှုတည်း၊ စိတ်နှလုံး ဝမ်းနည်းမှုတည်း၊ စိတ်နှလုံး မနှစ်သက်မှုတည်း၊ စိတ်အိုက်ခြင်း စိတ် ပူခြင်း စိတ် ဆွေးခြင်း စိတ် ပန်းခြင်း စိုးရိမ်ခြင်း ကြောင့်ကြခြင်း ကြောက်ခြင်း၊ လန့်ခြင်း ထိတ်ခြင်း ငိုမဲ့ခြင်း အမျက်ထွက်ခြင်း စိတ်ဆိုးခြင်းအစရှိသော ဒေါသနှင့်စပ်သမျှသော စိတ်အမူအရာစုသည် ဒေါမနဿဝေဒနာနှင့် ယှဉ်သည်ချည်းတည်း။

မျက်စိနှင့်မြင်၍ စိတ် မကြည်သာမှု နားနှင့်ကြား၍ စိတ် မကြည်သာမှု နှာခေါင်းနှင့်နမ်း၍ စိတ်မကြည်သာမှု လျှာ၌တွေ့၍ စိတ်မကြည်သာမှု ကိုယ်မှာတွေ့၍ စိတ်မကြည်သာမှု နှလုံးမှာ သိရ၍ စိတ်မကြည်သာမှု စုသည် ဒေါမနဿဝေဒနာချည်းတည်း၊ လောက၌ အလွန်ထင်ရှားလှ၏၊ ညည်းညူရအောင် ထင်ရှား၏၊ ငိုယိုရအောင် ထင်ရှား၏၊ အော်ဟစ်ရအောင်ထင်ရှား၏၊ ဒေါသအမျက် ဖြစ်ရတိုင်း ဒေါမနဿ ဝေဒနာပါ၏၊ လောကဓံတရား ရှစ်ပါးတွင် အလာဘ၊ အယံသ၊ နိန္ဒာ၊ ဒုက္ခ ဤအနိဋ္ဌလောကဓံအစုနှင့် တွေ့ကြုံရသော ဗာလပုထုဇ္ဇန်တို့အား ဒေါမနဿ ဖြစ်ရမြဲတည်း။

ဂုဏ်အသရေပျက်မည်ကို ကြောက်ရ အရုပ်ပျက်မည်ကို ကြောက်ရ အရှက်ကွဲမည်ကို ကြောက်ရ လူဆိုးမည်ကို ကြောက်ရ လူကဲ့ရဲ့မည်ကို ကြောက်ရ လူဆဲမည်ကိုကြောက်ရ ဤသို့စသော ကြောက်ရမှု ခပ်သိမ်းစုသည် မိမိစိတ်နှလုံးမှာ ဒေါမနဿဓာတ် ဖြစ်ပေါ်၍လာမည်ကို ကြောက်ရ ရင်းတည်း၊ သားသမီးစသော ရွှေငွေ ရတနာစသော ပိယဝတ္ထုတို့နှင့် ကျွေးကင်းမည်ကို ကြောက်ရ မချစ်မနှစ်လို လှသော အပိယဝတ္ထုတို့နှင့် ပေါင်းဆုံမိ မည်ကို ကြောက်ရ ဤသို့စသည်များသည် ဒေါမနဿဓာတ် ကပ်ရောက်၍ လာမည်ကို ကြောက်ရရင်းတည်း၊ ကြွင်းသော စကားရပ်စုကို ဒုက္ခဓာတ်မှာ ဆိုခဲ့တိုင်း သိလေ၊ အပါယ်လေးဘုံတွင် ငရဲဘုံ ပြိတ္တာဘုံ အသုရကာယ်ဘုံတို့မှာ ဤဒုက္ခဓာတ် ဒေါမနဿဓာတ်နှစ်ပါးနှင့် နေကြရ၏။

ဒေါမနဿပြီး၏။

(၁၄)

အနတ္တဒီပနီ

သုခဝေဒနာ

၃။ သုခဝေဒနာ ဆိုသည်ကား ကိုယ်၏ချမ်းသာမှုတည်း၊ ကိုယ်တွင်း ကိုယ်ပ ကိုယ်အင်္ဂါမှာ ကောင်းသည် ကောင်းသည်ဟု ခံစားမှုတည်း၊ ပူအိုက် လှသောအခါ အေးမြစွာသော ရေကိုချိုးရ၍ ယပ်လေ ခပ်သည်ကို ခံရ၍ တကိုယ်လုံးမှာ အေးချမ်းခြင်းတည်း၊ အလွန်ချမ်းအေးလှ၍ ဒုက္ခဖြစ်ရာ ထူထဲ စွာသော အမြုံအရုံကို ခြုံရုံရ၍ ကြီးစွာသော မီးစုမီးပုံကို လှုံရ၍ တကိုယ်လုံး ပူပူနွေးနွေး ချမ်းသာမှုတည်း။

နေပူလှသောအခါ အရိပ်မှာနေရ၍ ချမ်းသာမှု၊ ချမ်းအေးပျသောအခါ နေပူမှာနေရ၍ ချမ်းသာမှု၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့သော အခင်းအရံအမြုံ အဝတ် အထည်တို့ကို သုံးဆောင်ရ၍ ကိုယ်တွေ့ချမ်းသာမှု၊ ကာမဂုဏ်အရာမျိုးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အလွန်ကောင်းသည်ဟု ကိုယ်တွင်းသန္တာန်မှာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ချမ်းသာမှု-ဤသို့အစရှိသည်ကား သုခခတ်ချည်းပင်တည်း။

ထိုသုခအပေါင်းတို့တွင် ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်သော သုခရသသည် အလွန် ဆုံးသော ရသတည်း၊ ထိုရသသည်လည်း လူတို့၏ ကာမရသထက် အထက် စတုမဟာရာဇ်နတ်တို့၏ ကာမရသသည် အဆအသိန်းမက သာလွန်၏၊ စတုမဟာရာဇ်နတ်တို့၏ ကာမရသထက် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ ကာမရသသည် အဆအသိန်းမက သာလွန်၏၊ ဣသိသိင်္ဂီရသေ့သည် တာဝတိံသာ သူ့ အလမ္ဗုဒ္ဓာနတ်သမီး၏ ကာမရသအတွေ့နှင့် တွေ့လေရာ သုံးနှစ်တိုင်တိုင် သတိမရဘဲ နတ်သမီးရင်ခွင်ထဲမှာ နေရ၏၊ အထက်အထက် နတ်ပြည်တို့မှာ လည်း ထိုနည်းအတူ အဆင့်အဆင့်သိလေ။

ဤသုခခတ်ကို ဉာဏ်၌ လှလှမိအောင် ဘမ်းသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်မှာ တသက်လုံး တွေ့ကြုံခဲ့ပြီး တွေ့ကြုံဆဲ တွေ့ကြုံလတ္တံ့ တွေ့ကြုံ ရာသော အခွင့်စုကို ထင်လင်းစွာ ထုတ်ဘော်၍ လှလှမိအောင် ဘမ်းလေ၊ ခတ်ကိုလှလှ ဉာဏ်၌ မိမိသာလျှင် လက္ခဏာရေးတင်၍ ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်နိုင်သည်၊ ခတ်ကိုဉာဏ်၌ လှလှမိဘဲနှင့် ဝေဒနာအနိစ္စာ၊ ဝေဒနာဒုက္ခာ၊ ဝေဒနာအနတ္တာ ဟု လက္ခဏာရေးတင်သော်လည်း ဝိပဿနာဉာဏ်မဖြစ်။

သုခဝေဒနာပြီး၏။

အကြောင်းကြောင့် အကျိုးဖြစ်လာပုံ

(၁၅)

သောမနဿဝေဒနာ

၄။ သောမနဿဝေဒနာ ဆိုသည်ကား ဝမ်းသာမှုတည်း၊ ဝမ်းမြောက်မှုတည်း၊ စိတ်ရွှင်လန်းမှုတည်း၊ စိတ်နှစ်ခြိုက်မှုတည်း၊ စိတ်နှစ်သက် မှုတည်း၊ စိတ်နှလုံး သာယာမှုတည်း၊ မျက်နှာ ရွှင်မှုတည်း၊ မျက်နှာပွင့်လန်းမှုတည်း၊ ပြုံးမှုတည်း၊ ရယ်မှုတည်း၊ အလိုရှိသော အာရုံကို မြင်ရ၍ စိတ်ရွှင်မှုတည်း၊ စိတ်ကြည်မှုတည်း၊ ကြားရ၍ နမ်းရ၍ စားသောက်ရ၍ ကိုယ်အင်္ဂါနှင့် တွေ့ထိရ၍ စိတ်ထဲမှာ အလိုရှိရာကို တွေ့ထွေလာလာ ကြံဘန်၍ စိတ်ရွှင်မှုတည်း၊ စိတ်ပျော်မှုတည်း၊ အကြွင်းမှာ သုခနည်းတူ သိလေ။

သောမနဿဝေဒနာပြီး၏။

ဥပေက္ခာဝေဒနာ

၅။ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ဆိုသည်ကား သုခရသ၊ ဒုက္ခရသ၊ သောမနဿရသ၊ ဒေါမနဿရသ တို့မှ အလွတ် ကွက်လပ်တို့၌ ကောင်းသည်ဟူ၍လည်း မထင်ရှား၊ မကောင်းဘူးဟူ၍လည်း မထင်ရှားသော ဝေဒနာ မျိုးတည်း၊ ခြောက်ဒွါရ၌ ထင်လာသမျှသော အာရုံ ၆-ပါးတို့ကို စိတ်ဖြင့် အာရုံပြုသမျှမှာ စိတ်၏ ခံစားမှုဟူသော ဝေဒနာမပါသည်ဟူ၍မရှိ၊ စိတ်ဖြစ်လျှင် ဝေဒနာအမြဲပါတော့သည်၊ ကောင်းသည်မကောင်းသည်ဟု ထင်ရှားသော အချက်မျိုးကား ကြိုးကြားကြိုးကြားသာ ရှိ၏။ လူ့ပြည်မှာ မထင်ရှားသော ဥပေက္ခာဝေဒနာ များ၏။

ဥပေက္ခာဝေဒနာပြီး၏။

သဘောလက္ခဏာ အသီးအသီးနှင့်တကွ ဝေဒနာအပြား
ငါးပါးကို ပြဆိုခဏ်းပြီး၏။

အကြောင်းကြောင့် အကျိုးဖြစ်လာပုံ

ယခုအခါဝေဒနာတို့၏ ဖြစ်ပေါ်ရန် အကြောင်းတရားနှင့်တကွ ဝေဒနာတို့၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အချက်ကို ပြဆိုအံ့၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ ဟူ၍၎င်း၊ ဖဿသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယောဟူ၍၎င်း ဟောတော်မူသည်နှင့် အညီ—

- (၁) စက္ခုသမ္ပဿ၊
- (၂) သောတသမ္ပဿ၊
- (၃) ခံာနသမ္ပဿ၊

(၁၆)

အနတ္တဒီပနီ

- (၄) ဇိဝ္ဗာဏ မ္ဗဿ၊
- (၅) ကမ္မဿမ္ဗဿ၊
- (၆) မနောဿမ္ဗဿ-

ဟူသော ဖဿ ၆-ပါးသည် ဝေဒနာတို့၏ ဖြစ်ပေါ်ရန်အကြောင်းတရား မည်၏။ ၆-ဒွါရ၌ ထိခိုက်လာ ဆိုက်တိုက် လာသော အာရုံ ၆-ပါးကို သိကာမျှ သိရုံမျှသော အမှု အမှုအရာသည် စိတ်တည်း၊ ဝိညာဏ်တည်း၊ သိကာမျှ သိရုံမျှဘက် အပိုအမို မဟုတ်၊ သိကာမျှ သိရုံမျှ အမှုနှင့်လည်း ခံစားမှုဟူသော ဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်ခွင့် မရှိသေး။

ဝိညာဉ်-ဖဿ-ဝေဒနာ ၃-မျိုး ခွဲနည်း။ ။ ထိုသို့မဟူသော စိတ်ဓာတ် ဖြစ်ပေါ်သည်ရှိသော် အာရုံ ၏ ရသကို ဘိနိပ္ပိကြိတ်ဝါး ထိပါး ထိခိုက်မှု ဟူသော ဖဿဓာတ်သည် ထိုသို့မဟူ၍ အတူတကွဖြစ်ပေါ်၏။ ထိုဘိနိပ္ပိကြိတ်ဝါးထိပါးထိခိုက်မှု ဟူသော ဖဿဓာတ်၏ အစွမ်းကြောင့် အာရုံ၏ ရသသည် ထင်ရှား ပေါ်လေ၏။ ထိုရသကို ခံစားသော ဝေဒနာသည်လည်း ထိုသို့မဟူ၍ ထိုမှုတို့နှင့် အတူတကွ ဖြစ်ပေါ်ရလေ၏။ ။ ဤကား ဖဿဓာတ်၏ အစွမ်းကြောင့် ဝေဒနာဓာတ် ဖြစ်ပေါ်ပုံတည်း။ ခြားခြားနားနားကြီး သိအောင် မြင်အောင် ကြံလေ။

ဥပမာကား-အရည်ပေါများလှစွာသော ကြံချောင်းတို့နှင့် အာရုံ ၆-ပါး တူ၏။ ထိုကြံချောင်းတို့ကို ထည့်၍ ထားသော ကြိတ်ဆုံကြီးတို့နှင့် ဝိညာဏ် ၆-ပါး တူ၏။ ထိုကြံချောင်းတို့ကို အရည်ထွက်အောင် ဘိနိပ္ပိကြိတ်ဝါးသော ကြံညှစ် ကျညှစ်ပွေ့တို့နှင့် ဖဿ ၆-ပါးတူ၏။ ကြံရည်တို့နှင့် အာရုံ၏ ရသတူ၏။ ကြံရည် တို့ကို သောက်မျှ သုံးဆောင် ခံစားကြသေးသူတို့နှင့် ဝေဒနာခြောက်ပါး တူ၏။ ။ ဤကား ဝိညာဏဓာတ်၊ ဖဿဓာတ်၊ ဝေဒနာဓာတ်သုံးမျိုး ခွဲနည်း တည်း။ ကွဲအောင်ကြံလေ။

ဖဿ ၁၈-ပါးဖြစ်ပုံ။ ။ အာရုံကို ကြိတ်နှိပ်မှုဟူသော ဖဿဓာတ်သည် သုခဝေဒနီယ ဖဿ ခြောက်ပါး၊ ဒုက္ခဝေဒနီယ ဖဿခြောက်ပါး၊ အဒုက္ခမသုခဝေဒနီယဖဿ ခြောက်ပါးဟူ၍ ၁၈-ပါး ရှိ၏။ မျက်စိ အတွေ့ ဟူ၍ ခေါ်ကြသော စက္ခုဗ္ဗမ္ဗဿဓာတ်သည် သုခ ဝေဒနီယဖဿ၊ ဒုက္ခဝေဒနီယဖဿ၊ အဒုက္ခ မသုခဝေဒနီယဖဿဟူ၍ သုံးပါး ရှိ၏။ နားအတွေ့ဟူ၍ ခေါ်ကြသော ဇောတသမ္ဗဿသည်လည်း ထိုအတူ သုံးပါး၊ နှာခေါင်းအတွေ့ဟူ၍ ခေါ်ကြသော သာနသမ္ဗဿ၊ လျှာအတွေ့

ဝိညာဏ်ဟူသော အသိဓာတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် (၁၇)

ဟူ၍ ခေါ်ကြသော ဇိဝှာသမ္ဘာ၊ ကိုယ်အင်္ဂါအတွေ့ ဟူ၍ ခေါ်ကြသော ကာယသမ္ဘာ၊ စိတ်မနောအတွေ့ ဟူ၍ ခေါ်ကြသော မနောသမ္ဘာတို့မှာ လည်း သုံးပါး သုံးပါးစီပြား၏။ ပေါင်း-ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဖဿ တဆဲ့ရှစ်ပါး ဖြစ်၏။

ဣဋ္ဌစသည်ကြောင့် သုခစသည်ဖြစ်ပုံ။ ။ ထိုတဆဲ့ရှစ်ပါး တို့တွင် မျက်စိ

အတွေ့ဟူ၍ ခေါ်ကြသော ဖဿ သုံးပါး၌ ဣဋ္ဌဖြစ်သော အဆင်း သဏ္ဍာန်မျိုးကို မျက်စိနှင့် မြင်သောအခါ သုခ ဝေဒနီယဖဿ ဖြစ်ပေါ်၏။ သုခဝေဒနာကို ဖြစ်ပေါ် စေနိုင်သော ဖဿဆိုလိုသည်။ အနိဋ္ဌဖြစ်သော အဆင်း သဏ္ဍာန်မျိုးကို မြင်သောအခါ ဒုက္ခ ဝေဒနီယဖဿ ဖြစ်ပေါ်၏။ ဒုက္ခဝေဒနာကို ဖြစ်စေ တတ်သော ဖဿကို ဒုက္ခဝေဒနီယဖဿ ဆိုသည်။ မဇ္ဈတ္တ ဖြစ်သော အဆင်း သဏ္ဍာန် မျိုးကို မြင်သောအခါ အဒုက္ခမသုခဝေဒနီယဖဿ ဖြစ်ပေါ်၏။ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာကိုဖြစ်စေတတ်သောဖဿကို အဒုက္ခမသုခဝေဒနီယဖဿဆိုသည်။ ။ ကြွင်းသော ငါးဒွါရတို့၌လည်း ဤနည်းတူ သုံးပါး သုံးပါးစီဝေဘန်လေ။

ထိုသုံးပါးသော ဖဿ၊ သုံးပါးသော ဝေဒနာတို့တွင် အဒုက္ခမသုခ ဝေဒနီယ ဖဿ၊ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာတို့ကို သုခဝေဒနီယဖဿ၊ သုခဝေဒနာ၌ပေါင်း၍ ဖဿနှစ်ပါး၊ ဝေဒနာ နှစ်ပါးသော်လည်း ဆိုရာ၏။ အနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံ၌ ဖြစ်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာကို ဒုက္ခဝေဒနာ၌ပေါင်း၍ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံ၌ဖြစ်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာကို သုခဝေဒနာ၌ပေါင်း၍ သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာနှစ်ပါး သော်လည်းပြုရာ၏။

ဤကား ဖဿဟူသော အကြောင်းတရား အသီးသီးနှင့် သုခဝေဒနာ အကျိုး တရား အသီးအသီးကို ခြားနားခင်းပေးတည်း။

ဝိညာဏ်ဟူသော အသိဓာတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

ယခုအခါ ဝေဒနာတို့၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကို ပြဆိုပေအံ့။ ဝေဒနာ ငါးပါးတို့တွင် ဒုက္ခဝေဒနာကို ရှေးဦးစွာ ပြဆိုပေအံ့။

ခြေဘဝါးအပြင်၌ အလွန်မာလှစွာသော အုတ်ကျောက်စသည်ကို နင်းမိ၍ ကျင်နာခြင်းဒုက္ခဓာတ်ဖြစ်ပေါ်၍ ခြေနာသည်ဟု သိကြရာ၌ နာသောနေရာ မှာ စိတ်-၁၊ ဖဿ-၁၊ ဝေဒနာ-၁၊ ဓာတ်သုံးပါး တပြိုင်နက် ဖြစ်ပေါ်၏။

* နာသောနေရာ၌ရှိသော ကာယပသာဒရုပ် - ၁၊
* အုတ်ခဲကျောက်ခဲဟု ဆိုအပ်သော ပထဝီဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ-၁၊

(၁၈)

အနတ္တဒီပနီ

ဤနှစ်ပါးကား ရုပ်တည်း။ ကာယပသာဒရုပ်သည် ကာယာယတနမည်၏။ အုတ်ကျောက်ပထဝီသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနမည်၏။ ကာယာယတနသည် အဇ္ဈတ္တိကာယတနတည်း။ အုတ်ကျောက် ပထဝီသည် ဗာဟိရာယတနတည်း။ အတွင်းအာယတန၊ အပအာယတန ဆိုလိုသည်။ ထိုအတွင်းအာယတနမှာ ပထဝီဟူသော အပအာယတန ထိခိုက်လာ၏။ ထိခိုက်မှုဒဏ်ကို အစွဲပြု၍ ထိခိုက်သည်ဟု သိမှုသည် ထိုနေရာ၌ ဖြစ်ပေါ်၏။ သိမှုကား ကာယဝိညာဏ် စိတ်ပေတည်း။ ။ဤကား ကာယဝိညာဏ်စိတ်၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပြဆိုချက်တည်း။

ပဋိသမုပ္ပါဒ်ဉာဏ်။ ။အတွင်းရုပ်အာယတနနှင့် အပရုပ် အာယတန နှစ်ပါး ထိခိုက်ကြသော ဒဏ်ချက်ကို အစွဲပြု၍ စိတ်ခတ်ဖြစ်ပေါ်မှုကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆိုသည်။ ထိုကာယဝိညာဏ်စိတ်သည် မထိခိုက်မီ ရှေးအဘိဋ္ဌိ ကိုယ်သန္တာန်တွင်းမှာ ရှိ၍နေနှင့်သည်လည်း မဟုတ်။ လွတ်ရာတခြား တပါးကလာ၍ ထိခိုက်ရာ၌ ပေါ်သည်လည်း မဟုတ်။ ယခု ထိခိုက်ဆဲ ခဏမှာမူ ထိခိုက်မှုဒဏ်ချက်ကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်လာမှုသက်သက် သာတည်းဟု သိသောဉာဏ်ကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဉာဏ် ခေါ်သည်။

ဥပမာကား—မီးခတ်နှင့်ကျောက် ထိခိုက်သောအခါမီးပွင့်ဖြစ်ရာ၌ ထိုမီး ပွင့်သည် မီးခတ်ထဲမှာ ရှိ၍နေသည်လည်း မဟုတ်။ ကျောက်ထဲမှာ ရှိ၍ နေသည်လည်း မဟုတ်။ မီးခတ်နှင့်ကျောက် ထိခိုက်ဆဲခဏမှာမူ ထိခိုက်မှု ဒဏ်ချက်ကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်သော အာဂန္တုဓမ္မသက်သက်သာတည်း။ ထိုထိုဝတ္ထုချင်း ထိခိုက်ကြ၍ အသံခတ် ဖြစ်ပေါ်ရာတို့၌လည်း အသံခတ် သည် ထိခိုက်မှုဒဏ်ချက်ကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်သော အာဂန္တုဓမ္မသက်သက် သက်သာတည်း။ ဤဥပမာအတိုင်းထင်လေမြင်လေ။ ။ဤကား အုတ်ကျောက် ထိခိုက်၍ ကျင်နာရာ၌ ကာယဝိညာဏ်ခတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြစ်ပုံအခြင်း အရာတည်း။

ဝိညာဏ်ဟူသောအသိခတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပြဆိုချက်ပြီး၏။

ဖဿခတ်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

ဖဿဟူသော အတွေ့ခတ်အခိုက်ခတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပြဆိုပေအံ့။
ကာယဉ္စ ပဋိစ္စ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာယဝိညာဏံ၊ တိဏ္ဍံ သင်္ဂတိ ဖဿာ။ (ပါဠိတော်)

ဒုက္ခဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

ကာယဉာဏာ၊ ကာယာယတနကို၎င်း၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ၊ အပဖြစ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗရုံတို့ကို၎င်း။ ပဋိစ္စ၊ အစွဲပြု၍။ ကာယဝိညာဏံ၊ ကာယဝိညာဏ ဓာတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပေါ်၏။ တိဏ္ဏံ၊ ကာယဓာတ်၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်၊ ကာယဝိညာဏဓာတ် သုံးရပ်တို့၏။ သင်္ဂတိ၊ ပေါင်းဆုံမှု စည်းဝေးမှု ထိခိုက်မှုသည်။ ဖဿ၊ ဖဿမည်၏။ ။အနက်။

ဥပမာကား—အတန်ငယ် ခြောက်သွေ့၍ နေသော မန်ကျည်းသီးမှည့်စသည်ကို ဆုံ၍ထည့်၍ ကျည်ပွေ့နှင့် ထောင်းသောအခါ ထောင်းမိသည်နှင့် တပြိုင်နက် အစေးပေါက်၍ ဆုံ၊ ကျည်ပွေ့၊ မန်ကျည်းသီးမှည့် သုံးပါး ထွေးလုံးဆွဲစားကြသကဲ့သို့တည်း။ ဆုံနှင့် ကာယာယတနတို့၏၊ ကျည်ပွေ့နှင့် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနတို့၏၊ မန်ကျည်းသီးမှည့်စသောဝတ္ထုနှင့် ကာယဝိညာဏဓာတ်တို့၏၊ ပေါက်သောအစေးနှင့် ဖဿဓာတ်တို့၏။ ။ဤကားဓာတ်သုံးပါးကို အစွဲပြု၍ ဖဿဓာတ်ဖြစ်ပေါ်ပုံတည်း။

ဤဖဿဓာတ်၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကို ဝိညာဏဓာတ်၌ ပြဆိုခဲ့သော မီးပွင့်ဥပမာ၊ အသံဓာတ် ဥပမာများအတိုင်း အာဂန္တုဓမ္မသက်သက်အနေနှင့်သိလေ မြင်လေ။

ဖဿဓာတ်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုပြဆိုချက်ပြီး၏။

ဝေဒနာ၏ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

ဝေဒနာဟူသော ခံစားမှု ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုပြဆိုအံ့။ ဖဿဓာတ် ဟူသော ပေါင်းစည်း ထိခိုက်မှုကြောင့် ပထဝီဖောဋ္ဌဗ္ဗ၏ ပြင်းထန်သော ဒဏ်မှုသည် ထင်ရှားပေါ်လေရကား ထိုဒဏ်ကို ခံစားမှုဟူသော ကျင်နာမှုဝေဒနာဓာတ်သည် ဖြစ်ပေါ်လေ၏။ ဖဿပစ္စယာဝေဒနာဟူ၍ ဟောတော်မူပြီ။ ။ဤကား ဖဿဓာတ်ကို အစွဲပြု၍ ဝေဒနာဓာတ် ဖြစ်ပေါ်ပုံတည်း။

ဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်မှာ ဥပမာများနှင့်တကွ ဝိညာဏ်၌ ပြဆိုခဲ့သည်အတိုင်း သိလေမြင်လေ။

ဝေဒနာ၏ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုပြဆိုချက်ပြီး၏။

ဒုက္ခဝေဒနာ၏ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှာမူကား ဝိညာဏ်၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာသုံးပါးလုံးကို ဝေဒနာချည်းလုပ်၍ လက္ခဏာရေးတင်ရမည်။ လက္ခဏာ

(၂၀)

အနတ္တဒီပနီ

ရေး တင်သောအခါ၌ သုံးပါးကို အသီးအသီးခွဲ၍မနေနှင့်တော့၊ ဤအရာ၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုပြဆိုခဏ်းဖြစ်၍ ခွဲလိုက်သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပြဆိုရသည်မှာ လည်း ကျင်နာမှုဟူသော ဤဝေဒနာသည် အုတ်ကျောက် ထိခိုက်မှုဒဏ်ချက် အဟုန်ကြောင့် ထိခိုက်ရာခြေဘဝါ၊ အပြင်မှာ ကောင်းကင်ကျ မိုးပေါ် ကျကဲ့သို့ ယခုမှ ဖြစ်၍လာသော အာဂန္တုဓမ္မ သက်သက်တည်းဟု ဉာဏ်၌ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိမြင်စေခြင်းငှာပြဆိုရသတည်း။ ထိုသို့ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကို ပိုင်ပိုင်မြင်နိုင် ပါမှ အနိစ္စလက္ခဏာ၊ အနတ္တ လက္ခဏာကို ပိုင်ပိုင် ထင်မြင်နိုင်လေသည်။

နိစ္စသညာ အတ္တသညာ စွဲကပ်ပုံ။ ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကို ပိုင်ပိုင်မမြင် နိုင်ကြသည့် အတွက် နိစ္စဟူ၍ အတ္တ

ဟူ၍ မိစ္ဆာဓမ္မသုံးပါး ဂါဟဓမ္မသုံးပါး စွဲကပ်၍နေကြကုန်သည်။ စွဲကပ်ပုံကား ဤအုတ်ကျောက်ထိခိုက်၍ ကျင်နာရာ၌ ငါနာသည်ဟူ၍ စွဲလမ်းမှုတည်း။ ငါ နာသည်ဟု စွဲလမ်းမှုမှာ နိစ္စသညာ၊ အတ္တသညာနှစ်ပါ ဝင်၏။ ကျင်နာတတ် သောငါသည် ကိုယ်သန္တာန်မှာ နဂိုရ်ကပင် ထာဝရရှိ၍ နေသည်ဟု ထင်မှတ် သည်ကား နိစ္စသညာတည်း။

ကျင်နာမှုသည်ကား ဝေဒနာတည်း။ ထိုဝေဒနာသည် ငါဟူသောသတ္တဝါ၏ အနှစ်သာရ အတ္တမျိုးစင်စစ်ဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓေ နေခွဲကတည်းက ငါနှင့်ထက်ကြပ် ပါရှိ၍နေ၏။ ထိုထိုသောဒွါရတို့၌ အာရုံဆိုက်တိုက်လာသော အခါဆိုက် တိုက်ရာ ဌာနမှာ ထင်ရှားပေါ်၍လာ၏။ အာရုံဆိုက်တိုက်မှု မရှိသောအခါ ကိုယ်ခန္ဓာ တွင်းမှာ အမြဲတည်၍နေ၏ဟု ထင်မှတ်သည်ကား အတ္တသညာတည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မြင်အောင်ရှု။ ။ ဝေဒနာ၏ အာဂန္တုဓမ္မ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အချက်ကို ပိုင်ပိုင်မြင်သောအခါ နဂိုရ်က

ကိုယ်သန္တာန်မှာ ရှိ၍နေသော ဓမ္မမျိုးမဟုတ်၊ ယခု အုတ်ကျောက်ခိုက်တိုက် ရာတွင်မှ ခိုက်တိုက်မှုဒဏ်ချက်ကို အစွဲပြု၍ ဉာဏ်တိနှင့်တကွ ကောင်း ကင်ကျ မိုးပေါ်ကျကဲ့သို့ ဖြစ်၍လာသောအမှုကို ဉာဏ်၌ ဒိဋ္ဌပစ္စက္ခ သိမြင် ရသဖြင့် ကိုယ်ခန္ဓာမှာ ထာဝရရှိ၍နေသော နိစ္စဓမ္မ၊ အနှစ်သာရ အတ္တဓမ္မ မဟုတ်ကြောင်းသည် ထင်လင်းလေသတည်း။ ဤခြေဘဝါးအပြင်၌ ထိခိုက်မှု ဒဏ်ချက်ကြောင့်ယခုမှဖြစ်ပေါ်သော ကျင်နာမှုဟူသော ဒုက္ခဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်အချက်ကို ပိုင်ပိုင် သိမြင်သည်ရှိသော် မိမိကိုယ်ခန္ဓာ အတွင်းအပ သန္တာန် တကိုယ်လုံးမှာ ထိုထိုနေရာဌာန၌ ဤကဲ့သို့ အုတ်ကျောက်ထိခိုက်သည် ရှိသော် ဤကဲ့သို့ချည်း ဖြစ်ပေါ်ရာသော ဒုက္ခဝေဒနာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှုတို့ကို လည်း တကိုယ်လုံးအနှံ့အပြား ကြံ၍ဘော်၍ ပိုင်ပိုင်မြင်အောင်ကြည့်လေ။

ဒုက္ခဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

(၂၁)

ကိုယ်ပကိုယ်တွင်းမှာ မခံသာသော ပူမှု မေ့ ကိုက်မှု ခဲမှု နာမှု ကျင်မှု အစရှိသည်ဖြင့် ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌတွေ့ကြုံ၍ နေကြသော ဒုက္ခဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် မှုကိုလည်း အကုန်လုံး ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ထင်ထင်လင်းလင်း ထင်ထင်ရှားရှား မြင်အောင်ထင်အောင် လုပ်ကြံ၍ကြည့်လေ။

ဒုက္ခဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက် အမြက်ပြီး၏။

သုခဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

သုခဝေဒနာ၌လည်း ဦးနှောက်တွင်း အသားတွင်း အဆုတ်တွင်း နှလုံးတွင်း အအူတွင်း ဦးခေါင်းအပြင် ကျောအပြင် ရင်အပြင် ဝမ်းအပြင် အစရှိသော ကိုယ်တွင်းဌာနကိုယ်ပဌာနတို့၌—

- * သာယာသော နူးညံ့သော ပထဝီဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊
- * ချမ်းအေးမှု ပူနွေးမှုဟူသော တေဇောဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊
- * လှုပ်ကြွမှု ရွှေ့ရှားမှု ဟူသော ဝါယောဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊

ဤသို့လျှင် ကိုယ်တွင်းဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ကိုယ်ပဖောဋ္ဌဗ္ဗတို့နှင့် ကာယာသာဒ ထိခိုက်ကြရာဌာနတို့၌ ကောင်းလေခြင်းကောင်းလေခြင်းဟု ခံစားမှု စံစားမှု သုခဝေဒနာဖြစ်ပေါ်ပုံကို ပြဆိုခဲ့ပြီးသောပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အခြင်းအရာ ဥပမာနှင့် တကွ ဒုက္ခဝေဒနာအတိုင်း သိလေမြင်လေ။

ဒုက္ခ-သုခပြောင်းလဲဖြစ်ပုံ။ ။ ဝိသေသ အကွက်ဘော်၍ ကြည့်လိုက်သော် တကိုယ်လုံး အလွန်အိုယ့်လှ ပူလှသော ဒုက္ခ ဝေဒနာတွေ ဖြစ်၍နေဆဲအခါ၌ တခုခုသော ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်မှာ အေးမြ လှစွာသော ရေအေးအတွေ့၊ အေးမြလှစွာသော ယပ်လေအတွေ့၊ အရှေ့အရပ် စသည်တို့မှလာသော အေးမြလှစွာသော လေပြေ လေညှင်း အတွေ့တို့ကို ထုတ်ဘော်၍ ကြည့်သည်ရှိသော် ထိုဖောဋ္ဌဗ္ဗတို့၏ ထိခိုက်မှုကို အစွဲပြု၍ ထိခိုက်ရာဌာန၌ အလွန်ခံ၍ကောင်းသည်ဟု သိရသော သုခဝေဒနာတွေ ဖြန့်ခနဲပေါ်ကြကုန်လတ္တံ့။ ထိုဖောဋ္ဌဗ္ဗတို့ ရုပ်သိမ်းကွယ်ပပြန်လျှင် ထိုသုခ ဝေဒနာတို့ အကုန် ချုပ်ကွယ်သေဆုံး၍ အိုက်ပြန်လတ္တံ့။

တကိုယ်လုံး အလွန်ချမ်းလှသည် အလွန်အေးလှသည်ဟု သိရသော ဒုက္ခ ဝေဒနာတွေ ဖြစ်နေဆဲအခါ၌ တခုခုသော ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်မှာ မီးပူအတွေ့၊ နေပူအတွေ့၊ အလွန် နွေးလှသော ခြုံထည်အတွေ့၊ ပေ့ သူပိုက်သူတို့၏ကိုယ်ငွေ့

အနတ္တဒီပနီ

(၂၂)

အတ္တတို့ကို ထုတ်ဘော်၍ ကြည့်သည်ရှိသော် ထိုဖောဋ္ဌဗ္ဗတို့၏ ထိခိုက်မှုကို အစွဲပြု၍ ထိခိုက်ရာဌာန၌ အလွန်ကောင်းသည်ဟု သိရသော သုခဝေဒနာ တွေ တထောင်းထောင်းဖြစ်ပေါ်လတ္တံ့ ၊ ထိုဖောဋ္ဌဗ္ဗတို့ ရုပ်သိမ်းပြန်လျှင်လည်း ထိုသုခဝေဒနာတို့ အကုန်လုံး ချုပ်ကွယ်သေဆုံး၍ အေးမြအေး ချမ်းမြဲချမ်း ပြန်လတ္တံ့ ။

ဤသို့ ကိုယ်ခန္ဓာမှာ အကွက် ဝိသေသ ကြံ့တန် ထုတ်ဘော်၍ သုခဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှုကို အတပ်ဒိဋ္ဌ မြင်အောင်ကြည့်လေ။
သုခဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှုကို ပြဆိုခဏ်းပြီး၏။

သောမနဿဝေဒနာ၏ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

စိတ်နှလုံးရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစိတ်ချမ်းသာခြင်းဟု ဆိုအပ်သော သောမနဿဝေဒနာ၌ မိမိနှစ်သက်သော အဆင်းသဏ္ဍာန်ကို တွေ့ရမြင်ရ၍ စိတ်ရွှင်ခြင်းသောမနဿ ဖြစ်သောအခါ၌ ထိုမြင်ရသောအာရုံသည် မျက်စိ ၌၎င်း၊ ဓနော၌၎င်း တပြိုင်နက်တချက်တည်း ထိခိုက်၏။

လဝန်းသဏ္ဍာန်ကိုမြင်ရာ မျက်စိ၌ လဝန်းသဏ္ဍာန်အရိပ်တခု၊ မနောနှလုံး အတွင်း၌ လဝန်းသဏ္ဍာန် အရိပ်တခု တပြိုင်နက် တချက်တည်း ပေါ်၏။ ထိုအခါ နာရိစက်ကိုသော့တံဖြင့် နှိုးလိုက်ဘိသကဲ့သို့ ဘဝင်မနောဆတ်ဆတ် ခါ လှုပ်ရှား၍ နှလုံးသွေးအပြင်၌ သောမနဿ ဇောစိတ်တို့သည် ထောင်း ထောင်း ထောင်းထောင်း ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ဖွေးခနဲ ဖွေးခနဲ မစဲဖြစ်ပေါ် ကုန်၏။ ထိုဇောစိတ်တို့၏အဟုန်ကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ မျက်နှာမှာ ရွှင်လန်း သော ရုပ်ကလာပ်တို့သည် မျက်နှာနှင့်အပြည့် ခဏခြင်းဖြစ်ပေါ် ကုန်၏။ အနီး၌ရှိ၍ မြင်ကြသောသူတို့က ထိုသူ၏ မျက်နှာရုပ်တို့ကို မြင်ကြသဖြင့် သူ့အကြိုက်ကိုတွေ့၍ ဝမ်းမြောက်သည် သူ့ စိတ်တွေ့သည် သူ့ မနောတွေ့သည် သူ့ သဘောတွေ့သည် သူ့ အလိုတွေ့သည် သူ့ကြိုက်သည် သူ့နှစ်ခြိုက်သည်ဟု ထိုသောမနဿဇောတွေ့ ဖြစ်သည်ကိုသိကြ၏။

- * တွေ့ဟူသောစကားသည် ဖဿဓာတ်တွေ့ကို ပြောကြသော စကား တည်း။
- * နှစ်ခြိုက်သည် ရွှင်လန်းသည် ဝမ်းမြောက်သည် ဝမ်းသာသည် ဟူသောစကားစုကား သောမနဿဝေဒနာတွေ့ကို ပြောကြသော စကားတည်း။

သောမနဿဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

ထိုသို့ပြောကြသော်လည်း ထိုဇောတ်စိတ်၊ ဇောဖဿ၊ ဇောဝေဒနာတို့၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုမူကား မသိကြမမြင်ကြလေကုန်၊ “မိစ္ဆာဝိပလ္လာသ” တရားတို့ နှင့်သာသိကြ မြင်ကြကုန်သည်။ အဘယ်သို့ “မိစ္ဆာဝိပလ္လာသ” တရား တို့နှင့် အမှောက်အမှား သိကြမြင်ကြကုန်သနည်းဟူမူကား အာဂန္တုဓာတ် သဘာဝ ကို မခွဲခြမ်းမူ၍ ထိုသူသိသည် ထိုသူတွေ့သည် ထိုသူဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ သည် ထိုသူရယ်သည် ပြုံးသည်ဟူ၍ ပုဂ္ဂလ၊ သတ္တ၊ အတ္တအနေနှင့် အမှောက် အမှား သိကြမြင်ကြကုန်၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောနှင့် သိကြမြင်ကြသည် မဟုတ်ကုန်။

ဟုတ်မှန်သောပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အသိ။ ။ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်နှင့်သိပုံမြင်ပုံကား မိမိ နှစ်သက်သော အဆင်း သဏ္ဍာန်ကို မြင်ရ၍ ထိုအဆင်းသဏ္ဍာန်၏ ခိုက်မှုဒဏ်ချက်ကြောင့် ထိုဒဏ်ချက်ကို အစွဲပြု၍ ကောင်းကင်မှ ကျလာသကဲ့သို့ ထိုသူ၏ နှလုံးသွေး အတွင်းမှာ—

- * ထိုအဆင်းသဏ္ဍာန်ကိုသိသော မနောဝိညာဏဓာတ်၊
- * တွေ့ထိသော မနောသမ္ပယဓာတ်၊
- * ခံစားစံစားသော မနောသမ္ပယဇော သောမနဿဝေဒနာဓာတ်—

တို့သည် ဖြစ်ပေါ်၍လာကုန်၏။ ထိုဓာတ်တို့၏ အဟုန်ကြောင့် ထိုသူ၏ မျက်နှာတပြင်လုံးမှာ ရှင်လန်းသော စိတ္တဇရုပ်သစ် ကလာပ်သစ်တို့သည် ဖြစ် ပေါ်ကုန်၏ဟူ၍ သိခြင်းသည် သာလျှင် ဟုတ်မှန်တိုင်းသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အချက်နှင့် သိခြင်းမြင်ခြင်းမည်၏။

မှောက်မှားသောအသိ။ ။ပုဂ္ဂလ၊ သတ္တ၊ အတ္တအနေနှင့် သိကြမြင်ကြရာ၌ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မည်သည် တသက်လုံးမှာမူ တယောက်သာဖြစ်၏ဟု စွဲလမ်းရင်းတည်း။ ထိုကြောင့် ထိုသူသိသည် ထိုသူ စိတ်မှာတွေ့သည် ထိုသူဝမ်းသာသည်ဟု သိကြရာမှာ—

- * သိဟူသော၊ တွေ့ဟူသော၊ ဝမ်းသာဟူသော—
- * ဝိညာဏ်၊ ဖဿ၊ သောမနဿ—

တို့ကို ထိုသူပြု၍ ထိုသူနှင့် တခုတည်းပြု၍ ထိုသူကဲ့သို့ပင် တသက်လုံးမှာ တခုတည်းခိုင်မြဲ၍ရှိနေကြကုန်သည်ဟုသိမမြင်မတို့သာတည်း။ ထိုဓာတ်တို့ကား ထိုကဲ့သို့ ရှိနေသောဓာတ်စုမဟုတ်ကုန်၊ ယခုမှ ထိုအာရုံထိခိုက်မှုကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာကြကုန်သော ကောင်းကင်ကျ မိုးပေါ်ကျ အာဂန္တုဓာတ်စု တို့သာတည်း။ ထိုကြောင့် ထိုအမှားသူတို့ သိကြ မြင်ကြသော အရာသည် အမှောက်အမှား ဖြစ်ကြလေကုန်သတည်း။

(၂၄)

အနတ္တဒီပနီ

ဤနည်းကိုမှီ၍ မိမိစိတ်ကြိုက်သော အာရုံဝတ္ထု အမှုအခွင့်ကို မြင်တိုင်းမြင်တိုင်း ကြားတိုင်းကြားတိုင်း နံတိုင်းနံတိုင်း စားသောက်တိုင်း စားသောက်တိုင်းတို့၌၎င်း၊ မိမိစိတ်ကြိုက်ရာ အာရုံကို ကိုယ်အင်္ဂါနှင့် ခံစားတိုင်း ခံစားတိုင်း၌၎င်း၊ မိမိအလိုရှိသော သက်ရှိသက်မဲ့ပစ္စည်းဝတ္ထု အခွင့်အရေးတို့ကို အလိုပြည့်စုံစွာ ရတိုင်းရတိုင်းတို့၌၎င်း၊ မိမိကို ချီးမွမ်းစကား ကောင်းစကားကို ကြားတိုင်းကြားတိုင်းတို့၌၎င်း၊ မိမိအလိုဆန္ဒရှိရာ အမျိုးမျိုးသော အာရုံဝတ္ထု အမှုအခွင့်တို့ကို မနောနှင့် ထွေထွေလာလာ ကြံဘန်တိုင်း ကြံဘန်တိုင်းတို့၌၎င်း တနေ့တနေ့ တရက်တရက်လျှင် အခါတသောင်းတသောင်းမက ပြုံးကြ ရယ်ကြ ရှင်ကြ မြူးကြ ဝမ်းမြောက်ကြ ဝမ်းသာကြရာတို့၌ သူ့အာရုံနှင့် သူ့သောမနဿ၊ သူ့ဝတ္ထု သူ့အမှု သူ့အခွင့် သူ့အရေးနှင့် သူ့သောမနဿ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အမှုတို့ကို အကုန်သိလေ မြင်လေ။

သောမနဿဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကို ပြဆိုခဏ်းပြီး၏။

ဒေါမနဿဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

နွလုံးမသာခြင်း၊ နွလုံးပူပန်ခြင်း၊ နွလုံးဆင်းရဲခြင်း၊ နွလုံးပင်ပန်းခြင်း၊ နွလုံးညှိုးနွမ်းခြင်း ဟူသော ဒေါမနဿဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အချက်မှာ သောမနဿ ဝေဒနာ၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း သိလေမြင်လေ၊ မိမိနှစ်သက်သော အာရုံဝတ္ထု အမှုအခွင့်အရေးအရာနေရာမှာ မိမိနှစ်သက်သော အာရုံဝတ္ထု အမှုအခွင့်အရေးအရာ ဆိုရုံမျှသာထူးတော့သည်။

ဒေါမနဿဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကို ပြဆိုခဏ်းပြီး၏။

ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

ဥပေက္ခာဝေဒနာမှာ ရှေး၌ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း သုခ၊ ဒုက္ခ၊ သောမနဿ၊ ဒေါမနဿတို့၌ သင့်လျော်ရာသွင်း၍ သိလေ၊ အာရုံမှာ စိတ်ရှင်လောက်သော အာရုံမျိုးလည်း မဟုတ်၊ စိတ်ညှိုးနွမ်းလောက်သော အာရုံမျိုးလည်း မဟုတ်၊ မဇ္ဈိတ္တဖြစ်သော သစ်ပင် ချုံမြက် တုံးတိုင် အိမ်ယာဝင်းခြံ မြေအဘို့ ရေအဘို့

ဝေဒနာ၏ အသာဒနှင့် အာဒိနဝ

(၂၅)

တို့ကို မစဲမြင်ကြရာ ထိုထိုအသံတို့ကို မစဲကြားကြရာ ထိုထိုအနံ့တို့ကို မစဲနံကြရာ စသည်တို့၌ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကို သိလေ။

ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကို ပြဆိုခဏ်းပြီး၏။
ဤတွင် ဝေဒနာငါးပါးတို့၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကို အမြက်ပြဆိုခဏ်း ပြီး၏။

ဝေဒနာ၏အသာဒနှင့် အာဒိနဝ

ယခုအခါ ဝေဒနာတို့၏ အသာဒ, အာဒိနဝတို့ကို ပြဆိုအံ့။

- * အသာဒဆိုသည်ကား သာယာမှုတည်း။
- * အာဒိနဝဆိုသည်ကား မသာမယာမှုတည်း။
- * သာယာမှုဆိုသည်ကား ပီတိသောမနဿပွားများမှုတည်း။
- * မသာမယာမှုဆိုသည်ကား ဒုက္ခဒေါမနဿပွားများမှုတည်း။

လာဘ, အလာဘ, ယသ, အယသ, နိန္ဒာ, ပသံသာ, သုခ, ဒုက္ခ-ဟူသော လောကဓံတရားရှစ်ပါးတို့တွင် လာဘ, ယသ, ပသံသာ, သုခ ဤလူငွေလောကဓံလေးပါးကား အသာဒ အဘို့တည်း။ အလာဘ, အယသ, နိန္ဒာ, ဒုက္ခ ဤအနိစ္စလောကဓံလေးပါးကား အာဒိနဝအဘို့တည်း။

- (၁) လာဘဆိုသည်ကား အလိုရှိသောဝတ္ထုကို အလိုရှိတိုင်း ရခြင်းတည်း။
- (၂) အလာဘ ဆိုသည်ကား မရခြင်းတည်း။
- (၃) ယသ ဆိုသည်ကား အခြံအရံနှင့် ပြည့်စုံခြင်း, အကျော်အစော ဂုဏ်သတင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်း။
- (၄) အယသ ဆိုသည်ကား အခြံအရံ အကျော်အစောနှင့် မပြည့်စုံခြင်းတည်း။
- (၅) နိန္ဒာဆိုသည်ကား ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်ပြောဆိုမှုကို ခံရခြင်းတည်း။
- (၆) ပသံသာဆိုသည်ကား အချီးအမွမ်းကိုခံရခြင်းတည်း။
- (၇) သုခဆိုသည်ကား ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာခြင်းတည်း။
- (၈) ဒုက္ခဆိုသည်ကား ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ဆင်းရဲခြင်းတည်း။

လောကဓံရှစ်ပါးသရုပ်။

မိုးဦးလေဦးကျသော ကဆုန်လ နယုန်လရာသီတို့၌ လွင်တီးခေါင်မှာ နေသောသူအား တထိုင်တွင်းမှာပင် အရှေ့လေတိုက်ထဲ ချည် အနောက်လေတိုက်ထဲ ချည် တောင်လေတိုက်ထဲ ချည် မြောက်လေ တိုက်ထဲ ချည်

(၂၆)

အာဒိန္ဒဝိပနီ

လေအမျိုးမျိုးတိုက်သည်ကို ခံနေရသကဲ့သို့ တေဘူမကလောက၌ နေကြရ ကုန်သော သတ္တဝါတို့မှာ တထိုင်တွင်းမှာပင် ထိုဣဋ္ဌလောကခံ အနိဋ္ဌလောကခံ လေကောင်းလေဆိုးတို့သည် အမျိုးမျိုးတိုက်ဝှေ့ တွေ့ကြုံကြမြဲမမှတာ ဖြစ်ကုန် ၏။

အဿာဒ အာဒိန္ဒဝဖြစ်ပုံ။ ။ ထိုရှစ်ပါးတို့တွင် ဣဋ္ဌလောကခံ လေကောင်း

တို့နှင့် တွေ့ကြုံခိုက်မှာ သုခဝေဒနာ၊ သောမနဿဝေဒနာတို့ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ အနိဋ္ဌလောကခံလေဆိုးတို့နှင့် တွေ့ကြုံ ခိုက်မှာ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဒေါမနဿဝေဒနာတို့ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ သုခသော- မနဿတို့ ဖြစ်ပေါ်ရှိနေဆဲ အခါတို့၌ အဿာဒဖြစ်ရ၏။ ပီတိ၊ သောမနဿ ဖြစ်ရ၏ ဆိုလိုသည်။ ထိုသုခ သောမနဿတို့ ချုပ်ကွယ်ပျက်ဆုံးသောအခါတို့၌ အာဒိန္ဒဝဖြစ်ရ၏။ သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသ ဖြစ်ရ၏ ဆိုလိုသည်။

ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဒေါမနဿဝေဒနာတို့ ဖြစ်ပေါ်ရှိနေဆဲအခါတို့၌ အာဒိန္ဒဝ ဖြစ်ရ၏။ သောက၊ ပရိဒေဝစသည် ဖြစ်ရ၏ ဆိုလိုသည်။ ထိုဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဒေါမနဿဝေဒနာတို့ချုပ်ကွယ်ပျောက်ငြိမ်းသောအခါတို့၌ အဿာဒ ဖြစ်ရ၏။ ပီတိ၊ သောမနဿ ဖြစ်ရ၏ ဆိုလိုသည်။

လူ့ပြည် နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်တို့၌ ရှိကြသော လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာ ဟူသမျှတို့သည် တည်ရှိ၍နေဆဲအခါ ရှေးအဘို့၌ အဿာဒ ဖြစ်ရ၏။ အဆုံး၌ကား အာဒိန္ဒဝ ချုပ်၏။ ပျက်စီးရဦးမည် ကေန္တဆိုလိုသည်။ အပါယ်ဘုံသားတို့မှာ ရှေးအဘို့၌ သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသ ဟူသော အာဒိန္ဒဝတည်ရှိ၏။ အဆုံး၌ အပါယ်ဘုံမှ ကျွတ်လွတ်မှုဟူသော အဿာဒ ချုပ်အပ်၏။

အာဒိန္ဒဝဒုက္ခ ကြိတ်ညှပ်နေပုံ။ ။ တနည်း-တခုတခုသော အဿာဒမှာ

ရှေးအဘို့ နောက်အဘို့၌ အာဒိန္ဒဝ နှစ်ချက်နှစ်ချက် ညှပ်လျက် ရှိနေမြဲ မမှတာဖြစ်၏။ အဘယ်သို့ညှပ်သနည်းဟူမူ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာဟူသော အဿာဒတခုမှာ ရှေးဘ၌ ထိုအဿာဒကို ရလို့ချွဲ ဈာန်တရားကို ပွားများအားထုတ်ရခြင်းတည်းဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခ၊ ရပြီး သော ဈာန်တရားကို သေသည်တိုင်အောင် စေင့်ထိန်းရခြင်းတည်းဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခ ဤဒုက္ခကြီးနှစ်ပါးသည် ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာမှာ ရှေးအဘို့၌ညှပ်သော အာဒိန္ဒဝကြီးတည်း။ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာကို ရပြီးသောအခါ သေဆုံးပျောက်ကွယ်

ဝေဒနာ၏ အသာဒနှင့် အာဒိနဝ

ရသော ဒုက္ခသည်ကား ဗြဟ္မာချမ်းသာမှာ နောက်အဘိဋ္ဌိ ညှပ်သော အာဒိနဝကြီးတည်း။ ဗြဟ္မာဖြစ်လိုသောသူတို့ကို ထိုအာဒိနဝဒုက္ခကြီးနှစ်ပါး သည် သံတောင်ကြီးနှစ်လုံးနှင့် ကြိတ်ညှပ်သကဲ့သို့ အမြဲကြိတ်ညှပ်၏။ နှိပ်စက် ညှပ်ပန်း၏။

လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာတို့မှာလည်း ရှေးရှေးဘာတို့၌ တင်ကူး၍ ပုညကြိယာဝတ္ထုကို အားထုတ်မှုဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခသည် ရှေ့အဘိဋ္ဌိ ညှပ်သောအာဒိနဝတည်း။ ရပြီးသော လူ့ဘဝ နတ်ဘဝတို့၏ အနိစ္စရောက်မှု သေဆုံးပျက်ပြားမှုသည် နောက်အဘိဋ္ဌိ ညှပ်သောအာဒိနဝတည်း။ လူ့ဘဝ၌ ထိုထိုပစ္စည်း ဥစ္စာကို ရလို၍ ထိုထိုကုန်သွယ်မှု လယ်လုပ်မှု စသည်ကို လုပ်ဆောင်ကြရသော ဒုက္ခသည် ပစ္စည်းဥစ္စာ ရှာမှီးသောသူ၏ ရှေ့အဘိဋ္ဌိ ညှပ်သော အာဒိနဝဒုက္ခတည်း။ ထိုဒုက္ခကိုခံနိုင်၍ ရရှိလာသော ပစ္စည်းဥစ္စာ ချမ်းသာသုခမည်သည် အနိစ္စဓမ္မမျိုး ဖြစ်ခဲ့၍ ကုန်ဆုံးမှုဒုက္ခသည် နောက်အဘိဋ္ဌိ ညှပ်သော အာဒိနဝဒုက္ခတည်း။

ထမင်းစားမှုသည် အသာဒသုခတည်း။ ထမင်းချက်မှု ဒုက္ခသည် ရှေ့အဘိဋ္ဌိ ညှပ်သောအာဒိနဝတည်း။ ထမင်း ခံတွင်း၌သွင်း၍ဝါးလေဆူ ခွေးအန်ဖတ် ကဲ့သို့ စက်ဆုပ်ဘွယ် ဖြစ်သည်မှ စ၍ကျင်ကြီးကိစ္စ၊ ကျင်ငယ်ကိစ္စ၊ နှိပ် တံတွေး မျက်ချေးကြေးညောင်ကိစ္စ၊ ထိုထမင်းဘောဇဉ်ကြောင့်ဖြစ်ပွားသော ညောင်းမှု ညှာမှု ရောဂါမှု ကိစ္စစသည် နောက်အဘိဋ္ဌိညှပ်သော အာဒိနဝဒုက္ခတည်း။

သားမယားနှင့် ခံစားစံစားမှုသည် သားမယား၏ အသာဒသုခတည်း။ ထိုသားမယားကို မွေးမြူရန် ပစ္စည်းဥစ္စာရှာတော့အားထုတ်မှု ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှုဒုက္ခ၊ သားမယား အိမ်ရာ ရှိနေသည့်အတွက် မင်းမှု စိုးမှု ရပ်မှု ရွာမှုတို့နှင့် တွေ့ကြုံရ ကြောင့်ကြ စိုက်ရသော ဒုက္ခ၊ သားမယားကြောင့် နှလုံးမချမ်းသာ စိုးရိမ်ရ ကြောင့်ကြရသောဒုက္ခ၊ မိမိစကားကို နားမထောင် သော မိမိအလိုကို မသိတတ်သော သားမယားဖြစ်၍ နှလုံးဆင်းရဲသော ဒုက္ခ၊ သားမယားမကျန်းမမာရှိ၍ သေဆုံး၍တွေ့ကြုံရသောဒုက္ခ၊ သားမယား ရှိနေသည့်အတွက် ကိလေသာပွားမှု ဒုစ္စရိုက်ပွားမှု အပါယ်ငရဲသို့ ကျမှု ဒုက္ခစသည် သားမယား၏ အာဒိနဝဒုက္ခစုချည်းတည်း။

အသာဒ-အာဒိနဝစဉ်ဆက်ဖြစ်နေပုံ။ ။ ထိုထိုကမ္ဘာ၌ ဖြစ်ကြသော လူ့ခန္ဓာ နတ်ခန္ဓာ ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာစုနှင့်တကွ ကမ္ဘာစဉ်ဆက်အားဖြင့်၎င်း၊ ယခုကမ္ဘာ၌ အန္တရကပ်အစဉ်

(၂၀)

အနုတ္တဒီပနီ

အားဖြင့်၎င်း၊ ဤယခု အန္တရကပ်၌ မဟာသမ္မတစသော မင်းစဉ်မင်းဆက် အားဖြင့်၎င်း၊ အနုမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ပွင့်တော်မူကြ ကျွတ်လွတ်တော်မူကြသော ဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရိယံတို့၏ အစဉ်အားဖြင့်၎င်း အသာဒ အာဒီနဝကို ပြဆိုဦးအံ့။ အနုမတဂ္ဂသံသရာ၌ ဗြဟ္မာ့ပြည် နတ်ပြည် လူ့ပြည် မြင့်မိုရ် စကြဝဠာ မဟာပထဝီ မြေကြီးနှင့် တကွ ဖြစ်ပေါ်သည်ကား ကမ္ဘာ၏ အသာဒတည်း။ ဖြစ်ပေါ်သမျှ အလုံးစုံသည် မြူမှုန်မကျန် ပျက်ဆုံး ကွယ် ပျောက်သည်ကား ကမ္ဘာ၏အာဒီနဝတည်း။

ထိုထိုကမ္ဘာ၌ရှိကြသော လူ့ခန္ဓာ နတ်ခန္ဓာ ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာ မြင့်မိုရ်စကြဝဠာ မဟာပထဝီမြေကြီးနှင့်တကွ ပျက်ဆုံး ပျောက်ကွယ်ခဲ့သော ကမ္ဘာကြီးပေါင်း အနန္တအနုမတဂ္ဂရှိခဲ့ပြီ။ ယခုကမ္ဘာ၌ အန္တရကပ်ပေါင်း ၆၄-ကပ်ရှိသည်တွင် လွန်ခဲ့ပြီးသော အန္တရကပ်စုသည် ထိုကပ်မှာ မြေရေကေခင်းကင်အပြည့် ရှိနေ သောလူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါခန္ဓာစုနှင့်တကွ အကုန်ပျက်ဆုံး ကွယ်ပျောက်လေ ၏။ ယခုရောက်ဆဲဖြစ်သော အန္တရကပ်မှာလည်း မဟာသမ္မတမင်းကြီးမှစ၍ လေးကျန်းသေဌ်နင်း စကြာမင်းပေါင်း အစဉ်အဆက်များစွာ ကေရုဇ်မင်း ပေါင်းအနန္တ ပဒေသရာဇ်မင်းပေါင်းအနန္တ ထိုထိုစကြာမင်း၊ ကေရုဇ်မင်း၊ ပဒေသရာဇ်မင်းတို့လက်ထက်မှာ ဇမ္ဗူဒီပါမြေနှင့် အပြည့်ရှိခဲ့ကြသော မြို့ကြီး မြို့ငယ် ရွာကြီးရွာငယ် ထိုထိုမြို့ရွာနှင့် အပြည့် ရှိနေကြသော လူ့ခန္ဓာအနန္တ စုသည် ယခုအကျန်ရှိ မရှိကြလေပြီ။ ရှိကြဆဲအခါ အသာဒ၊ ပျောက်ကွယ်မှု ကား အာဒီနဝ။

အနုမတဂ္ဂသံသရာ၌ ပွင့်တော်မူကြသောဘုရားပေါင်းလည်း အနုမတဂ္ဂ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါပေါင်း အနုမတဂ္ဂ၊ သာဝကပေါင်း အနုမတဂ္ဂ ထိုအလုံးစုံ၌လည်း ထင်ရှားရရှိဆဲအခါ၌ အသာဒ၊ ပျောက်ဆုံးမှုကား အာဒီနဝ၊ တဏှုဏ်ရာ မြတ်စွာဘုရားမှစ၍ ငါတို့သခင် အရှင်ဂေါတမဘုရားတိုင်အောင် ၂၇-ဆူတို့ မှာ ကျမ်းဂန်ရှိပေ၍ နာမည်ပညတ်မျှရှိသေး၏။ ခန္ဓာတော်တို့ကား မရှိပြီ။ အာဒီနဝမီးလောင်၍ ကွယ်ဆုံးကြလေပြီ။

တဏှုဏ်ရာဘုရားမှ ရှေး၌ ပွင့်တော်မူကြကုန်သော အသင်္ချေယျ အနန္တ အနုမတဂ္ဂ ဘုရားသခင်တို့မှုကား နာမည် ပညတ်မျှ အကြွင်းအကျန် မရှိ ပျောက်ဆုံးကြလေကုန်ပြီ။ ကမ္ဘာတေ့အနုမတဂ္ဂ၊ ထိုထိုကမ္ဘာတို့၌ ရှိကြသော ခန္ဓာတေ့အနုမတဂ္ဂ၊ ဘုရားတေ့ အနုမတဂ္ဂ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသာဝကတေ့အနုမတဂ္ဂ ပျက်ဆုံးကွယ်ပျောက်၍ ကုန်ကြပုံကို မြော်မြင်ကြသဖြင့် အာဒီနဝ ဟူသော

တိုက်ကြီး ၃-တိုက်ဥပမာ

(၂၉)

ဝိပတ္တိမီးသည် အဘယ်မျှလောက် ကြီးကျယ်သည်ဟု မြော်မြင်နိုင်စွာ လေ သတည်း၊ ထိုအဿာဒ၊ အာဒိနဝ ၂-ပါးတို့တွင်-

အဿာဒသည် သတ္တဝါတို့ကို အမိဘမ်း၍ ချည်တုပ် နှောင်ဘဲ့သမား တည်း။

အာဒိနဝသည် သတ်ပုတ်ရိုက်နှက်နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းသမားတည်း။ ။ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့ကို သံသရာမှ မလွတ်နိုင်အောင် အဿာဒ တရားက ချည်တုပ်နှောင်ဘဲ့၏၊ အာဒိနဝ ကနှိပ်စက်၏၊ အဿာဒကိုမက် သောကြောင့် အာဒိနဝအနှိပ်စက်ကို ငုတ်တုတ် ခံနေကြရ၏။

တိုက်ကြီး ၃-တိုက် ဥပမာ

ရှေ့ဘေးကြီးများ။ ။ ဥပမာ-သူသတ်ယောက်ျားကြီး ၂-ယောက်ရှိ သတတ်၊ လူသတ္တဝါအနန္တ ဆံ့လောက်အောင် ဝင်းခြံကြီး ၃-ခု၊ တိုက်ကြီး ၃-လုံးတည်၍ ထိုတိုက်ကြီးတို့၏ ရှေ့ဘက်မှာ အလွန်ပျော်ခေ့ ဘွယ်သော ဥယျာဉ်ပန်းမာလ် ဘုံဗိမာန်တွေ များစွာလုပ်၍ ထား၏။ အလွန်ကောင်းမွန်သော အဝတ်ကမဂုဏ်၊ အစားကမဂုဏ်၊ ယောက်ျားမိန်းမ ကမဂုဏ်၊ ပွဲလမ်းသဘင် ကမဂုဏ်၊ သေရည်သေရက် သောက်ဘွယ် စားဘွယ် ကစားပြုထူးဘွယ် ကမဂုဏ်တို့ကို စုံလှအောင် ခင်းကျင်း၍ထား၏။ လာလာသမျှ လူအပေါင်းတို့ကို အလှိုရှိတိုင်း ခံစားစံစား စေ၏။ အရပ်ရှစ်မျက်နှာတို့ကိုလည်း အနံ့အပြား ကြော်ငြာစာ လှင့်၏။ ထိုအဝတ်အစား စသည်တို့၏ အတွင်းမှာ မူယစ်မေ့လျော့စေနိုင်သော အဆိပ် အခိုးအထုံတို့ကို ထည့်သွင်း၍ထား၏။ ထိုအခိုးအထုံတို့ကိုပင် သတ္တဝါတို့သည် အလွန်နှစ်သက်ကြကုန်၏။ ။ ဤကား တိုက်ကြီး ၃-တိုက်တို့၏ ရှေ့ဘက် ရှေ့ဘေး အခြင်းအရာတည်း။

နောက်ဘေးကြီးများ။ ။ ထိုတိုက်ကြီး ၃-တိုက်တို့၏ နောက်ဘက် နောက်ဘေး၌ကား ကြီးကျယ် လှစွာသော သတ်ခန်း ပုတ်ခန်း ရိုက်ခန်း နှက်ခန်း မီးနှင့်တိုက်ခန်း မီးကျိုးတွင်း မစင် တွင်းတွေ အနန္တပြုလုပ်၍ထား၏။ လူကို အရှင်လတ်လတ်စားသောခွေးကျိုး လင်းတတွေ အပြည့်ရှိ၏။ လူအနန္တ ဆံ့၏။ ဘယ်မျှလောက် ဝင်လာသော် လည်း လူပြည့်သည်ဟူ၍ မရှိ။ ။ ဤကား တိုက်ကြီး ၃-ခု၏ နောက် ဘေးကြီး ၃-ခုတည်း။

(၃၀)

အနတ္တဒီပနီ

သူသတ်ကြီး ၂-ဦး။ ။ ထိုသူသတ် ယောက်ျားကြီး နှစ်ယောက်တွင် တယောက်သော သူသတ်ယောက်ျားကြီးသည် များလှစွာသော တပည့် လက်သားတို့နှင့်တကွ တိုက်ကြီးသုံးခု၏ ရှေ့ဘေး ရှေ့ဥပစာ၌နေ၍ မြေပေါ်ရှိသတ္တဝါတို့ကို ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ကာမဂုဏ်တို့နှင့် ဖြားယောင်းဘွဲ့နှောင်၏။ ထိုကာမဂုဏ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြ၍ မေ့လျော့ မှားယွင်း၍ နေသူအပေါင်းတို့ကို တရာလုံးတထောင်လုံး ယူငင်၍ နောက်ဘေး သို့ သွင်းလိုက်၏။

တယောက်သော သူသတ်ယောက်ျားသည်ကား တပည့်တပန်းများစွာ နှင့် နောက်ဘေး နောက်ဥပစာ၌နေ၍ နောက်ဘေးသို့ ရောက်လာသမျှသော တရာလုံး တထောင်လုံး တသောင်းလုံးတို့ကို သတ်၏။ ခြေကိုဖြတ်၏။ လက်ကိုဖြတ်၏။ ဦးခေါင်းကိုဖြတ်၏။ မျက်လုံးကို ဘောက်၏။ နား နှာခေါင်း ကို ဖြတ်၏။ လျှာကိုဖြတ်၏။ မီးနှင့်တိုက်၏။ မီးကျိုးတွင်းသို့ ပစ်ချ၏။ မစင် တွင်းသို့ ပစ်ချ၏။ ခွေး ကျိုး လင်းဘတို့ကို အရှင်လတ်လတ် စားစေ၏။ ။ ကမ္ဘာ့တန်းဆာ မဟာတိုက်ကြီး ၃-ခုတည်း။

ရှေ့ဘေးသို့ ရောက်ပြီးသော သူတို့သည် အလွန်ပျော်မေ့ကြကုန်၏။ တနေ့တနေ့ တသုတ်တသုတ်လျှင် တရာလုံး တထောင်လုံး တသောင်းလုံး ပျောက်ကွယ်၍ သွားသည်ကိုလည်း ထိုထိုနေရာဌာနမှာ ခံစားစံစား ပျော်ပါး၍ နေကြသည်ဟု ထင်ကြ၏။ အလွန်ဝေးလှစွာသော အရပ် ရှစ်မျက်နှာတို့ကပင် စရိတ်ကြေးငွေ များစွာအကုန်ခံ၍ လာကြရောက်ကြ၏။ လာသမျှ ရောက်သမျှသည် တယေခက်မှ မလွန်ရ။ နောက်ဘေးသို့ချည်း ရောက်ကြရ၏။

ဥပမာ ဥပမေယျ ဆက်စပ်ပြခြင်း။ ။ * လူ့ဘုံ နတ်ဘုံ ဗြဟ္မာ့ဘုံသည် တိုက်ကြီး ၃-ခု၏ ရှေ့ဘေးမည်၏။

- * လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာ ခေါ်ရသော သုခ ဝေဒနာ စုသည် ရှေ့ဘေး၌လုပ်သော လူသတ်ယောက်ျားကြီး မည်၏။
- * ကိလေသာစုသည် အဆိပ်အခိုးအထုံစု မည်၏။
- * အပါယ်လေးဘုံသည် နောက်ဘေးကြီး ၃-ခုမည်၏။
- * အပါယ်၌ရှိသော အာဒိနဝဒုက္ခသည် နောက်ဘေး၌လုပ်သော သူသတ်ယောက်ျားကြီး မည်၏။

တိုက်ကြီး ၃-တိုက် ဥပမာ

(၃၁)

- * လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာကိုရရှိခံစား၍ နေကြသောသူတို့သည် ရှေ့ဘေး၌လာရောက် ခံစားစံစား၍နေကြသော သူတို့မည်ကုန်၏။
- * လူ့ကိလေသာ နတ်ကိလေသာ ဗြဟ္မာ့ကိလေသာစုသည် အဆိပ်အခိုးအထုံစု မည်ကုန်၏။
- * စတုမဟာဇာတ်နတ်ချမ်းသာ၊ တာဝတိံသာ နတ်ချမ်းသာ အစရှိသည်တို့ကိုလိုလားတောင့်တ၍ဒါနပြုသူ သီလသီတင်းကျင့်သုံးသူ ထိုထိုကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုကြ သူတို့ကား သတင်းကြားသိ၍ စရိတ် ကြေးငွေအကုန်ခံ၍ တိုက်ကြီးသို့ လာကြသောသူတို့ မည်ကုန်၏။ အကြွင်းဥပမာဥပမေယျသိသာပြီ။

နောက်ဘေးကြီးသို့ကျရာ ၃-ခု။ ။လူ့ဘုံမှလည်း အပါယ်ဘုံသို့ ကျရောက် နိုင်သောကြောင့် လူ့ဘုံမှလည်း အပါယ်နောက်ဘေးကြီးတခုထားလေ။ နတ်ဘုံမှလည်း အပါယ်ဘုံသို့ ကျရောက်နိုင်သောကြောင့် နတ်ပြည် ၆-ထပ် နတ်ဘုံမှလည်း အပါယ်နောက်ဘေး အသီးအသီးထား၍ သိလေ။ ဗြဟ္မာ့ဘုံမှလည်း အပါယ်သို့ ကျရောက်နိုင်သောကြောင့် ဗြဟ္မာ့ဘုံမှလည်း အပါယ်နောက်ဘေးအသီးအသီး ထား၍သိလေ။ ။ဤသည်လည်း ဥပမာတပုံတည်း။

ဥပမာတမျိုး။ ။တနည်းကား-တဏှာနှင့်တကွသောအသာဒသည်အလွန် မြမြထက်သော ငါးမျှားချိတ်နှင့်တကွသောသားတစ်ခဲတွေနှင့်တူ၏။ အာဒီနဝသည် သားတစ်ကိုမျိုး၍အသည်းနှလုံးမှာ ငါးမျှားချိတ်စူးငြိ၍ အသီးအသီးကြိုးကြီးတန်းလန်းနှင့် ငါးမျှားတိုင် အနီးအပါးတွင် တလောက်လက်လက် နေကြသော ငါးတွေကို ကြိုးမှကိုင်ဆွဲ၍ ဘမ်းယူပြီးလျှင် အတွင်သတ်သော တံငါသူကြီးနှင့်တူ၏။ ဘုံသုံးပါးသည် ငါးတွေပြည့်သော အင်းကြီးသုံးအင်းနှင့် တူ၏။ ဘုံမိမာန်သားမယားစုသည် အင်းကြီးသုံးအင်းအပြင်မှာ အပြည့်စိုက် ထားသော ငါးမျှားတိုင်ကြီးတွေနှင့်တူ၏။ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ တို့သည် သားတစ်ကိုမျိုးကြ၍ အသည်းနှလုံးမှာ ငါးမျှားချိတ် စူးမြုပ်လျက် ကြိုးကြီး တန်းလန်းနှင့် တိုင်နားမှာတဝဲလည်လည် နေကြသောငါးတွေနှင့် တူကုန်၏။ အပါယ်လေးဘုံသည် ထိုငါးတို့ကိုသတ်ရာဖြတ်ရာတံငါကြီးဝင်းခြံနှင့်တူ၏။ ။ ဤသည်လည်း ဥပမာတနည်းတည်း။

(၃၂)

အနတ္တဒီပနီ

ဥပမာတမျိုး။ ။တနည်းသော်ကား တဏှာကြောင့် ဝေဒနာကိုခံစားရသည်။ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာ ဘိုးပွားရသည်၌ ဥပမာ ဆိုဦးအံ့။ တယောက်သောသူမှာ အလွန်ဆန်းကြယ်စွာသော ငဋ်နာရောဂါ စွဲကပ်သတတ်။ ထိုသူသည်တကိုယ်လုံးမှာ အလွန်ယားယံသော အနာစွဲကပ်၍ နေ၏။ မိမိလက်နှင့် အယားဖျောက်သော်လည်း မငြိမ်းနိုင်။ သူတပါးတို့ ဝိုင်း၍ ဖျောက်မှနေနိုင်၏။ အယားဖျောက်ငြိမ်းအောင် ပွတ်၍ သပ်၍ နေလျှင် အလွန် ကောင်းသော အရသာကြီးဖြစ်ပွား၍ နေ၏။ ပွတ်မှည့်သူ သပ်မှည့်သူ မရှိပြန်လျှင် အလွန်ယားယံမြဲ ယားယံပြန်၏။ လူသူမရှိလှလျှင် ပွတ်သပ်ရန်တိုင်ရှိရာ သို့ပြေးရ၏။ တုံးရှိရာသို့ပြေးရ၏။ နံရံရှိရာသို့ပြေးရ၏။ ပွတ်ပြန် သပ်ပြန်လျှင် ပွတ်ရာသပ်ရာဌာနမှာ သွေးပုပ်ပြည်ပုပ်ပွားစီးပြန်၍ ငန်းမန်း ပွားစီးပြန်၏။

လူနတ်တို့၏ စိတ်သန္တာန်မှာ ရှိနေကြသော တဏှာရာဂသည် ထိုငဋ်နာ ကြီးနှင့်တူ၏။ ထိုအနာငန်းထ၍ ယားတိုင်း ယားတိုင်း ပွတ်သပ်မှည့် သူကို ချဉ်းကပ်ရသကဲ့သို့ တုံးနား တိုင်နား နံရံနားသို့ ချဉ်းကပ်ရသကဲ့သို့ အဆင်း သဏ္ဍာန်ကိုသာယာသော ရူပတဏှာသည်သတ္တဝါတို့၏ စိတ်ကို အံယားတိုက် ၏။ စိတ်သည်မနေနိုင် မထိုင်နိုင် တရွရွယားယံ၏။ အဆင်းသဏ္ဍာန် ရှိရာသို့ ကပ်ရ၏။ စက္ခု၌ အဆင်းသဏ္ဍာန်ရှိသော ဝတ္ထုဖြင့် ပွတ်သပ်၍ ပေးသော အခါ ချမ်းသာသော အရသာကောင်းသော သုခသောမနဿ ဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်၏။ ထိုဝေဒနာကို သာယာခံစားသော ရူပတဏှာ သာ၍ ငန်းမန်းထ ပြန်၏။

သဒ္ဓတဏှာ, ဂန္ဓတဏှာ, ရသတဏှာ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ, ဓမ္မတဏှာတို့၌ လည်း ဤနည်းတူသိလေ။

ဓမ္မတဏှာအမျိုးမျိုး။ ။ဓမ္မတဏှာဆိုသည်ကား-ထိုတဏှာနှင့် ခံစားပြီး နောက် ထိုတဏှာထိုဝေဒနာတို့ကိုပင် အမှတ်ရ၍ အမှတ်ရ၍ သာယာပြန်သော တဏှာသည်၎င်း၊ ထိုမှတပါး-

- * လောကဂုဏ်ကျက်သရေကို သာယာသောတဏှာ,
- * မိမိ၏ဒါနဂုဏ်ကို သာယာသောတဏှာ,
- * သီလဂုဏ်ကို သာယာသောတဏှာ,
- * ဘာဝနာဂုဏ်ကို သာယာသောတဏှာ,
- * သဒ္ဓါကို သာယာသောတဏှာ,
- * ပရိယတ်ဂုဏ်ကို သာယာသောတဏှာ,
- * ပညာကို သာယာသောတဏှာ,

ဝေဒနာငါးပါးတို့၏ ဒုက္ခသစ္စာ

- * မိမိပြုသော ဒုက္ခရိုက်မှုကို သာယာသောတဏှာ၊
- * သုစရိုက်မှုကို သာယာသောတဏှာ—
စသည်သည် ဓမ္မတဏှာမည်၏။

လူ့ပြည် နတ်ပြည်တို့သည် ကာမဘုံဖြစ်၍ ကမတဏှာ ငန်းမန်းထကြွသဖြင့် စိတ်ယားယံတိုင်း ယားယံတိုင်း ကာမဝတ္ထုသို့ ချဉ်းကပ်ကြရကုန်၏။ ကာမဝတ္ထု အမျိုးမျိုးတို့ကို လက်ရှိမကွာ သိမ်းပိုက်၍ ထားကြရကုန်၏။ ကာမဝတ္ထုတို့ကို မလွတ်နိုင်ကြကုန်၊ မလွတ်နိုင်ကြကုန်သည့်အတွက် ဒုက္ခအမျိုးမျိုး ပွားများ၏။ ကိလေသာအမျိုးမျိုး ပွားများ၏။ ဒုက္ခရိုက်အမျိုးမျိုး ပွားများ၏။ အပါယဒုက္ခအမျိုးမျိုး ပွားများ၍ နေကြကုန်၏။

- * တဏှာ၊ ဝေဒနာ၊ ကာမဝတ္ထုစုသည် အသာဒတည်း။
- * ဒုက္ခအမျိုးမျိုး စသည်သည် အာဒိနဝတည်း။
ဤတွင်ရှေ့ကား ဝေဒနာ၏ အသာဒ အာဒိနဝကို ပြဆိုခင်းပြီး၏။

ဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အခြင်းအရာကို ပြဆိုမှုသည် အနိစ္စအချက် အနတ္တ အချက်တို့၌ လွန်စွာကျေးဇူးပြုလတ္တံ့။ အသာဒအာဒိနဝကို ပြဆိုမှုသည် ဒုက္ခအချက်၌ လွန်စွာကျေးဇူးပြုလတ္တံ့။
အသာဒအာဒိနဝပြီး၏။

ဉာတပရိညာအစီအရင်
ဝေဒနာငါးပါးတို့၏ ဒုက္ခသစ္စာအခြင်းအရာ

ဝေဒနာတို့၏ ဒုက္ခသစ္စာ အခြင်းအရာကို ပြဆိုအံ့။ သစ္စာဆိုသည်ကား မုချကေန် မချွတ်မှန်သည်ကိုဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝေဒနာငါးပါးလုံးသည် ဒုက္ခကေန် မချွတ်မှန်၏ ဟု ဆိုလိုသည်။

စောဒနာ တက်ပုံနှင့် ဖြေရှင်းပုံ။ ။ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဒေါမနဿ ဝေဒနာတို့သည် ကာယိကဒုက္ခ၊ စေတသိက ဒုက္ခချည်းဖြစ်ကြ၍ ဒုက္ခကေန် မချွတ်မှန်၏။ ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်၏ဟု ဆိုတန်စေ။ သုခဝေဒနာ၊ သောမနဿဝေဒနာတို့သည် အဘယ်သို့ဒုက္ခကေန်မချွတ်မှန် ဟုတ်နိုင်ကုန်အံ့နည်း။ ဒုက္ခကေန် မချွတ်မှန်ခဲ့သည်ရှိသော် သုခသဒ္ဓါ၊ သောမနဿ သဒ္ဓါတို့နှင့် သုခဝေဒနာ၊ သောမနဿဝေဒနာဟူသော အဘိဓမ္မာဒေသနာ ဝေါဟာရသည် ပျက်စာသည်မဟုတ်လော—ဟု စောဒနာရန်ရှိ၏။

(၃၄)

အနုတ္တဒီပနီ

အဖြေကား—အဘိဓမ္မာဝေဒနာတိက်မှ ထွက်သော လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ပြဟွာ့ချမ်းသာ ဟူ၍ ဆိုအပ်သော ကာယိက သုခ၊ စေတသိကသုခ ခေါ်သော သုခသည်ကား ခံစားခြင်း အနုဘဝနရသ အံထူးအပြားကို ထောက်၍ အခိုက်အတန့်အားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော အမှုမျှကိုဆိုသော သုခ သာတည်း။ အချင်းခပ်သိမ်း ဒုက္ခငြိမ်းသည်ကို ဆိုသော သုခမဟုတ်။ ထိုစကား မှန်၏။ ခံစားခြင်းအနုဘဝနရသသည်—

- (၁) သာယာသောခံစားခြင်းရသ၊
- (၂) မသာယာသောခံစားခြင်းရသ၊
- (၃) သာယာသည်လည်းမဟုတ် မသာယာသည်လည်းမဟုတ်သော ခံစားခြင်းရသ—

ဟူ၍ သုံးပါးရှိ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် မသာယာသော ခံစားခြင်းရသကို ဒုက္ခဆိုသည်။ သာယာသော ခံစားခြင်းရသကို သုခဆိုသည်။ သာယာသည်လည်းမဟုတ် မသာယာသည်လည်း မဟုတ်သော ခံစားခြင်းရသကို အဒုက္ခ မသုခ ဆိုသည်။ ဤသို့ ခံစားခြင်းသုံးမျိုး ထင်ရှားရှိသည် ဖြစ်၍ ဒုက္ခရသ၊ အဒုက္ခမသုခရသ နှစ်ပါးတို့မှ တမျိုးဖြစ်သော သာယာသဖြင့် ခံစားခြင်းရသကို သုခဟူ၍ဆိုသည်။

ထိုသုခမှာ အချင်းခပ်သိမ်း ဒုက္ခငြိမ်းသောကြောင့် သုခဆိုသည်မဟုတ်။ ထိုသုခမှာ ဒုက္ခအနန္တ ဧဝလျက်ရံလျက်ရှိ၏။ ထိုကြောင့် ထိုသုခသည် သစ္စာ ဒေသနာတော် အလိုအားဖြင့် သုခမှန် သုခစစ် မဟုတ်။ ထိုသုခသည် ဒုက္ခသာ အမှန်အစစ် ဖြစ်သတည်း။ သစ္စာဒေသနာတော် အလိုအားဖြင့် သုခမှန် သုခစစ်ဆိုသည်ကား ခံစားခြင်းရှိသည် မရှိသည် ပဓာနမဟုတ်။ ဒုက္ခခပ်သိမ်း ငြိမ်းမှုသည်သာ ပဓာနဖြစ်သတည်း။ ထိုငြိမ်းမှုဟုဆိုအပ်သော သန္တိသဘောကို သာ သုခမှန် သုခစစ် ဆိုလိုသတည်း။

ဒုက္ခဧဝရံနေသောသုခ။ ။ ဤသန္တိသုခကို ထောက်သည်ရှိသော် ယခင် ခံစားခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဝေဒနာတိက် သုခသည် ဒုက္ခအနန္တနှင့် ဧဝလျက် ရံလျက်ရှိနေသောကြောင့် သုခမဟုတ် ဒုက္ခသာအမှန်ဖြစ်သတည်း။ အဘယ်သို့လျှင် ထိုသုခမှာဒုက္ခအနန္တ ဧဝလျက် ရံလျက်ရှိနေသနည်းဟူမကား လူ့ချမ်းသာဆိုသော ထိုသုခ၌ ဇာတိဒုက္ခ၊ ဇရာဒုက္ခ၊ မရဏဒုက္ခ၊ သောက ပရိဒေဝဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ ဥပါယာသဒုက္ခ၊ ၉၆-ပါးသေခ အနာဧဝဂါဒုက္ခ၊ ၃၂-ပါးသော ကမ္မကရဏဒုက္ခ၊ ခပ်သိမ်း

ဝေဒနာငါးပါးတို့၏ ဒုက္ခသစ္စာ

သော ဗဟိဒ္ဓအန္တရာယ်ဒုက္ခ၊ ခပ်သိမ်းသော အပါယဒုက္ခ၊ ခပ်သိမ်းသော ကိလေသ ဒုက္ခတို့သည် ထိုသုခမှ ရောလျက်ရံလျက်နေကုန်၏။ အကျဉ်းအားဖြင့် ဒုက္ခ ဒုက္ခ၊ သင်္ခါရဒုက္ခ၊ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ သုံးပါးရောလျက်ရံလျက်ရှိနေ၏။

ထိုလူ့ ချမ်းသာဟူသော သုခမှ ဇာတိဒုက္ခ အဘယ်သို့ရောလျက်ရံလျက် ရှိနေသနည်းဟူမကား လူ့ချမ်းသာဆိုရသော ထိုသုခသောမနဿကို ခံစား စံစား၍ နေဆဲအခါ၌ ထိုသုခအစဉ်ကို ဖြတ်၍ဆိုက်တိုက်ရာ ကိုးဆယ်ခြောက် ပါးသော ရောဂါဘေး အနာဘေး ဖြစ်လိုရာရာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ဇာတိဒုက္ခ၊ သောကပရိဒေဝစသည် ဖြစ်လိုရာရာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ဇာတိဒုက္ခ၊ ညောင်းခြင်း ညာခြင်း ပူခြင်း အိုက်ခြင်း ချမ်းခြင်း အေးခြင်း ဖြစ်လိုရာရာ ဖြစ်ပေါ် ခြင်း ဇာတိဒုက္ခ၊ အနိဋ္ဌ လောကဓံတို့နှင့် တွေ့ဆုံ၍ ကိုယ်၌၎င်း စိတ်၌၎င်း ဖြစ်လိုရာရာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ဇာတိဒုက္ခ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် ဇာတိဒုက္ခပေါင်း အနန္တ ရောလျက်ရံလျက် ရှိနေသတည်း။

အဘယ်သို့လျှင် ဇရာဒုက္ခ၊ မရဏဒုက္ခတို့နှင့် ရောလျက်ရံလျက် ရှိနေသနည်း ဟူမကား ဣဋ္ဌသမ္ပတ္တိအာရုံတို့နှင့် တွေ့ဆုံ၍ ထိုသုခကို ခံစား၍နေစဉ် အနိဋ္ဌ လောကဓံ ဆိုက်တိုက်လာ၍ ရုပ်နွမ်းခြင်းပျက်စီးခြင်း ခုတင်ခု တွေ့ကြုံရ၏။ ထိုသုခ၏ အဆောက်အဦဖြစ်သော ဝတ္ထုအာရုံ ကမဂုဏ်မျိုးတို့၏ ဟောင်း ခြင်း နွမ်းခြင်း ဆွေးမြေ့ခြင်း ပျက်စီးခြင်း စားသောက်၍ ကုန်ခန်းခြင်း သုံးဆောင်၍ ဟောင်းနွမ်းခြင်း ကုန်ခန်းခြင်း မီးဘေးသင့်၍ ရေဘေးသင့်၍ ကုန်ခန်းခြင်းအစရှိသော ဇရာမရဏဒုက္ခတို့သည် ရောလျက်ရံလျက်ရှိနေကုန်၏။ သောကစသည် ရောပုံရုံပုံသိသာပြီ။ ၉၆ - ပါးသော အနာမျိုး ရောဂါမျိုး ရောပုံရုံပုံလည်း သိသာပြီ။

၉၇ - ပါးသော ကံကြမ္မာမျိုး အဘယ်သို့ရောသနည်းဟူမကား မင်းဘေး သင့်၍ ခိုးသူဘေးပြဘေးသင့်၍ ရန်သူဘေးသင့်၍ လက်ကိုဖြတ်ခြင်း ခြေကို ဖြတ်ခြင်း လက်ခြေကိုဖြတ်ခြင်းစသော သုံးဆယ်နှစ်မျိုးသော ကံကြမ္မာတို့နှင့် ရောယှက်ခြင်းတည်း။ ဆင်ဘေး ကျားဘေး မြွေဘေး ကင်းဘေး ဘီလူး သံဘက်ဘေး အစရှိသော ဗဟိဒ္ဓအန္တရာယ်တို့နှင့် ရောယှက်ဆက်ဆံ၍ နေပုံ သိသာပြီ။

အပါယ်ဘေးရောယှက် ဆက်ဆံနေပုံကား ရရှိ၍နေသော လူ့ချမ်းသာကို အကြောင်းပြု၍ ဒုစွဲရိုက်တရား ဖြစ်ပွားရခြင်း၊ အသက်မွေးမှု အတွက်နှင့် ဒုစွဲရိုက်မှုကို ပြုကျင့်ရခြင်းအစရှိသည်တည်း။ ဒုက္ခဒုက္ခ၊ သင်္ခါရဒုက္ခ၊ ဝိပရိဏာမ ဒုက္ခ သုံးပါးကို နောက်ဒုက္ခလက္ခဏာရေးသို့ကျမှ ဆိုလတ္တံ့။ အကြောင်းသိသာပြီ။

(၃၆)

အနတ္တဒီပနီ

ဤသို့လျှင် လူ့ချမ်းသာဟူသော သုခဝေဒနာ၊ သောမနဿဝေဒနာတို့မှာ ဒုက္ခအနိစ္စတို့ ရောယှက်ဆက်ဆံ ဝန်းရံ၍နေကုန်၏။ ထို့ကြောင့်ထိုလူ့ချမ်းသာ ဟူသော သုခသည် ဒုက္ခခပ်သိမ်းကင်းငြိမ်းမှုဟူသော သုခအစစ်အမှန်မဟုတ် လေရကား သစ္စာဒေသနာတော်အလိုအားဖြင့် ဒုက္ခသာ အမှန်အစစ် ဖြစ် သတည်း။ ဒုက္ခသစ္စာသာ အမှန်အစစ်ဖြစ်သတည်း။

နတ်ပြည်ခြောက်ထပ် နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာခေါ်သော သုခတို့မှာ လည်း ထိုက်သည်အားလျော်စွာအနိစ္စလောကဓံဒုက္ခ ကိလေသာဒုက္ခ အဆုံး၌ မလွဲနိုင်သော ဇရာမရဏဒုက္ခ အပါယ်သို့ကျရောက်ရခြင်း အပါယဒုက္ခတို့နှင့် ရောယှက်ဆက်ဆံ ဝန်းရံလျက် ရှိကြကုန်သည်သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုနတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာတို့သည်လည်း ဒုက္ခသစ္စာသာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဒုက္ခမျိုးသာ အမှန်အစစ်ဖြစ်ကုန်၏။ သုခအမှန်အစစ် ဆိုသည်ကား ခံစားမှု စံစားမှုသုခ ဝေဒနာမျိုး မဟုတ်၊ ဒုက္ခခပ်သိမ်းတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုကင်းငြိမ်းမှု သည်သာလျှင် သုခအစစ်အမှန် ဖြစ်သတည်း။

ဝေဒနာငါးပါးတို့၏ ဒုက္ခသစ္စာအခြင်းအရာကို ပြဆိုခမ်းပြီး၏။

ဤတွင်ရှေ့ကား ပရိညာသုံးပါးတို့တွင် ရှေးဦးစွာပိုင်ပိုင်သိရသော ဉာတပရိညာ အစီအရင်ကို ပြဆိုခမ်းပြီး၏။

ဉာတပရိညာ အစီအရင် အမြွက်ပြီး၏။

တိရဏပရိညာသုံးပါးအစီအရင် အနိစ္စပရိညာ

ယခုအခါ တိရဏပရိညာကို ပြဆိုပေအံ့။ ထိုတိရဏပရိညာသည်—

- (၁) အနိစ္စပရိညာ၊
- (၂) ဒုက္ခပရိညာ၊
- (၃) အနတ္တပရိညာ၊

ဟူ၍ သုံးပါးရှိ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် အနိစ္စပရိညာဆိုသည်ကား ဝေဒနာ တို့၌ နိစ္စသညာ၊ နိစ္စစိတ္တ၊ နိစ္စဒိဋ္ဌိတို့ကို ပယ်ဖျက်မှုတည်း။ ထိုမိစ္ဆာသညာ၊ စိတ္တ၊ ဒိဋ္ဌိ ၃-ပါးကို အကြွင်းအကျန်မရှိ ပယ်နိုင်သောအခါ အနိစ္စပရိညာ ကိစ္စပြီး၏။ ထိုမိစ္ဆာ ၃-ပါးကို ပယ်နိုင်လျှင် နိစ္စဟူ၍ စွဲလမ်းသော တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ သုံးပါး ချုပ်ငြိမ်းတော့သည်။ ထိုသုံးပါးချုပ်ငြိမ်းမှု အနိစ္စပရိညာ အပြီးတိုင်လေသတည်း။ မိစ္ဆာသုံးပါးတွင် နိစ္စသညာ ဆိုသည်ကား—

ကောင်းသည် မကောင်းသည်ကို ခံစားစံစားသော ဝေဒနာ မည်သည်ကိုယ် ခန္ဓာတိုင်းမှာ တသက်လုံး အမြဲပါရှိ၍ နေ၏ဟု မှတ်ထင် ၍ နေခြင်းသည် နိစ္စသညာမည်၏။ ထိုအတိုင်း သိခြင်းသည် နိစ္စစိတ္တ မည်၏။ ထိုအတိုင်း ဉာဏ်အမြင်ကဲ့သို့ မြင်၍ နေခြင်းသည် နိစ္စဒိဋ္ဌိ မည်၏။ ဤမိစ္ဆာသညာ၊ မိစ္ဆာစိတ္တ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဟု ပါးကို ပယ်ဖျောက် ခြင်းငှာ အနိစ္စပရိညာကို အားထုတ်ရသတည်း။

အနိစ္စပရိညာဆိုသည်ကား ဝေဒနာတို့၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကို ပြဆို ခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ထိုထို ဆိုက်တိုက်လာရာ အာရုံတို့ကို အစွဲပြု၍ ခြောက်ဒွါရ တို့၌ ဖြစ်ပေါ်မှု ပျက်မှု ပျက်ဆုံး ကွယ်ပျောက်မှုတို့ကို မျက်စိနှင့် မြင်သကဲ့ သို့ ဉာဏ်နှင့်ပစ္စက္ခဒိဋ္ဌိ မြင်အောင်ရှုမှုသည် အနိစ္စပရိညာမည်၏။

ဒုက္ခဝေဒနာ၌ အနိစ္စရူပံ

ရူပံကား—ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ် တွင် အုတ်ကျောက် လှံတံတို့ဖြင့် ထိခိုက်၍ အနာအကျင် ဖြစ်ရာ၌ နှင့် ဒုက္ခဝေဒနာကို ရှေးဦးစွာ ကြည့်ရှုရ၏။ ဥပါဒ်စွန်း ဥဒယစွန်းကို ဒိဋ္ဌိမြင်အောင် ကြည့်ရှုရ၏။ ဘင်စွန်း ဝယစွန်းကို ဒိဋ္ဌိမြင်အောင် ကြည့်ရှုရ၏။

နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်။ ။ လကျောခြေဘဝါးမှာ ထိခိုက်၍ အနာအကျင် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာရာ၌ ထိုနာမူ ကျင်မှုသည် ဒုက္ခဝေဒနာပင်တည်း။ ဒုက္ခဓာတ်ပင်တည်း။ ခြေဘဝါးခေါ်သော ရုပ်တရား စုနှင့် ထိုဝေဒနာဓာတ်ကို ဉာဏ်၌ကဲ့အောင်ခွဲ၍ ထိုဒုက္ခဝေဒနာကို ဉာဏ်နှင့် ဆုပ်ကိုင် မိအောင် ဘမ်းရမည်။ ဉာဏ်၌ ဆုပ်ကိုင်မိသောအခါ ဓမ္မဝဝတ္ထုန ဉာဏ်ဖြစ်၏။ ဓမ္မပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ်လည်း မည်၏။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ်လည်း မည်၏။ နာမ်တခြားရုပ်တခြား ပိုင်းခြား၍ မြင်နိုင်သောဉာဏ် ဆိုလိုသည်။

ယထာဘူတဉာဏ်။ ။ ထိုနောက်မှ ဤဝေဒနာသည် အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လေသနည်းဟု ဆင်ခြင်ရ၏။ ဖဿပစ္စယာဝေဒနာဟူ၍ ဟောတော် မူသောကြောင့် အုတ်ကျောက် ထိခိုက်မှု ဟူသော ဖဿကြောင့် ဖြစ်ပေါ် သည်ဟု မြင်လေရ၏။ လောက၌လည်း ဘာကြောင့် နာသနည်းဟု မေးခဲ့ လျှင် အုတ်ကျောက်နှင့် ခိုက်မိ၍ ထိခိုက်၍ နာသည်ဟူ၍ပင် ပြောကြလတ္တံ့။ ဤဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်လာရာ၌ အုတ်ကျောက်ထိခိုက်မှုဟူသော ဖဿဓမ္မသည် အကြောင်းတရားတည်း။ ထိုဖဿကြောင့် ဤဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထိုထိခိုက်မှုဟူသော ဖဿမရှိသေးမီ ကိုယ်ခန္ဓာတိုင်းမှာ ထိုဝေဒနာ ရှိ၍

(၃၀)

အနတ္တဒိပနီ

နေသည်မဟုတ်ဟု မြင်လေရာ၏။ ထိုသို့မြင်သောဉာဏ်သည် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် မည်၏။ ကင်္ခါဝိတရဏဉာဏ်လည်း မည်၏။ ဓမ္မဋ္ဌိတိ ဉာဏ်လည်း မည်၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဉာဏ်လည်း မည်၏။ ယထာဘူတဉာဏ်လည်း မည်၏။

ဤသို့ ထိခိုက်မှုဖယ်ဟူသော အကြောင်းတရားနှင့် တကွ နာမူ ကျင်မှု ဟူသော ဒုက္ခဝေဒနာကို ဉာဏ်၌ဆုပ်ကိုင်မိသောအခါ၌ အနိစ္စလက္ခဏာကို ထင်လင်းအောင်ရှုရာ၏။

အနိစ္စလက္ခဏာ သိရသောအချက်။ ။ အနိစ္စလက္ခဏာဆိုသည်ကား နာမူ ကျင်မှုဟူသော ဤဒုက္ခဝေဒနာသည် ပဋိသန္ဓေအခါမှစ၍ တဘဝလုံး ငါ၏ ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲပါရှိ၍နေသော နိစ္စတရားမဟုတ်၊ နိစ္စတရား ဖြစ်ခဲ့ငြိမ်းအံ့၊ တဘဝတွင် ပဋိသန္ဓေအခါ၌ တခါသာ ဖြစ်ပေါ်မှုရှိရာ၏။ ယခုမှ အသစ် ဖြစ်ပေါ်မှုဟူ၍မရှိလေရာ၊ ထိုသို့ကားမဟုတ်၊ ယခုထိခိုက်မှု ဖယ်ကုန် အစွဲပြု၍ ယခုအသစ် ဖြစ်ပေါ်သော ဥပါဒ်စွန်းကိုပစ္စက္ခဒိဋ္ဌမြင်ရ၏။ ထိုသို့ မြင်ရသော ကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ အမြဲပါရှိ၍နေသော နိစ္စတရား မဟုတ်၊ ထိခိုက်မှု ဟူသော ဖယ်ဖြစ်ပေါ်ခိုက် အခါအခါမှာမှထိုထိုဖယ်ကို အစွဲပြု၍ဖြစ်ပေါ်ကာ ဖြစ်ပေါ်ကာနေသော အနိစ္စတရားသာတည်း၊ အာဂန္တုတရားသာတည်း။

တိမ်တိုက်ချင်း ထိခိုက်ကြမှု ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော လျှပ်ရောင်ကဲ့သို့ ကာယ ပဿဒရုပ်ဟူသော ခြေဘဝါးရှိ အတွင်း အာယတနရုပ်နှင့် အုတ်ကျောက် ဟူသော ပထဝီဖောဋ္ဌဗ္ဗ အပအာယတနရုပ်ထိခိုက်ကြရာ ကောင်းကင်ကျ မိုး ပေါ်ကျကဲ့သို့ ယခုမှ အသစ် ဖြစ်ပေါ်လာသော တာဝကာလိကဓမ္မသာ တည်းဟု ထင်လင်းစွာသိမြင်ရာ၏။ ။ ဤကား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်နှင့်တကွ ဥပါဒ်စွန်းကို အတပ်ဒိဋ္ဌ မြင်သဖြင့်သိရသော အနိစ္စအချက်တည်း။

ထိုနေရာမှာ အုတ်ကျောက် ထိခိုက်မှု ဒဏ်ချက်နှင့်တကွ ဖယ်ဖြစ်ပေါ်မှု ပျောက်ငြိမ်း၍ သွားပြန်လျှင် နာမူ ကျင်မှု ဟူသော ထိုဒုက္ခဝေဒနာသည် အစဉ်အတိုင်းချုပ်ကွယ်ပျောက်ငြိမ်း၍သွားပြန်၏။ အနာပျောက်ပေပြီဟုဆိုကြ ကုန်၏။ ထိုချုပ်ပျောက်မှုဟူသော ဘင်္ဂစွန်းကိုလည်း ပစ္စက္ခဒိဋ္ဌ မြင်အောင် ကြည့်ရာ၏။ ဘင်္ဂစွန်းကို ပစ္စက္ခဒိဋ္ဌမြင်သည်ရှိသော် ချုပ်ပျောက်မှု ဟူသော ဘင်္ဂခေါ်သော မရဏသည် အနိစ္စလက္ခဏာအစစ် ဖြစ်ပေရကား အနိစ္စ လက္ခဏာကို ကောင်းစွာမြင်လေ၏။ ။ ဤကားဘင်္ဂစွန်းကိုအတပ်ဒိဋ္ဌမြင်ရ သဖြင့် သိရသော အနိစ္စအချက်တည်း။

[လကျာ ခြေဘဝါး၌ ဒုက္ခဝေဒနာကို ဉာဏ်နှင့်စောင့်၍ ဓမ္မဝေဒနာဉာဏ်၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်တို့နှင့်တကွ အနိစ္စဝိပဿနာဉာဏ် အစီအရင် ပြီး၏။]

သုခဝေဒနာ၌ အနိစ္စရူပံ

နေရာအများ၌ဒုက္ခဝေဒနာ ဘော်ပံ။ ။ ဤ အနိစ္စအချက်ကို လှလှ ထင်

နှိုင်းမြင်နိုင်ပါလျှင် နောက်နောက်
၌လည်း ထင်နိုင်မြင်နိုင်လတ္တံ့။ လကျာခြေဘဝါး၌ ထင်နိုင်မြင်နိုင် ပြီးနောက်
လကျာခြေဘမိုးမှာ အုတ်ကျောက်လုံတံထိခိုက်မှု ဖဿကိုဘော်၍ ဝေဒနာဓမ္မ၊
ပစ္စယဓမ္မ၊ ဥဒယဗ္ဗယဓမ္မတို့နှင့် တကွဝေဒနာ၏ အနိစ္စအချက်ကို ထင်မြင်အောင်
ကြည့်။ ဤနည်းတူ ခြေသလုံးမှာ၊ ပုဆစ်ဒူးမှာ၊ ပေါင်ဖျား ပေါင်လယ်
ပေါင်ရင်းမှာ ဘော်၍ ကြည့်။ ထိုနောက် လက်ဝဲခြေဘဝါးမှာ၊ ထိုနောက် လက်ဝဲ
ခြေဘမိုးမှာ၊ ထိုနောက် လက်ဝဲသားလုံးမြင်းခေါင်းမှာ၊ ထိုနောက် လက်ဝဲ
ပုဆစ် ဒူးဝန်းမှာ၊ ထိုနောက် ပေါင်ဖျား ပေါင်လယ် ပေါင်ရင်းမှာ
ဘော်၍ ကြည့်။

ထိုနောက် တင်ပါးအပြင်မှာ၊ ထိုနောက် ခါးအပြင်မှာ၊ ထိုနောက် ကျောက်
ကုန်းအပြင်တွင် ထိုထိုနေရာဌာနမှာ၊ ထိုနောက် လည်ကုပ်မှာ၊ ထိုနောက်
ဦးခေါင်းတွင် ထိုထိုနေရာဌာနမှာ၊ ထိုနောက် မျက်နှာအပြင် ထိုထိုနေရာ
ဌာနမှာ၊ ထိုနောက် လည်ပင်းမှာ၊ ထိုနောက် ရင်အပြင်ဝမ်းအပြင် ထိုထိုနေရာ
ဌာနမှာ ဘော်၍ ကြည့်။ ထိုနောက် ဦးခေါင်းအတွင်း ဦးနှောက်အတွင်းမှာ
ပူမှု မှေ့မှု ကိုက်မှု ခဲမှု အစရှိသော ဒုက္ခဝေဒနာကို ဘော်၍ ကြည့်။ ရင်တွင်း
အဆုတ်တွင်း အသည်းတွင်း နှလုံးတွင်း ဝမ်းတွင်း အအူတွင်း ခါးတွင်း ပေါင်
တွင်း တလျှောက်တို့မှာ ဒုက္ခဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်ပုံကို ကြံတန်၍ ကြည့်။

ထိုထိုနေရာ၌ ကြည့်သောအခါ ရုပ်တရားနှင့် မထွေးရအောင်
ဒုက္ခဝေဒနာကို အသီးအခြား မိအောင် ဘမ်း၊ ဥပါဒ်စွန်းကို မိအောင်
ဘမ်း၊ ဘင်္ဂစွန်းကို မိအောင် ဘမ်း။

ဟကိုယ်လုံး အတွင်းအပ အနံ့အပြားထုတ်ဘော်၍ ကြည့်သဖြင့် နေရာ
တိုင်းမှာ ဥပါဒ်စွန်းဘင်္ဂစွန်းကို ထင်ရှားစွာ မြင်နိုင်သောအခါ ဒုက္ခဝေဒနာ
၏ အနိစ္စအချက်သည် လက်ဝယ်တင်ထား ပတ္တမြားကဲ့သို့ ထင်ရှားစွာ ထင်
မြင်၍ နေလတ္တံ့။

ဒုက္ခဝေဒနာပြီး၏။

သုခဝေဒနာ၌ အနိစ္စရူပံ

သုခဝေဒနာကိုလည်း ထိုနည်းတူ လကျာခြေဘဝါးမှစ၍ တကိုယ်လုံး
အနံ့အပြား ဘော်၍ ရှုလေ။ ဤ သုခဝေဒနာမှာ သာ၍ အနိစ္စထင်နိုင်မှု
သင့်လျော်သည်။ ဘော်နည်းမူကား ရှေးသုခဝေဒနာ၏ သဘာဝအခဏ်း

(၄၀)

အနတ္တဒီပနီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အခဏ်းတို့မှာပြုဆိုခဲ့ပြီ။ ဤလက္ခဏာရေးအရာ၌ကား ဥပါဒ်စွန်းကို အတပ်မြင်မှု ဘင်စွန်းကို အတပ်မြင်မှုသည် လိုရင်းပဓာနတည်း။ ဥပါဒ်စွန်း ဘင်စွန်းကို လှလှမမြင်နိုင်လျှင် နိစ္စသညာ၊ နိစ္စစိတ္တ၊ နိစ္စဒိဋ္ဌိဟူသော မိစ္ဆာ တရားသုံးပါး မပျောက်၊ အနိစ္စဝိပဿနာဉာဏ် အလုပ်ကား ထိုမိစ္ဆာတရား သုံးပါးကို ပျောက်ကင်းအောင် လုပ်ရသော အလုပ်ပေတည်း။

မိမိ ရှုကြည့်ပွားများ အားထုတ်သော အနိစ္စဝိပဿနာဉာဏ် အချက်ကျ မကျ နေရာကျမကျကို သိလိုသည်ရှိသော် နာသည် ကျင်သည် ပူသည် အေး သည် ညောင်းသည် ညာသည် ကိုက်သည် ခဲသည် ခံ၍ကောင်းသည်မကောင်း သည် ချမ်းသာသည် မချမ်းသာသည်ဟု ကိုယ်မှစေ့ကြုံရာတို့၌ ငါနာသည် ဟု ထင်မှတ်သော မိစ္ဆာသညာ၊ ငါနာသည်ဟု သိသော မိစ္ဆာစိတ္တ၊ ငါနာ သည်ဟုမြင်သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဤမိစ္ဆာသုံးပါးတို့ နိစ္စအရိပ်အယောင် ထင်မြင်၍ နေချက်သည် မိမိသန္တာန်မှာ ပြယ်ပျောက်၏လော မပြယ်ပျောက်၏လော ဟု ဆင်ခြင်၍ စမ်းလေ၊ မပြယ်ပျောက်လျှင် အနိစ္စဝိပဿနာဉာဏ် ကိစ္စ မကုန် သေး၊ ပြယ်ပျောက်လျှင် ကိစ္စကုန်ပြီမှတ်။

သုခဝေဒနာပြီး၏။

သောမနဿဝေဒနာ၌ အနိစ္စရူပံ

သောမနဿဝေဒနာ၌နှစ်သက်ဘွယ် ဝမ်းသာဘွယ်သော အဆင်းသဏ္ဍာန် မျိုးတို့ကို မျက်စိနှင့် မြင်သောအခါ ထိုအဆင်းသဏ္ဍာန်မျိုးတို့သည် မျက်စိ၌ ၎င်း၊ စိတ်နှလုံး၌၎င်း နှစ်ဌာနတို့၌ တပြိုင်နက် တချက်တည်း ထိခိုက်ကုန်၏။ စိတ်နှလုံး၌ ထိခိုက်မှုဟူသော ဖဿကြောင့် နှလုံးသွေးအပြင်မှာ သောမနဿ ဝေဒနာတို့သည် တဘွားဘွားဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ နှလုံးသွေးသည် သောမနဿ ဝေဒနာဖြစ်ပေါ်သောအခါ အထူးပြောင်လက်ရွန်းစိုလတ္တံ့ ၊ ထိုသူမျက်နှာမှာ ရွှင်လန်းပြုံးရယ်ရုပ် ပေါ်၏။

ထိုတဘွားဘွားဖြစ်ပေါ်နေသော စိတ်၏ ရွှင်ခြင်းဟူသော သောမနဿ ဓာတ်ကို ဉာဏ်၌လှလှ ဆုပ်ကိုင်မိအောင်ဘမ်း၍ ပေါ်စဟူသော ဥပါဒ်စွန်းကို လှလှမိအောင်ဘမ်း၍ ရှု။ ထိုအာရုံ၌ နှလုံး၌ ထိခိုက်မှု ပြယ်ပျောက် ပြန်လျှင် ထိုတဘွားဘွားဖြစ်ပေါ်သော သောမနဿဝေဒနာဇောစုလည်း တဖြေးဖြေး ချုပ်ပျောက်သေဆုံး၍ ကုန်ပြန်၏။ နှလုံးသွေး မဲ့ခြောက်မြဲ မဲ့ခြောက်ပြန်၏။ ထိုသူမျက်နှာ ပကတိအတိုင်းရှိပြန်၏။ သောမနဿဇောအစဉ်တို့၏ အဆုံးတိုင် ချုပ်မှုသေပျောက်မှုဟူသော ဘင်စွန်းကို လှလှမြင်အောင် ရှုပါ။

ဥပေက္ခာဝေဒနာ၌ အနိစ္စရူပံ

(၄၁)

တထိုင် တထိုင်တွင် အခါများစွာ ထိုအာရုံကို ကြည့်မြင်၍ အခါများစွာ ပြုံးမူရယ်မှုတို့၌ နှလုံးအိမ်တွင်း နှလုံးသွေးတွင်းမှာ သောမနဿဇောတို့၏ အခါများစွာ ဖြစ်ပေါ်မှု အခါများစွာ ချုပ်ပျောက် သေဆုံးမှုတို့ကို ကြံဘန်ဘော်ထုတ် ကိန်းတွေ့လုပ်၍ ရှုလေ။ အခါခါ ဖြစ်ပေါ်သော ဥပါဒ်စွန်းတွေ အခါခါချုပ်ပျောက်သေဆုံးသော ဘင်္ဂစွန်းတွေ နာမ်၏မရဏမှုတွေကို ကွင်းကွင်းကွက်ကွက်လှလှထင်မြင်စေရမည်။ ဥပါဒ်စွန်း ဘင်္ဂစွန်းတွေကို လှလှထင်မြင်နိုင်မှ နိစ္စသညာ၊ နိစ္စစိတ္တ၊ နိစ္စဒိဋ္ဌိ ဟူသော မိစ္ဆာဓမ္မ သုံးပါး ပျောက်ကွယ်မည်။ မိမိစိတ်မှာ ထိုမိစ္ဆာဓမ္မသုံးပါး လှလှပျောက်ကွယ်မှ အနိစ္စဘာဝနာကိစ္စကုန်မည်။

နှစ်သက်ဘွယ် ဝမ်းမြောက်ဘွယ်သော အသံစကားတို့ကိုကြား၍ ဝမ်းမြောက်ရာ ဝမ်းသာရာ စိတ်ရွှင်ရာတို့၌ ၎င်းစိတ်ရွှင်ဘွယ်သော အနံ့ကိုနံ၍ စိတ်ရွှင်ရာတို့၌၎င်း၊ မိမိနှစ်ခြိုက်သော အရသာကို စားသုံးရ၍ စိတ်ရွှင်ရာတို့၌၎င်း၊ ကိုယ်အင်္ဂါတွင် အကောင်းတွေ့ရ၍ စိတ်ရွှင်ရာတို့၌၎င်း၊ မိမိအလိုရှိရာ အာရုံဝတ္ထု အမှုအရေးတို့ကို ကြံဘန် တွေးတော၍ စိတ်ရွှင်ရာတို့၌၎င်း ဤနည်းတူသိလေ။

သောမနဿဝေဒနာပြီး၏။

ဒေါမနဿဝေဒနာ၌ အနိစ္စရူပံ

စိတ်နှလုံး မသာယာ ဘွယ်သော အာရုံကို မြင်၍ စိတ်နှလုံး မသာခြင်း မျက်နှာမသာခြင်း ဖြစ်ကြရာတို့၌လည်း နှလုံးသွေးအပြင်မှာ မည်းညစ်စွာသော ဒေါမနဿဝေဒနာတွေ တဘွားဘွားဖြစ်ပေါ်မှု ထိုအာရုံ ပြယ်ပျောက်ပြန်လျှင် ထိုဇောတွေ သေပျောက်ချုပ်ဆုံးမှုတို့မှာလည်း သောမနဿဝေဒနာ၌ ပြုဆိုခဲ့တိုင်း သိလေ။

ဒေါမနဿဝေဒနာပြီး၏။

ဥပေက္ခာဝေဒနာ၌ အနိစ္စရူပံ

ဥပေက္ခာဝေဒနာ၌ကား သောမနဿ ဒေါမနဿဝေဒနာတို့၌ကဲ့သို့ ဖဿအမှုလည်း မထင်ရှား၊ ဝေဒနာအမှုလည်း မထင်ရှား၊ အာရုံကို မြင်လိုက်ကြားလိုက် သိလိုက်သော စိတ်ဝိညာဏ်မှုကား ထင်ရှားသည်သာ များ၏။ ထို့ကြောင့် ခြောက်ဒွါရတို့၌ မြင်မှန်းသိရာ ကြားမှန်းသိရာ နှံမှန်းသိရာ

(၄၂)

အနတ္တဒိပနီ

အရသာမှန်းသိရာ ကိုယ်အင်္ဂါတွင် ထိပါးမှန်းသိရာ စိတ်ထဲတွင် ထင်မှန်း ထိုမှန်းသိရာတို့၌ ထိုထိုအာရုံနှင့် ထိုထိုစိတ်ကို အမိဘမ်း၍ ထိုစိတ်၌ယှဉ်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ ဥပါဒ်စွန်း ဘင်စွန်းကို မြင်အောင်ရှုလေ။

ဝေဒနာငါးပါးတွင် ကိုယ်ခန္ဓာမှာ တပါးဖြစ်ပေါ်လျှင် တပါး ချုပ်ကွယ်မြဲ ဓမ္မတာတည်း။ ဝေဒနာနှစ်ပါး ပြိုင်၍ဖြစ်သည် မရှိ၊ ထို့ကြောင့် ကိုယ်ခန္ဓာမှာ ဥပေက္ခာမှတပါးသော ဝေဒနာစု ဖြစ်ပေါ်သော အခါတို့၌ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ချုပ်ပျောက်သေဆုံးမှု အနိစ္စ အချက်ကို အနုမာနအားဖြင့် ပစ္စက္ခဒိဋ္ဌကဲ့သို့ ထင်မြင်အောင် ရှုလေ။

ဥပေက္ခာဝေဒနာပြီး၏။

အနိစ္စထင်မှ ဒုက္ခထင်နိုင်ပုံ

ဤဝေဒနာ ၅-ပါးတို့၏ အနိစ္စလက္ခဏာကို ကောင်းကောင်းကြီး ထင်မြင်အောင် နှစ်ရှည်လများ စွဲမြဲ၍ရှုရာ၏။ အနိစ္စအချက်ကိုကောင်းကောင်း ကြီး ထင်မြင်နိုင်သည်ရှိသော် ဒုက္ခကိုလည်း ထင်မြင်နိုင်တော့သည်။ အနတ္တ ကိုလည်း ထင်မြင်နိုင်တော့သည်။ အနိစ္စကို ကောင်းကောင်းကြီး မထင်မြင် နိုင်လျှင် ဒုက္ခကိုလည်း ကောင်းကောင်းမထင်နိုင်၊ အနတ္တကိုလည်း ကောင်း ကောင်းမထင်နိုင်။

အဘယ်သို့လျှင် အနိစ္စကို ထင်မြင်နိုင်သည်ရှိသော် ဒုက္ခကိုလည်း ထင်မြင် နိုင်လေသနည်းဟူမူကား-လောက၌ သစ်ပင်ကို တက်သော သူသည် ကျိုးမည့် သစ်ကိုင်းကိုမြင်လျှင် ကျ၍သေမည့် ဒုက္ခကို အပြီး မြင်လေသကဲ့သို့၎င်း၊ ကြိမ်နွယ် ကြိုးလွန်တို့ဖြင့် ချည်တုပ်၍ ထားသော ကျောင်းအိမ်ထုပ်လျှောက် နှံရံစသည်ကို တက်သောသူသည် ဆွဲမိနင်းမိလျှင် ပြတ်မည် ပြတ်မည်ကို မြင်လျှင် ကျ၍သေမည် ကျိုးမည် အနာအကျင်ဒုက္ခဖြစ်မည်ကို အပြီးမြင်လေ သကဲ့သို့၎င်း၊ လှည်း လှေ သင်္ဘောကို စီး၍သွားရာ၌ လှည်းပျက်မည် လှေ ပျက်မည် သင်္ဘောပျက်မည်ကိုမြင်လျှင် ဒုက္ခကြီးတွေ့မည်ကို အပြီးမြင်လေ သကဲ့သို့၎င်း ထိုအတူ လူ့ချမ်းသာဆိုရသော သုခဝေဒနာ၊ သောမနဿ ဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ တို့၏ ခဏခြင်းပျက်ဆုံးနိုင်သော အနိစ္စ အချက်ကို ကောင်းကောင်းကြီးမြင်လျှင် အပါယ်ကျမှု ဒုက္ခ ခဏခြင်းစပ်၍ နေသော ထိုဝေဒနာတို့၏ ဒုက္ခအချက်ကို အပြီးမြင်လေရာ၏။ လူ့ပြည်မှ

အနိစ္စထင်မှ ဒုက္ခထင်နိုင်ပုံ

အပါယ်သို့ကျရောက်သမျှသည် ထိုလူ့ချမ်းသာဆိုရသော ဝေဒနာတို့၏ အနိစ္စ ဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် ကျရောက်မှုကော်မန်မှန်၏။

ထန်းတက်သမားဥပမာ။ ။ထန်းတောကြီး၌ ထန်းတက်သောထန်းသမား ယောကျ်ားသည် ညဉ့်အခါ၌ ထန်းရေကိုခိုး၍ ချသောသူတို့ကို ကျ၍ သေစေခြင်းငှာ ထန်းပင်ပေါ်၌ ဆွဲမိ ကိုင်မိ နင်းမိ လျှင် ပြုတ်အောင် ပြုတ်အောင် ပြုလုပ်၍ ထားလေ၏။ ညဉ့်အခါ၌ တက် သောသူသည် ဆွဲမိ ကိုင်မိ နင်းမိလေ၍ ပြုတ်ပြုတ်၍ ကျ၍ သေဆုံးလေ၏။ ဤဥပမာ၌ လူ့ဘုံနှင့် ထန်းတောကြီးတူ၏။ လူ့ကာမဂုဏ်နှင့် ထန်းရေအိုးစု တူ၏။ ပြုတ်၍ပြုတ်၍ ကျလေအောင် ပြုလုပ်၍ထားသောဝတ္ထုစုနှင့် လူ့ချမ်း သာခေါ်သော ဝေဒနာစုတူ၏။ ထန်းပင်မှကျ၍ တွေ့ကြုံရသော ဒုက္ခနှင့် လူ့ပြည်မှ အပါယ်သို့ကျ၍ တွေ့ကြုံရသော ဒုက္ခစုတူ၏။ အဝိဇ္ဇာတရားသည် ထန်းသမားနှင့်တူ၏။

ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာ ထန်းသမားသည် သတ္တဝါတို့ကို အပါယ်ဒုက္ခသို့ ကျ လေအောင် လူ့ချမ်းသာဟူသော အနိစ္စဝေဒနာနှင့် ထောင်လေ၏။ နတ် ချမ်းသာဟူသောအနိစ္စဝေဒနာနှင့် ထောင်မှု ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာဟူသော အနိစ္စ ဝေဒနာနှင့်ထောင်မှုတို့၌လည်းထိုနည်းတူသိလေ။ လောက၌ နင်းမိတက်မိ ထိမိ ကိုင်မိ ဆွဲမိလျှင် ပြုတ်၍ ပြုတ်၍ကျ၍ သေလေအောင်ထောင်ကြသော အမှု စုကို ဥပမာပြု၍ အနိစ္စဓမ္မ၏ ဒုက္ခအချက်ကို ထင်မြင်လေ။

ဤဥပမာတို့ဖြင့် လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာကိုရရှိနေကြ ကုန်သော လူ့နတ် ဗြဟ္မာတို့အားပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဘင်ခဏမှစ၍ သုခ၊ သော မနဿ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာတို့၏ ဘင်ခဏတိုင်း ဘင်ခဏတိုင်း အပါယ်ကျ ပေါက် အပါယ်တံခါး ဟင်းခနဲဟင်းခနဲ ပွင့်၍ပွင့်၍ အမြဲပါရှိ၍ နေသည်ကို အပါယ်သို့ အသက်ဦးခေါင်း ညိတ်ခနဲ ညိတ်ခနဲ တိမ်းစောင်းမှု အမြဲပါရှိ၍ နေသည်ကို ကောင်းစွာမြင်နိုင်ရ၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာ ဆိုရသော ထိုဝေဒနာတို့၏ အလိုသော် ထိုဘင်ခဏတို့မှာပင် စုတေခွင့် ဆိုက်သည်ချည်းသာတည်း။ တပါးသောအာယု သင်္ခါရဓမ္မ စုတုယ်လျက် ရှိသေးသောကြောင့်သာလျှင် မစုတေဘဲ သောင် တက်၍တက်၍ နှလံ့ထူ၍ထူ၍ လာနိုင်ပြန်လေသတည်း။ ထို့ကြောင့်ထိုဝေဒနာ တို့၏ အလိုသော် တထိုင်တွင်းမှာပင် အပါယ်ကျပေါက် အပါယ်တံခါး အကြိမ်တရာ တထောင်မက ဟင်းကနဲ ဟင်းကနဲ မစဲ ပွင့်၍ နေသည်ကို သိအပ်၏။

(၄၄)

အနုတ္တဒီပနီ

အသက်ဟောင်းနှင့်အသက်သစ်။ ။ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌လည်း လူ့ချမ်းသာ
 နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာ ခေါ်
 သော ထိုဝေဒနာတို့၏ အနိစ္စအချက်လျှင်မြန်လှသည့် အတွက်ကြောင့်အသက်
 မွေ့မှု ဒုက္ခအကြီးအကျယ် ကြပ်တည်း ကျဉ်းကြပ်၍ နေကြ၏။ အသက်မွေးမှု
 ဆိုသည်ကား အသက်ဟောင်းစုအချုပ်အချုပ်တွင် မချုပ်မီတင်ကူး၍ အသက်
 အသစ် အလျှင်ဆက်မှုပေတည်း။ အသက်ဟောင်းအချုပ်တွင် ဘဝပြောင်းမြဲ
 ဓမ္မတာတည်း။ အသက်ဟောင်းမည်သည် တထိုင်တွင်းမှာ အခါတထောင်မက
 ချုပ်၏။ အသက်ဟောင်း အချုပ်အချုပ်တွင် အစာ အာဟာရ ဟူသော
 အာယုသင်္ခါရဓမ္မ ကိုယ်ခန္ဓာတွင်းမှာ အခံရှိ၍ရှိ၍ နေခဲ့ပါလျှင်အသက် အသစ်
 အသစ် ဖြစ်ပေါ်ကာ ဖြစ်ပေါ်ကာ အသက်အလျှင် ဆက်၍လာ၏။ ထိုသို့
 အသက်အလျှင် ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်ပေါ်၍ နေလေအောင် အာယုသင်္ခါရ
 ဝတ္ထုကို မပြတ်တင်ကူး၍တင်ကူး၍ ကိုယ်ခန္ဓာတွင်း၌ သွင်းမှုမျိုးမျိုးကို အသက်
 မွေးမှု ဆိုသတည်း။

အသက်သစ်ကဖြစ်ပွားအောင် ကျေးဇူး ပြုတတ် သောကြောင့် အာယု
 သင်္ခါရဓမ္မဟု ဆိုအပ်သော ထိုအစာထမင်းသည် ဝမ်းတွင်းသို့ မျိုးပြီးသော
 နောက် မိမိလည်း အနိစ္စဓမ္မဖြစ်၍ ဝမ်းတွင်းမှမကြာမီ ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျောက်
 လေ၏။ တနပ်စာထမင်းမှ ဖြစ်ပွားသော အသက်အလျှင်သည် ထိုတနပ်စာ
 ထမင်း ကုန်ဆုံးလျှင် ကုန်ဆုံးသွေပျောက်မြဲ ဓမ္မတာပေတည်း။ ထို့ကြောင့်
 တနေ့တနေ့တွင် နေ့စဉ်အတိုင်း အသက်ဟောင်း အသက်သစ် ပြောင်းလဲမှု
 အမြဲဖြစ်၍နေ၏။ အာဟာရအတွက်နှင့် နေ့စဉ်အတိုင်း သေကိန်း သေပေါက်
 ဆိုက်ရောက်၏။ အပါယ်ကျဒုက္ခပေါက် နေ့တိုင်းဆိုက်ရောက်၏။ အပါယ်တံခါး
 နေ့တိုင်း ဟင်းလင်း ပွင့်လျက်ပွင့်လျက်နေ၏။ လောက၌ အသက်မွေးမှုကြီး
 ကျယ်ပုံ ကြပ်တည်းပုံကို မြင်ပါလျှင် ဝေဒနာတို့၏ အနိစ္စမှု ဒုက္ခမှု အလွန်
 ကြပ်တည်းသည်ကို မြင်လတ္တံ့။

ဤကား လူ့ချမ်းသာဟု ဆိုအပ်သော အနိစ္စဝေဒနာတို့၏ မိမိ
 ကိုယ်ခန္ဓာ ဖြစ်၍နေသည့် အတွက်ကြောင့် အသက်မွေးမှု ဒုက္ခနှင့်
 သတ္တဝါ အများ ပင်ပန်း၍ နေကြပုံကို ပစ္စုပ္ပန်တို့မြင်ရ သဖြင့်
 လူ့ချမ်းသာခေါ်ကြသော သုခ၊ သောမနဿ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ
 စုသည် လူ့ချမ်းသာမဟုတ်။ လူ့ဒုက္ခ လူ့ဆင်းရဲ လူ့ငရဲမီးစုသာ
 အမှန်ဖြစ်သည်ကို ပြဆိုချက်တည်း။

အနိစ္စထင်မှ အနတ္တထင်နိုင်ပုံ

ထိုမှတပါး လူ့ချမ်းသာခေါ်ကြသော ထိုဝေဒနာစုသည် အနိစ္စဓမ္မမျိုး ဝိပရိကာမဓမ္မမျိုး စင်စစ်ဖြစ်၍ တထိုင်တွင်းမှာပင် ဆိုက်တိုက်လာသော ထိုထိုအကြောင်းအားလျော်စွာ သုခဒုက္ခ အခါတရာ တထောင်မက ပြောင်းလဲနိုင်၏။ အပြီးတိုင် သေဆုံးလောက်အောင် အကြောင်းအခွင့် ဆိုက်တိုက်လာလျှင် ခဏခြင်း ခန္ဓာကိုယ်ပါ သေဆုံးနိုင်၏။ ထိုကြောင့် မိမိကိုယ်ခန္ဓာမှာ လူ့ချမ်းသာခေါ်ကြသော သုခဝေဒနာ ချုပ်ပျောက် သေဆုံး၍ သွားမည်ကို ကြောက်လန့်စိုးရိမ်မှု မခံသာသော ဒုက္ခဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်၍လာမည်ကို ကြောက်လန့်စိုးရိမ်မှု အဇ္ဈတ္တဘေး ဗဟိဒ္ဓဘေးတို့နှင့် တွေ့ကြုံရမည်ကို ကြောက်လန့် စိုးရိမ်မှုတို့သည် ဤသတ္တဝါတို့မှာ အမြဲရှိ၍ နေကြရကုန်၏။ မကြာမကြာလည်း တွေ့ကြုံကြရကုန်၏။ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်း သည်လည်း ဝေဒနာတို့၏ အနိစ္စလက္ခဏာမှထွက်သော ဒုက္ခစုသည် အလွန် များလေသေး၏။ အနုမတဂ္ဂဘဝသံသရာနှင့် စကြဝဠာအနန္တ သတ္တဝါအနန္တ အနွံအပြား မြင်အောင်ကြည့်လေ။

ဤတွင်ရှေ့ကား ဝေဒနာတို့၏ အနိစ္စအချက်ကို ကောင်းကောင်း ကြီးမြင်နိုင်ပါလျှင် ဝေဒနာတို့၏ ဒုက္ခအချက်ကိုလည်း မြင်နိုင်ရာ၌ အမြဲပြဆိုချက်တည်း။

အနိစ္စထင်မှ အနတ္တထင်နိုင်ပုံ

ဝေဒနာတို့၏ အနိစ္စအချက်ကို ကောင်းကောင်း မြင်သည်ရှိသော် အနတ္တ ကိုလည်း မြင်နိုင်တော့သည်ဟူရာ၌ မြင်နိုင်ပုံကား ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူထပါး ယောက်ျား၊ မိန်းမ ဟူသည် တဘဝမှာ တယေခက်သာတည်း။ တဘဝ အဖြစ်လည်း တခါဖြစ်သည်။ အသေလည်း တခါသေသည်။ အမိဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေနေစဉ်အခါ၌ တခါသာဖြစ်သည်။ ပဋိသန္ဓေနေပြီးနောက် ထိုဘဝတွင် ထိုပုဂ္ဂိုလ် အသစ် အသစ် အခါခါဖြစ်သည်ဟူ၍ စွဲလမ်းမှုမရှိ။ အသေလည်း ဘဝအသစ်ပြောင်းရွှေ့ရန် စုတိကမ္မဇရုပ် ချုပ်သောအခါ၌ တခါသာသေရ သည်။ စုတိကမ္မဇရုပ်မချုပ်မီ ထိုဘဝ၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ် အခါခါ သေသည်ဟူ၍ စွဲလမ်းမှုမရှိ။

ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိ သဿတဒိဋ္ဌိ။ ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အထည်ခံ အမာခံ အနှစ်သာရကို အတ္တဟူ၍ စွဲလမ်းသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်သည် တဘဝ တွင် တခါဖြစ် တခါသေသာ ရှိသကဲ့သို့ ထိုအတ္တလည်း တဘဝတွင် တခါဖြစ် တခါသေသာ ရှိသည်ဟုစွဲလမ်းသည်။ ဤတခါဖြစ် တခါသေရှိ၏ဟု စွဲလမ်း မှုကား ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိမျိုးတည်း။

(၅၆)

အနတ္တဒိပနီ

သဿတဒိဋ္ဌိမျိုးကား အတ္တဟူ၍ အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ အစဉ်ထာဝရမြဲ၏။ ထိုထိုဘဝတို့၌ ကိုယ်ခန္ဓာသည်သာ အသစ် အသစ်ဖြစ်သည်ဟူ၍ ရှိသည်။ တဘဝတွင် တခါတခါ သေသည်ဟူ၍ ရှိသည်။ အတ္တမူကား အသစ်အသစ် ဖြစ်သည်ဟူ၍လည်းမရှိ၊ သေသည်ဟူ၍လည်းမရှိ၊ ကိုယ်ခန္ဓာသေပျောက်ပျက် ဆုံးလျှင် တဘုံတဘဝပြောင်း၍ ကံချေထားရာ ကိုယ်ခန္ဓာ အသစ်နှင့် နေပြန် သည်ဟူ၍ စွဲလမ်း၏။

အသက်ဇီဝ ဆိုသည်ကား ထိုအံ့တ္တ၏ အမာခံအထည်ခံဟု စွဲလမ်း၏။ တဘဝလျှင်တသက် တဘဝလျှင် တသက်ဟု ယူသည်ကား ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတည်း။ ပဋိသန္ဓေအခါ၌ တကြိမ် အသစ်ဖြစ်ပေါ် ပြီးနောက် မသေမီအကြား၌ ထိုအသက် ပျက်သည် ချုပ်သည် သေသည်ဟူ၍ မရှိပြီ။ စုတိကမ္မဇ ရုပ်ချုပ်မှပင် ထိုအသက် ပျက်မှု ချုပ်မှု သေမှု ရှိတော့သည်ဟုယူသည်ကား ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတည်း။

အတ္တသည် အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ အစဉ်ထာဝရမြဲသကဲ့သို့ ဇီဝလည်း အစဉ် ထာဝရမြဲ၏။ ကိုယ်ခန္ဓာတခုပျက်စီးပြန်လျှင် ထိုကိုယ်ခန္ဓာမှ ထွက်သွားလေ၍ ကိုယ်ခန္ဓာအသစ်နှင့် နေပြန်၏ဟူ၍ ယူသည်ကား သဿတဒိဋ္ဌိတည်း။ ■

ဝေဒနာသည် အတ္တဇီဝမဟုတ်။ ။လောက ဝေါဟာရမှာ အသက် တမ်းဟူ၍ လူတို့၌၎င်း၊ နတ်တို့၌၎င်း၊ ဗြဟ္မာတို့၌၎င်းရှိ၏။ ထိုတမ်းစုသည် တဘဝတဘဝနှင့် တခုတခုသော ဇီဝ၏ အပိုင်းအခြားတည်းဟု ထင်မှတ်၏။ သင်သည်အသက်မည်မျှ ရှိပြီနည်းဟု မေး ကြရာ ငါးနှစ်ရှိပြီ ဆယ်နှစ်ရှိပြီ စသည်ဖြင့် ပြေးရိုး ဆိုရိုးရှိရာ၌ အသက်ဇီဝ သည် ထာဝရအမြဲ တည်၍နေသည်ကား ငါးနှစ်ရှိပြီ ဆယ်နှစ်ရှိပြီဟု စွဲလမ်း ခြင်းနှင့်တကွ ပြောဆိုကြသော မိစ္ဆာစကားမျိုးပင်တည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတရားမျိုး ဖြစ်ခဲ့၍ ထိုထိုအာရုံတို့ ထိုခိုက် ဆိုက်တိုက်မှုကို အစွဲပြု၍ တထိုင်တွင်းမှာပင် ဝေဒနာတို့၏ အခါခါအသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ်မှု အခါခါ ချုပ်ပျောက် သေဆုံးမှုဟူသော အနိစ္စလက္ခဏာကို ကောင်းစွာမြင် သောအခါ၌ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ အတ္တ၊ ဇီဝ တို့ကားတလမ်း ဝေဒနာကား တလမ်း နေကြမှုထင်ရှားပေ၏။ ဝေဒနာသည် ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်၊ ဝေဒနာသည် သတ္တဝါမဟုတ်၊ ဝေဒနာသည် ငါမဟုတ်၊ ဝေဒနာသည် သူမဟုတ်၊ ဝေဒနာသည် မိန်းမမဟုတ် ယောက်ျားမဟုတ် ဝေဒနာသည် အတ္တလည်းမဟုတ် ဇီဝလည်း မဟုတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အတ္တ ဇီဝမည်သည် တထိုင်တွင်းမှာပင် အခါခါ

ပုညကြိယာသင်္ခါရဒုက္ခနိပိစက်ပုံ

အသစ်အသစ် ဖြစ်သည် အခါခါသေဆုံးသည်ဟူ၍မရှိ၊ ဝေဒနာသည်ကား တထိုင်တွင်းမှပင် အခါခါ အသစ်အသစ်ဖြစ်ပေါ်သည် အခါခါ သေဆုံး သည်ဟူ၍ အထင်အရှားသိမြင်နိုင်၏။ ဝေဒနာတို့၌ စွဲလမ်းသော နိစ္စသညာ၊ အတ္တသညာ ကွယ်ပျောက်၏။

ဤကား ဝေဒနာတို့၏ အနိစ္စအချက်ကို ကောင်းကောင်းကြီး ထင်မြင်နိုင်ပါလျှင် ဝေဒနာတို့၏ အနတ္တ အချက်ကိုလည်း ထင်မြင် တော့သည်ဟူသော စကား၏ ယုတ္တိကို ပြဆိုချက်တည်း။ ထို့ကြောင့် လက္ခဏာရေးသုံးပါးတို့တွင် ဤအနိစ္စလက္ခဏာသည် ကောင်းကောင်း ကြီး ထင်မြင်နိုင်အောင်လိုလှ၏။

အနိစ္စလက္ခဏာထင်မြင်နိုင်ရန်လိုအပ်လှကြောင်း ပြဆိုချက်ပြီး၏။
အနိစ္စပရိညာအစီအရင်ပြီး၏။

ဒုက္ခပရိညာအစီအရင် ပုညကြိယာသင်္ခါရဒုက္ခနိပိစက်ပုံ

ဒုက္ခပရိညာအစီအရင်ကို ပြဆိုပေအံ့။ ဝေဒနာငါးပါးတို့တွင် ဒုက္ခဝေဒနာ ဒေါမနဿဝေဒနာတို့၏ ဒုက္ခအဖြစ်သည်ကား အလွန်ထင်ရှား၏။ ခပ်သိမ်း သော သတ္တဝါတို့သည် မိမိတို့ကိုယ်ခန္ဓာ၌ ထိုဒုက္ခဝေဒနာနှစ်ပါး ဖြစ်ပေါ်၍ လာမည်ကို အလွန်ကြောက်လန့်ကြ၏။ တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါတို့ပင်လျှင် ထိုဒုက္ခ နှစ်ပါးတို့နှင့် တွေ့ကြုံရမည်ကို ကြောက်လန့် ကြကုန်၏။ အလွန်အေးမှုနှင့် တွေ့မည်ကိုကြောက်လန့်ကြကုန်၏။ အလွန်ပူမှုနှင့်တွေ့မည်ကို ကြောက်လန့်ကြ ကုန်၏။ ရန်သူတပါးနှင့်တွေ့မည်ကိုကြောက်လန့်ကြကုန်၏။ လက်နက် လေးမြား တုတ် ထား လှံတံ သန သစ်ချွန် အုတ်ကျောက် စသည်တို့နှင့် ထိခိုက် မည်ကို ကြောက်လန့်ကြကုန်၏။ ။ အပါယ်ဘေး ငရဲဘေး ပြိတ္တာဘေး အသုရကာယ်ဘေး ဆိုသည်လည်း ထိုဒုက္ခနှစ်ပါးကိုဆိုသတည်း။

ထိုဝေဒနာနှစ်ပါးကိုအလွန်မြမြထက်လှစွာသောငြောင့်တွေ့အနေမြားတွေ့ အနုထင်မြင်အောင်ရှုရမည်ဟု ဟောတော်မူ၏။ အလွန်ထက်သော သနသစ် ချွန်ငြောင့်မျိုး အဆိပ်စဉ်းသွား တပ်သော မြားမျိုးတို့မည်သည် ကိုယ်အင်္ဂါ၌ စူးဝင်သောအခါအလွန်ကြပ်တည်းစွာကျင့်နာ၏။ နုတ်၍ပယ်ရှား၍ပစ်ခြင်းငှာ အလွန် ခဲယဉ်း၏။ ထိုအတူ ကိုယ်အင်္ဂါတွင်းမှာ အဗျတ္တဘေး ဗဟိဒ္ဓဘေး ကိပါးမှုနှင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော နာမှု ကျင်မှု ကိုက်မှု ခဲမှု ပူလောင်မှု

(၄၈)

အနတ္တဒီပနီ

အစရှိသော ကာယိကဒုက္ခဝေဒနာ၊ သားသွီးသေဆုံးခြင်း စသည်တို့ကြောင့် စိတ်နှလုံးတုန်းမှာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဒေါမနဿဝေဒနာ အလွန်ကြောက်မက် ဘွယ်သော ဒုက္ခတို့သည် ပြင်းထန်စွာ နှိပ်စက်ကုန်၏။ နှုတ်ခြင်း ပယ်ခြင်း ငှာ အလွန်ခဲယဉ်းကုန်၏။ ကိုယ်သန္တာန် စိတ်သန္တာန်မှာ ဒိဋ္ဌမြင်အောင် ထုတ် ဘော် လုပ်ကြံ၍ ရှုလေ။

လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာဟူ၍ ဆိုရသော သုခဝေဒနာ၊ သောမနဿဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ဟူသော သုံးပါးသော ဝေဒနာတို့တွင် သုခဝေဒနာ၊ သောမနဿဝေဒနာ နှစ်ပါးတို့၌ ဒုက္ခလက္ခဏာဆိုသည်ကား သင်္ခါရဒုက္ခ၊ ဝိပရိဏာမဒုက္ခနှစ်ပါးတည်း။ ထို့ကြောင့်သုခဝေဒနာမှာ သင်္ခါရ ဒုက္ခသဘော ဝိပရိဏာမ ဒုက္ခသဘောကို ထင်မြင်အောင်ရှုရမည်။ သောမနဿ ဝေဒနာမှာလည်း သင်္ခါရ ဒုက္ခသဘော ဝိပရိဏာမဒုက္ခသဘောကို ထင်မြင် အောင်ရှုရမည်။

သင်္ခါရ ဒုက္ခဥပမာ။ ။ သင်္ခါရ ဒုက္ခသဘော ဆိုသည်ကား ကုလီလုပ်မှု ရနိုင်သော ငွေဒင်္ဂါးသည် ထိုငွေဒင်္ဂါးကို အလို ရှိကြသော သူတို့ကို ကုလီလုပ်မှုဟူသော သင်္ခါရ ဒုက္ခဖြင့် နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်း၏။ ထို့ကြောင့် ထိုငွေဒင်္ဂါးသည် သင်္ခါရ ဒုက္ခသဘောရှိ၏။ ကြောက်လန့်ဘွယ် ဖြစ်၏။ အကြင်မျှလောက်သော နှစ်ကာလပတ်လုံး ထိုငွေဒင်္ဂါးကို တွယ်တာ သောတဏှာသည် ထိုသူတို့အား ရှိ၏။ ထိုမျှလောက်သော နှစ်ကာလပတ်လုံး ထိုသူတို့ကို ငွေဒင်္ဂါးသည် ကုလီဘဝက မလွတ်နိုင်အောင်ပြု၍ ကုလီအလုပ် ဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခဖြင့် အမြဲနှိပ်စက် ညှဉ်းပန်း၏။ အလွန်ကြောက်မက်ဘွယ် ကောင်းလှသော ဒုက္ခငွေဒင်္ဂါးစင်စစ်တည်း။

လှေထိုးမှုရနိုင်သော ငွေဒင်္ဂါးသည် မိမိကို သာယာသောသူတို့ကို လှေထိုးမှု ဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခဖြင့် အမြဲနှိပ်စက်၏။ ကြောက်မက်ဘွယ်သော ငွေဒင်္ဂါး သာတည်း။ လူတိုက်မှု ရနိုင်သော ငွေဒင်္ဂါးသည် သစ်ခုံတို့မှ ရနိုင်သော ငွေဒင်္ဂါးသည် အစရှိသည်ဖြင့် ဆိုလေ။

ဤဥပမာတို့နှင့်အတူ တခုတခုသော လူ့ဘဝ လူ့ချမ်းသာသည် ရှေးရှေး ဘဝတို့၌ ဒါနပြုမှု သီလစောင့်ထိန်းမှု အစရှိသော ပုညကြိယာ ဝတ္ထုတို့ကို တင်ကူး၍ ပြုနိုင်မှု ရနိုင်၏။ စိတ်အလိုဆန္ဒသက်သက်နှင့် ရနိုင်သည်မဟုတ်။ နတ်သိကြားဘန်ဆင်း၍ ပေးမှုနှင့် ရနိုင်သည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ထိုလူ့ ချမ်းသာသည် အလိုရှိသော သူကို ဒါနပြုမှုဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခဖြင့် အမြဲ နှိပ်စက်၏။ သီလစောင့်ထိန်းမှု ဟူသော သင်္ခါရ ဒုက္ခဖြင့် အမြဲနှိပ်စက်၏။

ပုညကြိယာ သင်္ခါရဒုက္ခနိပိစက်ပုံ

(၄၉)

ကြွင်းသောကုသိုလ်ပုညကြိယာ သင်္ခါရဒုက္ခတို့ဖြင့် အမြဲနိပိစက်၏။ ထိုနည်းတူ ထိုလူ့ချမ်းသာသည်အလိုရှိသောသူကို ရသေ့အလုပ်ဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခဖြင့် လည်းနိပိစက်၏။ ရဟန်းအလုပ်ဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခဖြင့်လည်း နိပိစက်၏။

ကုသိုလ်ကိုဒုက္ခဟူ၍မဆိုသင့်။ ။ ဤအရာ၌ ဒါနသီလအစရှိသော ကုသိုလ်ပုညကြိယာမူမျိုး ရသေ့

အလုပ် ရဟန်းအလုပ် ဟူသော သီလကုသိုလ်မှ ဘာဝနာကုသိုလ်တို့ကို အဘယ်ကြောင့် ဒုက္ခဟူ၍ ဆိုပါသနည်း။ ဘယဇ္ဇေနဒုက္ခ-ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ ကြောက်မက်ဘွယ်ကောင်းသော အမှုသည်သာလျှင် ဒုက္ခမည်ရာ၏။ ထိုကုသိုလ်တို့သည်ကား အလွန်ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာမှု ကြက်သရေမှုတို့ပေတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုကုသိုလ်တို့ကို ဒုက္ခဟူ၍မဆိုသင့်။ ။ (စောဒနာ)

ကုသိုလ်ကို ဒုက္ခဟူ၍ဆိုသင့်ကြောင်း။ ။ ထိုကုသိုလ်တို့သည် ကြောက် မက်ဘွယ် အလွန်ကောင်းသော

အမှုတို့သာတည်း။ ထိုအမှုတို့တွင် ရသေ့ပြုမှုရဟန်းပြုမှုသည် ကော်န်ကြောက်မက် ဘွယ်ကောင်းလှ၏။ လူ့အများပင်ပြုရမည်ကို ကြောက်ကြ၏။ လူတထောင်တွင် တယောက်ကျမျှ ပြုဝံ့သူမရှိကြ။ တသောင်းတွင် တယောက်ကျမျှ ပြုဝံ့သူ မရှိကြ။ အကယ်၍ သာယာဘွယ်သောအမှု ဖြစ်ခဲ့အံ့၊ ဤလူအပေါင်းတို့ သည် ရသေ့ရဟန်းချည်း ဖြစ်၍ကုန်ကြလတ္တံ့။

သီလမှ ဘာဝနာမှသည်လည်း ကော်န်ကြောက်မက်ဘွယ် ကောင်းသော အမှုစုသာတည်း။ အကယ်၍ သာယာဘွယ်သောအမှု ဖြစ်ခဲ့အံ့၊ ဤလူအပေါင်း တို့သည် သီလကိုခင်မင်ကြသော သူတို့ချည်း ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဘာဝနာကို ခင်မင်ကြသော သူတို့ချည်း ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ထိုသို့ကားမဟုတ်၊ တခုသော သိက္ခာပုဒ်ကိုပင် အသက်ထက်ဆုံး အမြဲအစွဲထိန်းရမည်ဆိုလျှင် ဝန်မခံဝံ့ကြ။ တခုသော ဘာဝနာကို အမြဲအစွဲ ပွားများရမည်ဆိုလျှင် ဝန်မခံဝံ့ကြ။ ထို့ကြောင့် ထိုသီလမှ ဘာဝနာမှစသည်လည်း ကြောက်မက်ဘွယ် ကောင်း လှသော အမှုစုပင်ဖြစ်၍ ဘယဇ္ဇေနဒုက္ခ စင်စစ်ဖြစ်သတည်း။

မနေသာ၍ ပြုကြသမျှသင်္ခါရဒုက္ခ။ ။ ကောင်းမြတ်သောမင်္ဂလာမှု ကြက် သရေမှု ဆိုရသည်မှာ မူကား ကြောက်မက်ဘွယ် ကောင်းလှသည်ဖြစ်၍ သူ့အများတို့ မပြုတဲနိုင်အောင် ခဲယဉ်းလှသော ထိုအမှုကို တဦးတယောက်ထွက်၍ ပြုပေသည့်အတွက်

(၅၀)

အနတ္တဒီပနီ

ယခုဘဝ၌လည်း အချိုးမမှမ်းအပူဇော် ခံရ၏။ နောက်နောက်ဘဝတို့၌လည်း သာယာဘွယ်ကောင်းသော ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို ပေးနိုင်၏။ ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့် မင်္ဂလာမှု ကြက်သရေမှု ဆိုရလေသတည်း။

အကယ်၍ ထိုရသေ့လုပ်မှု ရဟန်းလုပ်မှု သီလစောင့်ထိန်းမှု ဘာဝနာ ပွားများမှုတို့ကို မပြုမလုပ်ဘဲနှင့်ပင် မိမိတို့အလိုရှိတိုင်းသော လူနတ်ဗြဟ္မာ ချမ်းသာသူကို ရနိုင်ကြကုန်ငြားအံ့။ ဤလောက၌ ရသေ့လုပ်မည့်သူ တယောက်မျှ မရှိကြလတ္တံ့။ ရဟန်းလုပ်မည့်သူ တယောက်မျှ မရှိကြလတ္တံ့။ သီလစောင့်ထိန်းမည့်သူ တယောက်မျှမရှိကြလတ္တံ့။ ဩဘဝနာပွားများမည့်သူ တယောက်မျှ မရှိကြလတ္တံ့။ ထိုအတူ ဒါနကိုမပြုဘဲနှင့် အလိုရှိရာ နတ်ချမ်း သာကို ရနိုင်သည်ဖြစ်ခဲ့ငြားအံ့။ ဤလောက၌ ဒါနပြုမည့်သူတယောက်မျှမရှိ ကြလတ္တံ့။

ထိုသို့ကားမဟုတ်၊ ထိုရသေ့ရဟန်း ဒါနသီလဘာဝနာမှုတို့ကို မပြုခဲ့လျှင် ထိုချမ်းသာသူတို့ကို မရသည့်ပြင် အပါယ်သို့သာ ကျရောက်လေအံ့။ ထို့ကြောင့် မပြုချင်လျှင် မနေသာမှုကြီးတွေ ဖြစ်ခဲ့၍ ပြုချင်ကြရသည် ပြုကြ ရသည်။ ဤသို့မပြုချင်လျှင် မနေသာမှုဖြစ်၍ ပြုကြရသော အမှုမည်သည် ဒုက္ခမှုချည်းသာတည်း။ ဤလောက၌ ရွှေငွေရတနာကို သာယာကြကုန်သော သူတို့အား ရွှေငွေရတနာကိုရစေတတ်သော အလုပ်ခပ်သိမ်းသည် မပြုချင် လျှင် မနေသာမှုချည်း ဖြစ်လေ၏။

တစုံတခုသော အလုပ်ကိုမျှ မလုပ်ဘဲ ရွှေငွေရတနာကို စိတ်အလိုရှိတိုင်း ရနိုင်သည်ဖြစ်ခဲ့ငြားအံ့။ တစုံတယောက်သောသူမျှ ရွှေငွေရတနာကို ရစေတတ် သော အလုပ်ခပ်သိမ်းကိုပင် လုပ်မည့်သူ မရှိကြလတ္တံ့။ ဤနည်းကိုမိ၍ လောက၌ မနေသာသဖြင့်လုပ်ရသော ဒုက္ခမှုတွေအနန္တကိုသိကြလေ။ ဤကား ဒါနသီလဘာဝနာစသော ပုညကြိယာမှုမျိုးတို့၏ သင်္ခါရဒုက္ခမစင်စစ်ဖြစ်ပုံကို ပြဆိုလိုက်သော အခဏ်းတည်း။

ဤတွင်ရှေ့ကား လူ့ချမ်းသာသည် အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ သတ္တဝါအပေါင်း တို့ကို ပုညကြိယာသင်္ခါရဒုက္ခဖြင့် အမြဲနှိပ်စက်ပုံတည်း။

ချမ်းသာမှု သုခသောမနဿတို့ သင်္ခါရ ဒုက္ခဖြစ်ပုံ

ရှေးဘဝတို့၌ ပုညကြိယာ သင်္ခါရဒုက္ခကိုခံနိုင်၍ နောက်ဘဝ၌ လူ့ ချမ်းသာကို ရကြသောအခါ၌ ထိုလူ့ချမ်းသာသည် အသက်မွေးမှုအစရှိသော သင်္ခါရမှုတို့ကို နှော့စဉ်မစဲ အမြဲအားထုတ်နိုင်ပါမူ အသက်တမ်းစေ့အောင်

ချမ်းသာမှုသုခသောမနဿတို့သင်္ခါရဒုက္ခဖြစ်ပုံ (၅၁)

တည်နေလေသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုလူ့ချမ်းသာသည် နေ့စဉ်မစဲ အမြဲအား ထုတ်ရသော မနေသာမှု မလုံသာမှုဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခတို့ဖြစ်လည်း အမြဲ နှိပ်စက်၏။ သားမယားအာရုံ ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်သော သုခသောမနဿ ဟူသောချမ်းသာသည် ထိုချမ်းသာကို သာယာခင်တွယ်သော သူတို့ကို အသက်ထက်ဆုံး အိမ်ထောင်ခမ်းနား သားမယား မွေးမြူမှုနှင့်စပ်သော ဒုက္ခခပ်သိမ်းတို့ဖြင့် အမြဲနှိပ်စက်၏။ ဤနည်းကို မှီ၍ လောက၌ ရှိသမျှသော မနေသာမှု မလုံသာမှု သင်္ခါရဒုက္ခကို မြင်လေ။

ဤတွင်ရွှေကား ဤလူ့ချမ်းသာသည် အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ သတ္တဝါအပေါင်းတို့ကို ပစ္စုပ္ပန်၌ဖြစ်သော သင်္ခါရဒုက္ခတို့ဖြင့် အမြဲ နှိပ်စက်ပုံကို အမြဲမမြင်မီ ပြဆိုလိုက်သောအခန်းတည်း။ နတ်ချမ်းသာ တို့၌လည်း ထိုက်သည့် အားလျော်စွာ သင်္ခါရဒုက္ခမျိုးကို သိလေ။

ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာသင်္ခါရဒုက္ခ။ ။ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာ၌ ရှေးဘဝ၌ တင်ကူး၍ ပြုရသော ဈာနဘာဝနာဟူသော သင်္ခါရ ဒုက္ခသည် အလွန်ကြောက်မက်ဘွယ်ကောင်းလှသော သင်္ခါရဒုက္ခမျိုးကြီးတွေ သာတည်း။ “ယခုအခါ၌ပဌမဈာန်အစရှိသော ဈာန်များကိုရအောင် အား ထုတ်နိုင်ကြပါလျှင် သေသည်၏အခြားမဲ့၌ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ရောက်၍ တဘဝ တည်းနှင့်ပင် မေတ္တေယျမြတ်စွာဘုရားသာသနာကို မှီနိုင်၏။ မေတ္တေယျ မြတ် စွာဘုရား မပွင့်မီအကြား၌လည်း အပါယ်လေးပါးအတွက် ကြောင့်ကြဘွယ် မရှိ။ အသက်မွေးမှု ဒုစွရိုက်တရားပွားများမှုအတွက်လည်း ကြောင့်ကြဘွယ် မရှိ။ အန္တရကပ် တကပ်ပတ်လုံး ဈာန်သမာပတ် ချမ်းသာ တန်ခိုးဣဒ္ဓိပါဒ် ချမ်းသာတို့ကို ခံစားစံစား၍ နေနှင့်ပြီးလျှင် မေတ္တေယျ ဘုရားသာသနာ၌ ချမ်းသာစွာ ကျွတ်လွတ်ဘို့သာ ရှိတော့သည်” ဟူသော အခွင့်ကြီးကို လူလူ ရှင်ရှင် မြင်ကြသိကြပါကုန်လျှင် ဈာန်သမာပတ်ကို ရအောင်အားထုတ်ရာ သော အခွင့်အလမ်းကြီးကို မတိုးဝံ့ကြ ကြောက်ရွံ့ကြသည့် အတွက်ကြောင့် ဈာန်ရပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ မမြင်ကြရကုန်။

ဤသို့လျှင်ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာသည်အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ သတ္တဝါအပေါင်းတို့ကို ဈာနဘာဝနာမှု တည်းဟူသော ကြောက်မက်ဘွယ်သော သင်္ခါရဒုက္ခဖြင့် လွန်စွာနှိပ်စက်၏။

(၅၂)

ဗာနတ္ထဒီပနီ

မဂ်ဖိုလ်ကို ဒုက္ခသစ္စာဆိုသင့်အံ့လော။ ။စောဒနာရန်ရှိ၏။ မဂ်လေးပါးသည် ရှေးရှေး ဘဝကမ္မာတို့၌ ပါရမီတရားတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ရခြင်း တည်းဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခ၊ မဂ်ကို ရလတ္တံ့သော ဘဝ၌လည်း သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ အစရှိသော ဝိသုဒ္ဓိ ဘာဝနာတရားတို့ကို အားထုတ်မှုဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခ ဤသင်္ခါရ ဒုက္ခကြီးနှစ်ပါးကို အားထုတ်နိုင်မှသာရနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် မဂ်လေးပါး ဖိုလ်လေးပါးသည်လည်း ဒုက္ခသစ္စာသာ အမှန်ဖြစ်၏ဟု ဆိုရန်ရှိ၏။

မဂ်ဖိုလ်ကိုဒုက္ခသစ္စာမဆိုသင့်။ ။ပါရမီတရားတို့ကို ဖြည့်ရခြင်း နောက် ဘဝ၌ ဝိသုဒ္ဓိဘာဝနာ တရားတို့ကို ပွားများ ရခြင်းဟူသော အလွန်ကြီးကျယ်လှစွာသော သင်္ခါရဒုက္ခကြီး နှစ်မျိုးကို ခံနိုင်သောသူမှသာ မဂ်လေးပါး ဖိုလ်လေးပါးကို ရထိုက်သည် မှန်ပေ၏။ ထိုသို့ မှန်သော်လည်း မဂ်ဖိုလ်တို့မှာ ထိုသင်္ခါရဒုက္ခကြီးတို့ကိုခံနိုင်၍ တကြိမ် ရပြီးသည့်နောက် အနုမတဂ္ဂသံသရာမှာ ထိုသင်္ခါရဒုက္ခကြီးတို့ကိုလည်း တဘန် တွေ့ကြုံဘွယ် မရှိပြီ။ ထိုသင်္ခါရဒုက္ခကြီးတို့မှလည်း အပြီး လွတ်ငြိမ်းလေ၏။ ကြွင်းသောအပါယဒုက္ခ တေဘူမကဒုက္ခ ခပ်သိမ်းတို့မှလည်း အပြီးလွတ်ငြိမ်း လေ၏။

မဂ်ဖိုလ်ကိုရပြီးနောက် အနုမတဂ္ဂဒုက္ခနယ်ကြီးငြိမ်းချမ်းမှုနှင့် ရှေးအဘို့မှာ ပါရမီဖြည့်မှုဒုက္ခ ဝိသုဒ္ဓိဘာဝနာ ပွားများမှုဒုက္ခကို နှိုင်းရှည့်သည် ရှိသော် မဟာပထဝီမြေကြီးနှင့် အဏုမြူကဲ့သို့ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အနုမတဂ္ဂဒုက္ခနယ် ကြီးကို တခါတည်းပြီးငြိမ်းစေနိုင်သော မဂ်တရားဖိုလ်တရားသည် ရှေးအဘို့၌ အားထုတ်ရသော ပါရမီဖြည့်မှု ဝိသုဒ္ဓိဘာဝနာ ပွားများမှုဟူသော အနည်းငယ်မျှသော သင်္ခါရဒုက္ခမှအတွက်နှင့် ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်ခြင်းငှာ မထိုက်။

ဒုက္ခသစ္စာမထိုက်ပုံဥပမာ။ ။ဥပမာကား—တခုသောမြေအဘို့၌ ရှေးအခါ သေဋ္ဌေးကြီးတဦးမြုပ်၍ထားခဲ့သော အကုဋေ များစွာသော အသာမိက ရွှေငွေရတနာတို့သည် ရှိကုန်ရာ၏။ ဒီဗ္ဗစက္ခုဉာဏ် အမြင်ကိုရသော တဦးသောသူက တယောက်သောသူဆင်းရဲကို ဆိုပေရာ၏။ သင်သည် ချမ်းသာလို့လျှင် ဤနေရာ၌ ဆယ်တောင်ခန့်နက်အောင်တူးလော့။ ဆယ်တောင်ခန့် နက်သောအခါ ကျောက်ဖျာကြီးခြောက်ချပ် ထွေလိမ့်မည်။ ၎င်းကျောက်ဖျာကြီးခြောက်ချပ်ကိုလှန်၍ အကုဋေများစွာသော အသာမိက ရွှေငွေရတနာကိုတို့ ယူလော့ဟုဆိုပေ၏။ ထိုသူဆိုတိုင်း တူးလေလှန်လေ၍ အကုဋေများစွာသော အသာမိက ရွှေငွေရတနာတို့ကို အကုန်ရသဖြင့် ထိုသူ ဆင်းရဲသည် မိမိမှစ၍ သားစဉ်မြေးဆက် သေဋ္ဌေးမျိုး ဖြစ်လေ၏။

ချမ်းသာမှုသုခသောမနဿတို့သင်္ခါရဒုက္ခဖြစ်ပုံ (၅၃)

ဤဥပမာ၌ မြေကို ဆယ်တောင်နက်အောင်တူးမှုနှင့် ရှေးရှေးဘဝတို့၌ ပါရမီဖြည့်ရမှု တူ၏။ ကျောက်ဖျာကြီး ခြောက်ချပ်ကိုလှန်မှုနှင့် နောက်ဘဝ၌ သီလဝိသုဒ္ဓိအစရှိသော လောကီဝိသုဒ္ဓိခြောက်ပါးကို အစဉ်အတိုင်းပွားများမှု တူ၏။ အကုဋေ များစွာသော ရွှေငွေရတနာစုနှင့် မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဟူသော ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ တူ၏။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဆရာနှင့် မြတ်စွာဘုရားတူ၏။ သူဆင်းရဲနှင့် ဘုရားတပည့်သား တူ၏။ သေဋ္ဌေးဖြစ်သည်နှင့် အရိယာအဖြစ် တူ၏။

ဤဥပမာ၌ တူးမှုသင်္ခါရဒုက္ခ ကျောက်ဖျာကြီး ခြောက်ချပ်ကို လှန်မှု သင်္ခါရဒုက္ခနှစ်ပါးသည် ရယူခံစံရသော ရွှေငွေရတနာ ချမ်းသာသုခနှင့် နှိုင်းရှည့်သည်ရှိသော် ဒုက္ခဟူ၍ မပြောစလောက်ပြီ။ ထိုသင်္ခါရဒုက္ခအတွက်နှင့် ထိုအကုဋေများစွာသော ရွှေငွေရတနာတို့ကို ဒုက္ခဟူ၍ မဆိုလောက်ပြီ။

ချမ်းသာမှုများနှင့် ချမ်းသာမှုန် ။ ။လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ ချမ်းသာဟူသော အကျိုးကို ပေးကြ သော ကာမကုသိုလ် ရူပကုသိုလ် အရူပကုသိုလ်တို့သည်ကား တဒင်္ဂကုသိုလ်တို့ သာတည်း။ တနပ်စကုသိုလ်တို့သာတည်း။ လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာတို့သည်လည်း ချမ်းသာမှုန် ချမ်းသာဖြောင့် မဟုတ်ကုန်။ ချမ်းသာလိမ် ချမ်းသာကောက် ချမ်းသာမောက် ချမ်းသာများတို့သာတည်း။

ချဲ့ဦးအံ့...အပါယ်ဒုက္ခကြီးကိုကြောက်လှ၍ ထိုအပါယ်ဒုက္ခကြီးမှ လွတ် ကင်းပါရခြင်းအကျိုးငှာ လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာကို အားကိုး၍ ဒါန အမျိုးမျိုးကို အားထုတ်၏။ ထိုဒါန ကုသိုလ်ကြောင့် လူ့ချမ်းသာ နတ် ချမ်းသာကို ရပါသော်လည်း ထိုလူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာသည် အနိစ္စ ဓမ္မမျိုး ဖြစ်ချေ၍ ထိုသူသည် အပါယ်ဒုက္ခကြီးသို့ပင် ပြန်၍ကျရပြန်၏။ အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ သူ့သူငါငါ သတ္တဝါတို့သည် ထိုဒါနကုသိုလ်ကို ပြုခဲ့ ကြသည်လည်း အကြိမ်ပေါင်း အနမတဂ္ဂ ရှိကြလေပြီ။ ထိုဒါန ကုသိုလ် ကြောင့် လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာကို ရခဲ့ကြသည်လည်း ဘဝပေါင်း အနမတဂ္ဂ ရှိကြလေပြီ။ ယခုလည်း အပါယ်တံခါး ဟင်းလင်းပွင့်လျက် အတိုင်းပင် ရှိနေကြ၏။ အပါယ်ဘေးကြီး တန်းလန်းပင်ရှိနေကြ၏။ ဤဘဝမှ နောက်အနာဂတ် သံသရာ၌လည်း ထိုနည်းတူပင် သွားလတ္တံ့။ ထိုကြောင့် ထိုဒါနကုသိုလ် ထိုလူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာခေါ်သော သုခသောမနဿ ဝေဒနာစုသည် သစ္စသဒ္ဓါနှင့် ခေါ်ထိုက်သော သုခမှုန် သုခဖြောင့် မဟုတ်။ မျက်လှည့်ဆရာ လိမ်လည်၍ပြသော တဒင်္ဂ ရွှေ ငွေ ရတနာကဲ့သို့ ချမ်းသာ လိမ် ချမ်းသာစောစက် ချမ်းသာမောက် ချမ်းသာများသာ ဖြစ်သတည်း။

(၅၄)

အနတ္တဒီပနီ

အပါယ်ဒုက္ခငြိမ်းမှ သုခမှန်။ ■ သုခမှန် သုခဖြောင့်ဆိုသည်ကား အပါယ် ဒုက္ခကြီးကို ကြောက်လန့်လှ၍ ထိုအပါယ် ဒုက္ခကြီးမှ လွတ်ကင်းခြင်းငှာ လူ့ချမ်းသာကိုအားကိုး၍ နတ်ချမ်းသာကို အားကိုး၍ ဒါနအမျိုးမျိုးကို ပြုကြသောသူတို့အား ဒါနကုသိုလ်ထမြောက်၍ လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာကို ရသောအခါ ထိုချမ်းသာသည် ဘယ်အခါမှာမှ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းမရှိဘဲ အမြဲနိစ္စတည်နေ၍ အပါယ်ဒုက္ခ အပြီးငြိမ်းလေမှ သာလျှင် သုခမှန် သုခဖြောင့် ဆိုထိုက်သည်။

လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာခေါ်သော သုခသည်ကား ထိုကဲ့သို့ ဖြောင့်မှန် သော သုခမဟုတ်။ ထိုသို့မဟုတ်သည့် အတွက်ကြောင့် အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ ထိုဒါနမှုကို ဘဝပေါင်းဘယ်မျှ ကမ္မာပေါင်းဘယ်မျှ ကြာအောင် အခါခါ ပြုနိုင်ပါလျှင် နိစ္စဖြစ်သော လူ့သုခနတ်သုခကို ရ၏။ အပါယ်ဒုက္ခအပြီး ငြိမ်း၏ဟု အားကိုးရန်စခန်းပင် မရှိ။ နောက်အနာဂတ် သံသရာ၌လည်း လာလာသမျှသော လူ့သုခ နတ်သုခဟူသမျှသည် အနိစ္စသုခ တဒဂ်သုခ တနပ်စာသုခချည်းသာ လာလတ္တံ့။

ထိုကဲ့သို့ အားကိုးရန် အငြိမ်းစား စခန်း ဟူ၍ လုံးလုံး မရှိသော အနိစ္စ သုခမျိုးကို အားကိုး၍ ပြုကြသော ကုသိုလ်မှု ဟူသမျှသည် သင်္ခါရဒုက္ခ ချည်းသာတည်း။ ထိုကုသိုလ် မှုကြောင့် ရောက်ကြ ရသော လူ့ဘဝလူ့ချမ်းသာ နတ်ဘဝ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ဘဝ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာ စသည်လည်း သင်္ခါရဒုက္ခမျိုးချည်း သာတည်း။ ဤသတ္တဝါ အပေါင်းတို့ကို ကုသိုလ်ပြုမှုဟူသော အဆုံးအစမရှိသော သင်္ခါရဒုက္ခဘေး သင်္ခါရဒုက္ခဒဏ်နှင့် အမြဲနှိပ်စက်၍နေသော ဒုက္ခဓမ္မမျိုးချည်းသာတည်း။ ယခုအခါ သာသနာ တွင်း၌ သီလဝိသုဒ္ဓိအစရှိသောဝိသုဒ္ဓိ ၇-ပါးကို ပွားများမှုဟူသော သင်္ခါရ ဒုက္ခကို ထမြောက်အောင် အားထုတ်နိုင်ပါလျှင် ယခုဘဝ၌ပင် အငြိမ်းစား စခန်းသို့ ဆိုက်လေ၏။ ထိုဝိသုဒ္ဓိ ၇-ပါး ပွားများမှုဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခ ကြီးလည်း အပြီးလွတ်ငြိမ်းလေ၏။ နောင်ဝိသုဒ္ဓိ ၇-ပါးကိုပွားများမှုအတွက်နှင့် ပင်ပန်းဘွယ်မရှိပြီ။ ထိုမူကြွင်းသောအပါယ်ဒုက္ခ စသည်တို့လည်း အပြီးလွတ် ငြိမ်းလေကုန်၏။

ဤကား လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာ ခေါ်ကြသော သုခ ဝေဒနာ သောမနဿ ဝေဒနာတို့၏ သင်္ခါရဒုက္ခအဖြစ်ကို အမြွက်မျှ ပြဆိုလိုက် သောအခန်းတည်း။

ဝေဒနာတို့၏ ဝိပရိကာမဒုက္ခ

ယခုအခါ ထိုဝေဒနာတို့၏ ဝိပရိကာမဒုက္ခ အခြင်းအရာကို ပြဆိုအံ့။ ဝိပရိကာမဆိုသည်ကား ဇရာမဂ္ဂဏပင်တည်း။ ဇရာဆိုသည်ကား ဟောင်းနွမ်းခြင်း ရင့်ရော်ခြင်း ဆုတ်ယုတ်ခြင်း နွမ်းပါးခြင်း အိုမင်းခြင်း ဆွေးမြေ့ခြင်း များသည် ဇရာဝိပရိကာမတည်း။ မရဏဆိုသည်ကား ကုန်ခန်းခြင်း ပျက်ပြုန်းခြင်း ကုန်ဆုံးခြင်း ပျောက်ပျက်ခြင်း ချုပ်ကွယ်ခြင်း သေဆုံးခြင်း များသည် မရဏဝိပရိကာမမည်၏။ ထိုဝိပရိကာမသည်—

- (၁) တခုတခုသောဘဝအဆုံး၌ အမြဲလာသော ဝိပရိကာမ၊
- (၂) ပဋိသန္ဓေ တည်နေသည်မှ စ၍ ဘဝဆုံးသို့ မရောက်မီအကြား၌ အမြဲလာသောဝိပရိကာမ—

ဟူ၍ ၂-ပါး၊ ပဋိသန္ဓေတည်နေသည်မှစ၍ လူ့ခန္ဓာ နတ်ခန္ဓာ ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာစုသည် ဘောက်ပြန်ပျက်ဆုံးခြင်းဟူသော ဝိပရိကာမသဘော အမြဲမကွာထက်ကြပ်ပါရှိရှိနေ၏။ ဘောက်ပြန်ပျက်ဆုံးရန် အကြောင်းအခွင့် ဆိုက်တိုက်လာလျှင် ဘယ်နာရီမှာမဆို ဘောက်ပြန်ပျက်ဆုံး၏။ ဘောက်ပြန်ပျက်ဆုံးရန် အကြောင်းအခွင့် မည်သည် လောကဓာတ်၌ အနန္တ များပြား၏။ အဇ္ဈတ္တအနန္တဓာတ်အနန္တ ဗဟိဒ္ဓအနန္တဓာတ်အနန္တ များ၏။ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့သည်လည်း ငါတို့၏အသက် ခန္ဓာတို့သည် ဘောက်ပြန်နှင့် ဆိုက်တိုက်လာလျှင် ဘယ်နာရီမှာမဆို ဘောက်ပြန်ကုန်၏ဟု သိကြကုန်၏။ ပျက်ဆုံးခွင့် ဆိုက်တိုက်လာလျှင် ဘယ်နာရီမှာ မဆို ပျက်ဆုံး ကုန်၏ဟု သိကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့်လောက၌ အဇ္ဈတ္တဘေးအနန္တတို့နှင့် တွေ့ကြုံမည်ကို အမြဲကြောက်လန့်ကြရကုန်၏။ ဗဟိဒ္ဓဘေးအနန္တတို့နှင့် တွေ့ကြုံမည်ကို အမြဲကြောက်လန့်ကြရကုန်၏။

ခန္ဓာတို့၏ဝိပရိကာမသဘော။ ။ အကယ်၍ လူ့ခန္ဓာ နတ်ခန္ဓာ ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာစုလည်း ဝိပရိကာမ သဘော မရှိခဲ့သည် ဖြစ်ငြားအံ့။ လောက၌ ကြောက်စရာ လန့်စရာဟူ၍ တစုံတခုမျှမရှိလေရာ၊ စိုးရိမ်စရာကြောင့်ကြစရာဟူ၍ တစုံတခုမျှမရှိလေရာ၊ ထိုသို့ကားမဟုတ်။ လောက၌ ကြောက်စရာအနန္တ လန့်စရာအနန္တ စိုးရိမ်စရာအနန္တ ကြောင့်ကြစရာအနန္တ အစဉ်ထာဝရရှိနေကြ၏။ အဇ္ဈတ္တဘေးတို့ကိုကြောက်ရသောဒုက္ခ ထိတ်လန့်ရသောဒုက္ခ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြရသော ဒုက္ခစုသည် မိမိခန္ဓာတို့၏ ဝိပရိကာမသဘော ရှိနေသည့်အတွက်ကြောင့် ဖြစ်ရသော ဝိပရိကာမဒုက္ခစုသာတည်း။

(၅၆)

အနတ္တဒီပနီ

မိမိခန္ဓာတို့၏ ဝိပရိဏာမသဘော အမြဲပါရှိ၍ နေသည်ကို သိကြသည် ဖြစ်၍ မိမိအလိုအလျောက် ချမ်းသာရာ နေလိုရာ နေခွင့်မရကြကုန်၊ မြို့ရွာ တည်ထောင်၍ နေကြရကုန်၏။ ဝင်းခြံအိမ်ယာ အကာအရံ ပြုလုပ်၍နေကြရ ကုန်၏။ သွားရာ လာရာ နေရာ ထိုင်ရာ ရောက်ရာဌာနတို့၌ ဘေးနှင့်တွေ့မည် ကို အမြဲသတိထားကြရကုန်၏။ ရန်နှင့်တွေ့မည်ကို အန္တရာယ်နှင့် တွေ့မည်ကို အမြဲသတိထားကြရကုန်၏။ ကြောင့်ကြစိုက်ကြရ ကုန်၏။ ဤအလုံးစုံသည် မိမိတို့၏ခန္ဓာတို့၏ ဝိပရိဏာမသဘောရှိနေသည့်အတွက်ဖြစ်ရသောဝိပရိဏာမ ဒုက္ခချည်းတည်း။ ထိုသို့သတိထားကြပါလျက် ကြောင့်ကြစိုက်ကြပါလျက် ဥစ္စာစည်းစိမ်းပျက်ပြားမှု သားမယားဆွေမျိုးဉာတကာ ပျက်ပြားမှု အနာ ရောဂါ ဘေးဥပါဒ်တို့နှင့် တွေ့ကြုံမှု သေဆုံးမှုတို့နှင့် တွေ့ကြုံကြရသော ဝိပရိဏာမဒုက္ခသည်မူကား အလွန်ထင်ရှားလေပြီ။

ခန္ဓာဟူသမျှ ဝိပရိဏာမမီးစာချည်း။ ။ အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ကမ္မာကြီး တွေ အဆက်ဆက် ပျက်ဆုံး ကွယ်ပ၍ ကုန်မှုသည်လည်း ဝိပရိဏာမမီး၏ အမှုပင်တည်း။ လူ့ခန္ဓာတွေ အနန္တ နတ်ခန္ဓာတွေအနန္တ ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာတွေအနန္တ ပျက်ဆုံးကွယ်လွန်၍ ကုန်ခဲ့ မှုသည်လည်း ဝိပရိဏာမမီး၏ အမှုပင်တည်း။ ဂင်္ဂါသဲလုံးမျှမက ဘုရားတွေ အနန္တ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတွေအနန္တ အရိယာသာဝကတွေအနန္တ ပျက်ဆုံးကွယ်ပ၍ ကုန်ခဲ့မှုသည်လည်း ဝိပရိဏာမမီးအမှုပင်တည်း။

အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ ဒါနုသီလမူဘာဝနာမူတို့နှင့် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သမျှသော လူ့ခန္ဓာစုသည် ဝိပရိဏာမမီးထဲမှာချည်း ဆုံးခဲ့၏။ နတ်ခန္ဓာစု ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာ စုသည်လည်း တခုမကျန် ဝိပရိဏာမမီးထဲမှာချည်း ဆုံးခဲ့၏။ နောက် အနာဂတ်သံသရာ၌ ပေါ်လာလတ္တံ့သော လူ့ခန္ဓာဟူသမျှ နတ်ခန္ဓာဟူသမျှ ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာဟူသမျှသည်လည်း ဝိပရိဏာမမီးစာချည်းပင်တည်း။ လောက၌ မီးနှင့်မီးစာထင်းနှစ်ပါးမှာ ထင်းကနိုင်သည်ဟူ၍မရှိ၊ မီးကသာ နိုင်သည်။ ထင်းများလေလေ မီးအားကြီးလေလေသာ ဖြစ်မြဲတည်း။ အဆုံးကျလျှင် ရှိသမျှထင်းတို့သည် မီးစာပြာဖြစ်၍ ကုန်မြဲတည်း။

ထိုအတူ ဒါနုသီလမူ အစရှိသော သင်္ခါရမူတို့နှင့် ပြုစုပျိုးထောင်၍ ဖြစ်လာကြသော လူ့ဘဝ နတ်ဘဝ ဗြဟ္မာ့ဘဝ ဟူသမျှသည် ဝိပရိဏာမ မီးစာပြာ ဖြစ်၍ကုန်မြဲတည်း။ ဤသတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် ရှေးရှေးသော အနမတဂ္ဂသံသရာ ကမ္မာအဆက်ဆက်တို့၌ ပြုခဲ့ကြသမျှသော ဒါနုမူ သီလမူ ဘာဝနာမူ ပုညကြိယာမူ ရသေ့လုပ်မှု ရဟန်းလုပ်မှု အလုံးစုံတို့သည်

ဝေဒနာတို့၏ ဝိပရိကာမဒုက္ခ

(၅၇)

ဝိပရိကာမမီးစခအကျိုးငှာချည်း လုပ်ခဲ့ကြသည်ဖြစ်၍ သူ့ဘဝနှင့်သူ့မီးစခ အပြီးကုန်ဆုံး၍ လာခဲ့ကြသောကြောင့် ယခုလည်း ဒါနပြုမှုဒုက္ခတန်းလန်း သီလစောင့်ထိန်းမှုဒုက္ခတန်းလန်း ဘာဝနာပွားများမှုဒုက္ခတန်းလန်း ရသေ့ ပြုလုပ်မှုဒုက္ခတန်းလန်း ရဟန်းပြုလုပ်မှုဒုက္ခတန်းလန်းနှင့် နေကြ၏။ မပြုချင် လျှင် မနေသာမှုတန်းလန်းနှင့် နေကြ၏။ အပါယ်ဘေးကြီး တန်းလန်းနှင့် နေကြ၏။ နောက်နောက်ဘဝတို့၌လည်း ဤနည်းတူသွားကြလတ္တံ့။

ယခုကာလ၌ လယ်ယာကိုင်ကျွန်းလုပ်ကိုင်၍ အသက်မွေးကြသောသူတို့ သည် အသက်ထက်ဆုံး နှစ်စဉ်လုပ်ကြရကုန်၏။ တနှစ်လုပ်၍ ဖြစ်ပွားသော စပါး ပြောင်း နွမ်း စသည်တို့သည် ဝိပရိကာမမီးစခဖြစ်၍ ကုန်ဆုံးလေ၏။ ဝိပရိကာမမီးစခလမ်းကို လိုက်မိကြသည့်အတွက် အငြိမ်းစား စခန်းဟူ၍ မရှိကြကုန်ပြီ။ အသက်ထက်ဆုံး တောင်သူလယ်ယာလုပ်မှု သင်္ခါရဒုက္ခကြီး တန်းလန်းနှင့်သာ သေဆုံးကြရလေကုန်တော့သည်။

ဤနည်းအတူ ဤလောက၌ နေ့နေ့ညည ပုပုရွရွအားထုတ်ပြုလုပ် ကြသော အမှုခပ်သိမ်းတို့ကိုလည်း အကုန်သိလေ။

ထာဝရအငြိမ်းစားရခြင်း။ ။ ဤလောက၌ ဝိပရိကာမဟူ၍ မရှိခဲ့သည် ဖြစ်အံ့။ ခပ်သိမ်းသော လုပ်ဆောင်မှုတို့မှာပင် တကြိမ်တခါ ထမြောက်ပြီးစီးအောင် လုပ်ဆောင်ပြီးနောက် အနုမတဂ္ဂ သံသရာတိုင်အောင် ထာဝရအငြိမ်းစား ရရာ၏။ အခါခါ အထပ်ထပ် လုပ်ဆောင်မှုဒုက္ခဟူ၍ မရှိလေရာ၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးအလုပ်ကို လုပ်သောသူသည် ထိုအလုပ်ထမြောက်သည့်နောက် အနုမတဂ္ဂသံသရာ၌ ထာဝရအငြိမ်းစား ရလေ၏။ ထိုမဂ္ဂင်တရားကို ပွားများအားထုတ်မှုဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခကိုပင် နောက်တဘန် လုပ်ပြန်သည်ဟူ၍ မရှိပြီ။ မဂ္ဂင်တရားပွားများမှု ဒုက္ခကို တဘန်တွေ့ကြုံရပြန်သည်ဟူ၍ မရှိပြီ။ ဘုရားပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရိယာအလောင်း ပညာရှိအပေါင်းတို့သည် ပြုလုပ်အားထုတ်၍ထမြောက်လျှင် တခါတည်းအပြီး အငြိမ် စားရ သော အလုပ်ကိုသာ ရှာကြံကြကုန်၏။ ဉာဏ်ပညာနည်းလှသော ဗာလ ပုထုဇ္ဇန်တို့သည်ကား ထိုကဲ့သို့ မြော်မြင်ရှာကြံ၍ မလုပ်တတ်ကြကုန်။ အရပ်အလိုက် ဒေသအလိုက် မိရိုးဘလာအလိုက် အရိုးအစဉ်ဖြစ်သော ဗာလုဿုက္ကအလုပ်အကိုင် အခွင့်အရေးတွေကို အဟုတ်အကောင်းမှတ်ထင် အားစိုက်လျက် နေ့ ရက် လ နှစ်ကို ကုန်စေကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုဗာလ

(၅၀)

အနတ္တဒီပနီ

ပုထုဇ္ဇန်တို့၏ အသက်ထက်ဆုံး ပင်ပန်းသမျှသည် ဝိပရိဏာမ မီးစာဘို့ချည်း ဖြစ်၍ကုန်လေသတည်း။

ဤတွင်ရှေ့ကား ဝေဒနာတို့၏ ဝိပရိဏာမဒုက္ခအချက်ကို အမြက်ပြလိုက်သောအခင်းပြီး၏။

ဒုက္ခလက္ခဏာထင်မြင်နိုင်ခဲပုံ

ထိုမှတပါးရှေးဉာတပရိညာအခင်းတွင် ဥပမာအရပ်ရပ်တို့နှင့်တကွ ပြဆို ခဲ့ပြီးသော အဿာဒ အာဒိနဝအခင်း၊ ဝေဒနာတို့၏ ဒုက္ခသစ္စာအခြင်းအရာ အနိစ္စပရိညာအခင်းတွင် အနိစ္စအချက်ကို ကောင်းစွာထင်မြင်သဖြင့် အနိစ္စနှင့် စပ်၍ သိအပ်သော ဒုက္ခအချက်စုအလုံးစုံသည် ဒုက္ခလက္ခဏာရေး ချည်းပင် တည်း။ ဤဒုက္ခလက္ခဏာအခင်းသည် ပြောဘွယ် ဟောဘွယ် ကြံဘွယ် သိဘွယ် ထင်ဘွယ် မြင်ဘွယ် အလွန်ကျယ်ဝန်းလှ၏။ ကြောက်လောက်ထိတ်လောက် အောင်လည်း အလွန်ထင်နိုင်ခဲလှ၏။ အရဟတ္တမဂ်သို့ရောက်၍ ရဟန္တာဖြစ်မှ ဒုက္ခကို အစွမ်းကုန်ထင်နိုင်သည်။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် သော တာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အစွမ်းကုန် မထင်နိုင်ကြကုန်သေး။

ဒုက္ခကိုအစွမ်းကုန်မထင်နိုင်သူများ။ ။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမဘုံ ကာမနယ်မှာ ရှိသမျှသော ဒုက္ခကို

ဒုက္ခဟု အစွမ်းကုန်ထင်နိုင်သည်။ ရူပဘုံ အရူပဘုံ၌ ရှိသော ဒုက္ခကို ဒုက္ခဟု မထင်နိုင်သေး။ သုခဟု ထင်လျက်ပင် ရှိသေးသည်။ ရူပဓာန အရူပဓာန ထင်လင်းရှိသေးသည်။ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာအရင်းရှိသော ဝိနိပါတနဒုက္ခ အပါယဒုက္ခကိုသာ ဒုက္ခဟုအစွမ်းကုန် ထင်နိုင်ကြကုန်သည်။ လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ မြဟွာ့ချမ်းသာစုကို ဒုက္ခဟု အစွမ်းကုန် မထင်နိုင်ကြကုန်သေး။ သုခသညာ ထင်ရှားရှိကြကုန်သေးသည်။ ကာမဓာန, ရူပဓာန, အရူပဓာန တရားသုံးပါး ရှိကြကုန်သေးသည်။ ထို့ကြောင့် မဟုတ်လော၊ ဝိသာခါဒါယိကာမကြီးသည် ခုနစ်နှစ်အရွယ်ကပင် သောတာ ပတ္တိဖိုလ်ကိုရ၍ သောတာပန်အရိယာ ဖြစ်ပါလျက် သားယောက်ျားတကျိပ်, သားမိန်းမတကျိပ်ရ၍ အသက် တရာနှစ်ဆယ် တိုင်အောင် ကြီးကျယ်လှစွာ သော လူ့ချမ်းသာကို ခံစားစံစားလျက်ရှိလေသည်။ ယခုလည်းနိမ္မာနရတိ နတ်ဘုံမှာ သုနိမ္မိတ နတ်မင်းကြီး၏ နတ်မိဖုရားကြီးဖြစ်၍ ကြီးကျယ်လှစွာ သော နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစံလျက်ပင် ရှိသည်။

အနိစ္စမြင်သဖြင့် အနတ္တလက္ခဏာထင်ရှားပုံ

သိကြားမင်းကြီးသည် သက္ကပဉ္စာသုတ္တန် ဒေသနာတော်ကို ကြားနာ သည့် အဆုံး၌ သောတာပန် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်လေပြီးလျှင် ယခုလည်း သုံးကုဋေခြောက်သန်းမျှလောက်သော နတ်သွီး နတ်မိဖုရားတို့နှင့် ကြီးကျယ် လှစွာသော သိကြားစည်းစိမ်ကို ခံစားစံစားလျက်ပင်ရှိလေသည်။ ကြွင်းသမျှ သော လူသောတာပန် နတ်သောတာပန်တို့မှာလည်း ဤနည်းတူသိလေ။

အနိစ္စ အနတ္တ အစွမ်းကုန်ထင်သူ။ ။ဝိပဿနာ အလုပ်ကို အားထုတ် သော ဝိပဿနာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မူကား ဤဒုက္ခလက္ခဏာကို အဘယ်မှာအစွမ်းကုန် ထင်နိုင်မြင်နိုင် အံ့နည်း၊ အနတ္တလက္ခဏာ ထင်နိုင်လောက်ရုံ ရှိလျှင်ပင် ဤဒုက္ခလက္ခဏာမှာ ပြီးသေး တော့သည်။ ဘယံဉာဏ်၊ အာဒိနဝဉာဏ်၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်၊ မုစ္စိတုကမ္ပတဘဏ်စသည် ဒုက္ခသစ္စာနုပဿနာဉာဏ်စုပင်တည်း။ ထိုဉာဏ်စုသည်လည်း အနတ္တ လက္ခဏာ ထင်နိုင်လောက်အောင် ဘေးအားဖြင့် ထင်မြင်နိုင်လျှင် ပြီးသေးတော့သည်။ အနိစ္စလက္ခဏာ အနတ္တလက္ခဏာ ဤနှစ်ပါးကိုမူကား အစွမ်းကုန် ထင်နိုင်မှသာ လျှင် သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်သို့ ရောက်နိုင်သည်။ သောတာပန် အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား တေဘူမကသင်္ခါရမေတ္တတို့၏ အနိစ္စအဖြစ် အနတ္တ အဖြစ်သည် အစွမ်းကုန်ထင်မြင်ပြီးဖြစ်၍တည်လေတော့သည်။

ဒုက္ခလက္ခဏာ ထင်မြင်နိုင်ခဲပုံကို ပြဆိုချက်ပြီး၏။
ဤတွင်ဒုက္ခပရိညာအစီအရင်ပြီး၏။

အနတ္တပရိညာ

အနိစ္စမြင်သဖြင့် အနတ္တလက္ခဏာထင်ရှားပုံ

ယခုအခါ အနတ္တပရိညာ အစီအရင်ကို ပြဆိုဦးအံ့။ အနတ္တလက္ခဏာ ထင်မြင်မှုသည် အနိစ္စအချက်ကို ကောင်းကောင်းမြင်သဖြင့်လည်း အနတ္တ- လက္ခဏာ ထင်ရှား၏။ ဒုက္ခအချက်ကို ကောင်းကောင်း မြင်သဖြင့်လည်း အနတ္တလက္ခဏာ ထင်ရှား၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကို ကောင်းကောင်း မြင်သဖြင့်လည်း အနတ္တလက္ခဏာထင်ရှား၏။

- (၁) အနတ္တာ၊ ကိုယ်မဟုတ်။
- (၂) အနတ္တာ၊ အစိုးမရ။
- (၃) အနတ္တာ၊ အလိုသို့မလိုက်။

ဤအနက်သုံးချက်အတိုင်း ဝေဒနာတို့ကို အလင်းထင်မြင်အောင် ရှုရမည်။

(၆၀)

အနတ္တဒီပနီ

ဝေဒနာတို့ကို အနတ္တဟုခေါ်ကပ်ပုံ။ ။ဝေဒနာတို့၏ အနိစ္စ ဓမ္မအဖြစ်ကို

ကောင်းစွာမြင်သဖြင့် 'အနတ္တာ၊ ကိုယ်
မဟုတ်' ဟူသော အနက်အတိုင်း ဝေဒနာတို့၏ ကိုယ်မဟုတ်ဟူသော အနတ္တ
သဘောသည် ထင်ရှား၏။ အဘယ်သို့ ထင်ရှားသနည်းဟူမူကား အနိစ္စပရိညာ
အခန်း၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူတပါး၊ ယောက်ျား၊
မိန်းမ၊ အတ္တ၊ ဇီဝခွဲခြမ်းရာ၌ ထင်ရှား၏။ ထင်ရှားပုံကား- 'အတ္တာ၊ ကိုယ်ဟုတ်
၏။ အနတ္တာ၊ ကိုယ်မဟုတ်' ဟူသော စကားတို့၌ ကိုယ်ဟုတ်၏ ဆိုသည်ကား
ဝေဒနာတရားသည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အထည်ခံ အမာခံဟုတ်၏။ ပုဂ္ဂိုလ်၏ကိုယ်ထည်
ဝတ္ထု ဟုတ်၏။ ပုဂ္ဂိုလ် ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ဆိုကြရာ၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏အရသာ ကိုယ်သရုပ်
ဘော်၍ ပြစမ်းပါဆိုခဲ့လျှင် ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုသည်ကား ဤဝေဒနာ ငါးပါးကိုပင်
ဆိုသတည်းဟု ဝေဒနာငါးပါးကို ပုဂ္ဂိုလ်၏အရ သရုပ်ထုတ်ဘော်၍ ပြပေ
လတ္တံ့။ ဤကားဝေဒနာငါးပါးကို ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိုယ်ဟုတ်၏ဟု စွဲလမ်းမှောက်
မှားပုံအခြင်းအရာတည်း။

သတ္တဝါ၏ ကိုယ်ဟုတ်၏။ ငါ၏ကိုယ်ဟုတ်၏။ သူခပ်သိမ်း၏
ကိုယ်ဟုတ်၏။ ယောက်ျား၏ ကိုယ်ဟုတ်၏။ မိန်းမ၏ကိုယ်ဟုတ်၏ဟု
စွဲလမ်းမှုတို့၌လည်း ထိုနည်းတူသိလေ။

ငါငါဟူ၍ ဆိုကြရာ၌ ငါ၏အထည်ခံ အမာခံကို ပြစမ်းပါ။ ဘယ်ဟာကို
ငါခေါ်သလဲ။ ငါ၏အနှစ်သစ်ရကို ပြစမ်းပါ။ ငါ၏ရောတည်ကို ပြစမ်းပါ။
ငါ၏သရုပ်သကောင်ကို ပြစမ်းပါ-ဆိုခဲ့လျှင် ငါဟူသည်ကား ကောင်းသော
အာရုံနှင့် တွေ့ကြုံလျှင် ကောင်းစွာခံစားခြင်းသည် ထင်ရှားရှိသည် မဟုတ်
လော။ ထိုခံစားခြင်းသည် ငါအစစ်ပင်တည်း။ ငါ၏ ရောတည် အမာခံအထည်ခံ
ဝတ္ထုပင်တည်း။ ငါ၏ ကိုယ်ထည်ပင်တည်းဟု သုခဝေဒနာကို ငါ၏သရုပ်
ထုတ်ဘော်၍ ပြပေလတ္တံ့။ ဒုက္ခဝေဒနာ စသည်တို့ကိုလည်း ထိုအတူ ပြပေ
လတ္တံ့။ ဤကား ဝေဒနာကို ငါ၏ကိုယ်ဟု ငါ၏အတ္တဟု စွဲလမ်းပုံတည်း။

ဝေဒနာတို့ကို အနတ္တထင်မြင်ပုံ။ ။ဝေဒနာ တို့၏ အနိစ္စ အချက်ကို

ကောင်းစောင်းကြီး ထင်မြင်နိုင်သည်
ရှိသော် ထိုဝေဒနာတို့၏-အနတ္တာ၊ ကိုယ်မဟုတ်သည်ကို ထင်မြင်ပုံကား-
ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူတပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမတို့ကား တဘဝလုံးမှာမှ
တယောက်သာတည်း။ ပဋိသန္ဓေနေရာ၌ တခါသာဖြစ်ပေါ်မှုရှိကြသည်။ တခု
သောဘဝတွင် ပုဂ္ဂိုလ်အခါခါ ဖြစ်ပေါ်သည်ဟူ၍ မရှိကြ။ အသေမှလည်း

ဒုက္ခမြင်သဖြင့် အနတ္တလက္ခဏာထင်ရှားပုံ (၆၁)

တဘဝမှာ တခါသာသေကြသည်။ တဘဝအတွင်းမှာ အခါခါသေသည်ဟူ၍ မရှိကြ။ ဝေဒနာတို့မှာမူကား တထိုင်တွင်းမှာပင် အခါခါ ဖြစ်ပေါ်မှုကို ပစ္စက္ခဒိဋ္ဌမြင်ရသည်။ တထိုင်တွင်းမှာပင် အခါခါ ချုပ်ပျက် သေဆုံးမှုကို ပစ္စက္ခဒိဋ္ဌမြင်ရသည်။

တထိုင်တွင်းမှာပင် အခါခါဖြစ်ပေါ်၍ အခါခါသေဆုံးသော ဝေဒနာ သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ရောတည် အထည်ခံ အမာခံ ဖြစ်နိုင်မည်လော၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အတ္တ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ဇီဝ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏အနှစ်သာရ ဖြစ်နိုင်မည်လော၊ ဖြစ်နိုင်ပါ၏- ဆိုလျှင် ပုဂ္ဂိုလ် အသက်ရှည်သလောက် ထိုဝေဒနာလည်း ရှည်ရလိမ့်မည်။ ထိုဝေဒနာသည်ကား မျက်တောင်တခတ် လျှပ်တပြက်မျှ အသက်ရှည်၍ တည်နေနိုင်သော တရားမဟုတ်။ ထိုဝေဒနာကို ပုဂ္ဂိုလ်၏အတ္တ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဇီဝ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏အနှစ်သာရဆိုခဲ့သည်ရှိသော် တထိုင်းတွင်းမှာပင် ဝေဒနာ အခါခါ သေဆုံးလျှင် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်းတထိုင်တွင်းမှာပင် အခါခါသေဆုံးမြဲ ဓမ္မတာဟု ဆိုရလိမ့်မည်။ သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူတပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမတို့လည်း တထိုင် တွင်းမှာ အခါခါသေဆုံးမြဲဓမ္မတာဟု ဆိုရလိမ့်မည်။

ဤမျှသောစစ်ချက်ဖြင့် ကောင်းသည်ဟုခံစားမှု မကောင်းသည်ဟုခံစားမှု စိတ်နှလုံး ရှင်ပြုံးသာယာမှု စိတ်နှလုံး မသာယာမှုဟူသော ဝေဒနာသည် ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အတ္တသာရမဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိုယ်ထည်မဟုတ်ဟူသော အနက်သည် ထင်ရှားလှ၏။ ဤအနက်ကို 'အနတ္တာ၊ ကိုယ်မဟုတ်' ဆိုသတည်း။ အနိစ္စပရိညာဖြင့် တထိုင်တွင်းမှာပင် ဝေဒနာတို့၏ အခါခါ ဖြစ်ပေါ်မှုဟူ သော ဥပါဒ်စွန်း အခါခါချုပ်ပျက်သေဆုံးမှုဟူသောကင်စွန်း မရဏစွန်းကို မျက်စိနှင့်မြင်သကဲ့သို့ ထင်ထင်လင်းလင်း မြင်နိုင်သောသူအား ဝေဒနာတို့၏ အနတ္တာ-ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိုယ်ထည်မဟုတ် သတ္တဝါ၏ ကိုယ်ထည်မဟုတ် ငါ၏ ကိုယ်မဟုတ် သူခပ်သိမ်း၏ ကိုယ်မဟုတ် ယောက်ျားမိန်းမ၏ ကိုယ်မဟုတ် ဟူသော အနတ္တသဘောသည် ထင်ရှားလေတော့သတည်း။ ။ အနိစ္စပရိညာ အခက်များလည်း အကျယ်ပြဆိုခဲ့ပြီ။

ဤကားအနိစ္စအချက်ကိုကောင်းကောင်းမြင်သဖြင့် အနတ္တလက္ခဏာထင်ရှားပုံတည်း။

ဒုက္ခမြင်သဖြင့် အနတ္တလက္ခဏာထင်ရှားပုံ

ဝေဒနာတို့၏ ဒုက္ခအချက်ကို ကောင်းကောင်းမြင်သဖြင့် အနတ္တလက္ခဏာ ထင်ရှားပုံကိုဆိုအံ့။ ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့၏ ဓမ္မတာသဘောသည် ချမ်း

(၆၂)

အနတ္တဒီပနီ

သာကိုသာ အလိုရှိ၏။ အမြဲနိစ္စထာဝရလျှင် ချမ်းသာသုခနှင့် ပြည့်စုံ၍နေလို ကုန်၏။ ဆင်းရဲဒုက္ခကို တရံတဆစ်မျှ မတွေ့လိုကြကုန်။ သုခသောမနဿ ဝေဒနာတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏အတ္တသာရ၊ သတ္တဝါ၏ အတ္တသာရ ဖြစ်ကုန်ကြ ငြားအံ့။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့၏ အလိုဆန္ဒနှင့် မပြားမကွဲ တလုံးတစည်းတည်း အမြဲတည်နေကြကုန်ရာ၏။ ပျက်ခွင့်ဆိုက်လျှင် တနာရီအတွင်းမှာပင် ပျက်ဆုံး သေပျောက်ခြင်းဟူသော ဝိပရိဏာမဒုက္ခဟူ၍ မရှိလေရာ။ ဝိပရိဏာမ ဒုက္ခမှ မရှိလျှင်လည်း ထိုဝေဒနာတို့ကို အဘန်ဘန် ပြုပြင်မှု သင်္ခါရဒုက္ခဟူ၍လည်း မရှိလေရာ။

ဒုက္ခ ၂-ပါး ထင်ရှားရှိပုံ။ ။ ထိုသို့ကားမရှိသည်မဟုတ်။ ကေန္တ ဒုက္ခ နှစ်ပါးရှိသည်သာဖြစ်၏။ ရှိပုံကား အလွန်

ချမ်းအေးလှသော ဆောင်းလရာသီ၌ မီးသည် သုခဝေဒနာကို ပေးနိုင်၏။ အလွန်ပူအိုက်လှသော နွေလရာသီ၌ အလွန်အေးမြသော ရေသည် သုခဝေဒနာ ကိုပေးနိုင်၏။ ချမ်းအေးမှုဒုက္ခ နှိပ်စက်၍နေသောသူသည် မီးနှင့်ပေါင်းဘော် လျှင် ချမ်းသာသုခကိုရ၏။ ပူမှု အိုက်မှုဒုက္ခ နှိပ်စက်၍နေသောသူသည် အေးမြ သောရေနှင့်ပေါင်းဘော်လျှင် ချမ်းသာသုခကို ရ၏။ ထိုချမ်းသာသုခတို့သည် မီးရေတို့နှင့် ကွာပြန်လျှင် ခဏခြင်းကွယ်ပျောက် သေဆုံး၍ ချမ်းအေးမှုဒုက္ခ ပူအိုက်မှုဒုက္ခသို့ ပြောင်းရွှေ့ဘောက်ပြန်လေကုန်၏။ ဒုက္ခထောက်မြဲ ထောက်ပြန် လေ၏။ သုခကိုအလိုရှိပြန်လျှင် မီးနှင့် ရေနှင့် ပေါင်းဘော်မြဲ ပေါင်းဘော်ရ ပြန်၏။ မီးနားရေနားသို့ ချဉ်းမြဲချဉ်းရပြန်၏။ မီးကိုပြုစုပျိုးထောင်မှု သင်္ခါရ ဒုက္ခ၊ ရေရှိရာသို့သွားရမှု ရေကိုယူဆောင်ရမှု သင်္ခါရဒုက္ခ ထောက်မြဲထောက်ရ ပြန်၏။

ဤဥပမာအတူ ဣဋ္ဌဖြစ်သော အာရုံ ၆-ပါးတို့သည် သုခဝေဒနာ၊ သောမနဿ ဝေဒနာတို့ကို ပေးနိုင်ကုန်၏။ ထိုကြောင့် ထိုထိုသုခ ထိုထိုသောမ နဿကို အလိုရှိသောသူတို့သည် ထိုထိုအာရုံဝတ္ထုတို့နှင့် ပေါင်းဘော်မှ အလိုရှိသော သုခသောမနဿကို ရနိုင်ကုန်၏။ ထိုထိုအာရုံဝတ္ထုနှင့် ကွာပြန် လျှင် ခဏခြင်းကွယ်ပျောက်၍ ခြောက်သွေ့ငြီးငွေ့ဘွယ်သော ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာဘက်သို့ ပြောင်းလဲဘောက်ပြန်ကြလေကုန်၏။ ခြောက်သွေ့ ငြီးငွေ့ဘွယ်သော ဝေဒနာအတွေ့ကို သည်းမခံလို၍ ထိုသုခ သောမနဿကို အလိုရှိပြန်လျှင် ထိုအာရုံဝတ္ထုသို့ ချဉ်းကပ်ရပြန်၏။ အာရုံဝတ္ထုကို အမြဲ မွှေးမြူ၍ထားရ၏။ စောင့်ရှောက်၍ ထားရ၏။ ထိန်းသိမ်း၍ထားရ၏။ မရှိလျှင် ရှိအောင် ရှာကြံအားထုတ်ရ၏။ ထိုအာရုံဝတ္ထုအကျိုးငှာ ငွေကိုရှာရ၏။ ရွှေကိုရှာရ၏။ ဆန်စပါးစသည်ကို ရှာရ၏။ လောက၌ နေနေညည ကြောင့်ကြ

ဒုက္ခမြင်သဖြင့်အနတ္တလက္ခဏာထင်ရှားပုံ

စိုက်ကြ အားထုတ်ကြ လုပ်ဆောင်ကြသော သင်္ခါရဒုက္ခဟူသမျှသည် သုခသောမနဿကိုပေးနိုင်သော အာရုံဝတ္ထုတို့အကျိုးငှာ အပင်တပန်း ခံကြရသော ဒုက္ခမှုချည်းသာတည်း။

သုခသောမနဿ ၂-ပါး အနတ္တဖြစ်ပုံ။ ။ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့ သည်ကား မိမိတို့သန္တာန်၌ သုခ သောမနဿ ဝေဒနာ စိုစို ရှန်းရှန်း ရှင်ရှင်လန်းလန်း ဖြစ်ပွား၍နေသည်ကို အလွန်အလှိုရှိကြကုန်၏။ ထိုဝေဒနာတို့ကား ဣဋ္ဌာရုံနှင့် ကွာလျှင် ခဏခြင်း ခန်းခြောက်၍ ကုန်ကြလေ၏။ ထိုခန်းခြောက်မှုဝိပရိကာမဒုက္ခသည် ထိုသတ္တဝါတို့ကို ခဏခြင်း ကိုယ်ပူပန်အောင် စိတ်ပူပန်အောင်ပြု၍ နှိပ်စက်၏။ အနုမတဂ္ဂ သံသရာနှင့်တကွ မဆုံးနိုင်သော သင်္ခါရ ဒုက္ခတိုင်းကြီး သို့ မဆင်းချင် မနေသာအောင် အတင်းတန်းလှဲ၍ ချ၏။ မိမိတို့သန္တာန်၌ သုခသောမနဿ ခန်းခြောက်၍ သွားပြန်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ထိုသုခသောမနဿကို ပေးနိုင်သော အာရုံဝတ္ထုရှိရာသို့ ချဉ်းကပ်ရမှု ထိုအာရုံဝတ္ထုကို ရှာကြံရမှု အစရှိသော သင်္ခါရဒုက္ခတိုင်းကြီးသို့ ဆင်းပြန်ရ ဝင်ပြန်ရ၏ ဆိုလိုသည်။

ဤသို့လျှင် သုခသောမနဿ ဝေဒနာသည် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့ကို ဝိပရိကာမဒုက္ခဘေး ဒုက္ခဒဏ်ဖြင့် အမြဲနှိပ်စက်၏။ သင်္ခါရဒုက္ခဘေး ဒုက္ခဒဏ်ဖြင့် အမြဲနှိပ်စက်၏။ အကယ်၍ သုခသောမနဿဝေဒနာသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့၏ အထည်ခံအမာခံ အတ္တသာရ ဖြစ်ခဲ့ငြားအံ့၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့ အလိုမရှိသော ဝိပရိကာမအဖြစ်သို့ တရံတဆစ်မျှ မရောက်လေရာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့ကို ဝိပရိကာမဒုက္ခအတွက် သင်္ခါရဒုက္ခအတွက်နှင့် မပြတ်မစဲ အဘန်တလဲလဲ ဆင်းရဲပင်ပန်းအောင် မပြုရာ။

လူ့ချမ်းသာဟုဆိုအပ်သော သေဋ္ဌေးသုခ သူကြွယ်သုခ ပဒေသရာဇ်မင်း သုခ ကေရာဇ်မင်းသုခ စကြာမန္ဒာတ်မင်းသုခ ဝေဒနာစုသည် ထိုသူတို့၏ အတ္တသာရ အမှန်ဖြစ်ခဲ့ငြားအံ့၊ ထိုသူတို့၏စိတ်ဆန္ဒနှင့် တလုံးတစည်းတည်း အမြဲတည်၍သာ နေရာ၏။ ထိုသူတို့အလိုမရှိသော ဇရာမရဏ ဝိပရိကာမအဘို့သို့ မရောက်လေရာ၊ ထိုသို့ကားမဟုတ်၊ အရွယ် ၃-ပါးတွင်ဘယ်အခါ မဆို ဝိပရိကာမအဘို့သို့ရောက်၍ ထိုသူတို့ကို ထိုစည်းစိမ်ချမ်းသာ ခန္ဓာ အသက်တို့နှင့် ဖရိုဖရဲ ကွဲပြားအောင် ပြု၍ နှိပ်စက်လေ၏။ နတ်သုခသိကြား သုခ ဗြဟ္မာသုခတို့၌လည်း ဤနည်းတူသိလေ။

ဤကား သုခ, သောမနဿဝေဒနာ တို့၏ ဒုက္ခလက္ခဏာအနတ္တလက္ခဏာနှစ်ပါး တလုံးတည်း တသားတည်း ဖြစ်ပုံကိုပြဆိုချက်တည်း။

(၆၄)

အနတ္တဒီပနီ

ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ ဝေဒနာတို့၏ ကိုယ်မဟုတ်သော အခြင်းအရာသည်ကား အလွန်ထင်ရှား၏။ အဖျားအနာ ကပ်ရောက်၍နေဆဲအခါ သက်သာခွင့်သုခကို တောင့်တ၍ နေဆဲမှာ အပြင်းအထန် နှိပ်စက်တိုးပွား၍လှ၏။ ပုဂ္ဂိုလ်အလို ဆန္ဒကို ငဲ့မဟူ၍မရှိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ညွှာတာမဟူ၍မရှိ၊ မခံမရပ်နိုင်လှ၍ ဟစ်ကြွေး အော်ငြာ ငိုယိုညည်းညူ လူးလဲ၍ပင် နေသော်လည်း ထိုဝေဒနာသည် သက် သာညွှာတာ၍ ပေးလိုက်မည်ဟု ညွှာတာမရှိ၊ စင်းစင်းသေ၍သွားအောင် ဘိစီးနှိပ်စက်၏။ အဝီစိငရဲ၌ ကျ၍ အနှစ်တသိန်း ခံရသောသူမှာ မိမိသန္တာန်၌ ရှိသော ဒုက္ခဝေဒနာသည် အဝီစိငရဲဒုက္ခ အစစ်တည်း၊ ထိုအဝီစိဒုက္ခအစစ်ဖြစ် သော ထိုသူ၏ဝေဒနာသည် အနှစ်တသိန်းအတွင်း မျက်တောင်တခတ် မျှလည်း သက်သာခွင့်ကို မပေးမူ၍ မျက်တောင်တခတ်မျှရပ်တည်မှရ တွန့်တွန့်လူး ဖျတ်ဖျတ်လူး အော်ဟစ် ပြေးသွား၍နေရသော ထိုသူအား အဏုမြူမျှ ညွှာတာမဟူ၍မရှိဘဲ အမြဲထာဝရ အပြင်းအထန် နှိပ်စက်၏။ ကြွင်းသော အပါယ်ဒုက္ခတို့၌လည်းထိုနည်းတူသိလေ။

ဒုက္ခ, ဒေါမနဿဝေဒနာတို့၏ အနတ္တဖြစ်ပုံကိုပြဆိုချက်ပြီး၏။

ဤတွင်ရှေ့ကား ဝေဒနာတို့၏ ဒုက္ခအချက်ကို ကောင်းကောင်းကြီး မြင် သဖြင့် သိရသောဝေဒနာတို့၏ အနတ္တလက္ခဏာကို ပြဆိုချက်ပြီး၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မြင်သဖြင့် အနတ္တလက္ခဏာထင်မြင်ပုံ

ယခုအခါဝေဒနာတို့၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အချက်ကို ကောင်းကောင်းကြီး မြင်သဖြင့် ထင်ရှားသော အနတ္တလက္ခဏာကိုပြဆိုအံ့။

ဉာတပရိညာအခန်း၌ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစီအရင်ကို ဤနေရာ ၌ ဆောင်၍သိလေ။ လိုရင်းအဓိပ္ပာယ်မှာ မြေပြင် သစ်ပင် နေရောင် သုံးခုတို့ ကို အစွဲပြု၍ သစ်ပင်ရိပ်ဖြစ်ပေါ်ရာ၌ ထိုသစ်ပင်ရိပ်သည် မြေ၏ ကိုယ်ထည် လည်းမဟုတ်၊ မြေ၏ကိုယ်ထည်မှန်ခဲ့လျှင် ထိုနေရာမှာ အမြဲရှိ၍ နေရမည်၊ ထိုသို့အမြဲရှိနေသည်မဟုတ်၊ ထိုသစ်ပင်ရိပ်သည် သစ်ပင်၏ ကိုယ်ထည်လည်း မဟုတ်၊ သစ်ပင်၏ကိုယ်ထည်မှန်ခဲ့လျှင် သစ်ပင်မှာတည်နေရမည်၊ ထိုသို့သစ်ပင် ရိပ်သည် နေရောင်လည်းမဟုတ် နေရောင်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၏။ နေရောင် ရောက်လျှင် အရိပ်ကွယ်ပျောက်၏။ သဏ္ဍာန်အားဖြင့် သစ်ပင်သဏ္ဍာန် ထင် မြင်သောကြောင့် သစ်ပင်၏ ဗာစီးအပွားသာဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် သစ်ပင်ရိပ် ဟူ၍ခေါ်ရ၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မြင်သဖြင့် အနတ္တလက္ခဏာထင်မြင်ပုံ (၆၅)

ဥပမာ-ဥပမေယျဆက်စပ်ပုံ။ ။ကျောက်ကုန်းအပြင် အစရှိသော ကိုယ်

အင်္ဂါအစိတ်မှာ တုတ် လှံတံပြင်းထန်စွာ ထိခိုက်၍ နာမူဟူသော ဒုက္ခဝေဒနာ တဘွားဘွားဖြစ်ပေါ်ရာ၌ ထိုသစ်ပင်ရိပ် နှင့် ဒုက္ခဝေဒနာတူကြ၏။ မြေအပြင်နှင့် ကျောက်ကုန်းအပြင်တူကြ၏။ သစ်ပင် နှင့် တုတ်လှံတံတူကြ၏။ ထိုသစ်ပင်ရိပ်သည် မြေ၌မီ၍ မြေပေါ်မှာ သော်လည်း မြေကိုယ်ထည်မဟုတ် မြေမျိုးမဟုတ် မြေ၏ ဆိုင်ရာ မဟုတ်သကဲ့သို့ ထိုဒုက္ခ ဝေဒနာသည် ကျောက်ကုန်းအပြင်၌ မီ၍ ကျောက်ကုန်း အပြင်မှာ ဖြစ်ပေါ် သော်လည်း ကျောက်ကုန်းအပြင်ဟူသော ရုပ်တရားစု၏ အစိတ်အင်္ဂါမဟုတ် ရုပ်မျိုးပင်မဟုတ်။ ပူသောဝတ္ထု ထိခိုက်လာလျှင် ပူသောဒုက္ခ ဝေဒနာ ဖြစ် ပေါ်သည်။ အေးသောဝတ္ထု ထိခိုက်လာလျှင် အေးသောဒုက္ခ ဝေဒနာဖြစ်ပေါ် သည်။ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် ထိခိုက်လာသော ဝတ္ထုနှင့်သာ အသွင်အပြင် တူလေရကား ထိုဝေဒနာသည် တုတ်လှံတံ၏ အစီးအပွားသာတည်း။ တုတ် လှံတံ၏ သားမြေးသာတည်း။ ထိုကြောင့် တုတ်လှံတံ ထိခိုက်နာ ဟူ၍၎င်း၊ ထားခိုတ်မိလျှင် ထားခိုတ်နာဟူ၍၎င်း၊ မီးလောင်လျှင် မီးလောင်နာဟူ၍၎င်း ထိခိုက်လာသော ဝတ္ထုနှင့်စပ်၍ ထိုဝေဒနာကို ပြောဆိုကြရသည်။

ထိုမှတပါး လရောင် မီးရောင်တို့ကို အစွဲပြု၍ ထိုထိုနရာမှာ တုံးရိပ်တိုင်ရိပ် သစ်ပင်ရိပ် လူရိပ် စသည်ပေါ်ရာတို့၌လည်း ဤနည်းတူ သိလေ။

ကြည့်လှစွာသော မှန်အပြင် ဖလ်အပြင် ရေအပြင်တို့မှာ နေဝန်း သဏ္ဍာန် လဝန်း သဏ္ဍာန် အရိပ် လူရိပ် မျက်နှာရိပ် သစ်ပင်ရိပ် သစ်ကိုင်းရိပ် စသည်တို့ ပေါ်ကြရာ၌လည်း ဤနည်းအတူ သိလေ။

မှန်အပြင်မှာ လူမျက်နှာရိပ်ပေါ်ရာ၌ ထိုမျက်နှာရိပ်သည် မှန်၏ကိုယ်လည်း မဟုတ် မျက်နှာ၏ ကိုယ်လည်းမဟုတ်။ မှန်၏ဓာတ်သားလည်းမဟုတ်။ အသွင် သဏ္ဍာန်ကို ထောက်သော် မျက်နှာနှင့်သာတူလေရကား မျက်နှာ၏ဓာတ်သား မျက်နှာ၏အစီးအပွား မျက်နှာ၏သားမြေးသာဖြစ်၍ မျက်နှာရိပ်ဟူ၍ ခေါ် ရ၏။ မျက်နှာရိပ်နှင့် ထိုဒုက္ခဝေဒနာတူကြ၏။ မှန်အပြင်နှင့် ကျောက်ကုန်းအပြင် တူကြ၏။ မျက်နှာနှင့် တုတ်လှံတံတူကြ၏။ ထိုမှတပါး ဦးခေါင်းတွင်း ရင်တွင်း အသည်းတွင်း အဆုတ်တွင်း ပမ်းတွင်း အအူတွင်းအစရှိသော ကိုယ်တွင်းအင်္ဂါ တို့မှာ အနာအို အနာမင်း ဖြစ်ပွား၍နေရာ သံသေဒဗ္ဗိတို့သည် ကျရောက် ကုန်၍ ထိုအာတွင်းမှာ ပွားများ၍ နေကြကုန်၏။ ဤ၌လည်း အနာသွေး

(၆၆)

အနတ္တဒိပနီ

အနာသား တခြားတမျိုး၊ သံသေဒဇပိုး သတ္တဝါ တခြားတမျိုး၊ အနာအို အနာမင်းနှင့် ကျောက်ကုန်းအပြင် အစရှိသောရုပ်ခန္ဓာကြီး တူကြ၏။ သံသေ ဒဇပိုးတို့နှင့် ဝိညာဏ်၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ နာမ်ခန္ဓာစု တူကြ၏။

တနည်းကား- ရှဲ့ရှဲ့စို တကိုယ်လုံး နှုနာရှိသော သူမှ များစွာသော ယင်တို့ သည် တရုံးရုံးဝိုင်းအုံ့၍ ယင်ချေးအမှု လောက်ရှင် လှတ်မှုကို ပြုကြကုန်၍ ထိုသူ ကိုယ်သန္တာန်မှာ ပိုးတွေအပြည့် တရွှေရနေရာ၌ ထိုပိုးတို့သည် ထိုပုဂ္ဂိုလ် ၏ အစိတ်အင်္ဂါမဟုတ်ကုန်၊ ယင်ကောင်တို့၏ သားမြေးတို့သာတည်း။ ဤ ဥပမာ၌ ပိုးလောက်တို့နှင့် ထိုဒုက္ခဝေဒနာတူ၏။ ယင်သတ္တဝါစုနှင့် တုတ်လှံတံ တူကြ၏။ ရှဲ့ရှဲ့စိုသော နှုနာကြီးတွေနှင့် ကျောက်ကုန်းအပြင် အစရှိသော ရူပကန္ဓာကြီးတွေ တူကြ၏။

အာရုံနှင့်ဆုံမိ၍ ဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်ပုံ။ ။ အရပ်ရပ်သော ဥပမာတို့ဖြင့် ထိုဝေဒနာ ငါးပါး တို့သည်

မိမိ ကိုယ်အင်္ဂါအတွင်းမှာ ဖြစ်ပေါ်လာသော်လည်း မိမိဆိုင်ရာမဟုတ်ကုန်ဟူ သောအနက်ကို ပြလိုရင်းတည်း။ မိမိကိုယ်လည်းမဟုတ်ကုန် မိမိကိုယ်ပိုင် ဥစ္စာ လည်းမဟုတ်ကုန် မိမိကိုယ်ခန္ဓာတွင်းမှာအစဉ်ထာဝရ အမြဲရှိနေသော တရားစု လည်း မဟုတ်ကုန်ဟူသောအနက်ကို ပြလိုရင်းတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ မှန်အပြင် ဖလ်အပြင် ရေအပြင်၌ပေါ်သော အရိပ်တို့မည်သည် မှန်ထဲ ဖလ်ထဲ ရေထဲမှာ အမြဲရှိ၍ နေနှင့်ကြသည် မဟုတ်ကုန်၊ နေဝန်းလဝန်း လူမျက်နှာ စသည်တို့နှင့် ဆုံမိကြဆဲအခါ၌သာ အခိုက်အတန့်အားဖြင့် ပေါ်လာကြကုန်၏။ နေဝန်း ကွယ်ပြန်လျှင် နေဝန်းအရိပ် ပျောက်ကွယ်ပြန်၏။ လဝန်းကွယ်ပြန်လျှင် လဝန်း အရိပ် ပျောက်ကွယ်ပြန်၏။ လူမျက်နှာကွယ်ပြန်လျှင် မှန်ထဲ ဖလ်ထဲ ရေထဲမှာ လူရိပ်မျက်နှာရိပ်ပျောက်ကွယ်ပြန်၏။ ထိုအတူ ထိုဝေဒနာတို့သည်လည်း ထိုထို အာရုံတို့နှင့် ပေါင်းဆုံတွေ့ထိ၍နေဆဲအခါ၌သာလျှင် အခိုက်အတန့်အားဖြင့် ကိုယ်သန္တာန်တွင်းမှာ ဖြစ်ပေါ်လာကြကုန်၏။ ထိုထိုအာရုံတို့ ကွယ်ပြန်လျှင် ကိုယ်သန္တာန်တွင်းမှာ ကွယ်ပျောက်ချုပ်ဆုံးကြလေကုန်၏။ ဤသို့သော ဖြစ် ခြင်းကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက် ဆိုသတည်း။

သူငယ်ရိပ်နှင့် သူရူးပမာ။ ။ ဥပမာကား- တယောက်သော သူရူးသည် မှန်အပြင်၌ ပေါ်သော သူငယ်ရိပ်ကို မိမိ၏ သားသမီးဟု စွဲသမ်းခြင်းဖြစ်၍ နေ၏။ မိမိလက်ရှိ မှန်အပြင်မှာ သူငယ်ရိပ် ကို ကြည့်ရှု၍ နေရာမှ သုခသောမနဿဖြစ်၏။ သူငယ်ရိပ်ကွယ်၍ သွားလျှင်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မြင်သဖြင့် အနတ္တလက္ခဏာထင်မြင်ပုံ (၆၇)

မနေတတ် မထိုင်တတ် သောကဒုက္ခဖြစ်၏။ သူငယ်ရိပ်မည်သည်လည်း မှန်အပြင် နှင့် တယောက်သောသူငယ် ဆုံတွေ့၍ နေဆဲအခါ၌သာ မှန်အပြင်မှာ ပေါ် ရှိ၍ နေ၏။ သူငယ်နှင့် မှန်မျက်နှာလှုံပြန်လျှင် ကွယ်ပျောက်ပြန်၏။ ထိုသူရူးသည် သူငယ်ရိပ်ကိုမြင်လိုတိုင်း မြင်လိုတိုင်း သူငယ်ရှိရာသို့ မှန်ကိုယူ၍ တနေ့တနေ့ လျှင် အခါတရာမက ပြေးရသွားရသော သင်္ခါရ ဒုက္ခ အမြဲဆောက်လတ္တံ့။ သူငယ်ရိပ်ကွယ်ပျောက်တိုင်း ကွယ်ပျောက်တိုင်း စိတ်နှလုံးငြိုငြင်ပူပန်တောင့် တရသော ဝိပရိဏာမဒုက္ခ အမြဲဆောက်လတ္တံ့။ အဘယ်ကြောင့်နည်း.... မှန် အပြင်မှာ ထင်သောသူငယ်ရိပ်သည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မျိုး ဖြစ်လေသောကြောင့် တည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မျိုးဆိုသည်ကား ထိုသူငယ်ရိပ်သည် မှန်တုန်းမှာ ပါရှိ၍ နေ သောတရားလည်း မဟုတ်။ သူငယ်နှင့် ဆုံမိဆဲအခါမှာမှ သူငယ်ကိုအစွဲပြု၍ မှန်အပြင်မှာပေါ်လာသောတရားမျိုးတည်း။ သူငယ်ကိုအစွဲပြု၍ ပေါ်သော တရားမျိုး ဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် အစွဲပြုရာသူငယ်နှင့် ကင်းကွာပြန်လျှင် အစွဲပြုရာ မရှိသည်နှင့် ခဏခြင်း ကွယ်ပျောက်ပြန်၏။ ပေါ်စေလိုသော် သူငယ်ရှိရာသို့ချဉ်းကပ်ရပြန်၏။ ဤသို့ဖြစ်သည်ကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆိုသတည်း။ သုခ၊ ဒုက္ခ၊ သောမနဿ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ငါးပါးတို့သည် မှန်အပြင်မှာ တဒဂ်အားဖြင့် ပေါ်တတ်သော သူငယ်ရိပ်နှင့်တူ၏။

ထိုဝေဒနာတို့ကို ငါငါဟူ၍ ငါ့ကိုယ် ငါ့ကိုယ်ဟူ၍ စွဲလမ်းကြသော ဗာလပုထုဇ္ဇန်တို့သည် ထိုသူရူး ယောက်ျားနှင့် တူကုန်၏။ မိမိတို့၏ အဇ္ဈတ္တ ခန္ဓာတို့၌ ရှိနေသော စက္ခု၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှာ၊ ကာယ၊ မနုဟူသော အကြည်ဓာတ် ခြောက်ပါးတို့သည် ပကတိ သူငယ်နှင့် တူကုန်၏။ မိမိအဇ္ဈတ္တ ကိုယ်ခန္ဓာမှာသုခ၊ သောမနဿဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို အလိုရှိတိုင်း အလိုရှိ တိုင်း ထိုဝေဒနာတို့ကို ပေးနိုင်သော အာရုံဝတ္ထုရှိရာသို့ ချဉ်းကပ်ကြရ ကုန်သော ဗာလပုထုဇ္ဇန်တို့သည် သူငယ်ရှိရာသို့ အခါခါ ချဉ်းကပ်ရသော ထိုသူရူးနှင့်တူကုန်၏။

ဤသို့ ဝေဒနာတို့၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အမှု အာဂန္တုကအမှုကို ကောင်းကောင်း ထင်မြင်သည်ရှိသော် ဝေဒနာတို့၏ အနတ္တဓမ္မမျိုး စင်စစ်ဖြစ်ကြောင်းကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်နှင့် ပြဆိုသောအခန်း ပြီး၏။

ထိုမှတစ်ပါး ဝေဒနာတို့၏ အနတ္တဓမ္မဖြစ်ကြောင်းကို ပြဆိုရန်အချက် အလွန်များသေး၏။ လိုရင်းမှာ မူကား ဝေဒနာတို့၏ အနိစ္စအချက်ကို လှလှ

(၆၈)

အနတ္တဒီပနီ

ထင်မြင်မှု ဝေဒနာတို့၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကို လှလှထင်မြင်မှု ဤ၂-ချက် သည်သာ လိုရင်း ပဓာနတည်း။ အနိစ္စကို လှလှထင်မြင်နိုင်ပါလျှင် အနတ္တ ထင်မြင်နိုင်တော့မည် ကော်တည်း။ ဝေဒနာတို့၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အချက်ကို လှလှထင်မြင်နိုင်ပါလျှင် အနတ္တထင်မြင်နိုင်တော့မည် ကော်တည်း။ ထို့ကြောင့် အနိစ္စအချက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကိုသာမိမိရရ လှလှကြီး ထင်မြင်နိုင်အောင် နှစ်ရှည်လများ အားထုတ်ကြိုးပမ်းရာသတည်း။

ဤတွင်ရှေ့ကား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကိုမြင်သဖြင့် ထင်ရှားသော အနတ္တလက္ခဏာကို ပြဆိုချက်ပြီး၏။
အနတ္တပရိညာပြီး၏။

အနတ္တထင်မြင်ခြင်း၏ အကျိုးအာနိသံသ

ယခုအခါ အနတ္တထင်မြင်နိုင်ခြင်း၏ အကျိုးအာနိသံသကို ပြဆိုဦးအံ့။ အနတ္တ ကောင်းကောင်း ထင်မြင်နိုင်လျှင် အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းသော သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်သို့ ရောက်၏။ သောတာပန် အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်သို့ ရောက်၏။

ငရဲသို့ကျရန်ကံပေါင်းအသင်္ချေ။ ။ အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ကျင်လည်၍ နေကြ သော ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့သည် ဘုရားသာသနာနှင့် အလွန်ကြုံကြိုက်ခဲ့ကုန်၏။ ကမ္ဘာတသိန်းလွန်၍ မှလည်း တခါမကြုံကြိုက်ရကုန်၊ ကမ္ဘာအချေလွန်၍ မှလည်း တခါမကြုံကြိုက်ရကုန်၊ အမိုက်အမျိုးမျိုး အမှောက်အမှား အမျိုးမျိုးတို့နှင့်ကုန်ခဲ့ကြသော ဘဝတွေ ကမ္ဘာဒေသများလှစွာကုန်၏။ ထို့ကြောင့် တယောက်တယောက်သော ဤသတ္တဝါတို့၏ စိတ်သန္တာန်အတွင်းမှာ အဝီစိငရဲသို့ကျရန် ကံပေါင်း အသင်္ချေအနန္တအမြဲပါရှိ၍နေကုန်၏။ ထိုအတူ သဗ္ဗိုင်းငရဲသို့ကျရန် ကံပေါင်း အသင်္ချေအနန္တ စသည်ဖြင့် ငရဲကြီးရှစ်ထပ် ငရဲငယ်များစွာ ပြိတ္တာအမျိုးမျိုး အသုရကာယ်အမျိုးမျိုး တိုရစ္ဆာန်အမျိုးမျိုးတို့ကို အကုန်သိလေ၊ ထိုသို့ပါရှိ နေကုန်သော အကုသိုလ်ကံဟောင်းတို့၏ ဦးခေါင်းမူကား အတ္တဒိဋ္ဌိပေတည်း။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိရှိနေသမျှ အပါယ်ရှေးရှုရပုံ။ ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ထိုအကုသိုလ် ကံဟောင်းတို့သည် ဝင်းဝင်းတောက် ထက်သန်ကြကုန်၏။ နတ်ပြည်ခြောက် ထပ်မှာ နတ်မင်း သိကြားမင်းဖြစ်၍ နေကြသော်လည်း အပါယ်လေးပါးသို့

အနတ္တထမြင်ခြင်း၏ အကျိုးအာနိသံသ

ဦးခေါင်းငိုက်ဆိုက် ရှေးဦးတိုက်၍သာ နေကြရကုန်၏။ ထိုအတူ ရူပဗြဟ္မာ အရူပ ဗြဟ္မာဖြစ်၍ နေကြကုန်သော်လည်း အပါယ်လေးပါးသို့ ဦးခေါင်း ရှေးရှုကာ နေကြကုန်၏။ ထန်းကောကြီး၌ ထန်းသီးတို့သည် ထန်ပင်ပေါ်မှာ နေကြကုန်သော်လည်း အောက်မြေအဘို့သို့ ကျရောက်မှုကို ရှေးရှုချိန်ရှယ်ကာ နေကြကုန်၏။ အညှာခိုင်သေးသမျှသာ အပေါ်မှာ အသက်ရှိကြကုန်၏။ အညှာပြုတ်လျှင် မချွတ်မလဲ့ မြေကြီးလျှင် လည်းလျောင်းရာ ရှိကြကုန်၏။ ထိုအတူ ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိရှိနေကြကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည် နတ်သက်ဗြဟ္မာသက် ဟူသော ဇီဝိတိန္ဒြေ အညှာမပြုတ်မီအတွင်းမျှသာ နတ်ပြည် ဗြဟ္မာပြည်မှာ နေခွင့်ရှိကြကုန်၏။ ဇီဝိတိန္ဒြေ အညှာပြုတ်သည်ရှိသော် ထန်းသီးတို့ကဲ့သို့ တသဲသဲ အမြဲ ကြေကျကြရကုန်၏။

ထိုစကား မှန်၏။ တယောက်တယောက်သော သတ္တဝါ၏ စိတ်သန္တာန်မှာ အစဉ်ပါရှိ၍နေသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိတရားသည် အကုသိုလ်ကံ အနန္တ တို့ကို လက်တွင်း သိမ်းပိုက်၍ နေသောတရားဖြစ်သောကြောင့် မြင့်မိုရ်တောင်ကြီး မျှမက အလွန်ဝန်လေးလှသော တရားပေတည်း။ ထိုကြောင့် စိတ်သန္တာန်မှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိရှိနေသော သတ္တဝါတို့သည် ဘဝကံတို့မှာပင် နေကုန်သော်လည်း အပါယ်ရှိရာသို့ တဖြုန်းဖြုန်း ကျလာကြရကုန်၏။ အောက်အောက်သော ဗြဟ္မာ့ပြည် နတ်ပြည် လှူပြည်၌ နေကြသော သူတို့မှာ ဆိုဘွယ်ရာမရှိပြီ။ ဗြဟ္မာမင်းကြီး နတ်မင်းကြီး သိကြားမင်းကြီး ဖြစ်၍ နေကြကုန်သော်လည်း စိတ်နှလုံးထဲမှာ ငရဲကြီးရှစ်ထပ် အပြီးပါရှိ၍ နေကြကုန်၏။ ငရဲငယ်အနန္တ ပါရှိ၍နေကြကုန်၏။ ပြိတ္တာမျိုးအနန္တ ပါရှိ၍နေကြကုန်၏။ အသုရကာယမျိုး အနန္တ ပါရှိ၍နေကြကုန်၏။ တိရစ္ဆာန်ဘဝမျိုးအနန္တ ပါရှိ၍နေကြကုန်၏။ ထိုသို့ မိမိတို့စိတ်နှလုံးထဲမှာ အမြဲမကွာ ပါရှိ၍နေသည်ကို မသိကြသောကြောင့် ထိုဗြဟ္မာမင်းကြီး သိကြားမင်းကြီးတို့သည် ပျော်မွေ့ခြင်း ရှိကြလေကုန် သည်။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိချုပ်ငြိမ်းမှု အာနိသင်။ ။ ထိုအနုမတဂ္ဂ သံသရာ ကမ္ဘာ အဆက်ဆက် တို့မှာ ပါရှိ၍ နေကြ ကုန်သော ထိုအကုသိုလ် ကံဟောင်းတို့သည် မိမိတို့၏ ဦးခေါင်းဖြစ်သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ချုပ်ဆုံးခဲ့သည် ရှိသော် အကုန်ချုပ်ဆုံး ကွယ်ပျောက်ကြလေ ကုန်၏။ ရှေးရှေးဘဝ ရှေးရှေးကမ္ဘာတို့က ပါရှိကြသော ကံဟောင်းတို့ကို မဆိုထားဘိဦး။ ယခုဘဝတွင်ပြုသော ပါဏာတိပါတ ကံပေါင်း အနန္တ အဒိန္နာဒါန်ကံပေါင်း အနန္တ စသည်ပင် ဖြစ်စေဦးတော့၊ ယခုနေ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ

(၇၀)

အနတ္တဒိပနီ

ချုပ်ငြိမ်းခဲ့လျှင် ယခုအကုန်လုံး ကွယ်ပျောက်လေ၏။ မိမိကိုယ်မှာရှိသော သန်းကြမ်းပိုးကို ကြောက်ဘွယ်ရှိစေ၏။ ထိုအကုသိုလ်ကံ အနန္တတို့ကို ကြောက်ဘွယ်မရှိပြီ။ စိတ်သန္တာန်မှာ ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကင်းငြိမ်းပြီးသော သူတို့သည်လူ့ဘုံမှာနေကြသော်လည်း အထက်အထက်မြင့်မြတ်သော နတ်ဘုံ ဗြဟ္မာ့ဘုံ သို့သာ ဦးခေါင်းရှေးရှု ချိန်ရွယ်ကာနေကြကုန်၏။ အောက်အောက် နတ်ဘုံ ဗြဟ္မာ့ဘုံမှာနေကြကုန်သော်လည်း အထက်အထက်နတ်ဘုံ ဗြဟ္မာ့ဘုံ သို့သာ ဦးခေါင်းတချီချီ နေကြကုန်၏။ မိုဗ်းနှောင်းအခါတို့၌ ထိုထို တော တောင်မှ ထွက်၍တက်လေသော အခိုးတို့သည် အထက်သို့သာ ဆန်တက် လေကုန်သကဲ့သို့တည်း။

ဤကား အတိတ်ကံဟောင်းတို့နှင့်စပ်၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းမှု အကျိုးအာနိသင် ကြီးကျယ်ပုံတည်း။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိရှိနေလျှင် ဒုစရိုက်ပြုဦးမည်။ စိတ်သန္တာန်မှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိနေကြကုန်သော လူနတ် ဗြဟ္မာသတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည် ယခုပင်သူတော်ကောင်း ဖြစ်၍ နေကြကုန် သော်လည်း နက်ဖြန်၌ သော်၎င်း၊ နောက်ရက် နောက်လ နောက်နှစ် နောက်ဘဝတို့၌ သော်၎င်း မာတုဃာတက ပိတုဃာတက အရဟန္တဃာတက အစသော ပါဏာတိပါတ ကံမျိုးတို့ကိုလည်း အနန္တပြုကြကုန်လတ္တံ့။ အဒိန္နာဒါန်ကံမျိုးတို့ကိုလည်း အနန္တပြုကြကုန်လတ္တံ့။ ကြွင်းသော ဒုစရိုက် မျိုးတို့ကိုလည်း အနန္တပြုကြကုန်လတ္တံ့။ ယခုနေ့ မိမိသန္တာန်မှာ ဘုရား သာသနာကြီး လက်ရှိနေကြ၏။ နေ့စက်ရက် နောက်လ စသည်တို့၌ ဘုရား သာသနာကြီး လက်လွတ်၍ ဘုရားသာသနာကြီးကို ဖျက်ဆီးသော ဒိဋ္ဌိမျိုးသို့ ရောက်ကြကုန်လတ္တံ့။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိချုပ်ငြိမ်း၍ဒုစရိုက်မပြုတော့။ ။ အနတ္တ လက္ခဏာ ကောင်း ကောင်းကြီး ထင်မြင်၍ စိတ် သန္တာန်မှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိချုပ်ငြိမ်းပြီးသော လူ နတ် ဗြဟ္မာတို့သည်မူကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းသောနေ့မှစ၍ ဘဝမျှားစွာ ကမ္မာမျှားစွာ သံသရာ၌ ကျင်လည်ကြကုန်သော်လည်း အကုသိုလ်ဒုစရိုက်မှုတို့ကို အိပ်မက်တွင်မျှ မပြု မှားကြကုန်ပြီ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိချုပ်ငြိမ်းပြီးသော နေ့မှစ၍ နိဗ္ဗာန်ရသည့် ဘဝ တိုင်အောင် မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်ကြီးသည် ဖြစ်လေရာရာ ကမ္မာ

အနတ္တထင်မြင်ခြင်း၏ အကျိုးအာနိသံသ

(၇၁)

အဆက်ဆက် စိတ်နှလုံးထဲမှာ အမြဲပါလေတော့သည်။ သာသနာ့ကွယ်သော
ဘဝ သာသနာ့ကွယ်သောကမ္ဘာဟူ၍ မရှိကြကုန်ပြီ။

ဤကား နောက်အနာဂတ် ကံမျိုးနှင့်စပ်၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ချုပ်
ငြိမ်းပြီးခြင်း၏ အကျိုးအာနိသံသတည်း။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ မငြိမ်းလျှင် အကုသိုလ်ကံမငြိမ်း။ ။ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ ချုပ်
ငြိမ်းခဲ့လျှင် အတိတ်

ဖြစ်သောအကုသိုလ်ကံအနန္တတို့သည် အဘယ်သို့ အကုန် ကွယ်ပျောက်၍ ကုန်
လေ သနည်းဟူမကား—အစေ့ငယ်ပေါင်း အနန္တရှိသော တခုလော ပိုးချည်
ကြိုးဖြင့် သီကုံး၍ ထားအပ်သော ရှဲ့ပုတီးကြီး၌ ခိုင်စွာသော ပိုးချည်ကြိုးဖြင့်
သီကုံးဘွဲ့စည်းခြင်း ရှိနေသောအခါ ဘယ်အစေ့ကိုမဆို တခုသော အစေ့ကို
ဆွဲငင်၍ သွားလျှင် အစေ့အနန္တ အကုန်လုံးပါလေ၏။ ပိုးချည်ကြိုးကို နုတ်ယူ
ပယ်ရှားပြီးသောအခါ၌မူကား အစေ့ချင်း အမျှင်အတယ် မရှိကြပြီဖြစ်၍
တခုသော အစေ့ကို ဆွဲငင်၍ သွားသော်လည်း တပါးသော အစေ့တို့မပါကြ
ကုန်ပြီ။ ဤဥပမာအတူ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိသောသူမှာ ရှေးရှေးဘဝ ရှေးရှေး
ကမ္ဘာတို့၌ ဖြစ်လာခဲ့သော မိမိခန္ဓာ အစဉ်ကိုပင် ငါပြု၍ စွဲလမ်း၏။ ငါသည်
ရှေးရှေးဘဝ ရှေးရှေးကမ္ဘာတို့၌ လူဖြစ်ခဲ့လှပြီ နတ်ဖြစ်ခဲ့လှပြီ ဗြဟ္မာဖြစ်ခဲ့
လှပြီဟု သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကြိုးတန်းလန်း ရှိနေ၏။ ထို့ကြောင့် အတိတ်ဘဝ
အတိတ်ကမ္ဘာတို့က ပြုခဲ့သောအကျိုးမပေးရသေးသော အကုသိုလ်ကံဟောင်း
အနန္တတို့သည် ထိုသူသွားရာ အစဉ်လိုက်ပါ၍ နေကြကုန်၏။ ခိုင်ခံ့စွာပိုးချည်
ကြိုးနှင့် သီကုံး၍ ထားသော ရှဲ့ပုတီးကုံးကြီးကဲ့သို့တည်း။

အနတ္တထင်လျှင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းပုံ။ ။ အနတ္တ လက္ခဏာ ကောင်း
ကောင်းကြီး ထင်မြင်၍

သက္ကာယဒိဋ္ဌိချုပ်ငြိမ်းပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာမူကား တထိုင်တွင်းမှာ ဖြစ်ကြ
သောရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့ပင် ဉာဏ်၌အပိုင်းအပိုင်းအပြတ်အသတ်တွေထင်မြင်လေ
၏။ ငါ၏အတ္တဟူ၍ အမျှင်တန်းလျက်မရှိပြီ။ မိမိခန္ဓာအစဉ်သည် ကြိုးကိုပယ်နုတ်
၍ ထားအပ်သော ပုတီးစေ့ တွေကဲ့သို့ထင်၏။ ရှေးရှေး၌ ပြုခဲ့သော အကုသိုလ်ကံ
တွေသည် ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်၊ သတ္တဝါမဟုတ်၊ ငါလည်းမဟုတ်၊ ငါ၏ကံလည်း
မဟုတ်၊ ဖြစ်ရာခဏမှာ အပိုင်းအပိုင်းပြတ်၍ ပျက်ဆုံး ကွယ်ပကြလေသည်ဟု
ကောင်းစွာထင်မြင်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုအကုသိုလ်ကံဟောင်းတို့သည် သက္ကာယ
ဒိဋ္ဌိချုပ်ငြိမ်းရာတွင် အကုန်ငြိမ်းကြလေကုန်၏။ ကြိုးကို ပယ်နုတ်ပြီးသော

(၇၂)

အနတ္တဒီပနီ

ပုတီးစေ့ကဲ့သို့တည်း။ အကုသိုလ်ကံတို့သည်သာ ကွယ်ပျောက်ကြကုန်သည်။ ရှေးရှေး၌ပြုခဲ့သော ကုသိုလ်ကံတို့မကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းကာမျှနှင့် မချုပ်ကြကုန်သေး။ အရဟတ္တမဂ်သို့ကျ၍ တဏှာအကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းမှ ကုသိုလ်ကံတို့ချုပ်ငြိမ်းကြကုန်သည်။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိမိုက်မဲမှုနက်ပုံ။ ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဆိုသောတရားကား မိုက်ချက်

မဲချက် နက်နဲလှ၏။ မာတုဿာတကကံကြီးကို ပြုမိပြီး၍ အဝီစိငရဲသို့ ကေန္တ ငါကျရောက်ရတော့မည်ဟု ပွက်ပွက်ဆူစိတ်နှလုံး ပူပန်၍နေသောသူသည် ထိုမာတုဿာတကကံကိုပင် မိမိ၏အတ္တပြု၍ ငါပြုခဲ့မိလေခြင်း ငါ မိုက်ခဲ့လေခြင်း ငါမှားခဲ့လေခြင်းဟု စွဲလမ်းလျက် ညည်းညူပူပန်၏။ အကယ်၍ အနတ္တပရိညာဉာဏ်ဖြင့် ကောင်းကောင်းကြီးထင်မြင်၍ ငါပြုခဲ့မိလေခြင်း ဟူသော အစွဲအလမ်းကို လွတ်နိုင်သည်ဖြစ်ခဲ့အံ့။ ထိုမာတုဿာတကကံသည်ဆိုသူ သန္တာန်သို့လိုက်၍ အကျိုးပေးခြင်း ငှာ မစွမ်းနိုင်လတ္တံ့ ၊ ထိုသို့ကားမကုတ်၊ ဆိုသူ သန္တာန်သို့လိုက်ချင်သော်လည်း မနေရအောင် အကျိုးမပေးချင်သော်လည်း မနေရအောင် ငါပြုခဲ့မိသောကံ ငါ၏ကံဟု အတင်းဆွဲငင်၍ သိမ်းပိုက်လေ၏။ ထိုသို့ သိမ်းပိုက်ခြင်းကြောင့် ထိုကံသည် အကျိုးမပေးချင်သော်လည်း မနေသာ ပေးရလေ၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိနေကြသော ပုထုဇ္ဇန်သတ္တဝါသည် ဤမျှလောက်မိုက်မဲ၏။ ကြွင်းသော အကုသိုလ်ကံဟူသမျှတို့၌လည်း ဤနည်းတူသက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဆွဲငင် သိမ်းပိုက်မှုကြောင့် သတ္တဝါတို့ ဖြစ်လေရာရာ အစဉ်ပါ၍နေကြပုံ အကျိုးပေး၍ နေကြပုံကိုသိလေ။

မိမိတို့ပြုသော မကောင်းမှုကံတို့ကြောင့် ငရဲ၌ကျ၍ နေကြရလှလည်း ထိုမကောင်းမှုကံတို့ကို ငါပြုသောမကောင်းမှုကံဟု စွဲလမ်းသိမ်းပိုက်လျက်ပင် ရှိကြကုန်၏။ ထိုကံတို့နှိပ်စက်၍ အလွန်ပင်ပန်းနေသောအခါမှာပင် ထိုကံတို့ကိုမလွတ်နိုင်ကြကုန်။ မစွန့်နိုင်ကြသည့်အတွက်ကြောင့် ထိုအကုသိုလ်ကံတို့သည် အကျိုးမပေးချင်သော်လည်း မနေသာ၊ ဆိုသူတို့ကို အပါယ်မှ ဘဝအဆက်ဆက် မလွတ်ရအောင် အကျိုးပေးကြရတော့သည်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် ဤမျှလောက် အနက်အနဲ မိုက်မဲလှ၏။

ထိုနည်းအတူ ဤသတ္တဝါတို့သည် နာခြင်း အိုခြင်း သေခြင်းဘေးကို အလွန်ကြောက်လန့်ကြကုန်၏။ ထိုသို့ကြောက်လန့်ကြပုံ ကုန်လျက် ငါသည် ရှေးရှေးဘဝတို့၌လည်း နာလှလေပြီ အိုလှလေပြီ သေခဲ့လှလေပြီဟု အတိတ်ဖြစ်သော နာခြင်း အိုခြင်း သေခြင်းတို့ကို ပြန်၍စွဲလမ်း သိမ်းပိုက်ကြကုန်၏။ အလွန်ကြောက်လန့်ရသော တရားကိုပင် လွတ်၍ မပစ်နိုင်ကြ။ မလွတ်သည့်အတွက်

ကြောင့်လည်း ထိုနာမ အိုမူ သေမူတို့သည် ထိုသုတို့သန္တာန်သို့မလိုက်ချင်သော် လည်းမနေရ ဖြစ်လေရာရာ ပါ၍နေကြရကုန်၏။ ထိုသုတို့ကို မနှိပ်စက်ချင် သော်လည်းမနေရ နာမူပေါ်ရတော့သည်။ အိုမူပေါ်ရတော့သည်။ သေမူ ပေါ်ရတော့သည်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် ဤမျှလောက်နက်နက်နဲနဲ မိုက်မဲ၏။

ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ကိုယ်တွင်းဥပဒ် ကိုယ်ပဥပဒ်နှင့် ဖွဲ့ကြုံ၍ အနာ ရောဂါ ပြင်းထန်စွာ နှိပ်စက်၍ နေကြရာ၌လည်း နှိပ်စက်၍နေသော အနာ ရောဂါဝေဒနာတို့ကိုပင် ငါနာသည် ငါကျင်သည် ငါပူလောင်သည် စသည် ဖြင့် စွဲလမ်းသိမ်းပိုက်ကြကုန်၏။ ထိုသို့ စွဲလမ်းသိမ်းပိုက်မှုသည် နောက်နောက် ကိုလည်း ထိုအနာရောဂါဝေဒနာတို့နှင့် မကွဲကြရအောင် ဘဲစည်းမှုကြီးပေ တည်း။ ထိုသို့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဘဲစည်းမှု ခိုင်မြဲသည့်အတွက်ကြောင့် အနမတဂ္ဂ သံသရာမှာ ယနေ့ထက်တိုင် ထိုအနာရောဂါဝေဒနာတို့နှင့် မကွာမကွဲ တလုံး တစည်းတည်း ဖြစ်၍နေကြရကုန်၏။

ဤသို့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် အပြင်းအထန်နှိပ်စက်၍ နေဆဲဖြစ်သော ဒုက္ခဘေးကြီးကိုပင်လျှင် ငါပြု၍စွဲလမ်း၏။ ငါ၏ကိုယ်ပြု၍ စွဲလမ်း၏။ သိမ်းပိုက်၏။ ထိုဒုက္ခဘေးကြီးသည် ထိုသု သန္တာန်သို့ အစဉ်မလိုက်ချင်သော် လည်း မနေရ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဆွဲငင်ချက်နှင့် ဘဝဆက်တိုင်း ပါ၍နေရတော့ သည်။ နောက်နောက်ဘဝတို့၌လည်း ငါတို့သည် နာကြရကုန်လတ္တံ့။ အိုကြရ ကုန်လတ္တံ့။ သေကြရကုန်လတ္တံ့။ ဟု စွဲလမ်းကြရာ၌ အနာဂတ်ဖြစ်သော ဗျာဓိ- မေ့၊ ဇရာမေ့၊ မရဏမေ့တို့ကို ယခုကလွမ်း၍ သိမ်းပိုက်ဘဲစည်းသော သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိတည်း။ ထိုအဘွဲအစည်း မပျက်သမျှသည် ထိုမေ့တို့နှင့် ကေန္တတွေကြုံကြရ လတ္တံ့။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် ဤမျှလောက်နက်နက်နဲနဲ မိုက်မဲ၏။

ဤကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိတရား မိုက်မဲချက် နက်နဲပုံကို အမြင်မျှပြဆို လိုက်သော အခဏ်းတည်း။

တဏှာ မာနတို့စွဲလမ်းမှုကား အတ္တဟူ၍ စွဲလမ်းမှု မဟုတ်။ တေဘူမကမေ့ တို့ကို တဏှာသည် ငါ၏ ဥစ္စာဟု စွဲလမ်း၏။ မာနသည် ငါဟူ၍ စွဲလမ်း၏။ ထိုတဏှာ မာနတို့သည်ကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိရှိသော သူတို့မှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စွဲလမ်းချက်သို့ အစဉ်လိုက်၍စွဲလမ်းကုန်၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းပြီးသော သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ သညာဝိပလ္လာသ၊ စိတ္တ ဝိပလ္လာသတို့ကို အစဉ်လိုက်၍ စွဲလမ်းကုန်၏။ သညာ၊ စိတ္တတို့၏ စွဲလမ်း မှုကား တိမ်၏။ ဒိဋ္ဌိ၏စွဲလမ်းမှုကား နက်နဲ၏။

ဤတွင်ရှေ့ကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းလျှင် အတိတ်ဖြစ်သော အကုသိုလ်ကံတို့ အကုန်ချုပ်ငြိမ်းပုံကို ပြဆိုသောအခဏ်းတည်း။

(၇၄)

အနတ္တဒီပနီ

သက္ကာယဒိဋ္ဌိချုပ်ငြိမ်းသွ၌ သာသနာအမြဲပါပုံ။ ။အနတ္တ လက္ခဏာကို
ကောင်းကောင်း ထင်

မြင်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းပြီးသော နေ့မှစ၍ နိဗ္ဗာန်
ရသည့်ဘဝတိုင်အောင် ဘဝအဆတ်ဆက် ကမ္ဘာအဆက်ဆက်တို့၌စိတ်သန္တာန်
မှာ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကြီး အမြဲပါရှိ၍ နေကြကုန်၏ ဟူသော
စကား၌ ငါတို့မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်၌ ဓမ္မစကြာတရားကိုဟောတော်
မူသောအခါ လူ ငါးဦးသားသာ ကျွတ်သည်။ နတ်အသင်္ချေ ကျွတ်သည်။
ဗြဟ္မာ တဆဲ ရှစ်ကုဋေကျွတ်သည်။ ထိုနည်းတူ ၄၅-၀၇ ကာလပတ်လုံး ထိုထို
ဒေသနာတို့၌ အသင်္ချေ အသင်္ချေ ကျွတ်သမျှသည် နတ် ဗြဟ္မာတို့သာချည်း
တည်း။လူတို့မှာ တသုတ်တခါတွင် လူအသင်္ချေကျွတ်သည်ဟူ၍မရှိ။ တဆူ တဆူ
သော ဘုရားလက်ထက် ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသူသတ္တဝါပေါင်း ၂၄-သင်္ချေနှင့်
ကုဋေခြောက်ဆယ် ဗိုလ်ခြေတသိန်းဟူသောစကားမှလည်း နှစ်ဆဲ လေးသင်္ချေ
အရသည် နတ် ဗြဟ္မာအရေအတွက်သာဖြစ်သည်။

နတ်တို့မှာလည်း သောတာပန်အနေနှင့်ကျွတ်သူများကြသည်။ထိုကြောင့်
ယခုအခါ၌ စတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်မှာ သောတာပန်အပြည့် တာဝတိံသာ
အစရှိသော အထက်နတ်ပြည်တို့မှာလည်းသောတာပန်အရိယာအပြည့်အထက်
ဗြဟ္မာ့ပြည်တို့မှာမူကား သောတာပန်အပြည့် သကဒါဂါမ်အပြည့် အနာဂါမ်
အပြည့် ရဟန္တာအပြည့် ရှိနေကြကုန်၏။ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်လုံးသည် ယခု
အခါ အရိယာဘုံကြီးတွေဖြစ်၍နေ၏။ယခုအခါ၌ စတုမဟာရာဇ်ဘုံရှိအရိယာ
တို့သည် အနှစ် ၉-သန်းမျှ စတုမဟာရာဇ်နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစားစံစားပြီး
လျှင် အထက်အထက် နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်တို့သို့ ဘုံစဉ်စံ၍သွားကြကုန်လတ္တံ့။
အောက်သို့လည်ခွင့်မရှိကြကုန်ပြီ။နတ်စည်းစိမ် ဗြဟ္မာ့စည်းစိမ်တို့ကို ဘဝများ
စွာ ကမ္ဘာများစွာ ခံစား စံစားပြီး၍ အကနိဋ္ဌဘုံသို့ရောက်သောအခါ ပရိ
နိဗ္ဗာန်စံကြကုန်လတ္တံ့။ ဘုရားလက်ထက်တော်၌ ထိုထိုဒေသနာကို ကြားနာ၍
သောတာပန် အရိယာအဖြစ်သို့ ရောက်သောနေ့မှစ၍ကမ္ဘာများစွာ နတ်ချမ်း
သာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာတို့ကိုအစဉ်ခံစားစံစားပြီးနောက် အကနိဋ္ဌဘုံသို့ရောက်၍
ပရိနိဗ္ဗာန်စံသည်တိုင်အောင် ထိုနတ်တို့၏ စိတ်သန္တာန်မှာ ငါတို့မြတ်စွာဘုရား
သာသနာမြတ်ကြီးသည် အစဉ်အမြဲ ပါရှိ နေလေတော့သည်။ ထိုနတ်တို့မှာ
သာသနာ ပသည် ဟူ၍မရှိပြီ။ သာသနာကွယ်သည်ဟူ၍ မရှိပြီ။ ဘုရားတရား
သံဃာ ရတနာသုံးပါးသည် စိတ်နှလုံးမှာ ဘဝတိုင်း အမြဲပါလေတော့သည်။

အနတ္တထင်မြင်ခြင်း၏ အကျိုးအာနိသံသ

သက္ကာယဒိဋ္ဌိချုပ်ငြိမ်းသည့် နိဗ္ဗာန်အမြဲပါပုံ။ ။နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီးလည်း စိတ်နှလုံးမှာ အမြဲ ပါလေ

တော့သည်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအမှူးရှိသော ကိလေသာအမှိုက်အမဲကြီးတို့၏ ကင်း ငြိမ်းခြင်း ဒုစူရိုက် အမှိုက်အမဲကြီးတို့၏ ကင်းငြိမ်းခြင်း အပေါ်ယံလေးပါး ကပ်သုံးပါး အရပ်ပြစ်ရှစ်ပါး ရန်သူမျိုးငါးပါး ဝိပတ္တိတရား လေးပါးတို့၏ ကင်းငြိမ်းခြင်းကို နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီးဆိုသတည်း။ ထိုနိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီးသည် ထိုသို့စိတ်သန္တာန်မှာ ဖြစ်လေရာရာ ဘဝတိုင်းဘဝတိုင်း အမြဲပါရှိလေတော့ သည်။

ဖြစ်လေရာရာ ဘဝတို့၌ လောကီချမ်းသာကို တလှည့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို တလှည့်စီ ခံစား စံစား၍ သွားကြရကုန်၏။ အဘယ်သို့လျှင် ချမ်းသာနှစ်ပါးကို တလှည့်စီ ခံစား စံစား၍ သွားကြရကုန်သနည်း ဟူမူကား ယခု ဘဝက အနတ္တလက္ခဏာ ကောင်းစွာထင်မြင်ပြီးသော သူတို့သည် နောက်နောက်ဘဝ တို့၌ လူ့ပြည်လူ့ရွာမှာ ဖြစ်ကြကုန်သော်လည်း စည်းစိမ်ချမ်းသာ ကြီးကျယ် စွာသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ လူမျိုးတို့၌သာဖြစ်ကြရကုန်လတ္တံ့။ ထိုအခါလူ၌ဖြစ်သော ကြီးကျယ်စွာသော လောကီစည်းစိမ်ချမ်းသာကို ခံစား စံစား ကြရ ကုန်၏။ မိမိ မိမိတို့၏ ဇိတ်သန္တာန်၌ အတ္တဒိဋ္ဌိ၏ ကင်းငြိမ်းခြင်းသည် သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကြီး ပေတည်း။

အပေါ်၌ ကျရောက်၍နေကြကုန်သော ခွေး ဝက် ကြက် ငှက် အစရှိ သော အပေါ် ဘုံသား တို့ကို၎င်း၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ တန်းလန်းနှင့် အပေါ် နှမ်းမှာ လူလူလူလူ နေကြကုန်သော လူသတ္တဝါအပေါင်းတို့ကို၎င်း တွေ့မြင် ကြရကုန်လတ္တံ့။ တွေ့မြင်တိုင်း တွေ့မြင်တိုင်း ငါတို့မှာ ဤကဲ့သို့သော အဖြစ်မှ လွတ်ငြိမ်းကြပေပြီဟု အလွန်နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း မစဲမစဲ ဖြစ်ကြရကုန်လတ္တံ့။ သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီးကို ခံစားစံစားကြရ ကုန်လတ္တံ့။

အမျိုးမျိုးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိလူမျိုးတို့ကို တွေ့ကြုံသောအခါတို့၌၎င်း၊ အမျိုး မျိုးသော ဒုစူရိုက်လူမျိုးတို့ကို တွေ့ကြုံသော အခါတို့၌၎င်း၊ ကပ်သုံးပါး သင့်၍ နေသောသူတို့ကို တွေ့ကြုံသော အခါတို့၌၎င်း၊ အရပ်ပြစ်ရှစ်ပါး၌ ရောက်၍နေသော သူတို့ကို တွေ့ကြုံသောအခါတို့၌၎င်း၊ ရန်သူမျိုးငါးပါး နှိပ်စက်၍ နေသောသူတို့ကို တွေ့ကြုံသောအခါတို့၌၎င်း၊ ဝိပတ္တိတရား လေးပါး နှိပ်စက်၍နေသောသူတို့ကို တွေ့ကြုံသော အခါတို့၌၎င်း ထိုနည်းတူ မိမိ မိမိတို့၏စိတ်သန္တာန်မှာ အမြဲပါရှိ၍ နေသော သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ

(၇၆)

အနတ္တဒီပနီ

ကြီးကို အမှတ်ရ၍ ရ၍ အလွန်နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်မှုဟူသော ခံစားစံစားခြင်းကို ခံစားစံစားကြရကုန်လတ္တံ့။

ဤနည်းကို အမှီပြု၍ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်မှာ နတ်သိကြားဖြစ်ကြသော ဘဝတို့၌လည်း လောကီ လောကုတ္တရာ ချမ်းသာကြီးနှစ်ပါးကို အလှည့်အလည်အားဖြင့် ခံစားစံစား၍ သွားကြရကုန်လတ္တံ့။ ပဌမဈာန်သုံးဘုံ ဒုတိယဈာန်သုံးဘုံ အစရှိသော ဗြဟ္မာတို့မှာ ဗြဟ္မာဖြစ်ကြသော ဘဝတို့၌လည်း လောကီ လောကုတ္တရာချမ်းသာကြီးနှစ်ပါးကို အလှည့် အလည်အားဖြင့် ခံစားစံစား၍ သွားကြရကုန်လတ္တံ့။ ဘဝများစွာ ကမ္ဘာများစွာ ကြာမြင့်ကြသဖြင့် လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာတို့ကို ခံစားစံစား၍ ငြီးငွေ့ကြသောအခါ၌ လောကီချမ်းသာကိုစွန့်လွှတ်၍ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်တည်း ဟူသော လောကုတ္တရာချမ်းသာကြီးသို့ ရောက်ကြကုန်လတ္တံ့။

နတ်ဗြဟ္မာတို့၌ သာသနာသက် အရေအတွက်။ ။ ထိုနတ်တို့၏ အသက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်သည် ရှိသော် ငါတို့မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်သည် စတုမဟာဇာတ် နတ်ပြည်မှာ လူတို့အရေအတွက် အနှစ်ကိုးသန်းတည်လတ္တံ့ ဟု သိအပ်၏။

ဤကား စတုမဟာဇာတ်နတ်ဘုံရှိ အရိယာနတ်တို့၏ အလားကို ပြဆိုချက်တည်း။ ။ တာဝတိံသာအစရှိသော အထက်အထက် နတ်ပြည်ရှိ အရိယာနတ်တို့၏အလားကိုလည်း ထိုနည်းတူသိလေ။

သာသနာတော်မှာလည်း တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ လူတို့အရေအတွက် အနှစ်သုံးကုဋေခြောက်သန်း တည်ထွန်းလတ္တံ့။ ယာမာဘုံမှာ အနှစ် တဆယ့်လေးကုဋေ လေးသန်း တည်ထွန်းလတ္တံ့။ အထက်ဆုံးဖြစ်သော ဝသဝတ္တီ နတ်ပြည်မှာ နှစ်ပေါင်း ကုဋေကိုးရာ နှစ်ဆယ့်တစ်ကုဋေ ခြောက်သန်း တည်ထွန်းလတ္တံ့။ ပဌမဈာန်ဘုံမှာ ကမ္ဘာမပျက်မချင်း တည်ထွန်းလတ္တံ့။ ။ ဒုတိယဈာန်ဘုံမှာ မဟာကမ္ဘာကြီးရှစ်ကမ္ဘာတိုင်အောင်တည်ထွန်းလတ္တံ့။ ။ အထက်ဆုံးဖြစ်သော အကနိဋ္ဌဘုံမှာ ငါတို့မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မြတ်ကြီးသည် မဟာကမ္ဘာကြီး တသောင်းခြောက်ထောင် တိုင်အောင် တည်ထွန်းလတ္တံ့။

ဤစကားကိုလည်း သူ့ဘုံသက်နှင့် တိုင်းတာ၍ ဆိုသောစကား သာတည်း။

ဘုံစဉ်အတိုင်း စံစား၍ သွားကြကုန်သော အရိယာတို့၏ အဆင့်ဆင့် အလားအားဖြင့် ဆိုလိုမူကား တာဝတိံသာမှစ၍ အထက်နတ်ဘုံတို့မှာ

အနတ္တထင်မြင်ခြင်း၏ အကျိုးအာနိသံသ (၇၇)

သာသနာတော် အသက် များစွာတိုးပွားခွင့်ရှိသေး၏။ အထက်ဆုံးဖြစ်သော အကနိဋ္ဌဘုံမှာ ငါတို့ဘုရားသာသနာသည် ကမ္ဘာ နှစ်သောင်းမက တည်ထွန်း ခွင့်ရှိသေး၏။ ဤသို့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံကြသော ဘဝတိုင်အောင် ဘဝများစွာကမ္ဘာ များစွာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာကို ခံစား စံစား၍ နေကြကုန်သော် လည်း ထိုနတ်ဗြဟ္မာတို့၏ စိတ်သန္တာန်မှာ မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော် အမြဲ ပါရှိ၍နေမှု သာသနာကွယ်သည် သာသနာပသည်ဟူ၍ မရှိမှတို့သည်ကား အနတ္တလက္ခဏာကို ကောင်းကောင်းကြီး ထင်မြင်၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်း ခြင်း၏ အကျိုးအာနိသံသပေတည်း။

အကျွတ်တရားရကြသူများ။ ။ ထိုမှတစ်ပါး ငါတို့ဘုရားလက်ထက်တော်၌ ရဟန်း အဖြစ်နှင့် ကျွတ်ကြသူ တို့ကား အနည်းငယ်မျှသာတည်း။ လူ့အဖြစ်မှာသောတားပန်အဖြစ်နှင့်ကျွတ်ကြသူကား သာဝတ္တိပြည်မှာပင် ကုဋေများစွာရှိ၏။ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှာပင် ကုဋေများစွာ ရှိ၏။ ထိုအတူ ကပိလဝတ်ပြည် ဝေသာလီပြည် အစရှိသည်တို့၌လည်း ကုဋေ များစွာ သိန်းများစွာရှိကြ၏။ မဇ္ဈိမတိုက်တပြင်လုံးသည် အရိယာတို့ဖြင့်ပြည့် သကဲ့သို့ ရှိကြ၏။ ။ ထိုသို့တို့ယခုအခါ၌ စတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်မှာ အပြည့် ရှိကြ၏။ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ အပြည့်ရှိကြ၏။ ယာမာစသည်တို့မှာလည်း များစွာရှိနေကြကုန်၏။

နတ်အဖြစ်နှင့် ကျွတ်ကြကုန်သော နတ်အရိယာတို့နှင့် ဇာတ်ပေါင်းမိကြ လေကုန်၏။ ထိုအရိယာတို့နှင့် အတူတကွ ဇာတ်ပေါင်းကြ၍ နတ်ချမ်းသာ အဆင့်ဆင့် ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာအဆင့်ဆင့် ခံစားစံစား၍ အကနိဋ္ဌဘုံတိုင်အောင် သွားကြကုန်လတ္တံ့။ ထိုသို့တို့၏ စိတ်သန္တာန်မှာလည်း ပရိနိဗ္ဗာန် စံကြသော ဘဝတိုင်အောင် ငါတို့မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကြီး အစဉ်မြဲစွာပါလေ တော့သည်။ ထိုသို့တို့သာသနာကွယ်သည်ဟူ၍ မရှိကြပြီ။ သာသနာပသော ဘဝဟူ၍မရှိကြပြီ။ သာသနာပသောကမ္ဘာဟူ၍ မရှိကြပြီ။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အနတ္တလက္ခဏာကို ကောင်းစွာထင်မြင်ရခြင်း၏ အကျိုးအာနိသံသပေတည်း။

ထိုမှတစ်ပါး မြတ်စွာဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသည့်နောက် အနှစ်သုံးရာခန့် အတွင်း မဇ္ဈိမတိုက် အပြင်မှ အကျွတ်ရကြသော သောတာပန်ပေါင်း အ ကုဋေမက သိဟိဋ္ဌသို့ သာသနာတော် ရောက်သည့်နောက် သိဟိဋ္ဌကျွန်းမှ ကျွတ်ကြသော သောတာပန်ပေါင်း အကုဋေမကတို့သည်လည်း ယခုအခါ စတုမဟာရာဇ်ဘုံမှာ အပြည့်ရှိနေကြကုန်၏။ တာဝတိံသာဘုံမှာ အပြည့်ရှိနေ

(၇၀)

အနတ္တဒီပနီ

ကြံကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် နတ်ဇာတိနှင့်ကျွတ်ကြသော အရိယာ ဘုရားလက်ထက် တော်မှာ မဇ္ဈိမတိုက်အပြင်မှကျွတ်ကြသော အရိယာတို့နှင့် ဇာတ်ပေါင်းကြ၍ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အတိုင်း အကနိဋ္ဌဘုံသို့ကျအောင် ခံစားစံစား၍ သွားကြကုန် လတ္တံ့။ ထိုသူတို့၏ စိတ်သန္တာန်မှာလည်း ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာ ဘဝတိုင်အောင် ငါတို့ မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော် အမြဲတည်လေတော့သည်။ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အနတ္တလက္ခဏာ ထင်မြင်ခြင်း၏ အကျိုးအာနိသံသပေတည်း။

ယခုလည်း နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်တို့၌ သုဓမ္မာစရပ် အသီးသီးရှိကြကုန်၏။ တလတလလျှင် ရှစ်ကြိမ်ရှစ်ကြိမ် တရားနာအံ့စည်းအဝေး ပြုမြဲထုံးစံတည်း။ ရံခါ သိကြားမင်းကြီး နတ်မင်းကြီးတို့ တရားဟောကြကုန်၏။ ရံခါတရား ကျမ်းဂန်တတ်ကျွမ်းသော ဓမ္မဇာတိက နတ်သားတို့ တရားဟောကြကုန်၏။ ရံခါဗြဟ္မာ့ပြည်မှ ဗြဟ္မာမင်းတို့လာ၍ တရားဟောကြကုန်၏။ ရှေးအဘို့၌ အကျွတ်မရကြကုန်သေးသော နတ်တို့သည် ထိုတရားနာရာ သုဓမ္မာစည်း အဝေးမှာ အကျွတ်ရကြကုန်၏။ ထိုမှအလွတ်ဖြစ်သော နေရာဌာနတို့၌လည်း အတူနေ အဘော်အပေါင်းဖြစ်ကြကုန်သော အရိယာနတ်တို့၏ ပြောဟောမှု ကို နာခံ၍ အကျွတ်ရကြကုန်၏။

ယခုအခါ နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်တို့မှာ ကျွတ်ပဲ့လွတ်ပဲ့ မစဲမဆိတ်ရှိနေတုန်း အခါပေတည်း။ ယခုမှကျွတ်လွတ်ကြသော နတ်ဗြဟ္မာတို့လည်း ရှေးကျွတ်ကြ သော အရိယာတို့နှင့် ဇာတ်ပေါင်းမိကြကုန်၏။ စိတ်နှလုံး၌ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကြီးအမြဲတည်ခွင့်ကို ရကြလေကုန်၏။ စတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည် မှာ အနှစ် ကိုးသန်းတိုင်တိုင် မဂ်တံခါး ဖိုလ်တံခါး နိဗ္ဗာန်တံခါး ဟင်းလင်း ပွင့်လျက်ရှိ၏။ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ အနှစ်သုံးကုဋေခြောက်သန်းတိုင်တိုင် မဂ်တံခါး ဖိုလ်တံခါး နိဗ္ဗာန်တံခါး လင်းလင်းပွင့်လျက်ရှိ၏။

အထက်အထက် နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်တို့မှာလည်း ဤနည်းတူ သိလေ။

သာသနာတော် ငါးထောင်ဆိုသည်မှာ လူ့ပြည်ကိုရည်၍ ဆိုသတည်း။ လူ့ပြည်၌ အနှစ်ငါးထောင်မျှသာ အရိယာဖြစ်နိုင်သော ခေတ်ရှိသည်။ အနှစ် ငါးထောင်မှ နောက်၌ အရိယာဖြစ်နိုင်သော ခေတ်မရှိပြီ ဆိုလိုသည်။ ယခု အခါ၌ကား သာသနာတော်နှစ်ထောင် ကျော်လွန်၍သွားပြီ။ နှစ်ထောင် ကျော်မျှသာ ကျန်ရှိတော့သည်။

အနတ္တထင်မြင်ခြင်း၏ အကျိုးအာနိသံသ

မဂ်ဖိုလ်ရကြောင်း န-ဌာန။ ။ သာသနာတော် အတွင်း၌ လူ့အဖြစ်နှင့်

မဂ်ဖိုလ်ကိုမရကြမူ၍ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ကြ

လေကုန်သော သူတို့အား မိမိတို့ဖြစ်ရာ နတ်ပြည်၌ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရနိုင်ကြောင်းကို အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၌ သုံးဌာနပြု၍ ဟောတော်မူသည်။ သုံးဌာန ဆိုသည်ကား-

(၁) လူ့ပြည်၌ တရားဓမ္မကိုကောင်းစွာအားထုတ်၍ ယခုဘဝတွင် မဂ်ဖိုလ်ကိုမရမူ၍ စုတေ၍ နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်တို့၌ ဖြစ်ကြ လေရာ ချမ်းသာသောဘုံဘဝဖြစ်၍ လူဖြစ်စဉ်အခါက လေ့လာ အားထုတ်ခဲ့ဘူးကုန်သော တရားစုတို့သည် ထိုသူ၏ဉာဏ်မှာ လျင်မြန်စွာ ထင်ပေါ်၍ လာကုန်လတ္တံ့၊ ထိုအခါ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရနိုင်ကြကုန်၏။ ။ (တဌာန)

(၂) ထိုသူ မိမိအလိုအလျောက် မပေါက်ထည့်နိုင်ရှိခဲ့သော် အတူနေ အပေါင်းအဘော်ဖြစ်သော အရိယာနတ်တို့က ဆုံးမတိုက်တွန်း ပြည့်နှီးဟောပြောကြကုန်လတ္တံ့၊ ထိုအခါ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရကြကုန်၏။ ။ (တဌာန)

(၃) ထိုသူ မရပြန်ခဲ့သော် တလလျှင် ရှစ်ကြိမ် ရှစ်ကြိမ် သုခဗ္ဗာသို့ တရားနာပါကြကုန်လတ္တံ့၊ ထိုအခါ၌ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရနိုင်ကြကုန်၏။ ။ (တဌာန)

ဤသို့ ယခုလူတို့ နတ်ပြည်သို့ရောက်ကြသောအခါ၌ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရနိုင်ရာ သုံးဌာန ဟောတော်မူသည်။

ဤသို့ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း ယခုအခါ လူ့ပြည်မှ နတ်ပြည်သို့ ရောက် ကြလေကုန်သော သူအပေါင်းတို့သည် ထိုသုံးဌာနတွင် တခုခုသောဌာန၌ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရကြကုန်သည်ရှိသော် ဘုရားရှေ့လက်ထက်၌ သာဝတ္ထိ ပြည်သူ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သူ ဝေသာလီပြည်သူ ကပိလဝတ်ပြည်သူ အစရှိသော ယခုနတ်ပြည်မှာရှိနေကြသော မြက်စွာဘုရား၏ သားတော်ကြီး သမီးတော် ကြီး ဖြစ်ကြကုန်သော အရိယာသူမြတ် နတ်မင်းကြီး နတ်သမီး နတ်သား တို့နှင့် ဇာတ်ပေါင်းမိကြလေကုန်၏။ ထိုသူတို့နှင့် တလုံးတစည်းတည်း ဇာတ် ပေါင်း၍ အကနိဋ္ဌဘုံတိုင်အောင် အတူဟော ဘုံစဉ်စံစား၍ သွားကြကုန် လတ္တံ့။ ။

ပဌမဈာန် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်ကြသောအခါ၌ ကကုသု မြတ်စွာဘုရား၊ ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား၊ ကဿပမြတ်စွာဘုရားတို့၏ သားတော် သမီးတော်

(၈၀)

အနတ္တဒီပနီ

တွေနှင့်လည်း ဇာတ်ပေါင်းမိကြကုန်လတ္တံ့၊ ဝေပပွိုလ်ဘုံ သုဒ္ဓါဝါသဘုံသို့
ရောက်ကြသောအခါ ဝိပဿိမြတ်စွာဘုရား၊ သီခိုမြတ်စွာဘုရား၊ ဝေဿဘူ
မြတ်စွာဘုရားတို့၏ သားတော် သမီးတော်တို့နှင့်လည်း ဇာတ်ပေါင်းမိကြ
ကုန်လတ္တံ့၊ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အနတ္တလက္ခဏာ ထင်မြင်ခြင်း၏ အကျိုး
အာနိသံသပေတည်း။

ထို့ကြောင့် ယခုအခါ သာသနာတော်တွင်း၌ လူ့အဖြစ် ရှင့်အဖြစ်ကို
ရရှိကြကုန်သော သူအပေါင်းတို့သည် လူ့ပြည်မှာ အနှစ် နှစ်ထောင်ကျော်
ဟင်းလင်းပွင့်လျက်ရှိသေးသော မဂ်စခန်း၊ ဖိုလ်စခန်း၊ နိဗ္ဗာန်စခန်း၊ စတု
မဟာရာဇ်ဘုံမှာ အနှစ်ကိုးသန်းတိုင်အောင် ဟင်းလင်းပွင့်လျက် ရှိနေသော
မဂ်စခန်း၊ ဖိုလ်စခန်း၊ နိဗ္ဗာန်စခန်း၊ တာဝတိံသာဘုံမှာ အနှစ်သုံးကုဋေ
ခြောက်သန်းတိုင်အောင် ဟင်းလင်းပွင့်လျက်ရှိနေသော မဂ်စခန်း၊ ဖိုလ်စခန်း၊
နိဗ္ဗာန်စခန်း အစရှိသည်များကို ကောင်းကောင်းကြီး အားပြုကြကုန်၍
ဝိပဿိအစရှိသော ၇-ဆူသော မြတ်စွာဘုရား သားတော် သမီးတော်တို့နှင့်
ဇာတ်ပေါင်းရန် အခွင့်အလမ်းကိုသာ ကြိုးကြိုးပမ်းပမ်း အားထုတ်ရာ
သတည်း။

ဇာတ်ပေါင်းရန် အခွင့်အလမ်း ဆိုသည်ကား—

- (၁) အာဇီဝဋ္ဌမကသီလ အသက်ထက်ဆုံး စွဲမြဲမှုတပါး၊
- (၂) အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဝိပဿနာ လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို သရုပ်
သကောင် ထင်မြင်စွဲမြဲမှုတပါး၊

ဤနှစ်ပါးသည် ဇာတ်ပေါင်းရန် အကြောင်းတရား ၂-ပါးပေတည်း။
အာဇီဝ ဋ္ဌမကသီလ စွဲမြဲမှု ဝိပဿနာလည်း စွဲမြဲနိုင်မည်၊ အပါယ်သို့ မကျဘဲ
ပြဆိုခဲ့ပြီးသော နတ်ရွာသို့ရောက်နိုင်မည်၊ နတ်ရွာသို့ပင် ရောက်သော်လည်း
ဝိပဿနာဝိဇ္ဇာဉာဏ် အခြေကောင်း အနေကောင်း မရှိပြန်က သုံးဌာနမှာ
ကျွတ်လွတ်နိုင်ရာသော အခွင့်မရှိ၊ ထို့ကြောင့် သုံးဌာနမှာ ကျွတ်လွတ်နိုင်ရာ
သော အခြေကောင်းအနေကောင်း အပြီပေါ်ရှိစေခြင်းငှာ ဝိပဿနာသုံးပါး
ကိုလည်း သရုပ် သကောင် ထင်မြင်ချက်နှင့် တကွ အသက် ထက်ဆုံး စွဲမြဲ
ရမည်။

ဝိပဿနာသုံးပါးတွင်လည်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိဟူသောအပါယ်မျိုး အပါယ်မြစ်
အပါယ်ကြော အပါယ်ကြိုး အပါယ်လွန်ကို ဖြတ်တိ နိုင်အောင် အနတ္တ
ဝိပဿနာသည် နေရာကျ အလိုဆုံးတည်း။ အနတ္တဝိပဿနာ ကောင်းစွာ
ထင်မြင်နိုင်၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း၏ အကျိုးအာနိသံသ ကြီးတွေကို

ပဟာနပရိညာ အစီအရင်

(၈၁)

အထပ်ထပ်ပြဆိုခဲ့ပြီ။ အလိုဆုံးဖြစ်သော အနတ္တလက္ခဏာ နေရာကျ ထင်မြင်နိုင်ရန် အခွင့်မှာလည်း ဝေဒနာတို့၏ အနိစ္စအချက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အချက်တို့ကို မိမိရရ လှလှ ထင်မြင်နိုင်မှု ဝေဒနာတို့၏ အနတ္တလက္ခဏာကို နေရာကျကျ ထင်မြင်နိုင်မည်။

ဤတွင်ရှေ့ကား အကျိုးအာနိသံသနှင့်တကွ အနတ္တပရိညာကို ပြဆိုသောအခန်းပြီး၏။

တိရဏပရိညာသုံးပါးအစီအရင်ပြီး၏။

ပဟာနပရိညာအစီအရင်

ယခုအခါ ပဟာန ပရိညာကို အကျဉ်းမျှပြပေအံ့။ ပဟာနပရိညာဆိုသည် ကား ဝေဒနာတို့၌ စွဲလမ်းသော—

- (၁) တဏှာနုသယ၊
- (၂) မာနာနုသယ၊
- (၃) ဒိဋ္ဌာနုသယ—

ဟူသော အနုသယတို့ အမြစ်နှင့်တကွ ကျွတ်လွတ်၍ကျအောင် ပယ်ဖြတ်မှုကို ပဟာနပရိညာဆိုသတည်း။

ဒိဋ္ဌာနုသယလွတ်ရန်အရေးကြီးပုံ။

။ဝိသေသအားဖြင့်မူကား ရှေးဦးစွာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ အမြစ်မူလဖြစ်သော

ဒိဋ္ဌာနုသယကို မြန်မြန်ကြီးကျွတ်လွတ်မှုလိုလှ၏။ တဏှာနုသယ၊ မာနာနုသယတို့ပင် မကျွတ်လွတ်ကုန်သေးသော်လည်း ဒိဋ္ဌာနုသယကျွတ်လွတ်လျှင်ပင် အပါယ်မျိုး ပြတ်ပေပြီ။ အပါယ်မြစ် ကျွတ်လွတ်ပေပြီ။ အပါယ်ကြော ပြတ်ပေပြီ။ အပါယ်ကြိုး အပါယ်လွန် ပြတ်ပေပြီ။ ယခုဘဝမှစ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာ ဘဝတိုင်အောင် မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်ကြီး စိတ်နှလုံးမှာ အမြဲတည်ပေပြီ။ အပါယ်ဘေးကြီးငြိမ်းပေပြီ။ ဒုစူရိုက် ဒုရာဇိဝဘေးကြီး ငြိမ်းပေပြီ။ နောက်နောက်ဘဝတို့၌ လူပင်ဖြစ်သော်လည်း ကိုယ်ကျင့်တရား ယုတ်ညံ့သော လူမျိုးမှာ မဖြစ်ရပြီ။ စည်းစိမ်ချမ်းသာ ယုတ်ညံ့သောလူမျိုးမှာ မဖြစ်ရပြီ။ ကပ်သုံးပါး အရပ်ပြစ်ရှစ်ပါး ရန်သူမျိုးငါးပါး တို့နှင့် တရံတဆစ်မျှ တွေ့ကြုံမှုမရှိပြီ။ ၆၂-ပါးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအမျိုး၊ ၃-ပါးသော နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအမျိုးအစရှိသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဟူသမျှတို့နှင့် တရံတဆစ်မျှ မကြုံကြုံရပြီ။ ထို့ကြောင့် ရှေးဦးစွာဒိဋ္ဌာနုသယ၏ ကျွတ်လွတ်ရန်အမှုကို လွန်မင်းစွာအားထုတ်ရာ၏။

(၈၂)

အနတ္တဒီပနီ

သုခဝေဒနာ သောမနဿ ဝေဒနာတို့ကို ဘယဉာဏ်နှင့် ကြီးစွာသော ဘေးကြီး ထင်မြင်အောင်ရှုရ၏။ ရှေး၌ အဿာဒ အာဒိနဝခဏ်း၌ ဥပမာ ကြီးတွေနှင့်တကွ ဘယဉာဏ်အစီအရင် အာဒိနဝဉာဏ် အစီအရင်များကို ပြဆို ခဲ့ပြီ။ ဝေဒနာတို့၌ ဘယအခြင်းအရာ အာဒိနဝ အခြင်းအရာဟု ဆိုအပ်သော ဒုက္ခအခြင်းအရာကို ကောင်းစွာထင်မြင်မှုသည်လည်း အနတ္တ ထင်မြင်မှုအား ကျေးဇူးပြုနိုင်၏။ သုခဝေဒနာ သောမနဿဝေဒနာတို့သည် ငါ၏ အတ္တအမှန် ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့။ ငါ၏ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သော ဘယကိစ္စ အာဒိနဝကိစ္စကို မပြုကြကုန်ရာ၊ ရှေး၌ အဿာဒ အာဒိနဝခဏ်းမှာ ပြဆိုခဲ့သည့် အတိုင်း ထိုသုခသောမနဿတို့သည် ငါ၏ဘေး ငါ၏အာဒိနဝ စင်စစ် ဖြစ်ကြကုန်၏။ သို့ကြောင့် ထိုဝေဒနာတို့သည် ငါ၏အတ္တ မဟုတ်ကုန်၊ အနတ္တသာ ဖြစ်ကြ ကုန်၏။ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် ထင်မြင်ရ၏။

ဉာဏ် ၃-ပါး ပိုင်နိုင်လျှင် ဉာဏ် ၇-ပါး မခဲယဉ်း။ ။ ထိုဝေဒနာ တို့ကို ကြောက်မက်ဘွယ်

သော သံသရာဘေးကြီးအနေ ထင်မြင်နိုင်သောအခါ ထိုဝေဒနာတို့၌ သာယာ ခြင်းပြယ်ပျောက်၏။

အာဒိနဝဟူသော အပြစ်ကြီးအနေ ထင်မြင်နိုင်သောအခါ ထိုဝေဒနာ တို့၌ တပ်မက်ခင်မင်ခြင်း ပြယ်ပျောက်၏။

ထိုဝေဒနာတို့ကို ငြီးငွေ့ခြင်း နိဗ္ဗိဒါဉာဏ် ဖြစ်လာသောအခါ ထိုဝေဒနာ တို့၌ မေ့လျော့ခြင်း ပြယ်ပျောက်၏။

ထိုဝေဒနာတို့၌ တွယ်တာခြင်းမှ ကျွတ်လွတ်လိုသော မုစ္စိတုကမ္ပတာဉာဏ် ဖြစ်လာသောအခါ မိမိကိုယ်ခန္ဓာ၌ ထိုဝေဒနာတို့ဖြစ်ပေါ်၍နေမှုကို ကောင်း သည်ဟု စွဲလမ်းခြင်း ကင်းပြတ်၏။

ပဋိသင်္ခါဉာဏ်ဆိုသည်ကား ထိုဝေဒနာတို့၌ စိတ်အတွယ်အတာ ပြတ်ပြီး ကျွတ်လွတ်ပြီး ဖြစ်ထည့်ရအောင် လေးဆယ်သောဘာဝနာတို့ဖြင့် ထိုဝေဒနာ တို့ကို တွင်တွင်ကြီး သုံးသပ်သောဉာဏ်ကို ပဋိသင်္ခါဉာဏ်ဆိုသည်။

သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ဆိုသည်ကား ပဋိသင်္ခါဉာဏ်နှင့် တွင်တွင်ကြီး သုံးသပ် သဖြင့် ထိုဝေဒနာတို့၌ စိတ်တွယ်တာခြင်း ပြတ်ကင်းပြီးသောအခါ၌ လွန်စွာ ကြောင့်ကြစိုက်ဘွယ် မရှိပြီ။ ကျွတ်လွတ်တော့မည် ဧကန်ဟု စိတ်ချနိုင်သည် ဖြစ်၍ လျစ်လျူမျှသာ သုံးသပ်သောဉာဏ်ကို သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ဆိုသည်။

မဂ္ဂဝီထိ၌ ပါဝင်သော ပရိက္ခံ၊ ဥပစာ၊ အနုလုံဉာဏ်တို့ကို အနုလောမဉာဏ် ဆိုသည်။

ပဟာနပရိညာ အစီအရင်

ဘယဉာဏ်၊ အာဒိနဝဉာဏ်၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်၊ မုစ္စိတုကမ္ပတာဉာဏ်၊ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်၊ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်၊ အနုလောမဉာဏ် ဤခုနစ်ပါးသော ဉာဏ်တို့ဖြစ်ပုံ အစီအရင်များမှာ လွန်စွာခဲခက်သော အချက်မရှိပြီ။ သမ္မသနဉာဏ်၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်၊ ဘင်္ဂဉာဏ် ဤဉာဏ်သုံးပါးတို့၏အစီအရင်သည်သာ လွန်စွာ ခဲခက်သည်။ ဤဉာဏ်သုံးပါး လှလှနေရာကျ၍ အနိစ္စပရိညာ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ထင်မြင်နိုင်အောင် ပြုမှုသည်သာ လိုရင်းအချုပ်ဖြစ်သည်။ အနိစ္စပရိညာ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ထင်မြင်လျှင် အနတ္တပရိညာလည်း ပိုင်နိုင်တော့မည်။ အနိစ္စ အနတ္တ နှစ်ပါး ပိုင်နိုင်လျှင် ဘယဉာဏ်၊ အာဒိနဝဉာဏ် အစရှိသော နောက်နောက်ဉာဏ်တို့သည် ဆင်ခြင်တိုင်း ဆင်ခြင်တိုင်း အစဉ်အတိုင်း ထင်၍လာကုန်လတ္တံ့။

[ထိုဘယဉာဏ်၊ အာဒိနဝဉာဏ် အစရှိသော နောက်နောက်ဉာဏ်တို့၏ အစီအရင်တို့သည် သင်္ဂြိုဟ် ၉-ပိုင်းလုံးကို အကုန်သိမ်းကျုံး၍ သံပေါက်လက်ာဖြင့် ငါတို့စိရင်အပ်သော ထပ်မံပြင်ဆင်၍ ကဝိမျက်မှန်တိုက်တွင် ရိုက်အပ်သော ပရမတ္ထသံခိပ် စာအုပ်ငယ်၌၎င်း၊ ထိုထိုဝိပဿနာစာအုပ်များ၌၎င်း ပါရှိကြလေကုန်ပြီ။ ထို့ကြောင့် ဤစာအုပ်မှာ ထိုဉာဏ်တို့၏ အစီအရင်ကို ကျယ်စွာ မဆိုလိုက်ပြီ။]

သာသနာ ၃-ပါး အမြဲတည်သူ။ ။ သောတာပတ္တိမဂ်သို့ ဆိုက်သော အခါ၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ တို့သည် အမြစ်အရင်းနှင့်တကွ စိတ်သန္တာန်မှာ ချုပ်ငြိမ်းလေကုန်၏။ ထိုအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှေး၌ပြုခဲ့ပြီးသော အနတ္တထင်မြင်မှု၏ အာနိသံသကြီးတို့ကို အကုန်ရလေ၏။ ထိုသူ စိတ်နှလုံးမှာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာ ဘဝတိုင်အောင် ဖြစ်လေရာရာ သံသရာဘဝတို့၌ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကြီးသုံးပါး အမြဲတည်လေ၏။

သာသနာတော်ကြီး ၃-ပါးဆိုသည်ကား-

- (၁) အဓိသီလသိက္ခာသာသနာတော်ကြီးတပါး၊
- (၂) အဓိစိတ္တသိက္ခာ သာသနာတော်ကြီးတပါး၊
- (၃) အဓိပညာသိက္ခာ သာသနာတော်ကြီးတပါး၊

ဤသုံးပါးကိုသာသနာတော်မြတ်ကြီးသုံးပါး ဆိုသည်။ ပရိယတ္တိ၊ ပဋိပတ္တိ၊ ပဋိဝေဓ ဟူသော သာသနာတော်မြတ်ကြီး သုံးပါးလည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဖြစ်လေရာရာ ဘဝတိုင်း အမြဲတည်လေ၏။ ဗောဓိပက္ခိယတရား ၃၇-ပါးလည်း

(၈၄)

အနတ္တဒီပနီ

အမြဲတည်လေ၏။ သုံးဆဲ့ရှစ်ဖြာ မင်္ဂလာတရားလည်း ဖြစ်လေရာရာ ဘဝတိုင်း မှာ အမြဲတည်လေ၏။ သူတော်ကောင်းဥစ္စာ ၇-ပါးလည်း ဖြစ်လေရာရာ အစဉ်ပါလေ၏။ ဘုရား တရား သံဃာ ရတနာသုံးပါးလည်း ဖြစ်လေရာရာ အမြဲပါလေ၏။ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီးလည်း ဖြစ်လေရာရာ အမြဲပါလေ၏။ အနတ္တ လက္ခဏာကို ကောင်းစွာ ထင်မြင်ခြင်းသည် ဤမျှလောက်အကျိုးအာနိသံသ ကြီးကျယ်လှ၏။

ဦးခေါင်း ၂-မျိုး။ ။ အနတ္တ လက္ခဏာကို ပိုင်နိုင်စွာ ထင်မြင်ခြင်းမှ ကင်းရှင်းကြကုန်သော ဗဒလပုထုဇ္ဇန်သတ္တဝါတို့၏ ဦးခေါင်းကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိတည်း။ ထိုသို့တို့သည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ဦးခေါင်း ပြု၍ နေကြကုန်၏။ အနတ္တလက္ခဏာကို ပိုင်နိုင်စွာထင်မြင်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ၏ ဦးခေါင်းကား ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိတည်း။ ထိုသို့တို့သည် ဝိပဿနာ သမ္မာ ဒိဋ္ဌိကို ဦးခေါင်းပြု၍နေကြကုန်၏။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိတည်ရာအပါယ်ရွာ။ ။ အလွန်လေးလှစွာသောကျောက်တုံး ကြီးတို့၏တည်ရာကိန်းဝပ်ရာဌာနကား မြေကြီးတည်း။ မဟာသမုဒ္ဒရာအောက်မြေပြင်၌ တည်ရှိသော ထိုကျောက်တုံး ကြီးတို့ကို တစုံတခုသော ပယောဂဖြင့် အထက်ရေအပြင်သို့ပေါ်အောင် ချိ မြှောက်သော်လည်း ပယောဂအရှိန်ရှိခိုက်၌သာ ပေါ်လေကုန်ရာ၏။ ပယောဂ အရှိန်ကုန်လျှင် အောက်မြေသို့သာ အမြဲကျလေကုန်၏။ အောက်မြေ၌ သာ အမြဲတည်လေရာ၏။ ထိုအတူ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏အမြဲတည်ရာကား အပါယ် လေးဘုံတည်း။ ကုသိုလ်ကံချိမြှောက်၍ လူ့ဘုံ နတ်ဘုံ ဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ရောက်ခိုက် ကြုံသော်လည်း ထိုကံအရှိန်ရှိခိုက်၌သာ နေကြကုန်၏။ ထိုကံကုန်လျှင် အပါယ် သို့ရောက်လာကြကုန်၏။ အပါယ်သို့တပတ် ရောက်လာပြန်လျှင် ဘဝတရ နှင့်လည်း အပါယ်မှ မထနိုင်ကြကုန်။ ဘဝတထောင်နှင့်လည်း အပါယ်မှ မထနိုင်ကြကုန်။ ဘဝတသောင်းနှင့်လည်း အပါယ်မှ မထနိုင်ကြကုန်။ ဘဝ တသိန်းနှင့်လည်းအပါယ်မှ မထနိုင်ကြကုန်။ ဘဝတကုဋေနှင့်လည်း အပါယ်မှ မထနိုင်ကြကုန်။ ထိုသို့မထနိုင်ကြောင်းကို ဗာလပဏ္ဍိတ သုတ္တန် ဒေသနာ၌ လိပ်ကာဏ်းထမ်းပိုး ဥပမာဖြင့် ဟောတော်မူလျက် ရှိလေပြီ။ ဤလိပ်ကာဏ်း ထမ်းပိုးဥပမာ ဒေသနာတော်ကို ထောက်သဖြင့် ယခုအခါ အပါယ်သို့ ကျ ရောက်ကြကုန်သော သူတို့သည် တသိန်းတသန်းတွင် တယောက်မျှမေတ္တေယျ ဘုရားသာသနာကိုမှီအောင် အပါယ်မှ ထနိုင်သူမရှိဟုသိအပ်၏။

ပဟာနပရိညာ အစီအရင်

(၈၅)

ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒသမယဖြစ်ခဲပုံ။ ။ “ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ ဒုလ္လဘော လောကသတ္ထိ” ဟူသည်နှင့်အညီ လောက၌ ဘုရားပွင့်ရာ သာသနာခေတ်သမယမည်သည် အလွန်ဖြစ်ပေါ်နိုင်ခဲလှ၏။ ကမ္ဘာတရာ ကမ္ဘာတထောင် ကမ္ဘာတသောင်း ကမ္ဘာတသိန်းတွင် တလှည့်တကြိမ်မျှ ပေါ်ခဲလှ၏။ သုညကမ္ဘာတွေသာ များ၏။ ရံခါရံခါ ကမ္ဘာအသင်္ချေပတ်လုံး သုညကမ္ဘာချည်းဖြစ်၏။ ဘုရားပွင့်တော်မူသော ကမ္ဘာမှလည်း-

- (၁) သံဝဇ္ဇကပ်၊
- (၂) သံဝဇ္ဇဌာယိကပ်၊
- (၃) ဝိဝဇ္ဇကပ်၊
- (၄) ဝိဝဇ္ဇဌာယိကပ်၊

ဟူ၍ လေးပါးရှိသည်တို့တွင် ဝိဝဇ္ဇဌာယိကပ်၌သာ ဘုရားပွင့်နိုင်၏။ ကြွင်းသောသုံးကပ်တို့၌ မပွင့်နိုင်။ ဝိဝဇ္ဇဌာယိကပ်မှလည်း အန္တရကပ် ခြောက်ဆဲ့ လေးဇာပ် ရှိသည်တွင်-

- (၁) တဆူဖြစ်အံ့၊ တကပ်၌သာပွင့်၏။
- (၂) နှစ်ဆူဖြစ်အံ့၊ နှစ်ကပ်၌သာပွင့်၏။
- (၃) သုံးဆူဖြစ်အံ့၊ သုံးကပ်၌သာပွင့်၏။
- (၄) လေးဆူဖြစ်အံ့၊ လေးကပ်၌သာပွင့်၏။
- (၅) ငါးဆူဖြစ်အံ့၊ ငါးကပ်၌သာပွင့်၏။

ကြွင်းသောအန္တရကပ်တို့သည် သုညကပ်တို့သာဖြစ်ကုန်၏။ ပွင့်သောအန္တရကပ်တို့မှလည်း အနှစ်တသိန်းတမ်းမှအောက် တရာတမ်းမှအထက်၌သာ ပွင့်၏။ ပွင့်သောအခါ၌လည်း တသိန်းတမ်းမှပွင့်လျှင် သာသနာတော်သည် အနှစ် နှစ်သိန်း သုံးသိန်းမျှတည်၏။ အန္တရကပ် တကပ်မည်သည် နှစ်အသင်္ချေပေါင်း အနန္တ များလှသည်ဖြစ်၍ ထိုသာသနာတည်သော အနှစ် နှစ်သိန်း သုံးသိန်းသည် လောက၌ မျက်တောင်တခတ် လျှပ်တပြက်မျှ ကဲ့သို့သာရှိ၏။ ဤသို့လျှင် ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒသမယ၏ လောက၌ ဖြစ်ပေါ်ခဲပုံကို သိအပ်၏။

ဘုရားပေါင်းများစွာလွဲနိုင်ပုံ။ ။ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပေါ်ခဲလှသော်လည်း သံသရာ ရှည်လှသည့်အတွက်ကြောင့်ရှေးရှေး၌ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီးသော ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒသမယပေါင်း ဂင်္ဂါသဲမှုန့်မက များခဲ့လှလေပြီ။ ထိုသို့များခဲ့ပါသော်လည်း သူသူငါငါ သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် ဘုရားပေါင်း

(၈၆)

အနတ္တဝိပနီ

အဆူတရာတွင် တဆူကိုမျှ မတွေ့နိုင်ကြကုန်၊ အဆူတထောင်တွင် တဆူကိုမျှ မတွေ့နိုင်ကြကုန်၊ အဆူတသောင်းတွင် အဆူတသိန်းတွင် တဆူကိုမျှ မတွေ့နိုင်ကြကုန်၊ ယခုအခါ ဤကမ္ဘာ၌ မေတ္တေယျ ဘုရားတဆူသာ ကျန်ရှိတော့သည်။ နောက်ကိုလည်း သုည ကမ္ဘာတော့ များစွာလာပြီးမှ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒကမ္ဘာလာတော့မည်။

ယခုတွေ့ကြုံ၍ နေဆဲဖြစ်သော အရှင်ဂေါတမသာသနာကို လွန်၍ သွားသောသူတို့သည် မေတ္တေယျ ဘုရားတဆူကို မဆိုထားလင့်ဦး၊ နောက်ကို ဘုရားပေါင်း တရာကိုပင် လွဲနိုင်ကြကုန်သေး၏။ ဘုရားပေါင်း တထောင် တသောင်း တသိန်း တသန်းကိုပင် လွဲနိုင်ကြသေး၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ တွေ့ကြုံရန်လမ်းကား တလမ်းသာရှိ၏။ လွဲကြရန်လမ်းကား အသင်္ချေပေါင်း အနန္တရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ နောက်မေတ္တေယျဘုရားကို ထင်စားကြ အားကိုးကြသော အမှုသည် လူ့ပြည်ကအပ်တချက် ဘဝင်က အပ်တစင်း အပ်သွားချင်း တိုက်မှုထက်ပင် ခဲယဉ်းလှချေ၏။ သတိမူကြပါလေကုန်။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိပယ်သုနိဗ္ဗာန်ရှေ့ရှု။ ။ အနတ္တဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ တည်ရာကား နိဗ္ဗာန်ပေတည်း။ ခိုင်လုံလှစွာ သော သံဖြင့်ပြီးသော ဖော့လုံးဘူးကြီးတွေကို တစုံတခုသော ပယောဂဖြင့် မဟာသမုဒ္ဒရာရေထဲသို့ နှစ်သော်လည်း ပယောဂမှု ထက်ကြပ်ရှိခိုက် ၌သာ ရေထဲမှာနေလေကုန်ရာ၏။ ပယောဂမှု ကင်းလွတ်လျှင် အထက်ရေအပြင် ကောင်းကင်သို့သာ ပေါ်လာလေကုန်ရာ၏။ ထိုအတူ ထိုအနတ္တ ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ကောင်းစွာတည်ပြီးသော သူတို့သည် လူ့ဘုံ၌နေကြ ကုန်သော် ငြားလည်း အထက်အထက်ဘုံတို့သို့ ဆန်ဘက်ရန် ထိုနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ပေါက် ရန် တချီတည်းချီ၍ နေကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိနေကြကုန်သော သူတို့သည် လူ့ဘုံ နတ်ဘုံ ဗြဟ္မာ့ဘုံမှာ နေကြကုန်သော်လည်း အပါယ်သို့ ဦးခေါင်းငိုက်ဆိုက်နှင့်ချည်း နေကြကုန်၏။ ဦးခေါင်းစောက်ထိုး ခြေမိုးမြော် နေကြကုန်၏။ အနတ္တဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အမြဲတည်ပြီးသော သူတို့သည် အိပ်ခြင်း လျောင်းခြင်းဖြင့် ဦးခေါင်းချ၍ နေကြကုန်ငြားသော်လည်း အထက်အထက် ဖြစ်သော မြင့်မြတ်ရာ ဘုံဘဝသို့သာ ဦးခေါင်းအမြဲချီလျက် နေကြကုန်၏။ နိဗ္ဗာန်ကို ဦးခေါင်းအမြဲဆိုက်လျက် နေကြကုန်၏။ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ ရှိနေကြကုန်သော လူနတ်ဗြဟ္မာတို့သည် သေလျှင်အောက်သို့ ရောက်မိ ရောက်ရာ ပရမ်းပတာ ကျကြလေကုန်၏။ ဘယ်ဘုံသို့ငါသွားမည် ဘယ်အမျိုး မှာ ငါဖြစ်မည်ဟု သွားနိုင်ဖြစ်နိုင်သော အခွင့်မရှိ၊ ထို့ကြောင့် ထိုသူတို့သည်

ဝေဒနာကိုသာ ကမ္မဋ္ဌာန်းပြု၍ ပြခြင်းအကြောင်း (၈၇)

သေရမည်ကို အလွန်ကြီးကြောက်ကြရကုန်၏။ အလွန်ကြီးကြောက်လျက်နှင့်ပင် သေကြလျှင် ထန်းပင်တို့မှ ထန်းသီးကြေလေသကဲ့သို့ ပရမ်းပတာ ကျကြလေကုန်၏။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိကင်းရှင်းပြီး အနတ္တလက္ခဏာ ထင်မြင်ပြီးသော လူနတ်ဗြဟ္မာတို့သည်ကား မိမိတို့ဖြစ်ရာ ဘုံဘဝတို့မှာ သေကြလျှင် ထိုထက်မြင့်မြတ်ရာ ဘုံဘဝသို့သာ ရောက်ကြရကုန်၏။ မိမိဖြစ်ရာဘုံဘဝမှာ ထပ်၍ဖြစ်လိုလျှင်လည်း ဖြစ်ကြရကုန်၏။ ထိုထက်မြင့်မြတ်ရာ ဘုံဘဝသို့သွားလိုလျှင်လည်း သွားနိုင်ကြကုန်၏။ အလိုရှိရာသွားနိုင်ကြကုန်၏။ အမှတ်တမဲ့ပင် သေသော်လည်း မြင့်မြတ်ရာ ဘုံဘဝသို့သာ ရောက်လေတော့သည်။ ပရမ်းပတာကျမဟူ၍ မရှိကြကုန်ပြီ။ ထို့ကြောင့် ထိုသူတို့သည် သေမည်ကို ကြောက်လန့်ဘွယ် မရှိကြကုန်ပြီ။

ဝေဒနာတို့၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပဟာနပရိညာအစီအရင်ပြီး၏။
ဤတွင်ရှေ့ကား ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်းအစီအရင်ပြီး၏။

ဝေဒနာကိုသာကမ္မဋ္ဌာန်းပြု၍ ပြခြင်းအကြောင်း

ရုပ်တရား နာမ်တရား တို့သည် အများရှိကြပါကုန်လျက် ဝေဒနာတရား တခုတည်းကို ကမ္မဋ္ဌာန်း အစီအရင် ပြု၍ ပြခြင်းအကြောင်းမူကား စိတ်၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ စေတနာ ဤငါးပါးသော တရားတို့သည် တခုတည်းနှင့် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်သို့ ပေါက်ရောက်နိုင်သော တရားပေတည်း။

စိတ်ဓာတ်တလုံးကို ကမ္မဋ္ဌာန်းပြု၍ ပရိညာသုံးပါး ထမြောက်အောင် အားထုတ်နိုင်ပါလျှင် အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်အောင် ပေါက်ရောက်နိုင်၏။ ဖဿ ဓာတ် တလုံးနှင့်လည်း ပေါက်ရောက်နိုင်၏။ ဝေဒနာဓာတ် တလုံးနှင့်လည်း ပေါက်ရောက် နိုင်၏။ သညာ ဓာတ်တလုံးနှင့်လည်း ပေါက်ရောက် နိုင်၏။ စေတနာဓာတ်တလုံးနှင့်လည်း ပေါက်ရောက်နိုင်၏။ ထိုဓာတ်ငါးပါးတို့တွင် ဝေဒနာဓာတ်သည် သုဒဒုက္ခမျိုးဖြစ်၍ လူလူရှင်ရှင်တို့အား အလွန်ထင်ရှား၏။ ဉာတပရိညာ၊ တီရဏပရိညာဉာဏ်တို့နှင့် ကိုယ်သန္တာန်မှာ မိမိရရဘမ်းယူခြင်း ငှာ အလွန်လွယ်လှ၏။ ထို့ကြောင့်ဤစာအုပ်မှာ ဝေဒနာဓာတ် တလုံးကိုသာ ကမ္မဋ္ဌာန်းအစီအရင်ပြု၍ ပြအပ်၏။ ထိုသို့ ပြရာ၌လည်း သောတာပတ္တိမဂ်သို့ ဆိုက်ရုံ အနိစ္စပရိညာ အနတ္တပရိညာနှစ်ပါး ထမြောက်ရုံမျှကိုသာပြလိုက်သည်။ ဒုက္ခပရိညာမူကား အရဟတ္တမဂ်သို့ရောက်မှအဆုံးတိုင်ထမြောက်နိုင်လေသည်။

(၈၈)

အနုတ္တဒီပနီ

[ဝေဒနာမူကြွင်းသော စိတ်၊ ဖဿ၊ သညာ၊ စေတနာ ဤလေးပါး သောတရားတို့၏ ကမ္မဋ္ဌာန်းအစီအရင်ကိုမူကား ကျိုက်ထိုမြို့သို့ ငါတို့ ရေးသား စီရင်၍ ပေးလိုက်သော အာဟာရဒီပနီ အမည်ရှိသော စာအုပ်မှာ ပါရှိလေ၏။ အလိုရှိမှု ထိုစာအုပ်မှာယူလေ။]

ခေတ် ၅-ပါးဖြင့်ပေါက်နိုင်ပုံသာဓက။ ။ ထို ငါးပါးသော တရားတွင် တခုသော တရားနှင့် ပေါက် ရောက် နိုင်ကြောင်းကို ဤဆိုလတ္တံ့သော အာဂုမ်ပါဠိဖြင့် သိအပ်ယုံကြည် အပ်၏။

ဝိညာဏေဘိက္ခဝေ အာဟာရေ ပရိညာတေ နာမရူပံ ပရိညာတံ ဟောတိ။ နာမရူပေ ပရိညာတေ အရိယသာဝကဿ နတ္ထိ ကိဉ္စိ ဥတ္တရိ ကရဏီယန္တိ ဝဒါမိ။
(နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်)

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဝိညာဏေ အာဟာရေ၊ ဝိညာဏာဟာရကို။ ပရိညာတေ၊ ပိုင်ပိုင် သိသည်ရှိသော်။ ဝါ၊ ပရိညာ သုံးပါးဖြင့် အဆုံးတိုင် ပိုင်နိုင်သည် ရှိသော်။ နာမရူပံ၊ နာမ်ဟူသမျှ ရုပ်ဟူသမျှသည်။ ပရိညာတံ၊ အလိုလိုပိုင်နိုင်မှုကိစ္စ ပြီးစီးလေတော့သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ နာမရူပေ၊ နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးသည်။ ပရိညာတေ၊ အလိုလိုပိုင်နိုင်မှု ပြီးစီးခဲ့သည်ရှိသော်။ အရိယသာဝကဿ၊ ငါ ဘုရားတပည့်သားအား။ ဥတ္တရိ၊ ထိုထက်အလွန်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုမျှ။ ကရဏီယံ၊ ပြုဘွယ်လုပ်ဘွယ်အားထုတ်ဘွယ်ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒါမိ၊ ငါဘုရားဟောတော်မူ၏။

ဝိညာဏာဟာရ ဆိုသည်ကား စိတ်ကို ဆိုသတည်း။ စိတ်တလုံး ပိုင်နိုင်လျှင် အပြီးတိုင်သောပါဠိတော်။

ဖဿေ ဘိက္ခဝေ အာဟာရေ ပရိညာတေ တိဿော ဝေဒနာ ပရိညာတာ ဟောန္တိ။ တီသု ဝေဒနာသု ပရိညာတာသု အရိယ သာဝကဿ နတ္ထိ ကိဉ္စိ ဥတ္တရိ ကရဏီယန္တိ ဝဒါမိ။
(၎င်းသုတ်ပါဠိတော်)

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဖဿေအာဟာရေ၊ ဖဿာဟာရကို။ ပရိညာတေ၊ ပိုင်ပိုင် သိသည်ရှိသော်။ ဝါ၊ ပရိညာ သုံးပါးဖြင့် အဆုံးတိုင် ပိုင်နိုင်သည် ရှိသော်။ တိဿောဝေဒနာ၊ သုံးပါးသော ဝေဒနာတို့သည်။ ပရိညာတာ၊

ဝေဒနာကိုသာကမ္မဋ္ဌာန်းပြု၍ ပြခြင်းအကြောင်း (၈၉)

အလိုလို ပိုင်နိုင်မှုကိစ္စ ပြီးစီးကုန် တော့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တီသု
ဝေဒနာသု၊ သုံးပါးသောဝေဒနာတို့သည်။ ပရိညာတာသု၊ အလိုလိုပိုင်နိုင်မှု
ပြီးစီးခဲ့ကုန်သည် ရှိသော်။ အရိယံသာဝကဿ၊ ငါဘုရား တပည့်သားအား။
ဥတ္တရိ၊ ထိုထက်အလွန်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုမျှ။ ကရဏီယံ၊ ပြုဘွယ် လုပ်ဘွယ်
အားထုတ်ဘွယ် ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒါမိ၊ ငါဘုရား
ဟောတော်မူ၏။

ဖဿဟာရဆိုသည်ကား ဖဿစေတသိက်ကို ဆိုသတည်း။ ။ဖဿတလုံး
ပိုင်နိုင်လျှင် အပြီးတိုင်သော ပါဠိတော်။

မနောသဉ္ဇေတနာယ ဘိက္ခဝေ အာဟာရေ ပရိညာတေ တိဿော
တဏှာ ပရိညာတာ ဟောန္တိ။ တီသု တဏှာသု ပရိညာတာသု အရိယံ
သာဝကဿ နတ္ထိ ကိဉ္စိ ဥတ္တရိ ကရဏီယန္တိ ဝဒါမိ။
(၎င်းပါဠိတော်)

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ မနောသဉ္ဇေတနာယ အာဟာရေ၊ မနောသဉ္ဇေတနာ
အာဟာရကို။ ပရိညာတေ၊ ပိုင်ပိုင်သိသည်ရှိသော်။ ဝါ၊ ပရိညာ သုံးပါးဖြင့်
အဆုံးတိုင် ပိုင်နိုင်သည်ရှိသော်။ တိဿောတဏှာ၊ ကာမတဏှာ၊ ရူပတဏှာ၊ အရူပ
တဏှာတည်းဟူသောသုံးပါးသော တဏှာတို့ကို။ ပရိညာတာ၊ အလိုလိုပိုင်နိုင်မှု
ကိစ္စပြီးစီးကုန်တော့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တီသု တဏှာသု၊ သုံးပါးသော
တဏှာတို့သည်။ ပရိညာတာသု၊ အလိုလို ပိုင်နိုင်မှုပြီးစီးခဲ့ကုန်သည် ရှိသော်။
အရိယံသာဝကဿ၊ ငါဘုရားတပည့်သားအား။ ဥတ္တရိ၊ ထိုထက်အလွန်။ ကိဉ္စိ၊
တစုံတခုမျှ။ ကရဏီယံ၊ ပြုဘွယ် လုပ်ဘွယ် အားထုတ်ဘွယ်ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊
မရှိပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒါမိ၊ ငါဘုရားဟောတော်မူ၏။

မနောသဉ္ဇေတနာဟာရ ဆိုသည်ကား စေတနာ စေတသိက်ကို ဆိုသ
တည်း။ ။စေတနာတလုံးပိုင်နိုင်လျှင် အပြီးတိုင်သော ပါဠိတော်။

သညံ ပရိညာ ဝိတရန္တိ ဩဃံ။ ။(သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်)

သညံ၊ သညာတလုံးကို။ ပရိညာ-ပရိညာယ၊ ပရိညာသုံးပါးဖြင့် အဆုံး
တိုင် ပိုင်နိုင်သည်ရှိသော်။ ဩဃံ၊ သံသရာ ရေအယဉ်ကို။ ဝိတရန္တိ၊ လွန်နိုင်
ကုန်၏။

သညာစေတသိက်တလုံး ပိုင်နိုင်လျှင် အပြီးတိုင်သော ပါဠိတော်။
သုခံ ဝါ ယဒိ ဝါ ဒုက္ခံ၊ အဒုက္ခ မသုခံ ပိစ။
အဇ္ဈတ္တဉ္စ ဗဟိဒ္ဓါစ၊ ယံကိဉ္စိ အတ္ထိ ဝေဒယိတံ။ ။

(၉၀)

အနတ္တဒီပနီ

တေံ ဒုက္ခန္တိ ဥတုာန၊ မောသဓမ္မံ ပလောကိနံ။
ဖုဿ ဖုဿ ဝယံ ပဿံ၊ ဧဝံ တတ္ထ ဝိဇာနာတိ။
ဝေဒနာနံ ခယာ ဘိက္ခု၊ နိစ္ဆာတော ပရိနိဗ္ဗုတော။ ။
(သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်)

သုခံဝါ၊ သုခဝေဒနာသည်၎င်း။ ယဒိ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဒုက္ခံဝါ၊ ဒုက္ခဝေဒနာသည်၎င်း။ အဒုက္ခမသုခံပိစ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာသည်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဇ္ဈတ္တဉ္စ၊ မိမိသန္တာန်၌၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါစ၊ အံ့ပဖြစ်သော နတ်လူ ပြဟွာသတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌၎င်း။ ယံကိဉ္စ၊ အလုံးစုံသော။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားမှုသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ မောသဓမ္မံ၊ မျက်လှည့်အလားကဲ့သို့ လှည့်စား လိမ်လည်ခြင်း သဘောရှိထသော။ ပလောကိနံ၊ ခံစားစံစားဆဲတွင် လျှပ်ရောင် အလားကဲ့သို့ ဖရိုဖရဲ ပျောက်ကွယ်ခြင်းသဘောရှိထသော။ တေံ၊ ဤဝေဒနာ သုံးပါးကို။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဒုက္ခသစ္စာဟူ၍။ ဥတုာန၊ အဟုတ်သိမြင်၍။ ဖုဿဖုဿ၊ ဣဋ္ဌာရုံအနိဋ္ဌာရုံ ခိုက်တိုက်ထိပါးရာ ကိုယ်အင်္ဂါ၌ ရေပွက်ငယ်တွေအလား တဘားဘား ပေါ်ပေါက်၍။ ဝယံ၊ ချုပ်ကွယ်ပျောက်ဆုံးမှုကို။ ပဿံ-ပဿန္တော၊ ပစ္စက္ခဒိဋ္ဌထင်မြင်အောင်ရှုသည်ရှိသော်။ တတ္ထ၊ ထိုဝေဒနာတို့၌။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အနိစ္စအစစ် ဒုက္ခအစစ် အနတ္တအစစ် ကေနဖြစ်၏ ဟူ၍။ ဝိဇာနာတိ၊ အထူးသိနိုင်လေ၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဝေဒနာနံ၊ ဝေဒနာတို့၏။ ခယာ၊ ကုန်ငြိမ်းခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ကုန်ခြင်း ခန်းခြင်းဟူသော ခယအမှုကို ထင်မြင် ခြင်းကြောင့်။ နိစ္ဆာတော၊ အာရုံခြောက်ပါးနှင့်တကွ ဝေဒနာဓမ္မတို့၌ တောင်တခြင်းဟူသော ဆာလောင်ငတ်မှုတ်ခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍။ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အငြိမ်းကြီးငြိမ်းလေ၏။

ဝေဒနာတလုံး ပိုင်နိုင်လျှင် အပြီးတိုင်သော ပါဠိတော်။ ။ ဤပါဠိတော်များကို ထောက်၍ ထိုငါးပါးသောတရားတို့တွင် တခုခုသောတရား၌ပရိညာသုံးပါး အပြီးတိုင်ထမြောက်အောင် အားထုတ်နိုင်ပါလျှင် တခုတည်းနှင့် အရဟတ္တဖိုလ်တိုင် ပေါက်ရောက် နိုင်ကြောင်းကို သိအပ် ယုံကြည်အပ်သတည်း။

ဤတွင်ရှေ့ကား ဝေဒနာနုပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းအစီရင်ပြီး၏။

ဤစာအုပ်ကိုမူကား များစွာသော အကျိုးအာနိသံသကြီးတွေနှင့် တကွ အနတ္တလက္ခဏာထင်မြင်မှုကို အတူးပြဆိုချက် ပါရှိသည်ဖြစ်၍ အနတ္တဒီပနီဟု အမည်တပ်သတည်း။

နိဂုံး

သလ္လာဝတီ နဒီ တီရေ၊ အလုံနဂရ ပါရိမေ၊
သောဏ္ဍပဗ္ဗတပဗ္ဗာရေ၊ သိလာဂုဟာယ စကံမေ။
ဝသတာ မဟာထေရေန၊ သံသာရ ဘယဒသိနာ။
တောဒိသာန မတ္တာယ၊ ဓာတာအနတ္တဒီပနီ။

အလုံနဂရပါရိမေ၊ အလုံမြို့မ၏ တဘက်ဖြစ်သော။ သလ္လာဝတီနဒီတီရေ၊
သလ္လာဝတီ မြစ်ကမ်းထိပ်၌။ သောဏ္ဍပဗ္ဗတပဗ္ဗာရေ၊ ရွှေတောင်ဦးအမည်ရှိ
သော တောင်၏ ကမ်းပါးယံ၌။ သိလာဂုဟာယ၊ ကျောက်လိုက်ဂူ၌။ စကံမေ၊
အလုံမြို့မနေ လူထောင် မောင်အောင်ဘ အမည်ရှိသော ဒါယကာသည်
ဆောက်လုပ်အပ်သော ဂူဝစင်္ကြံကျောင်း၌။ ဝသတာ၊ သီတင်းသုံးနေထသော။
သံသာရ ဘယ ဒသိနာ၊ သံသရာဘေးကို ရှုမြင်လေ့ရှိထသော။ မဟာထေရေန၊
မုံရွာမြို့ လယ်တီဆရာ မဟာထေရ်မြတ် ကြီးသည်။ တောဒိသာန၊ ဤကဲ့သို့
သံသရာဘေးကို ရှုမြင်လေ့ ရှိကြကုန်သော ရဟန်းရှင်လူ သဘောဖြူ တို့၏။
အတ္တာယ၊ အကျိုးငှာ၊ အနတ္တဒီပနီ၊ အနတ္တလက္ခဏာကို ကောင်းစွာထင်မြင်ရ
ခြင်း၏ အကျိုးအာနိသံသနှင့်တကွ အနတ္တပရိညာ အစီအရင်ကို ပြဆိုရာ
ဖြစ်သောကြောင့် အနတ္တဒီပနီအမည်ရှိသော ဤစာကျမ်းသစ်ကို။....

ကတာ၊ ၁၂၆၃-ခုပြာသိုဏဆုတ် ၇-ရက်နေ့တွင်
စီရင်ပြုအပ်အပြီးသတ်သတည်း။

အနတ္တ ဝိဘာဝနာ ပါဠိ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဒသောနောကဏ္ဍ

၁။ အနတ္တာ အသာရကဋ္ဌေနာတိ ဧတ္ထ န အတ္တာ အနတ္တာ၊ အသာရ
ကဋ္ဌေနာတိ အသာရဘာဝေန။ သာဓေတိစ ဝဿသတံပိ ဝဿ သဟသံပိ
ယာဝဇီဝံ အဇိယုမာနော အမိယုမာနော သဘာဝေါ ဝုစ္စတိ။ သတ္တ-
သန္တာနပရိယာပန္နံ ရူပံ သတ္တဿ သာဓေ န ဟောတိ။ ခဏေခဏေ
ဘိဇ္ဇနတော။ န ဟိ သတ္တော နာမ ခဏေခဏေ ဘိဇ္ဇတိ။ ရူပံ ပန ခဏေ
ခဏေ ဘိဇ္ဇတေဝါတိ။ ဣတိ ရူပံ ခဏေခဏေ ဘိဇ္ဇန မေတ္တာ သတ္တဿ
သာဓေ န ဟောတိ။ အသာရတ္တာစ ရူပံ သတ္တဿ အတ္တာ န ဟောတိ။
အနတ္တာဇေ ဟောတိတိ။

၂။ တတြာယံ ဒီပနာ။ ယထာ လောကေ ဒါရူပတ္တောတိ ဝုတ္တေ ဒါရူ
သဒ္ဓေန ပတ္တဿ သာရံ ဒဿေတိ၊ ဒါရူမယော ပတ္တော ဒါရူပတ္တောတိ ဒီပန
တော။ ပတ္တသဒ္ဓေန ဘာဇနဇာတိဝိသေသံ ဒဿေတိ၊ ဒါရူမယာနံ အည
ဝတ္ထုနံ နိဝတ္တနတော။ ။ နစေတ္ထ ဒါရူတော ပတ္တော အညောတိဝါ
အနညောတိဝါ ဝတ္တဗျော။ ယဒိ အညောတိ ဝဒေယျ။ ဒါရူမ္မာ ဝိသုကတွာ
ပတ္တော လဗ္ဘမာနော သိယာ။ နစ လဗ္ဘတိ။ ဒါရူဝိကတိ မတ္တတ္တာ။ အထ
အနညောတိ ဝဒေယျ။ ဒါရူတိ ဝုတ္တေ သဗ္ဗတ္ထ ပတ္တော ဝိညာယေယျ။ နစ
ဝိညာယတိ။ အပတ္တာနံ ဒါရူမယာနံ ဝတ္ထုနံ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ။ အယမေတ္ထ ပဒ

(၉၄)

အနတ္တဒိပနီ

သောဓနာ။ တွေ့ခဝတာ ဒါရုသာဓော ပတ္တော ဒါရုပတ္တောတိ ဝုစ္စတီတိ သိဒ္ဓေါ ဟောတိ။

မိစ္ဆာဒဿနကဏ္ဍ

၃။ ယောစ ဓမ္မော ယဿ ဓမ္မဿ သာဓော ဟောတိ။ သောဓဟဝ တဿ အတ္တာနာမ။ ဣတိ ဒါရု တဿ ပတ္တဿ သာရဋ္ဌေန အတ္တာနာမာတိ ကတ္တာ ဒါရုမယော ပတ္တော ဒါရုပတ္တောတိ လောကေ ဝုစ္စတိ။ သေနယော မတ္တိကာ ပတ္တ သိလာပတ္တ အယောပတ္တ လောဟပတ္တ ရဇတပတ္တ သုဝဏ္ဏပတ္တ မဏိပတ္တေသု။ ။ ဧဝမေဓံ အယံသတ္တော ရူပသာဓော ဋ္ဌေဒနာသာဓော သညာသာဓော သင်္ခါရသာဓော ဝိညာဏသာဓောတိ ကတ္တာ ရူပါဒယော ပဉ္စက္ခန္ဓဓမ္မာ သတ္တဿ အတ္တာနာမ ဟောန္တိ။ ယာဝစ တေဓမ္မာ ဇီဝန္တိ။ တာဝ သတ္တာ ဝဿသတံပိ ဝဿသဟဿံပိ ဇီဝန္တိ။ ယာဝစ သတ္တာ ဇီဝန္တိ။ တာဝ တေဓမ္မာ ဝဿသတံပိ ဝဿသဟဿံပိ ဇီဝန္တိတိ မိစ္ဆာဒဿနံ။

အတ္တဒိဋ္ဌိပဟာနကဏ္ဍ

၄။ တေသံ ဓမ္မာနံ ခဏေ ခဏေ ခယဝယဘေဒံ ပစ္စက္ခတော ပဿန္တဿ ပန တေသံ သတ္တဿ အသာရဘာဝေါ အနတ္တဘာဝေါ စ သုဋ္ဌု ဝိဒိတော ဟောတိ။ သတ္တ ပုဂ္ဂလ အတ္တဇီဝါနဉ္စ သဗ္ဗသော နတ္တိဘာဝေါ သုဋ္ဌု ဝိဒိတော ဟောတိ။ ဣဒံ သမ္မာဒဿနံ။

၅။ အင်္ဂပစ္စင်္ဂေသု ဓမ္မာနံ ခယဝယဘေဒံ အပဿန္တဿ သိသပရိယာပန္နံ ရူပံ သိသဿ သာဓောစေဝ ဟောတိ အတ္တာစာတိ မိစ္ဆာဒဿနံ။

သိသပရိယာပန္နဿ သကလရူပဿ ခဏေခဏေ ခယဝယဘေဒံ ပစ္စက္ခတော ပဿန္တော ပန တံ ရူပံ သိသဿ အတ္တာ န ဟောတီတိ တံ ပဿတိ။ သိသံပိ နတ္တိတိ ပဿတိ။ ဣဒံ သမ္မာ ဒဿနံ။ ဧဝံ သိသဿ အတ္တာပိ အနတ္တာပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၆။ သေနယော သေသေသု မဟာ အင်္ဂေသု ပစ္စင်္ဂေသုစ သသမ္ဘာရ စက္ခုဿ အတ္တာပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကထံ စက္ခုပရိယာပန္နဿ ရူပဿ အနိစ္စ ဝိကာရံ အပဿန္တော တံ ရူပံ စက္ခုဿ သာရဋ္ဌေန အတ္တာတိ သမနုပဿတိ။ အယံ အတ္တဒိဋ္ဌိ။

အနတ္တဝိဘာဝနာပါဌ်

(၉၅)

တဿ ရူပဿ တဗ္ဗိကာရံ ပစ္စက္ခတော ပဿန္တော တံ ရူပံ စက္ခုဿ အသာရဋ္ဌေန အနတ္တာတိ ပဿတိ၊ အယံ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ သေနယော သဗ္ဗေသု ပစ္စင်္ဂေသု။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိပဟာနကဏ္ဍ

(၇) ဒုတ္တိ'သက္ကာယကောဋ္ဌာသေသုစ ကေသကာယေ တာဝ ဧကေကဿ ကေသဿ အတ္တာစ အနတ္တာစ ဝေဒိတဗျာ။ ကထံ၊ ဧကေကကေသပရိယာပန္နဿ ရူပဿ အနိစ္စဝိကာရံ အပဿန္တော တံ ရူပံ တဿ တဿ ကေသဿ အတ္တာတိ သမနုပဿတိ၊ အယံ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ။

တဿ ရူပဿ တဗ္ဗိကာရံပဿန္တော တံ ရူပံ ကေသဿ အနတ္တာတိ သမနုပဿတိ၊ ကေသာပိနာမ နတ္ထိတိ သမနုပဿတိ၊ အယံ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။

၈။ နဝ နဝတိ လောမသဟသေသုစ ဧကေကဿ လောမဿ အတ္တာစ အနတ္တာစ ဝေဒိတဗျာ။ ကထံ၊ ဧကေက လောမပရိယာပန္နဿ ရူပဿ ခယဝယ ဘေဒသင်္ခါတံ အနိစ္စဝိကာရံ အပဿန္တော တံ တံ ရူပံ တဿတဿ လောမဿ သာရဋ္ဌေန အတ္တာတိ သမနုပဿတိ၊ အယံ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ။

တဿ တဿ ရူပဿ တဗ္ဗိကာရံ ပဿန္တော တံ တံ ရူပံ တဿ တဿ လောမဿ အသာရဋ္ဌေန အနတ္တာတိ သမနုပဿတိ။ ယဒိ ဟိ တံ တံ ရူပံ တဿ တဿ လောမဿ အတ္တာ ဘဝေယျ။ ယာဝ တံ တံ လောမံ အဘိဇ္ဇမာနံ တိဋ္ဌတိ တံ တံ ရူပံပိ တာဝ အဘိဇ္ဇမာနံ တိဋ္ဌေယျာတိ၊ အယံ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ သေနယော သကလကစ္စယေ သေသကောဋ္ဌာသေသု။

ကာရကဒိဋ္ဌိ ပဟာနကဏ္ဍ

၉။ သတ္တော ဂစ္ဆတိ အဟံ ဂစ္ဆာမိတိ အာဒိသု ဂမနရိယာပန္နဿ ရူပဿ နာမဿစ အနိစ္စဝိကာရံ အပဿန္တော တံ နာမရူပံ ဂန္တုနော သာရဋ္ဌေန အတ္တာတိ သမနုပဿတိ၊ အယံ ကာရကဒိဋ္ဌိ။

တဿ နာမရူပဿ အတ္တနော အတ္တနော ခဏေ ခဏေ ခယံ ဝယံ ဘေဒံ မရဏံ ပစ္စက္ခတော ပဿန္တော တံ နာမရူပံ တဿ ဂန္တုနောဝါ တဿာဂမနကြိယာယံဝါ အတ္တာ န ဟောတိ။ ယဒိ ဘဝေယျ။ အထ ယာဝ သာ ဂမနကြိယာ ပညာယတိ။ တာဝ တံ နာမရူပံ အဘိဇ္ဇမာနံ ပညာယေယျာတိ။ နာမရူပတော ဝိသုံ ဂန္တာဝါ ဂမနကြိယာဝါ နတ္ထိတိ န စ နာမရူပံ

(၉၆)

အနတ္တဒီပနီ

ဂန္ထာဝါ ဂမနကြိယာဝါ ဟောတီတိ၊ အယံ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ သေနယော သတ္တော ကရောတိ အဟံ ကရောမိ သတ္တော ကထေတိ အဟံ ကထေမိ သတ္တော စိန္တေတိ အဟံ စိန္တေမိတိ အာဒိသု သဗ္ဗကြိယာဝတ္တာသု။

အတ္တာနတ္တ ဝိဘာဂကဏ္ဍ

၁၀။ သတ္တော ဣဒံ နာမ သုခဒုက္ခံ ဝေဒေတိ၊ အဟံ ဣဒံ နာမ သုခဒုက္ခံ ဝေဒေမိတိ အာဒိသု တံတံ အဝတ္တာ ပရိယာပန္နနာမရူပံ တဿတဿ ဝေဒကဿ အတ္တာတိ ဝါ အနတ္တာတိ ဝါ ဝိဘဇိတွာ ဝိတ္တာရေတဗျာ။ ကာရက ဝေဒကဿ စ နတ္တိဘာဝေါ ဝေဒိတဗျော။ ။ သတ္တသန္တာနေ အတ္တာ နတ္တဝိဘာဝေါ နိဋ္ဌိတော။

၁၁။ ဗဟိဒ္ဓါသန္တာနေ အတ္တာ နတ္တဝိဘာဝေါ ဝေဒိတဗျော။ ကထံ၊ မဟာပထဝိယာ ဝါ တဿ တဿ ဘူမိဘာဂဿ ဝါ အတ္တာ စ အနတ္တာ စ ဝေဒိတဗျာ။ တံ တံ ပထဝီပရိယာပန္နဿ ရူပဿ အနိစ္စဝိကာရံ အပဿန္တော တံ တံ ရူပံ တဿာ တဿာ ပထဝိယာ အတ္တာ သာရဋ္ဌေနာတိ သမနုပဿတိ၊ အယံ သက္ကဓယဒိဋ္ဌိ။

တဿ တဿ ရူပဿ တဗ္ဗိကာရံ ပဿန္တော တံ တံ ရူပံ တဿာ တဿာ ပထဝိယာ အနတ္တာ အသာရကံဋ္ဌေနာတိ သမနုပဿတိ။ အယံ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ သေနယော ပဗ္ဗတနဒိသမုဒ္ဓါဒိသု။

၁၂။ တံ တံ ရုက္ခပရိယာပန္နံ ရူပံ တဿ တဿ ရုက္ခဿ အတ္တာတိ ဝါ အနတ္တာတိ ဝါ တသ္မိံ တသ္မိံ ရုက္ခေ တံ တံ မဟာသာခါပရိယာပန္နံ ရူပံ တဿာ တဿာ မဟာသာခါယ အတ္တာတိ ဝါ အနတ္တာတိ ဝါ။ မဟာသာခါသု စ တံ တံ ခုဒ္ဒကသာခါပရိယာပန္နံ ရူပံ တဿာ တဿာ ခုဒ္ဒကသာခါယ အတ္တာတိ ဝါ အနတ္တာတိ ဝါ။ ခုဒ္ဒကသာခါသု စ တံ တံ ဒဏ္ဍကပရိယာပန္နံ ရူပံ တဿ တဿ ပတ္တဒဏ္ဍဿ ဝါ ပုပ္ဖဒဏ္ဍဿ ဝါ ဖလဒဏ္ဍဿ ဝါ အတ္တာတိ ဝါ အနတ္တာတိ ဝါ ဝိဘဇိတွာ ဝတ္တဗျာ။

၁၃။ ဝိမာန ဝိဟာရ ဂေဟ ရထ သကဋ္ဌ မဉ္ဇူ ပိဋ ဘဋ္ဌ ဝတ္ထာလင်္ကာရ ဓန ဓည ဟိရည သုဝဏ္ဏ မဏိ ဝေဠုရိယံဘဏ္ဍာဒိသုပိ တံ တံ ဝတ္ထုပရိယာပန္နဿ ရူပဿ တဿ တဿ ဝတ္ထုနေ အတ္တာတိ ဝါ အနတ္တာတိ ဝါ ဝေဒိတဗျာ။ သင်္ခေပတော ပန ယံ ယံ ဝတ္ထု လောကိယမဟာဇနေဟိ ဒိဋ္ဌိ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ လဒ္ဓံ ပတ္တိတံ ပရိယေသိတံ တသ္မိံ တသ္မိံ အဏုမတ္ထေပိ ဝတ္ထုမိ ပရိယာပန္နံ ရူပံ တဿ တဿ ဝတ္ထုဿ အနတ္တာ ဝေ။

အနတ္တဝိဘာဝနာပါဌ်

(၉၇)

အသာရကဘာဝကဏ္ဍ

၁၄။ တွေ့ဝတာ သဗ္ဗော သတ္တလောကော ရိတ္တော တုစ္ဆော သုညောတိ ပညာယတိ။ လောကိယမဟာဇနေဟိ သမ္ပတော သဗ္ဗော ဩကာသ လောကော ရိတ္တော တုစ္ဆော သုညောတိ ပညာယတိ။ ။တိဏ ရုက္ခ ဝိမာန ဝိဟာရ ဂေဟ ရထ သကဋ္ဌာဒိကော စ သဗ္ဗော သင်္ခါရလောကော ရိတ္တော တုစ္ဆော သုညောတိ ပညာယတိ။ သုသင်္ခါရဓမ္မဏှသိမတ္တမေဝ အဝသိဋ္ဌံ ဟောတိ။

သုဂမ္ဘီရမိဒ္ဓံ ဌာနံ၊ သုနိပုဏမိဒ္ဓံ ပဒံ။
သုဒုဇ္ဇာနမိဒ္ဓံ ဌာနံ၊ သုဒုဗျောဓမိဒ္ဓံ ပဒံ။ ။
သုဒုဒ္ဓသံပိ ပဿန္တိ၊ ပဏ္ဍိတာ ဓမ္မကောဝိဒါ။
သုဒုဗျောဓံပိ ဗုဇ္ဈန္တိ၊ ဝိညုနော အတ္တကောဝိဒါ။ ။

၁၅။ အထဝါ အနတ္တာ အသာရကဋ္ဌေနာတိ တွေ သာရောတိ သာရ ဘာဝေါ ဝုစ္စတိ ထိရဘာဝေါ။ ရတ္တိဒိဝံပိ မာသသံဝစ္စရံပိ ဗဟူနိ ရတ္တိဒိဝ မာသ သံဝစ္စရာနိပိ အဝိပရိဏာမ ဂုဏောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သာရော တေဿ အတ္တိတိ သာရကံ၊ န သာရကံ အသာရကံ၊ နာမရူပံ။ အသာရကဘာဝေါ အသာရကဋ္ဌော၊ တေန အသာရကဋ္ဌေန၊ သာရဘာဝရဟိတဘာဝေန နာမ ရူပံ သတ္တဿ အတ္တာ န ဟောတိ။ အနတ္တာ ဧဝ ဟောတိတိ အတ္တော။

၁၆။ သဗ္ဗော ဟိ သတ္တောနာမ ဇာယမာနော ဧကေသမ္ဘိ ဘဝေ ပဋိသန္ဓိကာလေ ကေဝါရမေဝ ဇာယတိ။ နာနာခဏေသု ပုနပျုနံ ဇာယတိတိ နတ္ထိ။ မိယျမာနော စ ကေသမ္ဘိ ဘဝေ ပရမာယု ပရိယောသာနေ ကေဝါရ မေဝ မိယျတိ။ တတော ပုဗ္ဗေ ဗဟူသု ရတ္တိ ဒိဝ မာသ သံဝစ္စရေသု နာနာ ခဏေသု ပုနပျုနံ မိယျတိတိ နတ္ထိ။ နာမရူပဓမ္မာ ပန နာနာခဏေသု ပုနပျုနံ ဇာယန္တိ၊ ဥပုဇ္ဇန္တိ၊ မိယျန္တိ၊ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ သာရဂုဏော နာမ တေဟိ နတ္ထိ။ တသ္မာ အသာရကဋ္ဌေန တေ ဓမ္မာ သတ္တဿ ဝါ ပထဝီ ပဗ္ဗတ ရုက္ခာဒိကဿဝါ အတ္တာ နာမ န ဟောန္တိ။ အနတ္တာ ဧဝ ဟောန္တိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဝိတ္တာရော ပန ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗျော။

အနတ္တဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

အနတ္တဝိဘာဝနာနိဿယ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဒသောနောခဏ်း

၁။ အနတ္တာ အသာရကဋ္ဌေနာတိ တွေ၊ အနတ္တာ အသာရကဋ္ဌေနဟူသော စကား၌။ အတ္တာ၊ သတ္တဝါ၏ အတ္တသည်။ ဝါ၊ သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမည်၏။ အနတ္တာ၊ သတ္တဝါ တို့၏ အတ္တမဟုတ်။ ဝါ၊ သတ္တဝါတို့၏ကိုယ်မဟုတ်။ ။အသာရကဋ္ဌေနာတိ။ အသာရကဋ္ဌေန ဟူသည်ကား။ အသာရဘာဝေန၊ အနှစ်အမာမျိုးမဟုတ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စ၊ ဆက်၍ပြဆိုအံ့။ သာရေတိ၊ သာရဟူသည် ကား။ ဝဿသတံပိ၊ အနှစ်တရာပတ်လုံး လည်းကောင်း။ ဝဿသဟသံပိ၊ အနှစ်တထောင်ပတ်လုံးလည်းကောင်း။ ယာဝဇီဝံ၊ အသက်ရှည်သမျှ ကာလ ပတ်လုံး။ အဇိယုမာနော၊ မရင့်မရော်သော။ အမိယုမာနော၊ မသေ မပျောက်သော။ သဘာဝေါ၊ နိစ္စသဘောကို။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ သတ္တ- သန္တာနုပရိယာပန္နံ၊ သတ္တဝါ၏ သန္တာန်၌ အကျုံးဝင်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်တရား စုသည်။ သတ္တဿ၊ သတ္တဝါ၏။ သာရော၊ အမာခံ အထည်ခံဖြစ်သော အနှစ် အသားသည်။ နဟောတိ၊ မဟုတ်။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဆိုသော်။ ခဏေခဏေ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း၌။ ဘိဇ္ဇနတော၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်တည်း။

ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ သတ္တောနာမ၊ သတ္တဝါ မည်သည်။ ခဏေခဏေ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း၌။ နဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်ရိုးမရှိ။ ရူပံပန၊ ရုပ်တရားစုသည်မူကား။ ခဏေ ခဏေ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း၌။ ဘိဇ္ဇတေဝ၊ အမြဲ ပျက်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤကားသတ္တဝါအလား ရုပ်အလား တခြားတလမ်းစီ နေကြပုံတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ရူပံ၊ ရုပ်တရားစုသည်။ ခဏေခဏေ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း၌။ ဘိဇ္ဇနမေတ္တာ၊ အမြဲပျက်စီးခြင်း သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သတ္တဿ၊ သတ္တဝါ၏။ သာရော၊ အမာခံ အထည်ခံအနှစ်အသားသည်။ နဟောတိ၊ မဟုတ်။ အသာရတ္တာစ၊ အနှစ်အမာမျိုး မဟုတ်သောကြောင့်လည်း။ ရူပံ၊ ရုပ်တရား စုသည်။ သတ္တဿ၊ သတ္တဝါ၏။ အတ္တာ၊ အမာခံ အထည်ခံဖြစ်သော ကိုယ် မည်သည်။ နဟောတိ၊ မဟုတ်။ အနတ္တာဝေ၊ အနတ္တသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤကား အနတ္တာ အသာရကဋ္ဌေနဟူသောပုဒ်၏အနက်တည်း။

၂။ တကြ၊ထိုအကျဉ်းဖြစ်သော အနက်၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့ သည်ကား။ ဒီပနာ၊ အကျယ် ပြချက်တည်း။ ယထာ၊ ဥပမာကား။ ဇောသော၊ ဇောက၌။ ဒါရူပတ္တောတိ၊ သစ်သားခွက်ဟူ၍။ ဝါ၊ သစ်သားသပိတ်ဟူ၍။ ဝုဒ္ဓတ္ထေဆိုကြံ့ ဖာ၌။ ဒါရူသဒ္ဓေန၊ ဒါရူသဒ္ဓါဖြင့်။ ပတ္တဿ၊ ခွက်၏။ သာရံ၊ အမာခံဖြစ်သော အသားကို။ ဒဿေတိ၊ ပြဆို၏။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဆိုသော်။ ဒါရူ မယော၊ သစ်သားဖြင့် ပြီးသော။ ပတ္တော၊ ခွက်တည်း။ ဒါရူပတ္တော၊ သစ်သား ဖြင့်ပြီးသောခွက်။ ဣတိဒီပနတော၊ ဤသို့သောအနက်ကို ဒါရူသဒ္ဓါဖြင့် ပြခြင်းကြောင့်တည်း။

ဒါရူသဒ္ဓါကို ကြားရသဖြင့် ဤခွက်ကား ရှေ့သားခွက် မဟုတ် ငွေသားခွက်မဟုတ် သစ်သားခွက်တည်းဟု ခွက်၏ အမာခံအသားကို သိရသောကြောင့် ဒါရူသဒ္ဓါဖြင့် ခွက်၏သာရကို ပြသည်ဟူလို၊ ဤသာရမျိုးကိုလည်း လောက၌ အသားဟူ၍ ခေါ်သည်။

ပတ္တသဒ္ဓေန၊ ပတ္တသဒ္ဓါဖြင့်။ ဘာဇနဇာတိဝိသေသံ၊ ခွက်မျိုးအထူးကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဆိုသော်။ ဒါရူမယာနံ၊ သစ်သားဖြင့် ပြီးကုန်သော။ အညဝတ္ထုနံ၊ ခုတင်ညောင်စောင်းစသောဝတ္ထု တို့ကို။ နိဝတ္တနတော၊ နှစ်စေသောကြောင့်တည်း။

ဒါရူဟူ၍သာ ဆိုခဲ့လျှင် ခုတင်ညောင်စောင်း စသည်တို့နှင့်လည်း ဆိုင်၏။ ပတ္တဟုဆိုလျှင် ထိုဝတ္ထုတို့နှင့် မဆိုင်ပြီ။ ထို့ကြောင့်ပတ္တသဒ္ဓါ ဖြင့် ခွက်ဟူသော သဏ္ဍာန်အထူးကို ပြသည်ဟူလို။

ပတ္တသဒ္ဓါကား ထိုခွက်၏ အသားကို ပြသောသဒ္ဓါမဟုတ်၊ ခွက် ဟူသော သဏ္ဍာန်အထူးကိုသာ ပြသည်။ ဒါရူသဒ္ဓါသည်သာလျှင် ထို ခွက်၏အသားကို ပြသည်ဟု သဒ္ဓါနှစ်ပါး၊ အနက်နှစ်ပါး ခြားနားချက် တည်း။

စ။ ဆက်ဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဒါရူပတ္တ၌။ ပတ္တော၊ ခွက်သဏ္ဍာန်ကို။ ဒါရူတော၊ သစ်သားမှ။ အညောတိဝါ၊ တခြားဟူ၍ လည်းကောင်း။ အနညောတိဝါ၊ တခြားမဟုတ်ဟူ၍ လည်းကောင်း။ နဝတ္ထဗ္ဗော၊ မဆိုသင့်။ အညောတိ၊ သစ် သား တခြား ခွက်သဏ္ဍာန်တခြားဟူ၍။ ယဒီဝဒေယျ၊ အကယ်၍ဆိုငြားအံ့။ ဒါရူမ္မာ၊ ထိုခွက်၌ရှိသော သစ်သားမှ။ ဝိသုကတော၊ အသီးအခြားပြု၍။ ပတ္တော၊ ခွက်ကို။ လဗ္ဗမာနော၊ ရအပ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ နစယဗ္ဗဟိ၊ အသီး အခြား ရအပ်သည်လည်းမဟုတ်။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဆိုသော်။ ဒါရူဝိကတိမတ္တတ္တာ၊ သစ်သား၏ တည်ပုံအမူအရာထူးမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် တည်း။

(၁၀၀)

အနတ္တဝိဘာဝနာနိဿယ

အဲသီးအခြား ဆိုခဲသော် သစ်သားမှလည်း သူ့ ဓာတ်နှင့်သူ့
ခွက်မှလည်း သူ့ ဓာတ်နှင့်သူ့ဖြစ်ကြရ၏။ ထိုသို့ကားမဟုတ်၊ သစ်သား
ခွက် ဟူသည် ပြုပြင်၍ ထားအပ်သော သစ်သား၏ သဏ္ဍာန်အထူး
မျှသာ ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် သစ်သားတခြား၊ ခွက်တခြား မဆိုသင့်
ဟူလို။

အနညောတိ၊ တခြားစိမဟုတ်ဟူ၍။ အထဝဒေယျ၊ အကယ်၍ဆိုငြားအံ့။
ဒါရူတိ၊ သစ်သားဟူ၍။ ဝုတ္တေ၊ ဆိုခဲသည်ရှိသော်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောအရာ
တို့၌။ ပတ္တော၊ ခွက်ကို။ ဝိညာယေယျ၊ သိအပ်ရ၏။ နစဝိညာယတိ၊ သိလည်း
မသိအပ်။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဆိုသော်။ အပတ္တာနံ၊ ခွက်မှတပါးကုန်
သော။ ဒါရုမယာနံ၊ သစ်သားဖြင့်ပြီးကုန်သော။ ဝတ္ထုနံ၊ ခုတင်ညောင်စောင်း
အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၏။ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ၊ ထင်ရှား ရှိပြန်သောကြောင့်တည်း။
(အဓိပ္ပာယ်လွယ်ပြီ)။ အယံ၊ ဤသို့ဆိုအပ်ခဲပြီး သည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဒါရုပတ္တော
ဟူသောဤပုဒ်နှစ်ခု၌။ ပဒသောဓနာ၊ ပုဒ်အနက်သွားခြင်း ရှင်းလင်းခဏ်း
တည်း။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှသောရှင်းလင်းချက်ဖြင့်။ ဒါရုသာဓော၊ သစ်လျှင်
အနှစ်အသားရှိသော။ ပတ္တော၊ ခွက်သဏ္ဍာန်ကို။ ဒါရုပတ္တောတိ၊ သစ်ခွက်ဟူ၍။
ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိအတ္တော၊ ဤသို့သောအနက်သည်။ သိဒ္ဓေါ၊ ထင်ရှား
သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပဒသောဓနာခဏ်း ပြီး၏။

မိစ္ဆာဒဿနခဏ်း

၃။ ယောစဓမ္မော၊ အကြင်တရားသည်။ ယဿဓမ္မဿ၊ အကြင်အမှီတရား၏။
သာဓော၊ အနှစ်အသားဟူသော အမာခံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သောယေဝ၊
ထိုအနှစ်အသား အမာခံဖြစ်သော တရား သည်သာလျှင်။ တဿ၊ ထိုအမှီ
တရား၏။ အတ္တာနာမ၊ အတ္တမည်၏။ ကိုယ်မည်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ဒါရု၊
သစ်သားသည်။ တဿပတ္တဿ၊ ထိုခွက်၏။ သာရဋ္ဌေန၊ အနှစ်အသားဖြစ်သော
ကြောင့်။ အတ္တာနာမ၊ ခွက်၏အတ္တမည်၏။ ခွက်၏ကိုယ်မည်၏။ ဣတိကတု၊
ဤသို့ အကြောင်းပြု၍။ ဒါရုမယော၊ သစ်သားအတိပြီးသော။ ပတ္တော၊
ခွက်ကို။ ဒါရုပတ္တောတိ၊ ဒါရုပတ္တဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ မတ္တိကာပတ္တ၊
မြေခွက်။ သိလာပတ္တ၊ ကျောက်ခွက်။ အယောပတ္တ၊ သံခွက်။ လောဟပတ္တ၊ ကြေး
ခွက်။ ရဇတပတ္တ၊ ငွေခွက်။ သုဝဏ္ဏပတ္တ၊ ရွှေခွက်။ မဏိပတ္တေသု၊ ပတ္တမြားခွက်တို့
၌လည်း။ သေနယော၊ ဤသစ်သားခွက်အတူပင်တည်း။

အနတ္တဝိဘာဝနာနိဿယ

မြေကိုပြုလုပ်သောခွက်၌ မြေသည် ထိုခွက်၏ အသားဖြစ်၍ ထိုခွက်၏ အတ္တမည်၏ ကိုယ်မည်၏ စသည်ဖြင့်ဆိုလေ။ အတ္တခေါ်ပုံကို ထင်လျားအောင်ပြသော ဥပမာစပေတည်း။ ရူပကာယ နာမကာယ ဟူရာ၌ ဇာယသဒ္ဓါ၏ အနက်ဖြစ်သော ကိုယ်ဟူသော ဝေါဟာရသည်မူကား အနှစ်သာရဟူသော အနက်သွားမျိုးမဟုတ်။ အပေါင်းဟူသော အနက်သွားမျိုးပေတည်း။ အနတ္တာ-ကိုယ်မဟုတ် ဆိုရာ၌ ထိုကိုယ်ကို မဟုတ်ဟု ဆိုလိုသည်မဟုတ်။ ထိုကိုယ်ကား သမူဟအနက်တည်း။ လူအပေါင်းကို ဇနကာယခေါ်သည်။ နတ်အပေါင်းကို ဒေဝကာယ ခေါ်သည်။ ရုပ်အပေါင်းကို ရူပကာယ ခေါ်သည်။ နာမ်အပေါင်းကို နာမကာယ ခေါ်သည်။ အဟုတ်အမှန်ပင်တည်း။ ရုပ်သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အတ္တတည်း။ ပုဂ္ဂိုလ်၏အနှစ်အသားတည်း။ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိုယ်တည်း။ အမာခံတည်း။ အထည်ခံတည်း။ ရောတည်တည်းဟု စွဲလမ်းကြံသော ကိုယ်သည် သာလျှင် မဟုတ်မမှန် ဖြစ်သတည်း။ ဤကား အတ္တ၏ အနက်သွားကို ထင်လျားအောင် ပြဆိုသော ဥပမာစကား ရပ်တည်း။

ဝေမေဝံ၊ ဤဥပမာတို့နှင့်တူစွာသာလျှင်။ အယံသတ္တော၊ ဤသတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ရူပသာဓော၊ ခက်မာဘွဲ့စေးမှု အစရှိသော ရုပ်တရားလျှင် အနှစ်အံ့သားရှိ၏။ ဝေဒနာသာဓော၊ ဆင်းရဲမှု ချမ်းသာမှု ခံစားမှု စံစားမှု ဟူဟောဝေဒနာလျှင်အနှစ်အံ့သားရှိ၏။ သညာသာဓော၊ သိမှု မှတ်မှု တတ်မှု လိမ်မာမှု ဟူသောသညာလျှင် အနှစ်အံ့သားရှိ၏။ သင်္ခါရသာဓော၊ ကိုယ်အင်္ဂါပြုပြင်မှု နှုတ်အင်္ဂါပြုပြင်မှု စိတ်အင်္ဂါပြုပြင်မှုဟူသော စေတနာလျှင် အနှစ်အံ့သားရှိ၏။ ဝိညာဏသာဓော၊ မြင်မှုကြားမှု နှံ့မှု လျက်မှု တွေ့မှု ထိမှန်းသိမှု အထွေထွေ အလာလာ ကြံဖန်မှုဟူသော ဝိညာဏ်လျှင် အနှစ်အံ့သား ရှိ၏။ ဣတိကတ္တံ၊ ဤသို့ အနှစ်သာရဟု နှလုံးပြု၍။ ရူပါဒယော၊ ရုပ်အစရှိ ကုန်သော။ ပဉ္စက္ခမ္မာ၊ ငါးပါးသော ခန္ဓာ တရား တို့သည်။ သတ္တဿ၊ သတ္တဝါ၏။ အတ္တာနာမ၊ ကိုယ်မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ယာဝစ၊ အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး ။ တေဓမ္မာ၊ ထိုခန္ဓာ ငါးပါးတရားတို့သည်။ ဇီဝန္တိ၊ မချုပ်မပျက် အသက်ရှည်ကာတည်နေကုန်၏။ တာဝံ၊ ထိုမျှလောက်သောကာလပတ်လုံး။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ဝဿသတံပိ၊ အနှစ်တရားပတ်လုံး၎င်း။ ဝဿသဟသံပိ၊ အနှစ်တထောင်ပတ်လုံး၎င်း။ ဇီဝန္တိ၊ အသက်ရှည်ကြကုန်၏။ ယာဝစ၊ အကြင်မျှလောက်သောကာလပတ်လုံး

(၁၀၂)

အနတ္တဝိဘာဝနာနိဿယ

လည်း။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ဇီဝန္တိ၊ အသက်ရှည်ကုန်၏။ တဒဝ၊ ထိုမျှ
လောက်သောကာလပတ်လုံး။ တေဓမ္မာ၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးတရားတို့သည်။ ဝဿ
သတံပိ၊ အနှစ်တရာ တိုင်အောင်၎င်း။ ဝဿသဟသံပိ၊ အနှစ် တထောင်
တိုင်အောင်၎င်း။ ဇီဝန္တိ၊ အသက်ရှည်ကုန်၏။ ဣတိဣဒံ၊ ဤသို့မြင်ခြင်းယူခြင်း
သည်ကား။ မိစ္ဆာဒဿနံ၊ မှောက်မှားသော အတ္တဒိဋ္ဌိအမြင်ပေတည်း။

လောက၌ သစ်သားခွက် စသည်တို့၌ သစ်သား စသည် တို့သည်
သာလျှင် ခွက်၏အနှစ်သာရ အတ္တ ကိုယ်ထည်ဖြစ်ပေရကား သစ်သား
မြေ ကျောက် ရွှေ ငွေ ပတ္တမြားတို့ အသက်ရှည်သမျှ ခိုင်ခံ့စွာ တည်
နေသမျှ ကာလပတ်လုံး ခွက်သည် အသက် ရှည်သကဲ့သို့ ထိုအတူ
ခန္ဓာငါးပါးတို့သည် သတ္တဝါ တို့၏ အနှစ်သာရ အတ္တ ကိုယ်ထည်
ဖြစ်ပေရကား ခန္ဓာငါးပါးတို့မချုပ်မပျက် အသက်ရှည်ကြ ကုန်သမျှ
ကာလပတ်လုံး သတ္တဝါတို့အသက်ရှည်ကြကုန်၏ဟူသော အထင်အမြင်
အစွဲအလမ်းကြီးသည် အတ္တဒိဋ္ဌိ မည်၏ သက္ကာယဒိဋ္ဌိမည်၏ဟူလိုသည်။
လောက၌ ဤသတ္တဝါသည် မွေးဘူးသည်မှ ၇-ရက်ရှိပြီ၊ လခွဲရှိပြီ၊
၁-လရှိပြီ၊ ၆-လရှိပြီ၊ ၁-နှစ်ရှိပြီ၊ ၅-နှစ်ရှိပြီ၊ ၁၀-နှစ်ရှိပြီ၊ အသက် ၂၀-ရှိ
ပြီ၊ ၃၀-ရှိပြီ၊ ၄၀-ရှိပြီ၊ ၅၀-ရှိပြီ၊ ၆၀-ရှိပြီ၊ ၇၀-ရှိပြီ၊ ၈၀-ရှိပြီ၊ ငါသည်
အသက် ၂၀-ရှိပြီ စသည်ဖြင့် အဟုတ် အမှန်ပြု၍ ထင်မှတ်ပြောဆို
၍ နေကြသော အရိုးစိုက်ကြီးကို အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ ဇီဝဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဆို
သတည်း။ ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါဟူ၍ ငါဟူ၍ မည်သူ
မည်ဝါဟူ၍ ယောက်ျား မိန်းမဟူ၍ ထင်မှတ် စွဲလမ်းမှုသည် ထိုအရိုး
စိုက်ကြီး အမှုပင်တည်း။

ဤကား မိစ္ဆာဒဿနခဏ်းတည်း။

အတ္တဒိဋ္ဌိသတ်ခဏ်း

၄။ တေသံဓမ္မာနံ၊ ထိုခက်မာမှု ဘွဲ့စေးမှု အစရှိကုန်သော ခန္ဓာငါးပါး
ရုပ်နာမ်တရားတို့၏။ ခဏေခဏေ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း၌။ ခယဝယတော၊
ကုန်ခန်းခြင်း ကွယ်ပျောက်ခြင်း ပျက်စီးခြင်းကို။ ပစ္စက္ခတော၊ ဒိဋ္ဌပစ္စက္ခအား
ဖြင့်။ ပဿန္တဿပန၊ မြင်နိုင်သောပညာရှိသူမြတ်အားကား။ တေသံ၊ ထိုခန္ဓာ
ငါးပါးတို့၏။ သတ္တဿ၊ သတ္တဝါ၏။ အသာရဘာဝေါစ၊ အနှစ်အသားမဟုတ်
သည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ အနတ္တဘာဝေါစ၊ ကိုယ်ထည် မဟုတ်သည်၏အဖြစ်
သည်၎င်း။ သုဠု၊ ကောင်းစွာ။ ဝိဒိတော၊ ထင်လင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အနတ္တဝိဘာဝနာနိဿယ

သတ္တပုဂ္ဂလ အတ္တဇီဝါနဉ္စ၊ သတ္တဝါ ပုဂ္ဂိုလ် အတ္တ ဇီဝတို့၏လည်း။ သဗ္ဗသော၊ အချင်းခပ်သိမ်း။ နတ္တိဘာဝေါ၊ မရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ သုဠ၊ ကောင်းစွာ၊ ဝိဒိတော၊ ထင်လင်းသည်။ ဟောတံ၊ ဖြစ်၏။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ သမ္မာဒဿနံ၊ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌဉာဏ်အမြင်ပေတည်း။

ငါတို့စီရင်အပ်သော လက္ခဏဒီပနီ၊ ဝိဇ္ဇာမဂ္ဂဒီပနီ၊ အာဟာရ ဒီပနီ၊ ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ၊ အထူး ဝိသေသအားဖြင့် လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို ကျယ်ဝန်းစွာ ပြဆိုရာဖြစ်သော ဘာဝနာလေးဆယ်အတွက် ဘာဝနာ ဒီပနီစာအုပ်ငယ်တို့၌ ပြဆိုအပ်သော ရုပ်ဓာတ်ခွဲနည်း၊ နာမ်ဓာတ် ခွဲနည်းတို့အတိုင်း မိမိတို့ကိုယ်၌ ခက်မာမှု ဘွဲ့စေးမှုစသည်တို့ကိုခွဲခြမ်း၍ ကားပြီးလျှင် မိမိတို့ကိုယ်ခန္ဓာ၌၍ ရှုဆင်ခြင်ကြကုန်ရာ၏။

ငါ့ကိုယ်ကို ငါသည်ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ သတ္တဝါဟူ၍ ထင်မှတ်၍ နေ၏။ ယောကျ်ားဟူ၍ ထင်မှတ်၍ နေ၏။ မည်သူမည်ဝါဟု နာမည်တခုနှင့် ထင်မှတ်၍ နေ၏။ အသက်ငါးဆယ်ရှိပြီဟု ထင်မှတ်၍ နေ၏။ ခြောက်ဆယ်ရှိပြီဟု ထင်မှတ်၍ နေ၏။ မည်သူ မည်သူတို့မှာ သေ၍ သွားကြကုန်ပြီ။ ငါတို့ မှာ ကံကြွင်းရှိပေသေး၍ မသေမပျောက်ဘဲ ယခုအသက်အရွယ်၌ ကိုင်ရောက်အောင် နေကြရပေကုန်သေး၏ဟု ထင်မှတ်၍ နေကြကုန်၏။ ထိုသို့ထင်တိုင်း ဟုတ်မည်လော မဟုတ်မည်လောဟု ခက်မာမှုတခုကို စိုက်၍ ကြည့်ကြကုန်ရာ၏။

ငါ၏ ကိုယ်ခန္ဓာ၌ ဤခက်မာမှုဟူသော ပထဝီသည် ရောတည် အမာခံကြီး ဖြစ်၏။ အမိဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေ တည်နေသည်မှစ၍ ယခု အသက်ငါးဆယ် ရှိသည်တိုင်အောင် ဘောက်ပြန်ပျက်စီးခြင်းမရှိဘဲ ပကတိအတိုင်း ခိုင်မြဲ၍ လာခဲ့သော ခက်မာမှုဟူ၍ တစုံတခုမျှ ရှိ၏ လောဟု ဆင်ခြင်ရာ၏။ တနေ့တနေ့၌ ပင်ဏ္ဍိယာပုထ် ပြောင်းလဲရာ တို့၌ တကိုယ်လုံး ခက်မာမှုအပေါင်းတို့၏ ပြောင်းလဲချုပ်ပျက်မှုတို့ကို မြင်ကြကုန်လတ္တံ့။

ကြည့်ရှုဆင်ခြင်သော နေ့အဘို့၌ ပင်လျှင် ဣရိယာပုထ် တခုမှ ဣရိယာပုထ်တခုသို့ ပကတိအတိုင်း ကူးပြောင်း၍ နေနိုင်သော ခက်မာမှုဟု တခုမျှ မရှိသည်ကို မြင်ကြကုန်၏။ နောင်မသေမီကာလ ၌လည်း ထိုနည်းတူ မြင်ကြကုန်လတ္တံ့။ ထိုအခါ ငါးဆယ်အသက် ရှည်သော ခက်မာမှုမှာ ဝေးလေစွ၊ တနာရီမျှ အသက်ရှည်၍ တည်နေနိုင်သော ခက်မာမှုကို ရှာကြံ၍ မတွေ့ကြကုန်လတ္တံ့။ ထိုအခါ၌

အသက် ငါးဆယ်ရှိပြီဟု စွဲလမ်းအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါနှင့်
 ခက်မာမှုတို့၏ တလမ်းစီနေကြပုံကို ထင်မြင်ကြကုန်လတ္တံ့။ ဘွဲ့စေးမှု
 အစရှိသော ကြွင်းသောရုပ်ခန္ဓာနာမ်ခန္ဓာတို့ကိုလည်း ဘာဝနာဒီပနီမှ
 အကျယ် ပြဆိုသည့်အတိုင်း အသီးအသီး ထုတ်၍ရှုကြလေ။ ။
 ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါအတ္တ ဇီဝ မရှိမူ ထင်ရှားလတ္တံ့။ ။ သာမညအားဖြင့်
 တကိုယ်လုံးကိုခွဲ၍ စွဲလမ်းသော အတ္တဒိဋ္ဌိသတ်ခဏ်းတည်း။

၅။ အင်္ဂပစ္စင်္ဂေသုစ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၌လည်း။ ဓမ္မာနံ၊ ထိုအင်္ဂါကြီးငယ်
 တို့၌ ဖြစ်ကုန်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့၏။ ခယဝယံ၊ ဘေးကုန်ခန်းခြင်းပျက်ဆုံး
 ခြင်းကို။ အပဿန္တဿ၊ မမြင်နိုင်သော သူအား။ သိသပရိယာပန္နံ၊ ဦးခေါင်း
 တခုလုံး၌အကျုံးဝင်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ သိသဿ၊ ဦးခေါင်း၏။ သာဓော
 စေဝ၊ အနှစ်အသားမည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အတ္တာစ၊ ဦးခေါင်း၏
 အတ္တသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ မိစ္ဆာဒဿနံ၊
 အမြင်မှားတည်း။

သိသပရိယာပန္နဿ၊ ဦးခေါင်းတခုလုံး၌ အကျုံးဝင်သော။ သကလ
 ရူပဿ၊ အလုံးစုံသော ရုပ်တရား၏။ ခဏေခဏေ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း
 ၌။ ခယဝယဘေဒံ၊ ဘေးကုန်ခန်းခြင်း ကွယ်ပျောက်ခြင်း ပျက်ဆုံးခြင်း
 အပြားကို။ ပစ္စက္ခတော၊ မျက်မှောက်အားဖြင့်။ ပဿန္တောပန၊ မြင်နိုင်သော
 ပညာရှိသည် မှုကား။ တံရူပံ၊ ထိုရုပ်တရားစုသည်။ သိသဿ၊ ဦးခေါင်း၏။
 အတ္တာ၊ ကိုယ်သည်။ နဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဿတိ၊ မြင်၏။
 သိသံပိ၊ ဦးခေါင်းမည်သည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဿတိ၊ မြင်၏။
 ဣဒံ၊ ဤသို့မြင်ခြင်းသည်ကား။ သမ္မာဒဿနံ၊ ကောင်းစွာမြင်ခြင်းတည်း။ ။
 ဝေံ၊ ဤသို့။ သိသဿ၊ ဦးခေါင်း၏။ အတ္တာပိ၊ အတ္တကို၎င်း၊ အနတ္တာပိ၊ အနတ္တ
 ကို၎င်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

ဦးခေါင်း၌ အကျုံးဝင်သော ရုပ်တရားကို ဗာလပုထုဇန့်ပုဂ္ဂိုလ်
 သည် ဦးခေါင်း၏ အတ္တဟုမြင်၏။ ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်သည် ဦးခေါင်း၏
 အတ္တမဟုတ်ဟုမြင်၏။ ဤသို့မြင်ကြသည်ကို “သိသဿ အတ္တာပိ အနတ္တာ
 ပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ” ဆိုသည်။ ဦးခေါင်း၌ ခန္ဓာ ၅-ပါး ရှိငြားသော်လည်း
 နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့သည် ရံခါရံခါသာ ရှိကြကုန်၏။ ရုပ်ခန္ဓာသည်
 သာ အမြဲရှိ၏။ ထိုကြောင့် ရုပ် ခန္ဓာကိုသာ ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့်
 ဘော်ဆိုသတည်း။

အနတ္တဝိဘာဝနာနိဿယ

(၁၀၅)

၆။ သေသေသု၊ ဦးခေါင်းမှ ကြွင်းကုန်သော။ မဟာ အင်္ဂေသုစ၊ ကိုယ်အင်္ဂါ ခြေအင်္ဂါ လက်အင်္ဂါဟူသော အင်္ဂါကြီးတို့၌၎င်း။ သေနယော၊ ဤဦးခေါင်းနည်းကို။ ဝေဒိတဗျော၊ သိအပ်၏။ ။ပစ္စင်္ဂေသုစ၊ အင်္ဂါလတ် အင်္ဂါငယ် တို့တွင်လည်း။ သသမ္ဘာရ စက္ခုဿ၊ သသမ္ဘာရစက္ခု၏။ အတ္တာပိ၊ အတ္တကို၎င်း။ အနတ္တာပိ၊ အနတ္တကို၎င်း။ ဝေဒိတဗျော၊ သိအပ်ကုန်၏။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ သိအပ်ကုန်သနည်း ဟူမူကား။ စက္ခုပရိယာပနုဿ၊ မျက်လုံး၌ အကျုံးဝင်သော။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ အနိစ္စဝိကာရံ၊ ခယ ဝယ ဘေဒ ဟူသော အနိစ္စ အမူအရာ ထူးကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်နိုင်သောသူသည်။ တံရူပံ၊ ထိုရုပ်ကို။ စက္ခုဿ၊ မျက်လုံး၏။ သာရဋ္ဌေန၊ အနှစ်အသားဟူသော အနက်အားဖြင့်။ အတ္တာတိ၊ အတ္တဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ လှန်စွာအစဉ်အမြဲမြင်၏။ အယံ၊ ဤသို့မြင်ခြင်းသည်။ အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိတည်း။

တဿရူပဿ၊ ထိုဦးခေါင်း၌ရှိသောရုပ်၏။ တဗ္ဗိကာရံ၊ ထိုအနိစ္စဝိကာရကို။ ပစ္စက္ခတော၊ မျက်မှောက်အားဖြင့်။ ပဿန္တော၊ မြင်နိုင်သောသူသည်။ တံရူပံ၊ ထိုရုပ်ကို။ စက္ခုဿ၊ မျက်လုံး၏။ အသာရဋ္ဌေန၊ အနှစ်အသားမဟုတ်သော အနက်ကြောင့်။ အနတ္တာတိ၊ အနတ္တဟူ၍။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ အယံ၊ ဤအမြင်သည်ကား။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိတည်း။ သဗ္ဗေသု၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ပစ္စင်္ဂေသု၊ အင်္ဂါလတ်အင်္ဂါငယ်တို့၌။ သေနယော၊ ဤမျက်လုံးနည်းကို။ ဝေဒိတဗျော၊ သိအပ်၏။

မျက်လုံး၏အနှစ်အသားဆိုသည်ကား သင်သည်၊ မျက်လုံး မျက်လုံးဟူ၍ဆို၏။ အဘယ်ကို မျက်လုံးဆိုသနည်း။ မျက်လုံး၏သရုပ်ကို ငါ့အား ပြစမ်းပါဆိုလျှင် မျက်လုံးရှိသော ရုပ်ကို ပြလတ္တံ့။ ဤသို့ ပြသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုအားဖြင့် မျက်လုံး၌ရှိသော ရုပ်စုသည် မျက်လုံး၏ အနှစ်အသား အတ္တမည်သတည်း။ တကိုယ်လုံး၏ အနှစ်သာရ အတ္တ၊ အင်္ဂါကြီးတို့၏ အနှစ်သာရအတ္တ တို့၌လည်း ဤနည်းတူသိလေ။ ။ ဤမျက်လုံး၌လည်း ခန္ဓာငါးပါး ပါရှိလျက် ရုပ်ကိုသာ ထုတ်ဘော်၍ ဆိုခြင်းသည် ဥပလက္ခဏနည်းတည်း။

အတ္တဒိဋ္ဌိသတ်ခင်း ပြီး၏။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိသတ်ခင်း

၇။ ဒုတ္တိံ သက္ကာယ ကောဋ္ဌာသေသုစ၊ ၃၂-ပါးသောကာယကောဋ္ဌာသတို့တွင်လည်း။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ ကေသကာယေ၊ ဆံပင်ဟူသောကာယ၌။ ဇေကကဿ၊ တခုတခုသော။ ကေသဿ၊ ဆံပင်၏။ အတ္တာစ၊ အတ္တကို၎င်း။

(၁၀၆)

အနတ္တဝိဘာဝနာနိဿယ

အနတ္တာ၊ အနတ္တကို၎င်း၊ ဝေဒိတဗျာ၊ သိအပ်ကုန်၏။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ သိအပ်ကုန်သနည်း ဟူမကား။ ဧကေက ကေသပရိယာပနဿ၊ တခုတခုသော ဆံပင်၌ အကျုံးဝင်သော ရုပ်တရား၏။ အနိစ္စဝိကာရံ၊ ခယ ဝယ ဘေဒဟု ဆိုအပ်သော အနိစ္စ အမူအရာ ထူးကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်နိုင်သောသူသည်။ တံရူပံ၊ ထိုရုပ်ကို။ တဿ တဿ ကေသဿ၊ ထိုထိုဆံပင်၏။ အတ္တာတိ၊ အတ္တ ဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ လွန်စွာအစဉ် အမြဲမြင်၏။ အယံ၊ ဤသို့မြင်ခြင်းသည် ကား။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတည်း။

မိစ္ဆာဒဿန၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ သုံးပါးအတူတူ။

တဿရူပဿ၊ ထိုဆံပင် တခုတခု၌ အကျုံးဝင်သော ရုပ်၏။ တဗ္ဗိက ရံ၊ ထိုအနိစ္စ ဝိကာရကို။ ပဿန္တော၊ မြင်သောသူသည်။ တံရူပံ၊ ထိုရုပ်ကို။ ကေသဿ၊ တခုတခုသော ဆံပင်၏။ အနတ္တာတိ၊ ကိုယ်မဟုတ် ဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ကောင်းစွာအစဉ် အမြဲ မြင်၏။ ကေသာပိနာမ၊ ဆံပင်တို့ မည်သည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သမနုပဿတိ၊ လွန်စွာအစဉ် အမြဲမြင်၏။ အယံ၊ ဤသို့မြင်ခြင်းသည်ကား။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ တည်း။

ဤဆံပင်တို့၌လည်း အရင်းအဘို့တို့၌ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့သည် လည်း ရှိကုန်၏။

ဂ။ နဝနဝတိလောမသဟဿေသုစ၊ ၉-သောင်း ၉-ထောင်သော မွှေးညှင်းတို့တွင်လည်း။ ဧကေကဿ၊ တခုတခုသော။ လောမဿ၊ မွှေးညှင်း၏။ အတ္တာစ၊ အတ္တကို၎င်း၊ အနတ္တာစ၊ အနတ္တကို၎င်း။ ဝေဒိတဗျာ၊ သိအပ် ကုန်၏။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ သိအပ်ကုန်သနည်းဟူမကား။ ဧကေကလောမ- ပရိယာပနဿ၊ တခုတခုသော မွှေးညှင်း၌ အကျုံးဝင်သော။ ရူပဿ၊ ရူပက္ခန္ဓာ ၏။ ခယဝယဘေဒယုခါတံ၊ ကုန်ခြင်းကွဲခြင်း ပျက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ အနိစ္စဝိကာရံ၊ အနိစ္စ အမူအရာထူးကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်နိုင်သောသူသည်။ တံတံ ရူပံ၊ ထိုထို ရူပက္ခန္ဓာကို။ တဿ တဿလောမဿ၊ ထိုထိုမွှေးညှင်း၏။ သာရဋ္ဌေန၊ အနှစ်သာရ ဟူသော အနက်အားဖြင့်။ အတ္တာတိ၊ အတ္တဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ လွန်စွာအစဉ် အမြဲမြင်၏။ အယံ၊ ဤသို့မြင်ခြင်းသည်ကား။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတည်း။

တဿ တဿရူပဿ၊ မွှေးညှင်း၌အကျုံး ဝင်သော ထိုထိုရူပက္ခန္ဓာ၏။ တဗ္ဗိကာရံ၊ ထိုအနိစ္စဝိကာရကို။ ပဿန္တော၊ မြင်သော သူသည်။ တံတံ ရူပံ၊ ထိုထိုရူပက္ခန္ဓာကို။ တဿ တဿ လော မဿ၊ ထိုထိုမွှေးညှင်း၏။ သာရဋ္ဌေန၊ အသာမဟုတ်သော အနက်အားဖြင့်။ အနတ္တာတိ၊ အတ္တမဟုတ်ဟူ၍။ သမနု

ပဿတိ၊ လွန်စွာအစဉ် အမြဲမြင်၏။ ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ တံတံရူပံ၊ မွှေးညှင်း၌ဖြစ်
 သောထိုထိုရုပ်အစုသည်။ တဿတဿ လောမဿ၊ ထိုထိုမွှေးညှင်း၏။ အတ္တာ၊
 အနှစ်သာရ အတ္တသရုပ်သည်။ ယဒိဘဝေယျ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။ ဝေသတိ၊
 ဤသို့ဖြစ်ခဲ့သည်ရှိသော်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ တံတံလောမံ၊ ထိုထို
 မွှေးညှင်းသည်။ အဘိဇ္ဇမာနံ၊ မပျက်မစီးမူ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်နေ၏။ တာဝ၊
 ထိုမျှလောက်။ တံတံ ရူပံပိ၊ ထိုထိုရုပ်သည်လည်း။ အဘိဇ္ဇမာနံ၊ မချုပ်မပျက်
 မူ၍။ တိဋ္ဌေယျ၊ တည်နေလေရာ၏။ ဣတိ၊ ဤကား ယုတ္တိပြုချက်တည်း။ အယံ၊
 ဤ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိတည်း။

ထိုထိုမွှေးညှင်း မပျက်မူ၍ တည်နေသမျှ ကာလပတ်လုံး ရူပက္ခန္ဓာ
 သည်လည်း တည်နေသည် သာလျှင် မဟုတ်လောဟူမူ-သန္တတိအား
 ဖြင့်သာ တည်နေသည်။ မပျက်စီးသမျှ ကာလပတ်လုံး ယမန်နေ၌
 လည်း ဤမွှေးညှင်းပင် ယခုနေ၌လည်း ဤမွှေးညှင်းပင်ဟု တခုတည်း
 အဖြစ်ဖြင့် မွှေးညှင်းတည်နေသကဲ့သို့ ရူပက္ခန္ဓာသည် တခုတည်း
 အဖြစ်ဖြင့် တည်နေသည်မဟုတ်၊ မျှော့နောက်အများ ဆက်လက်သော
 အားဖြင့်သာ တည်နေလေသည်။

သကလကာယေ၊ တကိုယ်လုံး၌။ သေသကောဋ္ဌာသေသု၊ ကြွင်းသော
 ကောဋ္ဌာသတို့၌။ သေနယော၊ ဤနည်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

ဤ၌လည်း မွှေးညှင်းတို့၏ အရင်းအဘို့၌ ခန္ဓာငါးပါး ငါးပါးစီ
 ရကောင်းသည်ကိုသိလေ။ မွှေးညှင်းပေါင်း ၉-သောင်း ၉-ထောင်ကို
 တည်၍ အခိုက်အတန့်အားဖြင့် ရထိုက်သော ခန္ဓာငါးပါးနှင့် မြောက်
 ပွားသည်ရှိသော် မွှေးညှင်း၌ ခန္ဓာပေါင်း ၄-သိန်း ၉ သောင်း
 ၅-ထောင်ဖြစ်၏။ မွှေးညှင်းတို့၏ အရင်းအဘို့၌ နာမူ ကျင်မူ ယားယံမူ
 စသည်ဖြစ်သောအခါတို့၌ နာမက္ခန္ဓာ၄-ပါးတို့ကိုရအပ်၏။ နာမူ ကျင်မူ
 ယားယံမူ ဆိုသည်ကား စိတ်စေတသိက် အပေါင်းကို ဆိုသတည်း။
 လက်သည်း ခြေသည်း သွားတို့၌၎င်း၊ တကိုယ်လုံးကို ဖုံးသော အရေ
 တို့၌၎င်း၊ ထိုမှကြွင်းသော ၉-ရာသော အသားခဲတို့၌၎င်း၊ ၉-ရာသော
 အကြောကြီး အကြောငယ်တို့၌၎င်း၊ ၃-ရာသော အရိုးတို့၌၎င်း၊
 ရိုးတွင်းခြင်ဆီ စသည်တို့၌၎င်း ခန္ဓာငါးပါးရပုံကို ထိုနည်းတူသိလေ။
 ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် နှစ် တံတွေးတို့၌မူကား ရူပက္ခန္ဓာကိုသာ ရအပ်၏။

အင်္ဂါကောဋ္ဌာသတို့၌ အစိတ် အစိတ် စွဲလမ်းသော
 သက္ကာယဒိဋ္ဌိ သတ်ခမ်းပြီး၏။

ကာရကဒိဋ္ဌိသတ်ခဏ်း

၉။ သတ္တော၊ သတ္တဝါသည်။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဂစ္ဆာမိ၊ သွား၏။ ဣတိ အာဒိသု၊ ဤသို့ အစရှိသော ကြိယာမူတို့၌။ ဂမနုပရိယာပန္နဿ၊ သွားခြင်းကြိယာ၌ အကျုံးဝင်သော။ ရူပဿစ၊ ရုပ်အစု၏၎င်း။ နာမဿစ၊ နာမ်အစု၏၎င်း။ အနိစ္စဝိကာရံ၊ ခယ ဝယ ဘေဒဟူသော အနိစ္စအမူအရာ ထူးကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်နိုင်သောသူသည်။ တံနာမရူပံ၊ ထိုနာမ်ရုပ်ကို။ ဂန္တုနော၊ သွားတတ်သောသူ၏။ သာရဋ္ဌေန၊ အနှစ်သာရအားဖြင့်။ အတ္တစတိ၊ အတ္တဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ လွန်စွာအစဉ် အမြဲမြင်၏။ အဟံ၊ ဤသို့မြင်ခြင်း သည်ကား။ ကာရကဒိဋ္ဌိ၊ ကာရကဒိဋ္ဌိတည်း။

တဿနာမရူပဿ၊ ထိုနာမ်ရုပ်၏။ အတ္တနော အတ္တနော ခဏောခဏောမိမိ မိမိတို့၏ ဘင်ခဏ ဘင်ခဏ၌။ ခယံ၊ ကုန်ခြင်းကို။ ဝယံ၊ ကွယ်ခြင်းကို။ ဘေဒံ၊ ပျက်ခြင်းကို။ မရဏံ၊ သေခြင်းကို။ ဇစ္စက္ခတော၊ မျက်မှောက်အားဖြင့်။ ပဿန္တော၊ မြင်သောသူသည်။ တံနာမရူပံ၊ ထိုနာမ်ရုပ်ကို။ တဿဂန္တုနောဝါ၊ ထိုသွားသောသူ၏၎င်း။ တဿဂမကြိယာယဝါ၊ ထိုသွားခြင်းကြိယာ၏၎င်း။ အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ နဟောတိ၊ မဟုတ်။ ယဒိဘဝေယျ၊ အကယ်၍ ဟုတ်ငြား အံ့။ အထ၊ ထိုသို့ဟုတ်သည်ရှိသော်။ ယာဝါ၊ အကြွင်မျှလောက်။ သာဂမန ကြိယာ၊ ထိုသွားခြင်းကြိယာသည်။ ပညာယတိ၊ ထင်၏။ တာဝါ၊ ထိုမျှလောက်။ တံနာမရူပံ၊ ထိုနာမ်ရုပ်သည်။ အဘိဇ္ဇမာနံ၊ အခြေအနေမပျက်သည်ဖြစ်၍။ ပညာယေယျ၊ ဉာဏ်၌ထင်မြင်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤကား ယုတ္တိတည်း။ နာမရူပ တော၊ နာမ်ရုပ်မှ။ ဝိသံ၊ အသီးအခြား။ ဂန္တာဝါ၊ သွားတတ်သူသည်၎င်း။ ဂမနုကြိယာဝါ၊ သွားခြင်း ကြိယာသည်၎င်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ် သည်။ ဂန္တာဝါ၊ သွားတတ်သည်၎င်း။ ဂမနုကြိယာဝါ၊ သွားခြင်းကြိယာ သည်၎င်း။ နဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ အဟံ၊ ဤသည်ကား။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိတည်း။ သတ္တော၊ သတ္တဝါသည်။ ကရောတိ၊ ဘယ်အမှုကို ပြု၏။ အဟံ၊ ငါသည်။ ကရောမိ၊ ဘယ်အမှုကို ပြု၏။ သတ္တော၊ သတ္တဝါသည်။ ကထေတိ၊ ပြောဆို၏။ အဟံ၊ ငါသည်။ ကထေမိ၊ ပြောဆို၏။ သတ္တော၊ သတ္တဝါသည်။ စိန္တေတိ၊ ကြံ၏။ အဟံ၊ ငါသည်။ စိန္တေမိ၊ ကြံ၏။ ဣတိ အာဒိသု၊ ဤသို့ အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗကြိယာဝတ္တာသု၊ ထိုထိုကြိယာ အခိုက် အတန်တို့၌။ သေနယော၊ ဤနည်းတူပင်တည်း။

နာမ်ရုပ်မည်သည် ကြိယာမျှသာ အမှန်ဖြစ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက် နာမ်ရုပ်သည် သွားခြင်းကြိယာမဟုတ်ဟု အဘယ်ကြောင့်ဆိုပါစနည်း

အနတ္တဝိဘာဝနာနိဿယ

(၁၀၉)

ဟူမု-လူတို့မျက်မြင် ကြိယာမဟုတ်ဟု ဆိုသတည်း။ လှုပ်ရှားခြင်း သွားလာခြင်း ပြောဆိုခြင်း ကြံခြင်း သိခြင်း အစရှိသော ကိစ္စကြိယာ အမူအရာတို့ကို ပြုတတ်သည် လုပ်တတ်သည် ပြောတတ်သည် ဆိုတတ် သည် ကြံတတ်သည် သိတတ်သည် ကောင်းမှုကိုပြုတတ်သည် မကောင်း မှုကို ပြုတတ်သည် အစရှိသည်ဖြင့် စွဲလမ်းသော အတ္တဒိဋ္ဌိကို ကာရက- ဒိဋ္ဌိဆိုသည်။

ကာရကဒိဋ္ဌိသတ်ခဏ်းပြီး၏။

အတ္တအနတ္တဝေဘန်ခဏ်း

၁၀။ သတ္တော။ သတ္တဝါသည်။ ဣဒံနာမသုခဒုက္ခံ၊ ဤမည်သော ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို။ ဝေဒေမိ၊ ခံစားတတ်၏။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဣဒံနာမသုခဒုက္ခံ၊ ဤမည်သောချမ်းသာဆင်းရဲကို။ ဝေဒေမိ၊ ခံစား၏။ ဣတိ အာဒိသု၊ ဤသို့ စသည်တို့၌။ တံတံ အဝတ္ထာပရိယာပနန္ဒနာမရူပံ၊ ထိုထို သုခ ဒုက္ခကို ခံစားမှု အခိုက်အတန့်၌ အကျုံးဝင်သောနာမ်ရုပ်သည်။ တဿ တဿ ဝေဒကံဿ၊ ထိုထို ခံစားသူ၏။ အတ္တာတိဝါ၊ အတ္တဟုတ်၏ ဟူ၍၎င်း။ အနတ္တာတိဝါ၊ အတ္တမဟုတ်ဟူ၍၎င်း။ ဝိဘဇိတော၊ ဝေဘန်၍။ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗာ၊ ချဲ့အပ်၏။ ကာရကဝေဒကဿစ၊ ပြုတတ်သူ ခံစားတတ်သူ၏လည်း။ နတ္ထိဘာဝေါ၊ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုတတ်သည်။ ကုသိုလ်ကောင်းမှု၏ အကျိုး ကို ခံစားတတ်သည်။ ဒါနကို ပြုတတ်သူရှိ၏။ ဒါနအကျိုးကို ခံစား တတ်သူရှိ၏။ ရှေးဘဝ၌ မည်သည့် ဒါနကိုပြု၍ သေသည်၏ အခြား မဲ့၌ နတ်ရွာသုဂတိသို့ လားတတ်၏။ နတ်ချမ်းသာကို ခံစားတတ်၏။ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် နမ်ရုပ်မှတစ်ပါး ခံစားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အတ္တဇီဝရှိ၏ဟု စွဲလမ်းသောဒိဋ္ဌိသည် ကာရကဒိဋ္ဌိ၊ ဝေဒကဒိဋ္ဌိမည်၏။

သတ္တသန္တာနေ၊ သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌။ အတ္တာနတ္တဝိဘာဝေါ၊ အတ္တ၊ အနတ္တကို ဝေဘန်ခန်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီး၏။

၁၁။ ဗဟိဒ္ဓါသန္တာနေ၊ သတ္တဝါမှအပသန္တာန်၌။ အတ္တာနတ္တဝိဘာဝေါ၊ အတ္တအနတ္တ ဝေဘန်ခဏ်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။ ဇာထံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အဘယ်သို့ သိအပ်သနည်း ဟူမူကား။ မဟာပထဝိယာဝါ၊ မြေကြီး၏၎င်း။ တဿတဿ ဘူမိဘာဂဿဝါ၊ ထိုထိုမြေအပိုင်း၎င်း။ အတ္တာစ၊ အတ္တကို၎င်း။

(၁၅၀)

အနတ္တဝိဘာဝနာနိဿယ

အနတ္တာစ၊ အနတ္တကို၎င်း။ ဝေဒိတဗျာ၊ သိအပ်ကုန်၏။ တံတံပထဝီ ပရိယာ
ပန္နဿ၊ ထိုထိုမြေ၌အကျုံးဝင်သော။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ အနိစ္စဝိကာရံ၊ ခဏတိုင်း
ခဏတိုင်းချုပ်ပျက်၍ နေခြင်းတည်းဟူသော အနိစ္စဝိကာရကို။ အပဿန္တော၊
မမြင်တတ်သောသူသည်။ တံတံရူပံ၊ ထိုထိုရုပ်ကို။ တဿာ တဿာ ပထဝီယာ၊
ထိုထိုမြေအဘို့၏။ သာရဋ္ဌေန၊ အသားအနှစ် ကိုယ်ထည်စစ်ဖြစ်သော အနက်
ကြောင့်။ အတ္တာ၊ အတ္တမည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သမနုပဿတိ၊ ရှုမြင်၏။ အယံ၊ ဤသို့
မြင်ခြင်းသည်ကား။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတည်း။

တဿ တဿ ရူပဿ၊ ထိုထိုရုပ်၏။ တဗ္ဗိကာရံ၊ ထိုအနိစ္စ ဝိကာရကို။
ပဿန္တော၊ မြတ်တတ်သောသူသည်။ တံတံရူပံ၊ ထိုထိုရုပ်ကို။ တဿာတဿာ
ပထဝီယာ၊ ထိုထိုမြေအဘို့၏။ အသာရကဋ္ဌေန၊ အသားအနှစ် ကိုယ်ထည်စစ်
မဟုတ်သော အနက်ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သမနု
ပဿတိ၊ ရှုမြင်၏။ အယံ၊ ဤသို့မြင်ခြင်းသည်ကား။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဝိပဿနာ
သမ္မာဒိဋ္ဌိတည်း။ ပဗ္ဗတ နဒီ သမုဒ္ဒါဒီသု၊ တောင် မြစ် သမုဒြာ စသည်တို့၌။
သေနယော၊ ဤနည်းအတိုင်းပင်တည်း။

၁၂။ တံတံ ရူပပရိယာပန္နံ၊ ထိုထို သစ်ပင်၌ အကျုံးဝင်သော။ ရူပံ၊
ရူပက္ခန္ဓာသည်။ တဿ တဿ ရူပဿ၊ ထိုထိုသစ်ပင်၏။ အတ္တာ၊ အတ္တတည်း။
ဣတိ၊ ဤသို့၎င်း။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့၎င်း။ တသ္မိ
တသ္မိ ရုက္ခော၊ ထိုထိုသစ်ပင်၌။ တံတံမဟာသာခါပရိယာပန္နံ၊ ထိုထိုအကိုင်းကြီး
တို့၌အကျုံးဝင်သော။ ရူပံ၊ ရူပက္ခန္ဓာသည်။ တဿာတဿာ မဟာသာခါယ၊
ထိုထိုအကိုင်းကြီး၏။ အတ္တာ၊ အတ္တတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့၎င်း။ အနတ္တာ၊
အတ္တ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့၎င်း။ မဟာသာခါသုစ၊ အကိုင်းကြီးတို့၌လည်း။
တံတံ ခုဒ္ဒကသာခါပရိယာပန္နံ၊ ထိုထို အခက်ငယ်တို့၌ အကျုံးဝင်သော။
ရူပံ၊ ရူပက္ခန္ဓာသည်။ တဿာတဿာ ခုဒ္ဒကသာခါယ၊ ထိုထို အခက်ငယ်၏။
အတ္တာ၊ အတ္တတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့၎င်း။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ ဣတိ၊
ဤသို့၎င်း။ ခုဒ္ဒကသာခါသုစ၊ အခက်ငယ်တို့၌လည်း။ တံတံဒဏ္ဍကပရိယာပန္နံ၊
ထိုထို အရွက်ရိုး အပွင့်တံ အသီးတံတို့၌ အကျုံးဝင်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။
တဿတဿပတ္တဒဏ္ဍဿဝါ၊ ထိုထိုအရွက်ရိုး၏၎င်း။ ပုပ္ဖဒဏ္ဍဿဝါ၊ အပွင့်တံ
၏၎င်း။ ဖလဒဏ္ဍဿဝါ၊ အသီးတံ၏၎င်း။ အတ္တာ၊ အတ္တတည်း။ ဣတိ၊
ဤသို့၎င်း။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့၎င်း။ ဝိဘဇိဘူ၊ ဝေဘန်၍။
ဝတ္တဗျာ၊ ဆိုအပ်၏။

၁၃။ ဝိမာန၊ ဝိမာန်။ ဝိဟာရ၊ ကျောင်း။ ဂေဟ၊ အိမ်။ ရထ၊ ရထား။
သကဋ၊ လှည်း။ မဇ္ဇ၊ ညောင်စောင်း။ ပိဋ္ဌ၊ အင်းပျဉ်။ ခဋ၊ အိုး။ ပဋ၊ ပုဆိုး။

အနတ္တဝိဘာဝနာနိဿယ

ဝတ္ထာလင်္ကာရ၊ အဝတ်တန်းဆာ။ ခန၊ ဥစ္စာ။ ခည၊ စပါး။ ဟိရည၊ ငွေ၊
 သုဝဏ္ဏ၊ ရွှေ။ မဏိ၊ ပတ္တမြား။ ဝေဠုရိယ၊ ကျောက်စိမ်း။ ဘဏ္ဍာဒိသု၊ ထိုထို
 အသုံးအဆောင် ဘဏ္ဍာမျိုးတို့၌လည်း။ တံတံ ဝတ္ထုပရိယာပန္နဿ၊ ထိုထိုဝတ္ထု၌
 အကျုံးဝင်သော။ ရူပဿ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၏။ တဿတဿဝတ္ထုနော၊ ထိုထိုဝတ္ထု၏။
 အတ္တတာဝါ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအလိုအားဖြင့် အတ္တဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ အနတ္တ
 တာဝါ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အလိုအားဖြင့် အတ္တ မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဝေဒိတဗျာ၊
 သိအပ်၏။ သင်္ခေပတောပန၊ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်မူကား။ လောကိယမဟာ
 ဇနေဟိ၊ လောကီလူများအပေါင်းတို့သည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ မြင်အပ်သော။ သုတံ၊ ကြား
 အပ်သော။ မုတံ၊ တွေ့အပ်သော။ ဝိညာတံ၊ သိအပ်သော။ ပတ္တံ၊ ရောက်အပ်
 သော။ လဒ္ဓံ၊ ရအပ်သော။ ပတ္တိတံ၊ တောင်တအပ်သော။ ပရိယေသိတံ၊ ရှာမှီး
 အပ်သော။ ယံယံဝတ္ထု၊ အကြင်အကြင်ဝတ္ထုမျိုးသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အဏု
 မတ္တေပိ၊ အဏုမြူလည်းဖြစ်သော။ တသ္မိံ တသ္မိံ ဝတ္ထုမိ၊ ထိုထိုဝတ္ထု၌။
 ပရိယာပန္နံ၊ အကျုံးဝင်သော။ ရူပံ၊ ရူပက္ခန္ဓာသည်။ တဿတဿဝတ္ထုဿ၊
 ထိုထိုဝတ္ထု၏။ အနတ္တဝေ၊ အနှစ်သာရအတ္တမဟုတ်သည်သာလျှင်တည်း။

ရုပ်နာမ်အနှစ်မဲ့ဖြစ်ပုံပြခဏ်း

၁၄။ တောဝတာ၊ ဤမျှသောအစီအစဉ်ဖြင့်။ သဗ္ဗော၊ အလုံးစုံသော။
 သတ္တလောကော၊ သတ္တလောကသည်။ ရိတ္တော၊ ကွယ်ပျောက်၏။ တုစ္ဆော၊
 အချည်းနှီးဖြစ်၏။ သုညော၊ ဆိတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပညာယတိ၊ ထင်၏။ ။
 လောကိယမဟာဇနေဟိ၊ လောကီလူအများတို့သည်။ သမ္ပတော၊ ထင်ရှား
 ရှိသည်ဟု သမုတ်အပ်သော။ သဗ္ဗော၊ အလုံးစုံသော၊ ဩကာသ လောကော၊
 မြေကြီး စကြဝဠာ ကျွန်းကြီး ကျွန်းငယ်တိုင်းပြည်နိုင်ငံ မြို့ရွာနိဂုံးအစရှိသော
 ဩကာသ လောကသည်။ ရိတ္တာ၊ ကွယ်ပျောက်၏။ တုစ္ဆော၊ အချည်းနှီး
 ဖြစ်၏။ သုညော၊ ဆိတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပညာယတိ၊ ထင်၏။ တိဏ၊ မြက်။
 ရုက္ခ၊ သစ်ပင်၊ ဝိမာန၊ ဗိမာန်။ ဝိဟာရ၊ ကျောင်း။ ဂေဟ၊ အိမ်။ ရထ၊
 ရထား။ သကဋ္ဌာဒိကော၊ လှည်းအစရှိသော။ သဗ္ဗော၊ အလုံးစုံသော။
 သင်္ခါရလောကော၊ သင်္ခါရလောကသည်လည်း။ ရိတ္တာ၊ ပပျောက်၏။
 တုစ္ဆော၊ အချည်းနှီးသာဖြစ်၏။ သုညော၊ ဆိတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပညာ
 ယတိ၊ ထင်၏။ သုဒ္ဓသင်္ခါရဓမ္မရာသိမတ္တမေ၊ သက်သက်သော ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ
 ဓမ္မမျှသည်သာလျှင်။ အဝသိဋ္ဌံ၊ ကြွင်းကျန်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဝိပဿနာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌သာ
 လိုရင်းဖြစ်ငြားသော်လည်း အသာရကဋ္ဌ အနတ္တပုဒ် အနက်သွား

(၁၁၂)

အနတ္တဝိဘာဝနာနိဿယ

ကောင်းကောင်းကြီး ထင်ရှားစေခြင်းငှာ မြေ တောင် သစ်ပင် စသည် တို့၌လည်း အတ္တ, အနတ္တစစ်ချက်ကို ပြဆိုလိုက်သည်။

ဣဒံဌာနံ၊ ဤအနတ္တအရာသည်။ သုဂမ္ဘိရံ၊ အလွန်နက်နဲ၏။ ဣဒံ ပဒံ၊ ဤအနတ္တပုဒ်သည်။ သုနိပုဏံ၊ အလွန်သိမ်မွေ့၏။ ဣဒံဌာနံ၊ ဤအနတ္တ အရာသည်။ သုဒုဗ္ဗောနံ၊ အလွန်သိင်္ခိုင်ခဲ၏။ ဣဒံ ပဒံ၊ ဤအနတ္တပုဒ်သည်။ သုဒုဗ္ဗောဓံ၊ အလွန်ထိုးထွင်းနိုင်ခဲ၏။

ဓမ္မကောဝိဒါ၊ အကြောင်းတရား၌ လိမ်မာကုန်သော။ ပဏ္ဍိတာ၊ ပညာ ရှိသူတို့သည်။ သုဒုဒ္ဓသံပိ၊ အလွန်မြင်နိုင်ခဲသော တရားကိုလည်း။ ပဿန္တိ၊ မြင်ကြကုန်၏။ အတ္တကောဝိဒါ၊ အကျိုးတရား၌လိမ်မာကြကုန်သော။ ဝိည နော၊ ပညာရှိတို့သည်။ သုဒုဗ္ဗောဓံပိ၊ အလွန်သိင်္ခိုင်ခဲသော အရာကိုလည်း။ ဗုဇ္ဈန္တိ၊ သိကြကုန်၏။

၁၅။ အထဝါ၊ တနည်းကား။ အနတ္တာ အသာရကဋ္ဌေနာတိ ဧတ္ထ၊ အနတ္တာအသာရကဋ္ဌေန ဟူသော ဤပါဌ၌။ သာရောတိ၊ သာရဟူသည်ကား။ သာရဘာဝေါ၊ အနှစ်၏အဖြစ်ကို။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ထိရဘာဝေါ၊ ခိုင်ခံ့ သည် ၏ အဖြစ်တည်း။ ရတ္တိဒိစံပိ၊ နေညဉ့်ပတ်လုံးလည်းကောင်း။ မာသသံဝစ္ဆရံပိ၊ လပတ်လုံး နှစ်ပတ်လုံးလည်းကောင်း။ ဗဟူနိ၊ များစွာကုန်သော။ ရတ္တိ ဒိဝ မာသသံဝစ္ဆရာနိပိ၊ ညဉ့်တို့ပတ်လုံး နေ့တို့ပတ်လုံး လတို့ပတ်လုံး နှစ်တို့ပတ်လုံး လည်းကောင်း။ အဝိပရိဏာမဂုဏော၊ ပကတိအနေမှမဘောက် ပြန်နိုင်သော ဂုဏ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ-ဝုတ္တော၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တေဿ၊ ထိုရုပ်နာမ်အား။ သာရော၊ ခိုင်မာသောဂုဏ်သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ သာရကံ၊ သာရကမည်၏။ (မိစ္ဆာအလိုတည်း)။ သာရကံ၊ ခိုင်မာသောဂုဏ်ရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ အသာရကံ၊ အသာ ရကမည်၏။ နာမ ရူပံ၊ နာမ်ရုပ်ကိုရ၏။ (သမ္မာအလိုတည်း)။ အသာရက- ဘာဝေါ၊ ခိုင်မာသောဂုဏ်မရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ အသာရကဋ္ဌော၊ အသာရ ကဋ္ဌမည်၏။ တေန အသာရကဋ္ဌေန၊ ထိုခိုင်မာသောဂုဏ်မရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ သာရဘာဝရဟိတဘာဝေန၊ အနှစ်အမာ၏အဖြစ်မှ ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်သည်။ သတ္တဿ၊ သတ္တဝါ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ နဟောတိ၊ မဟုတ်။ အနတ္တာဝေ၊ နအတ္တ သာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ အတ္တော၊ အနတ္တာအသာရကဋ္ဌေန ဟူသောပုဒ်၏အနက်တည်း။

၁၆။ ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ သဗ္ဗော၊ အလုံးစုံသော။ သတ္တောနာမ၊ သတ္တဝါမည် သည်။ ဇာယမာနော၊ ဖြစ်ပေါ်သည် ရှိသော်၊ ဧကေသိံဘဝေ၊ တခုခု

အနတ္တဝိဘာဝနာနိဿယ

(၁၁၃)

သော ဘဝ၌။ ပဋိသန္ဓိကာလေ။ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။ ဧကဝါရမေဝ၊ တကြိမ်
 တခါသာလျှင်။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်ပေါ်မြဲတည်း။ နာနာခဏေသု၊ အထူးထူးသော
 ခဏတို့၌။ ပုနပုနံ၊ အတန်တန်။ ဇာယတိတိ၊ သတ္တဝါအသစ်အသစ်ဖြစ်သည်ဟူ၍။
 နတ္ထိ၊ လောက၌မရှိ။ မိယျမာနောစ၊ သေဆုံးပြန်သော်လည်း။ ဧကသ္မိ'ဘဝေ။
 တခုသောဘဝ၌။ ပရမာယုပရိယောသာနေ၊ အသက် အပိုင်း အခြား၏
 အဆုံး၌။ ဧကဝါရမေဝ၊ တကြိမ်တခါသာလျှင်။ မိယျတိ၊ သေဆုံးမြဲဖြစ်၏။
 တတော၊ ထိုအဆုံးမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးအဘို့၌။ ဗဟူသု၊ များစွာကုန်သော၊ ရတ္တိဒိဝ
 မာသသံဝစ္ဆရေသု၊ ညဉ့် နေ့ လ နှစ်တို့၌။ နာနာခဏေသု၊ အထူးထူးသော
 ခဏတို့၌။ ပုနပုနံ၊ အတန်တန်။ မိယျတိတိ၊ သေသည်ဟူ၍။ နတ္ထိ၊ လောက၌
 မရှိ။ နာမရူပဓမ္မာ ပန၊ နာမ်ရုပ် တရားတို့သည် မူကား။ နာနာခဏေသု၊
 အထူးထူးသော ခဏတို့၌။ ပုနပုနံ၊ အတန်တန်။ ဇာယန္တိ၊ အသစ်အသစ်
 ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ မိယျန္တိ၊ သေဆုံး
 ကုန်၏။ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ပျက်ဆုံးကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုနာမ်ရုပ်တရားတို့အား။ သာရ
 ဂုဏောနာမ၊ တနာရီမျှ တည်နေနိုင်အောင် ခိုင်ခံ့သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော
 ဂုဏ်စွမ်းသတ္တိသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ တေဓမ္မာ၊ ထိုရုပ်နာမ်
 တရားတို့သည်။ အသာရကဋ္ဌေန၊ အနှစ်သာရ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 သတ္တဿဝါ၊ သတ္တဝါ၏ လည်းကောင်း။ ပထဝီ ပဗ္ဗတ ရုက္ခာဒိကဿဝါ၊ မြေ
 တောင်သစ်ပင် စသည်၏ လည်းကောင်း။ အတ္တာနာမ၊ အတ္တ မည်ကုန်သည်။
 နဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ အနတ္တာဝေ၊ အနတ္တတို့သည် သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊
 ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ-ဝုတ္တော၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
 ဝိတ္တာရောပန၊ အကျယ်ကိုမူကား။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးနည်း၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဆိုခဲ့
 ပြီးသောနည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

အတ္တ အနတ္တဝေဘန်ခဏ်း ပြီး၏။

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ဝိစစ်ပြဆိုချက်

လောက၌ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟူ၍ ရှိ၏လောဟု မေးရာ၏။ ရှိ၏ဟု ဆိုခဲ့သော်
 ပုဂ္ဂိုလ်၏သရုပ်၊ သတ္တဝါ၏သရုပ်ကို ပြစမ်းပါဟု ဆိုရာ၏။ ရူပကာယ နာမ
 ကာယမှတစ်ပါး ပြစရာမရှိလေရကား ရူပကာယခန္ဓာကိုယ်၊ နာမကာယခန္ဓာကိုယ်
 ကို ပြဆိုလေရာ၏။ ရူပကာယခန္ဓာကိုယ်၊ နာမကာယခန္ဓာကိုယ် သည်ပင်လျှင်
 ပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ သတ္တဝါတည်း။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟူသည် ဤကာယကြီး အလုံးစုံ

(၁၁၄)

အနတ္တဝိဘာဝနာနိဿယ

ပါပင်တည်းဟု ရူပကာယ နာမကာယကို သုပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ၏ သရုပ်
သကော-ပြု၍ ပြခြင်းဖြစ်လေ၏။ အတ္တပြု၍ပြခြင်း ဖြစ်လေ၏။

ထိုအခါ ရူပကာယသည် ပထဝီကာယ၊ အာပေါကာယ၊ တေဇော
ကာယ၊ ဝါယောကာယ၊ စက္ခုကာယံ၊ သောတကာယ အစရှိသည်
ဖြင့် အလွန်များပြား၏။ နာမကာယသည်လည်း ခြေဘဝါး ရေမှ
စ၍ ဦးထိပ် အပြင်တိုင်အောင် အတွင်းအပ တကိုယ်လုံးမှာ ထိုထို
နေရာ၌ အခိုက် အတန့် အားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်သော ဝိညာဏကာယ
၆-ပါး၊ ဖဿကာယ ၆-ပါး၊ ဝေဒနာကာယ ၆-ပါး၊ သညာကာယ
၆-ပါး၊ စေတနာကာယ ၆-ပါး အစရှိသည်ဖြင့်အလွန်များပြား၏။
ဘယ်ကာယကို ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ သတ္တဝါဟူ၍ သင်ပြပါသနည်း။ အလုံး
စုံသော ကာယတို့ကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဆိုမည်လော။ အချို့အချို့သော
ကာယတို့ကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဆိုမည်လောဟုမေးရာ၏။

ဤစကား၌ အလုံးစုံသော ကာယတို့ကိုပင် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ဆိုပါသည်
ဟူသြားအံ့။ ကာယတို့သည် အလွန်များကုန်၏။ အချင်းချင်းသဘောလက္ခဏာ
အားဖြင့် မတူကြကုန်။ သင့်ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါသည်လည်း ခန္ဓာကိုယ်တခုမှာ အလွန်
များပြားရာ၏။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါချင်းချင်းလည်း သဘောမတူကြကုန်သည် ဖြစ်ရာ
၏။ ထိုအတူ ခက်မာမှုဟူသော ပထဝီကာယသည်လည်း အလွန်များပြား၏။
ဆံပင်ပေါင်း ၂-ကုဋေ ၄-သန်း၌ ပထဝီကာယပေါင်း ၂-ကုဋေ ၄-သန်း
ရှိ၏။ တကာယနှင့် တကာယ မရောယှက်ကြ။ ထိုအတူ မွေးညှင်းပေါင်း
၉-သောင်း ၉-ထောင်၌ ပထဝီကာယပေါင်း ၉-သောင်း ၉-ထောင်ရှိ၏။
အသားခဲပေါင်း ၉-ရာ၌ ပထဝီကာယ ၉-ရာရှိ၏။

အာပေါကာယသည်တို့၌လည်း ပထဝီကာယ များသကဲ့သို့ များပြားကြ
ကုန်၏။ သင်၏ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတို့သည် ကိုယ်ခန္ဓာတခုမှာပင် အလွန်များပြား
ကုန်ရာ၏။ နာမကာယတို့သည်လည်း တကိုယ်လုံး၌ အနံ့အပြား အခိုက်
အလှည့်အားဖြင့် ဖြစ်ကြလေကုန်ရာကား ထိုပထဝီကာယ စသည်တို့ကဲ့သို့ပင်
အကုဋေမက များပြားကုန်၏။ သင်၏ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့သည် ကိုယ်ခန္ဓာတခု
မှာပင် အကုဋေမက များပြားကုန်ရာ၏။

ထိုမှတစ်ပါး ပထဝီကာယသည်လည်း ခက်မာမှုအမျိုးမျိုး နူးညံ့မှုအမျိုးမျိုး
ရှိပြန်၏။ ခက်မာမှုနှင့် နူးညံ့မှုကား ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကြ၏။ ဆံပင်တခု တခု
မှာပင် ခက်မာမှု ပထဝီကာယမျိုး ဖြစ်ပွား၍လာလျှင် နူးညံ့မှု ပထဝီကာယ

အနတ္တဝိဘာဝနာနိဿယ

မျိုး ချုပ်ပျက် သေဆုံးရ၏။ နူးညံ့မှုပထဝီကဿမျိုး ဖြစ်ပွား၍လာလျှင် ခက်မာမှု ပထဝီကဿမျိုး ချုပ်ပျက်သေဆုံးရ၏။ အာပေါကဿမှာလည်း ဘွဲ့စေးမှု တမျိုး အဘွဲ့အစေးပြယ်ပျောက်၍ ယိုစီးမှုတမျိုး ဆန့်ကျင်ဘက် နှစ်မျိုးရှိ၏။ တခုဖြစ်ပွား၍လာလျှင် တခုချုပ်ပျက်သေဆုံးရ၏။

တေဇောကဿ၌လည်း သီတကဿ၊ ဥဏှကဿ၊ နှစ်မျိုးဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ကြ၏။ ဤခန္ဓာကိုယ်၌ သီတကဿ လာလျှင် ဥဏှကဿသည် ချုပ်ပျက် သေဆုံးရ၏။ ဥဏှကဿလာလျှင် သီတကဿသည် ချုပ်ပျက်သေဆုံးရ၏။ နာမကဿတို့တွင်လည်း ဝေဒနာကဿတွင် သုခကဿတမျိုး ဒုက္ခကဿ တမျိုး ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ကြ၏။ အသီးအသီး အကြောင်းကိုရ၍ တခု ဖြစ်ပွား၍လာလျှင် တခုချုပ်ပျက်သေဆုံးရ၏။ နေပူ၌ နေ၍ ဒုက္ခကဿ ဖြစ်ပွားရာ အရိပ်သို့ ဝင်လျှင် ထိုဒုက္ခကဿ ချုပ်ပျက်သေဆုံးရ၏။ သုခ ကဿဖြစ်ပွား၍လာ၏။ တဘန် အရိပ်မှ နေပူသို့ထွက်ပြန်ရာ သုခကဿ ချုပ်ပျက်ပြန်၏။ ဒုက္ခကဿ ဖြစ်ပွားပြန်၏။ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် အချင်းချင်း ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ကြကုန်သော ရူပကဿအပြား နာမကဿအပြား တို့သည် အလွန်များပြားကုန်၏။

အလုံးစုံကို အကုန်ခြုံ၍ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဆိုပါသည်ဟု ဆိုခဲ့သော် သင်၏ ဗုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့သည် အလွန်များကုန်ရာ၏ဟု ဆိုလေ။ အချို့အချို့ကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ဆိုပါသည်ဟူ၍ကား ဆိုနိုင်ရန်အခွင့်ပင်မရှိ။ ခန္ဓာကိုယ်တခု၌ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေ အကုဋေမက များပြားသည်ကို အလိုမရှိသည့်အတွက် အလုံးစုံကို အကုန်ပေါင်း၍ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ တယောက်သာ ဖြစ်ပါသည် ဆိုလတ္တံ့။

ထိုအခါ၌ သင်၏ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါသည် ရူပကဿ နာမကဿတို့မှ တခြားတပါးလော၊ သို့မဟုတ် ရူပကဿ နာမကဿတို့မှ တခြား တပါးမဟုတ် ထိုရူပကဿနာမကဿတို့ကိုပင်လျှင် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟု ဆိုရသလောဟု ထပ်၍မေးရာ၏။

ထိုတရားတို့ကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၏ အတ္တဟုယူသော သူသည် တခြားတပါး ဟူ၍ ယူခွင့်ပြောခွင့် မရှိပြီ။ ထိုတရားတို့ကိုပင် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟု ဆိုရပါသည် ဟူ၍သာ ပြောခွင့်ရှိ၏။

ထိုအခါ၌ ထိုတရားတို့ကို ခေါ်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါသည် ထိုတရားတို့ များပြားကုန်လျှင် မများဘဲ နေနိုင်မည်လော၊ တယောက် ထည်း ဖြစ်နိုင်မည်လောဟု မေးရာ၏။

(၁၁၆)

အနတ္တဝိဘာဝနာနိဿယ

ထိုတရားတို့ကိုပင် ခေါ်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါသည် ထိုတရားတို့ ခဏမစဲ အနဲနဲချုပ်ကြသေဆုံးကြကုန်လျှင် မချုပ်ဘဲ မသေဘဲ နေနိုင်မည်လော၊ တနာရီ တရက် တနှစ် စသည် အသက်ရှည်၍ နေနိုင်မည်လော၊ ပူမှုကို ပုဂ္ဂိုလ် ခေါ်ခဲ့လျှင် ပူမှုသေလျှင် ထိုပူမှုကိုခေါ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သေရမည်၊ အေးမှုကို ပုဂ္ဂိုလ်ခေါ်ခဲ့လျှင် အေးမှုချုပ်လျှင် ထိုအေးမှုကိုခေါ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သေရမည်၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် စစ်ဆေး၍ပြခဲ့သည်ရှိသော် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ဟူ၍ မရှိကြောင်းထင်ရှားလတ္တံ့၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မရှိခဲ့လျှင် ရုပ်နာမ် တရားသည် ဘယ်သူ၏ အတ္တဟု ဆိုဘယ်မရှိ၊ ဓမ္မအစု ခေတ်အစု သက်သက်မျှသာ ဖြစ်သည်ဟု ထင်ရှား လတ္တံ့။

ဤစကား၌ရုပ်နာမ်တို့ကို ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ သတ္တဝါဟူ၍ ငါဟူ၍ မည်သူမည်ဝါ ဟူ၍ မိန်းမ ယောက်ျားဟူ၍ ဦးခေါင်း ခြေလက်စသည်ဟူ၍ ဆံပင်မွှေးညှင်း စသည်ဟူ၍ ထင်မှတ် စွဲလမ်းမှုသည်ကား အနိစ္စဟူ၍ စွဲလမ်းမှုမည်၏၊ အနိစ္စာ နုပဿနာဉာဏ်၏ အရာပေတည်း။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ သင်ဆို၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အရကို ပြပါဆိုလျှင် ရုပ်နာမ်ကိုပင် ပြလတ္တံ့၊ ထိုရုပ်နာမ်သည်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနှစ်သာရ အတ္တလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုသို့ လိုက်၏လော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုရုပ်နာမ်တို့၌ အစိုးရ ၏လော၊ ဖြစ်မှုအလုံးစုံ ပုဂ္ဂိုလ်အလိုနှင့် တထပ်ထည်းကျ၏လောဟုမေးရာ၌ အနှစ်သာရအတ္တဟုတ်၏ အလိုသို့လိုက်၏ အစိုးရ၏ ဖြစ်မှုပျက်မှုအလုံးစုံ တထပ်ထည်းကျ၏ဟု ထင်မှတ် စွဲလမ်းမှုသည် အတ္တဟူ၍ စွဲလမ်းမှုမည်၏၊ အနတ္တာ နုပဿနာဉာဏ်၏ အရာဖြစ်၏။

ဤသို့စွဲလမ်းချက် ၂-ပါးအနည်းငယ်မျှသာထူးကြသည်၊ အနိစ္စစွဲလမ်းချက် ပျောက်လျှင် ထိုအတ္တစွဲလမ်းချက်လည်း ပျောက်တော့သည်၊ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ် အမြင်ပေါက်ခဲ့လျှင် အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ် အလိုလို ပြီးစီးတော့သည် ဟူ၍မှတ်။

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မဟုတ်သော်လည်း ရုပ်တရား နာမ်တရား တို့ကို ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ သတ္တဝါဟူ၍ ငါဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ၏ အတ္တသာရ ဟူ၍ ငါ၏အတ္တသာရဟူ၍ စွဲလမ်းမှုသည် အဘယ်အပြစ်ဖြစ်ရာသနည်း၊ သူ့အဲသက်ကို သတ်မှုလည်း မဟုတ် သူ့ဥစ္စာကို ခိုးမှုလည်းမဟုတ် မုသားဆိုမှုစသည်လည်း မဟုတ်ပါကကား ဆိုငြားအံ့။

ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၏ အနှစ်သာရအတ္တဟူ၍ စွဲလမ်းမှုသည် ဒိဋ္ဌိပေတည်း၊ သူ့အသက်ကိုသတ်မှု အစရှိသော ခပ်သိမ်းသော

အနတ္တဝိဘာဝနာနိဿယ

ဒုစရိုက်တရားတို့သည် ဤဒိဋ္ဌိမှ ပေါက်ပွားကြကုန်သော ဒိဋ္ဌိ၏ သားမြေးတို့ သာတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာတို့၌ “ပရမံဝဇ္ဇန္တိဒဋ္ဌဗ္ဗာ” ဟုမိန့်ကြကုန်၏။ ပရမံ၊ အလွန်အကဲဆုံး ဖြစ်သော။ ဝဇ္ဇံ၊ အပြစ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ မှတ်အပ်၏။ ။ ခပ်သိမ်းသော အပြစ်တို့တွင် ဒိဋ္ဌိကဲ့သို့ အပြစ် ကြီးသော တရားဟူ၍ တစုံတခုမျှ မရှိဆိုသည်။

ဒိဋ္ဌိသည် အလွန်စည်းကားလှသော အဆိပ်ပင်ကြီးနှင့်တူ၏။ ခပ်သိမ်းသော ဒုစရိုက်တရားတို့သည် အဆိပ်ပင်ကြီး၌ သီးကုန်သော အဆိပ်သီးတို့နှင့် တူ ကုန်၏။ အပြစ်ကြီးကျယ်ပုံကိုထင်လျှားအောင်ပြဆိုဦးအံ့။ ခပ်သိမ်းသော ဒုစရိုက် ဟောင်းတို့သည်လည်း ဤအတ္တဒိဋ္ဌိတူယ၍ သံသရာ၌ သတ္တဝါ၏ သန္တာန်သို့ အစဉ်လိုက်ကြရကုန်၏။ ခပ်သိမ်းသော ပစ္စုပ္ပန် ဒုစရိုက်တို့သည်လည်း ဤအတ္တ ဒိဋ္ဌိမှ ထွက်ကုန်၏။ ရှေ့သို့ဘဝအဆက်ဆက်ဖြစ်ပွား၍ သွားကြလတ္တံ့ ကုန်သော ဒုစရိုက်သစ် အနန္တတို့သည်လည်း ဤအတ္တဒိဋ္ဌိမှချည်း ထွက်ကြကုန်လတ္တံ့ ။ အနုမတဂ္ဂသံသရာ၌ အပါယ် ၄-ဘုံ ဟူ၍ ရှိနေရသည်ကား ဤအတ္တဒိဋ္ဌိ၏ အတွက်ပေတည်း။ ။ အဘယ်ကြောင့် သိရသနည်းဟူမူကား-

- (၁) သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဒိဋ္ဌိကိုပယ်သည့် အတွက် အပါယ် ၄-ပါးတို့မှ အချင်းခပ်သိမ်း လွတ်ကုန်၏ဟူ၍၎င်း၊
- (၂) သေသည်၏ နောက်၌ပေါက်လွတ် လျှောက်လျား ပရမ်းပတာ ကံပစ်ချရာ ကျရောက်မြဲ ဖြစ်သော ဝိနိပါတဟူသော အလွန် ဆိုးဝါးလှသော သံသရာဘေးကြီးမှ အချင်းခပ်သိမ်း လွတ် ကုန်၏ဟူ၍၎င်း၊
- (၃) ဒိဋ္ဌိကိုပယ်သည့် အတွက် ဤဘဝမှစ၍ ဘဝအဆက်ဆက် ဓမ္မာ အဆက်ဆက် အစဉ်ထစဝရ မြဲသော သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဂုဏ် မြဲသော သုဂတိသမ္ပတ္တိ ဘဝရှိကုန်၏ဟူ၍၎င်း၊
- (၄) ဤသံသရာ၌ တဘဝတဘဝလျှင် တမျိုးတမျိုး ဆိုးဆိုး ဝါးဝါး ကိုးကွယ်ရာ ဘုရားပြောင်းလဲမှုဟူသော အလွန် စက်ဆုပ်ဘွယ် ကောင်းလှသော ပုထုဇ္ဇန်ဘေးကြီးမှ အပြီးကင်းလွတ်၍ သဗ္ဗညု မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာလျှင်အစဉ်ထစဝရ ကိုးကွယ်ရာမြဲကြ လေကုန်၏ ဟူ၍၎င်း၊

ဟောတော်မူသောကြောင့် ဤသံသရာ၌ အယုတ်တမာ ဆိုးဝါးစွာသော အပြစ် ဟူသမျှတို့သည် အတ္တဒိဋ္ဌိမှချည်း ထွက်ကုန်၏ဟု သိအပ်လေသတည်း။ ဝိစိကိစ္ဆာဟူသည်လည်း ဤအတ္တဒိဋ္ဌိ၏ နောက်လိုက် နောက်ပါမျှသာတည်း။

(၁၁၈)

အနတ္တဝိဘာဝနာနိဿယ

ဤအရာ၌ အနတ္တဒီပနီစာအုပ်မှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ အပြစ်ကို ပြဆိုခဏ်း၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ပယ်ရခြင်း၏ အကျိုးအာနိသံသကို ပြဆိုခဏ်းများသည် ဤစောဒနာစကား၏ အဖြေချည်းပင်တည်း။

ရုပ်နာမ်တရားကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၏ အတ္တသာရဟု စွဲလမ်းမှုသည် အဘယ် အပြစ်ရှိရာသနည်းဟူသော စောဒနာစကားကို ဖြေဆိုချက်ပြီး၏။

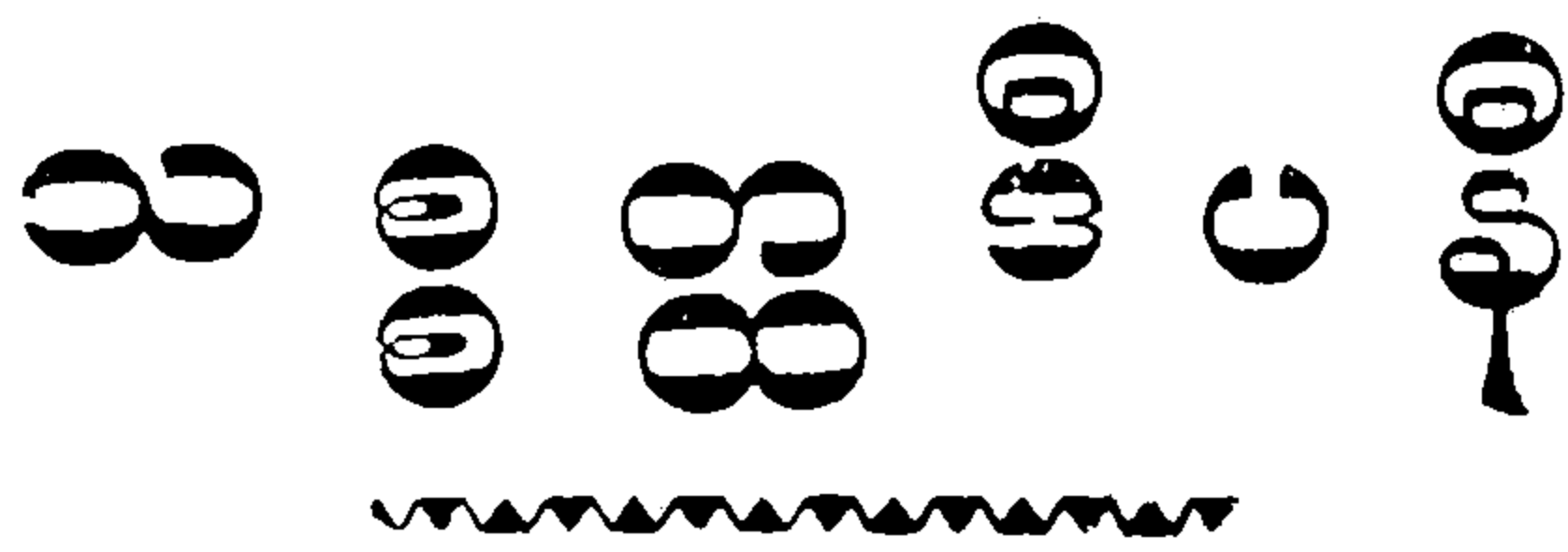
အသာရကဋ္ဌေအနတ္တာဟူသောပုဒ်အနက်ပြီး၏။

အဝသဝတ္တနဋ္ဌေ၊ အလိုသို့ မလိုက်သောကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တ မည်၏—ဟူသော အနတ္တပုဒ် အနက်တို့ကိုမူကား ဘာဝနာဒီပနီစာအုပ်မှာ ကျယ်ဝန်းစွာ ပြဆိုလျက်ရှိလေ၏။

အနတ္တဝိဘာဝနာ၊ အနတ္တပုဒ်အနက်ကို ထင်စွာပြုရာပြကြောင်းဖြစ်သော စကားရပ်သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

အနတ္တဝိဘာဝနာနိဿယပြီး၏။

နမော တဿ ဘဂတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

သစ္စာအနက် ၁၆-ချက်

နမောရတနတ္ထယဿ။ ။ “စတုသစ္စဝိနိမုတ္တာ ဒေသနာ နာမ နတ္ထိ” ဟူသည်နှင့်အညီ ဘုရားမြတ်စွာ၏ ဒေသနာ ဟူသမျှသည် သစ္စာလေးပါးမှ လွတ်သောမည်သည်မရှိ၊ သစ္စာလေးပါးသို့သာ ကိုင်းကြံ ရှိုင်းကြရကား သာသနာတော်မြတ်၌ သစ္စာ လေးပါးတရားသည် အထွတ်အမြတ် အချက် အချာဖြစ်ခဲ့၍ အလွန်စွဲမြဲခြင်းငှာ ထိုက်လှသော သစ္စာအနက် တစ်ဆယ့်ခြောက် ချက်ကို အနက်အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ သိသာရုံမျှ ပြဆိုအံ့။

- (၁) ဒုက္ခဿ ပိဋ္ဌနဋ္ဌော၊ သင်္ခတဋ္ဌော၊ သန္တာပဋ္ဌော၊ ဝိပရိဏာမဋ္ဌော။
- (၂) သမုဒယဿ အာယုဟနဋ္ဌော၊ နိဒါနဋ္ဌော၊ သံယောဂဋ္ဌော၊ ပလိဗောဓဋ္ဌော။
- (၃) နိရောဓဿ နိဿရဏဋ္ဌော၊ ဝိဝေကဋ္ဌော၊ အမတဋ္ဌော၊ အသင်္ခတဋ္ဌော။
- (၄) မဂ္ဂဿ နိယျာနဋ္ဌော၊ ဟေတုဋ္ဌော၊ ဒဿနဋ္ဌော၊ အဓိပတေယဋ္ဌော။

၁။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၏။ ပိဋ္ဌနဋ္ဌော၊ နှိပ်စက်အပ်သော သဘော၊ နှိပ်စက်တတ်သောသဘော၊ နှိပ်စက်ခြင်းသဘောလည်းတပါး။ သင်္ခတဋ္ဌော၊ အဘန်ဘန်ပြုစုပျိုးထောင်အပ်သော သဘောလည်းတပါး။ သန္တာပဋ္ဌော၊

(၁၂၀)

သစ္စတ္တဒီပနီ

အဘန်ဘန် ပူလောင်စေ တတ်သော သဘော ပူပန်စေအပ်သော သဘော ပူပန်ခြင်းသဘောလည်း တပါး။ ဝိပရိဏာမဋ္ဌော၊ ဖရိုဖရဲဘောက်လဲ့ဘောက် ပြန် ဖြစ်တတ်သော သဘောလည်းတပါး။ ။(ဒုက္ခအနက်လေးချက်)။

၂။ သမုဒယဿ၊ သမုဒယံသစ္စာ၏။ အာယုဟနဋ္ဌော၊ ဒုက္ခဝတ္ထု ဒုက္ခမုတိုကိုစုဆောင်းဆည်းပူးတတ်သော သဘောလည်းတပါး။ နိဒါနဋ္ဌော၊ ဒုက္ခဝတ္ထု ဒုက္ခမုတိုကို တရံမစဲ အမြဲပေးအပ်ဆောင်နှင်းတတ်သော သဘော လည်းတပါး။ သံယောဂဋ္ဌော၊ ဒုက္ခဝတ္ထု ဒုက္ခမုတိုနှင့်သာ လွန်စွာ ယှဉ်တွဲ တတ်သော သဘောလည်းတပါး။ ပလ္လိဗောဓဋ္ဌော၊ ဒုက္ခလက်မူမထွက်ရအောင် နှောင့်ရှက်တားမြစ်တတ်သော သဘောလည်းတပါး။ ။(သမုဒယ အနက် လေးချက်)။

၃။ နိရောဓဿ၊ နိဗ္ဗာန်၏။ နိဿရဏဋ္ဌော၊ ဒုက္ခဝဋ်မှ ကျွတ်လွတ် ထွက်မြောက်သော သဘောလည်းတပါး။ ဝိဝေကဋ္ဌော၊ ဒုက္ခ အနှောင့်အရှက်မှ ဆိတ်ငြိမ်သော သဘောလည်းတပါး။ အသင်္ခတဋ္ဌော၊ ပြုစုပျိုးထောင်မှုမှ ကင်းလွတ်သောသဘောလည်းတပါး။ အမတဋ္ဌော၊ အိုခြင်းနာခြင်း သေခြင်းမှ ကင်းလွတ်သော သဘောလည်းတပါး။ ။(နိရောဓအနက်လေးချက်)။

၄။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၏။ နိယျာနဋ္ဌော၊ ဝဋ်မှဆန်တက်နိဗ္ဗာန်ဘက်သို့ ထွက်ကြောင်း ရောက်ကြောင်း လမ်းကောင်း အစစ်အမှန်ဖြစ်သောသဘော လည်းတပါး။ ဟေတုဋ္ဌော၊ လောကုတ္တရာ မြတ်စွာအထူး ဂုဏ်ကျေးဇူးအပေါင်း တို့၏ ကောင်းစွာခိုင်ကြည် တည်ခြင်းကိစ္စကို ပြီးစေနိုင်သော သဘောလည်း တပါး။ ဒဿနဋ္ဌော၊ အနုမတင်္ဂ ဘဝစက်ဝယ် အိပ်မက်တွင်မျှ မမြင်စဘူး အထူးအချွန် အလွန်မြတ်လှ နိဗ္ဗာန်ကို လဝန်း နေဝန်း ပေါ်တက်ထွန်းသို့ ရှမ်းရှမ်းမြိုင်မြိုင် မြင်စွမ်းနိုင်သော သဘောလည်းတပါး။ အဓိပတေယုဋ္ဌော၊ အဓိသီလ စိတ္တပညာ သိက္ခာသုံးခု ရဟန်းမူတိုင် သူ့ပြင်မရှိ ကြီးဘိတုလွတ် အထွတ်အထိပ် ဖြစ်သောသဘောလည်းတပါး။ ။(မဂ္ဂအနက်လေးချက်)။

ဒုက္ခသစ္စာအနက် ၄-ချက်

စက္ခု၊ သောတ၊ ခံာန၊ ဇိဝှာ၊ ကာယ၊ ဓနော-အဇ္ဈတ္တိကာယတနုခြောက် ပါး။ ။ ရူပ၊ သဒ္ဓ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ဓမ္မ-ဗာဟိရာယတနု ခြောက်ပါး။ ။ ဓမ္မမ္မာ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ သုခုမ ရုပ်သောဋ္ဌသ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုယူ။ ။ စေ တသိက် ဒွေပညာသတုင်-

သစ္စတ္တဒီပနီ

(၁၂၁)

- (၁) လောဘသည် သမုဒယသစ္စာမည်၏။
- (၂) လောကုတ္တရာမဂ်စိတ်လေးခုမှာရှိသော ပညာ၊ ဝိတက်၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ-ဤစေတသိက်ရှစ်ခုသည် မဂ္ဂသစ္စာမည်၏။
- (၃) နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာ မည်၏။
- (၄) ကြွင်းသောလောကီဓမ္မစုနှင့် တကွ အာယတန တဆယ်နှစ်ပါးသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။

အာယတနကိုမူတည်၍ သစ္စာလေးပါး အကျဉ်းခွဲနည်း။ ။ဤ၌ကား လူအများတို့သိနိုင်ရန် စက္ခု၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှာ၊ ကာယ၊ မနောနှင့် ဒါနသီလ ဘာဝနာသုံးပါးကို ဒုက္ခသစ္စာခဏ်းတွင် ဘော်ဆိုမည်။

အရိယသစ္စာ ဆိုသည်ကား တရံတခါမှာမှ ဘောက်ပြန်ခြင်း မရှိသော အမှန်ချည်းဆိုလိုသည်။

* နှိပ်စက်၊ ပြုပြင်၊ ပူပင်၊ ဘောက်လှဲ၊ ဒုက္ခမြဲ။

ဤသဘောလေးချက်ရှိသော တရားဖြစ်ခဲ့လျှင်ဒုက္ခသာ အမှန်၊ သုခဆိုလျှင် အမှား။

* ကျွတ်လွတ်၊ ဆိတ်ကွေ့၊ မသေ၊ မပြု၊ သုခအမှန်။

ဤသဘောလေးချက်ရှိသော တရားသည်သာဒုက္ခငြိမ်းမှုသုခအမှန်၊ သည်မှတစ်ပါး ဒုက္ခငြိမ်းမှုဟူ၍မရှိ၊ သုခအမှန်ဟူ၍မရှိ။

* ဆည်းပူး၊ နှင်းဆောင်၊ ဆွဲနှောင်၊ နှောင့်ရှက်၊ အချက်လေးပါး၊ ဒုက္ခပွား။

ဤသဘောလေးချက်ရှိသော တရားသည် ဒုက္ခကိုသာ ပွားစေတတ်သည် အမှန်၊ သုခကိုပွားစေတတ်သည်ဆိုလျှင် အမှား။

* ထွက်မြောက်၊ တည်ခိုင်၊ မြင်နိုင်၊ ကြီးကဲ၊ သူ့လမ်းမြဲ။

ဤသဘော လေးချက်ရှိသော တရားသည်သာ ဒုက္ခငြိမ်းလမ်း၊ သုခဆိုက်လမ်း အမှန်၊ သည်မှတစ်ပါး ဒုက္ခငြိမ်းလမ်းဟူ၍မရှိ၊ ဤကဲ့သို့သော အရာ၌ စက္ခုဆိုလျှင်ပသာဒစက္ခုနှင့်တကွ သမ္မာရစက္ခုကိုသိလေ။

စက္ခုသည် ဘယ်သဘောရှိသနည်း-စစ်။

* နှိပ်စက်၊ ပြုပြင်၊ ပူပင်၊ ဘောက်လှဲ၊ ဒုက္ခမြဲ။

ဤသဘောရှိ၏။ ဤသဘော ရှိခဲ့လျှင် စက္ခုကို ဒုက္ခဟုမြင်မှု အမှန်၊ သုခဟုမြင်လျှင်အမှား၊ စက္ခုကိုကြောက်ဘွယ်လန့်ဘွယ်ဟုမြင်မှုအမှန်၊ ခင်ဘွယ်မက်ဘွယ်မြင်လျှင် အမှား၊ “နှိပ်စက်၊ ပြုပြင်၊ ပူပင်၊ ဘောက်လှဲ”ဟူသောဒုက္ခသဘောလေးချက်တွင် စက္ခုမှာ နှိပ်စက်မှုအဘယ်နည်း။

(၁၂၂)

သစ္စတ္ထိဒီပနီ

ဆင်းရဲမ တယောက်မှာ ကိုယ်တွင်းရောဂါ ကြီးလှစွာသော သားငယ် နှစ်ယောက် ပြိုင်ဘွား၏။ ရောဂါကသားငယ်တို့ကို နှိပ်စက်၏။ သားငယ်တို့က အမိဆင်းရဲမကို နှိပ်စက်၏။ ရောဂါသည် ထိုဆင်းရဲမ၏ဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေကပ်ခြင်းသည် ဆင်းရဲမကိုနှိပ်စက်ခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ဤအတူ ဇာတိဘေးက စက္ခုကို နှိပ်စက်ရာ စက္ခုက မိမိမှီရာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို နှိပ်စက်၏။ ဇာတိဒုက္ခရှိသော စက္ခု၏ ပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည် ပုဂ္ဂိုလ်ကို နှိပ်စက်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ဆင်းရဲမမှာအမှာမေးသားငယ်နှစ်ယောက်ကို သုတ်သင်မှု ပြုစုမှု ကျွေးမွေးမှု စောင့်ရှောက်မှုနှင့် နေ့စဉ်အတိုင်း ပူပန်ပင်ပန်းရသည်ကို နှိပ်စက်မှုဆိုသည်။ စက္ခုမှာလည်း သုတ်သင်မှု ပြုစုမှု ကျွေးမွေးမှု စောင့်ရှောက်မှု နှင့် ပူပန်ပင်ပန်းရသည်ကို နှိပ်စက်မှုဆိုသည်။

စက္ခုမှာ ဇာတိဘေးဆိုသည်ကား မျက်လုံးမှာရှိသော သလိပ်သည်းခြေ သွေးလေပျက်မှုကြောင့် မျက်လုံးမှာ ရောဂါအမျိုးမျိုးဖြစ်ပေါ်မှု သည်လည်း ကောင်း၊ ဗဟိဒ္ဓမ္မ နာလောက်ကျင်လောက် ဘောက်ပြန် ပျက်စီးလောက်သော ဥပဒ်ဒဏ်ချက်ထိပါး၍ မျက်လုံးမှာအနာဥပဒ် ဖြစ်ပေါ်မှု သည်လည်းကောင်း စက္ခုမှာဇာတိဘေးမည်၏။ အဇ္ဈတ္တမှိုင်း၊ ဗဟိဒ္ဓမှိုင်း လို့ ဆော်သောဝိရောဓိ အကြောင်း ဆိုက်တိုက်လာခဲ့သည်ရှိသော် စက္ခုမှာ ထိုဇာတိဘေး မဖြစ်နိုင် သောနာရီဟူ၍မရှိ။ ဘယ်နာရီမှာမဆို ဘယ်ခဏမှာမဆို ထိုဇာတိဘေး ဖြစ်နိုင် သည်ဖြစ်၏။ ဖြစ်ခွင့်ဖြစ်လမ်းစုကို ရှောင်ကြဉ်မှု စောင့်ရှောက်မှုတို့ဖြင့် စက္ခု အတွက် များစွာ ကျဉ်းမြောင်း ကြပ်တည်းကြ၏။ စက္ခုကို ကိုယ်အင်္ဂါတခု ပြု၍ နေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ဆိုခဲ့ပြီးသော စက္ခု၏ ဇာတိဘေး တို့ကို လည်း ကိုယ်အင်္ဂါပြု၍ နေကြသည်သာဖြစ်၏။ ။ ဤကားဇာတိဘေးအတွက် နှင့် စက္ခု၏နှိပ်စက်မှုမြဲပုံတည်း။

ဇရာ ဘေးအတွက် မရဏဘေးအတွက် သောက ဘေးအတွက် ပရိဒေဝ ဘေးအတွက် ဒုက္ခဘေး အတွက် ဒေါမနဿဘေးအတွက် ဥပါယာသဘေးအတွက်နှင့် စက္ခု၏ နှိပ်စက်မှုတို့ကိုလည်း နေရာကျ ဆိုလေ။

ကြည်လင်ရှင်လန်း အေးချမ်းစွာနေသောစက္ခုမှာပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဝိရောဓိ အကြောင်း ဆိုက်တိုက်လာလျှင် ဘယ်အခါမဆိုကြည်လင်ရှင်လန်းအေးချမ်း မှု ဆုတ်ယုတ် ကွယ်ပျောက် နိုင်သည်ကား ဇရာဘေး မရဏဘေး သင့်ချက် ပေတည်း။ စက္ခုအတွက်နှင့်စိတ်ပူခွင့်ဆိုက်၍ စိတ်ပူမှု ဝိခွင့်ဆိုက်၍ဝိရမ္မ ကျင်နာ

ခွင့်ဆိုက်၍ ကျင်နာရမှု နှလုံးမသာခွင့်ဆိုက်၍ နှလုံးမသာရမှု အရှိက်တင် ပင်ပန်းခွင့် ဆိုက်၍ ပင်ပန်းရမှုသည် စက္ခုမှ ဖြစ်သော ဘေးစု သည်သာ တည်း။

ပိဋနုဋ္ဌအမြက်ပြချက်ပြီး၏။

သဘောလေးချက်တွင် စက္ခုမှာပြုပြင်မှု အဘယ်နည်း၊ စက္ခုသည်အနိစ္စမျိုး ဖြစ်ခဲ့၏။ ဘဝများစွာ ကမ္ဘာအဆက်ဆက် ဆည်းပူးသော်လည်း အပျက်အဆုံး မရှိသော နိစ္စစက္ခုဟူ၍ ပေါ်လာရိုးမရှိ၊ ဗြဟ္မာ့စက္ခုကို တဘဝသာ ရ၏။ ထိုဗြဟ္မာ့ဘဝဆုံးလျှင် ထိုစက္ခုလည်းပျက်ဆုံးလေ၏။ ရှေးဘဝ၌ တောထွက်၍ ဈာန်ကို ရအောင် အပင်ပန်းခံမှု ရပြီးသောဈာန်ကို ပွားများမှု မပျောက် ပျက်အောင် စောင့်ရှောက်မှုတို့နှင့် တဘဝလုံးအပင်ပန်းခံခဲ့ရသော သင်္ခါရ ဒုက္ခတို့သည် ထိုဘဝ ဗြဟ္မာ့စက္ခုပျက်ဆုံးရာတွင် တလုံးတည်း ပါလေကုန်၏။ နေ့တက်နှင့်လုပ်သော ကုလီမူနှင့်တူ၏။ တနေ့လုံး အပင်ပန်းခံနိုင်လျှင် ပိုက်ဆံ တမတ် သုံးမူးရ၏။ တနေ့လုံး အပင်ပန်းခံရသော ဗျာပါရမူတို့သည် ထို ပိုက်ဆံကို သုံးစွဲ၍ကုန်ဆုံးရာတွင်တလုံးတည်းဆုံးလေ၏။ ပိုက်ဆံကိုလိုချင်ပြန် လျှင် တဘန်လုပ်ပြန်မှ ရတော့သည်။

တောဘူမဏ သုခအကျိုးငှာ အားထုတ်သော အမှုတို့မည်သည် ဤကုလီမူ တို့ ကဲ့သို့ တနပ်စာမှုတို့သာတည်း။ ထိုကြောင့် အနုမတဂုသံသရာတွင် ဈာန် သမာပတ်ကိုရသောဘဝလည်းအနန္တ ဗြဟ္မာဖြစ်ခဲ့သော ဘဝလည်း အနန္တ ထိုဈာန်ထိုဘဝတို့ကို ယခုအိပ်မက် မက်ဘို့မျှ စမ်းထား ရှာဘွေမရ ရှိကြလေ သည်။ ထိုဗြဟ္မာ့စက္ခုသည် ရှေးဘဝ၌ တင်ကူး၍ ဈာန်သမာပတ်ကို အထ မြောက်အောင် လုပ်ဆောင်နိုင်မှသာ နောက်ဘဝ၌ ဖြစ်ပေါ်လာမြဲ ဖြစ်၍ သင်္ခါရတမ္မမည်၏။ ပြုပြင်မှုဒုက္ခမြဲ၏။ ဈာန်သမာပတ်ကို အထမြောက်အောင် လုပ်ဆောင်အားစိုက်ရခြင်းဟူသော သင်္ခါရ ဒုက္ခဘေးနှင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို အမြဲ နှိပ်စက်၏။ ထိုစက္ခုကို အလိုရှိလျှင် ထိုသင်္ခါရဒုက္ခ ဘေးကို ရှေးတဘဝလုံး မချီမသံ့ခံရ၏။

ဈာန်ကုသိုလ်လည်းအနိယတဓမ္မ ထိုစက္ခုလည်း အနိယတဓမ္မ ဖြစ်ခဲ့ကြ၍ ဈာန်ကို အားထုတ်မှုတဘဝ ထိုစက္ခုကိုရမှုတဘဝ ဤသို့အနုမတဂုပင် ဘဝ များသော်လည်း နိစ္စစက္ခုဟူ၍ ပေါ်လာရိုးမရှိ၊ ဤကဲ့သို့ နိစ္စမရှိသော တရားတို့ အတွက်နှင့် ထိုတရားတို့၏ အကျိုးငှာ ပြုပြင်သမျှသော ကာယကံမှု ဝစီကံမှု မနောက်မတို့သည် သင်္ခါရဒုက္ခမသက်သက်တို့သာတည်း။ ထိုစက္ခု၏အကြောင်း

ဖြစ်သော ကုသိုလ်ဈာန်သည်လည်း ရရှိသောလူ့ စည်းစိမ် လူ့သုခ ဉာတိမိတ္တ တို့ကို စွန့်မှုဒုက္ခ တောတောင်အရပ်တွင် ငြိုငြင်စွာခြိုးခြံ၍ နေမှုဒုက္ခ နေ့နေ့ညည မနေမနား အားထုတ်မှုဒုက္ခ ဤဒုက္ခတို့ကို ခံနိုင်မှ ဈာန်တရားကိုရသည်။ ရပြန်လျှင်လည်း ဈာန်တရားမည်သည် အနည်းငယ်မျှ အခွင့်နှင့်ပင် လွင့်ပါး ကွယ်ပျောက်တတ်သော အနိစ္စဓမ္မဖြစ်ခဲ့၍ မရမီ ကာလအထက်ပင် အသက်ထက်ဆုံး ကောင်းစွာစောင့်ရှောက်ရသော ပရိဟရဏဒုက္ခ ဤကဲ့သို့ ဒုက္ခများစွာကို ခံနိုင်မှ ချောမောသောတရားဖြစ်သည်။ ချောမောပါမှ ဗြဟ္မာ့စက္ခုကို ပေးနိုင်သည်။ ပေးပြီးနောက် ထိုစက္ခုပျက်ဆုံးရာတွင် ထိုဈာန်၏ အာနိသင်လည်း ကုန်ဆုံးလေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အပါယ်နခမ်းမှာ တည်မြဲ တည်ပြန်၏။

ထိုဈာန်ကို အသစ်တဘန် အားထုတ်ခွင့်ဆိုက်ပြန်၏။ အားမထုတ်ခဲ့လျှင် အပါယ်သို့ မြုပ်မြဲမြုပ်ပြန်၏။ ဤသို့လျှင် ထိုဈာန်ကုသိုလ်သည် တဒဂ် တနပ် စာမျှသော ချမ်းသာကိုပေး၍ ပျောက်ဆုံးခြင်းအလား ရှိသောကြောင့် ထိုဈာန်တရားသည်လည်း နိစ္စမျိုးမဟုတ်။ အနိစ္စမျိုးသာ အမှန်ဖြစ်၏။ အားထုတ်၍ရသော်လည်း အကျိုးမဲ့ ပျောက်ပျက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ ရလိုရောက်လိုလျှင် တဘန်အားထုတ်ရ ပြန်၏။ ရပြန် ရောက်ပြန်သော်လည်း အကျိုးမဲ့ ပျက်ပြုန်းဆုံးပါးလတ္တံ့သာ အမှန်ဖြစ်၏။ ထိုတရားကိုအားကိုး၍ ထိုတရားအကျိုးငှာ အားထုတ်သမျှ ကြောင့်ကြံစိုက်ကြသမျှသော ကာယကံမူ ဝစီကံမူ မနောကံမူ ကုသိုလ်မူ အကုသိုလ်မူတို့ကို အချည်းနှီး ပူပန်ပင်ပန်း ရသော သင်္ခါရဒုက္ခဘေးဆိုသည်။

တနေ့ ပင်ပန်းစွာလုပ်ဆောင်လျှင် ကုဋေတရာတန်ရသော အလုပ်တခုလည်းရှိ၏။ တနေ့စာ တမတ်ငွေမျှကို ရသောအလုပ်တခုလည်းရှိ၏။ တနပ်စာ တမတ်ငွေကို သာယာအားရ၍ ထိုအလုပ်နှင့်သာ နေခဲ့လျှင် တသက်လုံး နေ့ရှိသမျှ ထိုအလုပ်ခွင်က ထွက်ရ ငြိမ်းရရန် စခန်းမရှိ။ ကုဋေတရာတန် ရသော အလုပ်ကို လုပ်ခဲ့လျှင် တနေ့ အပင်ပန်းခံသည့်အတွက် တသက်လုံး ချမ်းသာ၏။ ထိုအခါ နေ့ရက်စုသည် လိမ်မာသောသူမှာ ငွေကုဋေတရာ တရာစီ တန်၏။ မလိမ်မာသောသူမှာ တမတ်ငွေသာတန်၏။ တမတ်ငွေကို သာယာ၍ ကုဋေတရာ တရာတန်သော နေ့တွေကို အကုန်ဖြုန်း၏။ တမတ်ငွေ နေ့စဉ် ရသည့်အတွက် ကုဋေတရာ နေ့စဉ်ဆုံးရှုံး၏။ အကြင်သူသည် တမတ်ငွေကို သာယာ၏။ ထိုသူကို တမတ်ငွေသည် ကုလီလုပ်မှု သင်္ခါရဒုက္ခနှင့် တဘဝလုံးနှိပ်စက်၏။ ကုဋေတရာငွေကို နေ့စဉ် နေ့တိုင်း ဆုံးရှုံးစေ၏။

အနိစ္စမျိုးဖြစ်သော စက္ခုသည် တမတ်ငွေနှင့်တူ၏။ ထိုစက္ခုကို သာယာ၍ အားထုတ်ကြသော ကာယကံမူ ဝစီကံမူ မနောကံမူ ကုသိုလ်မူ အကုသိုလ်မူ စုသည် ထိုကုလီအလုပ်ငယ်နှင့်တူ၏။ နိဗ္ဗာန်သည် ကုဋေတရာ ငွေချမ်းသာသော သေဋ္ဌေးစည်းစိမ်နှင့် တူ၏။ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို ရောက်စေနိုင်သော ကာယကံမူ ဝစီကံမူ မနောကံမူ ကုသိုလ်ဘာဝနာမူသည် ထိုကုလီအလုပ်ကြီးနှင့် တူ၏။ သံသရာ၌ ဘဝအဆက်ဆက်တွေသည် ထိုနေ့ရက်တွေနှင့် တူ၏။ စက္ခုစသော အဗျတ္တခန္ဓာ၏ အကျိုးငှာ အားထုတ်ကြိုးပမ်းမှုနှင့် ကုန်ခဲ့သောဘဝ အဆက်ဆက်တို့သည် မလိမ်မာသူ ကုလီယောကျာ်း ဖြုန်း၍ ပစ်သော နေ့ရက်တွေနှင့် တူကုန်၏။

ကြိုးပမ်းမှု အနုမတဂ္ဂ ရှိပြီး ဖြစ်ပါလျက် တနပ်စာမူတွေသာ ဖြစ်ခဲ့၍ ယခုလည်း နှလုံးအတွင်းမှာ ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာဟူသော အပါယ်မျိုး ကြီးပွားစည်ပင်လျက် အပါယ်ဘေးတန်းလန်း အဝိစိဘေးတန်းလန်း ရှိနေကြသောအမှုသည် တမတ်တန် အလုပ်နှင့်သာ လာခဲ့၍ အနှစ်တရာရှိသော်လည်း ကုလီအလုပ်မူ မကျွတ်ရသည်နှင့် တူ၏။ ထိုကုလီမှာ နေ့စဉ်ပင်ပန်း၍ အနှစ်တရာရှိသော်လည်း တမူးတမတ်မျှ အဖတ်ရှု၍ မရသကဲ့သို့ အနုမတဂ္ဂဘဝအစဉ်ကြိုးပမ်းခဲ့ပါလျက် ယခုသာသနာတွင် ကျွတ်ပွဲဝင်ရန် တစွန်းတစမျှ စမ်းထားရှာဘေ့မရ ရှိကြလေသည်။

အနှစ်တရာတိုင်၍မှ ကုလီအလုပ်က ကျွတ်ခွင့်မရသော ထိုကုလီယောကျာ်း၏ တသက်လုံး အားထုတ်လုပ်ဆောင်မှုတွေသည် အကျိုးမကြီးအချည်းနှီးသော သင်္ခါရဒုက္ခမူစုသာတည်း။ ထိုအတူ စက္ခုစသော အနိစ္စဓမ္မတို့၏အကျိုးငှာ ပင်ပန်းကြရသော အမှုစုသည် အနုမတဂ္ဂ ဘဝသံသရာ ကြာကြီးကြာသော်လည်း အပါယဒုက္ခမူမလွတ်ရ ခွေးဖြစ်မှုမှ မလွတ်ရ ဝက်ဖြစ်မှုမှ မလွတ်ရ အဝိစိကျမူမှ မလွတ်ရ နှမူမှ မလွတ်ရ ရှဲမူမှ မလွတ်ရ မိုက်မှုရူးမှုမှ မလွတ်ရသည်ဖြစ်၍ အကျိုးမကြီး အချည်းနှီးသော သင်္ခါရဒုက္ခမူစုသာတည်း။ အထက်နတ် ဗြဟ္မာတို့၏ စက္ခုမှာ ရှေးရှေးဘဝ၌ ကံကို အားထုတ်ရသော သင်္ခါရ ဒုက္ခမူသည် ကြီးကျယ်၏။ စက္ခုကိုရသောနောက်ဘဝ၌ ဆောင်ရွက် မွေးမြူရသော သင်္ခါရဒုက္ခ မကြီးလှ။ လူတို့၏စက္ခု၌ကား ရှေးဘဝ၌ ကံကို အားထုတ်ရသော သင်္ခါရဒုက္ခထက် စက္ခုကိုရသော နောက်ဘဝ၌ ထိုစက္ခုကို ဆောင်ရွက် မွေးမြူရသော သင်္ခါရဒုက္ခသည် အလွန်ကြီးကျယ်၏။

မီးကို လုပ်ကျွေးသော ပုဏ္ဏား၏အမှုနှင့်တူ၏။ မိမိဘွားမြင်စဉ်အခါ မိဘတို့ယူ၍ မသေရအောင် မွေးမြူ၍ထားသောမီးကို တဆဲ ခြောက်နှစ်အရွယ်

(၁၂၆)

သစ္စတ္တဒီပနီ

ရောက်သောအခါ ထိုမီးကိုယူ၍ အသက်ထက်ဆုံး မသေရအောင် လုပ်ကျွေး နိုင်ပါလျှင် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ လားရသည်ဟု မိစ္ဆာအယူရှိ၏။ မိစ္ဆာအယူမျှသာ တည်း။ ထိုအယူကို အမြဲယူ၍ မီးကိုလုပ်ကျွေး၍ သေလွန်လျှင် အပါယ်သို့ ကျ၏။မီးမည်သည် မီးစာရှိမှ မိုးလေစသော အန္တရာယ်လည်း လွတ်ကင်းမှ တည်နေသည်။

ညောင်ပင်တို့မှာ မျိုးစေ့၏အမူကား အညွန့်အညောက် ပေါက်ရုံမျှသာ ပြခန်းသည်။ အညွန့်အညောက် ဖြစ်ပြီးနောက် ထိုညောင်ပင်၏ ကြီးပွားမှု စည်ကားမှု နှစ် လ အရှည်တည်မှုမှာ မြေဥတု ရေဥတုတို့၏ အတွက် တာဝန် ပေတည်း။ ။ ဂဗ္ဘသေယုကသတ္တဝါ၌ ညောင်ပင်နှင့် လူ့ခန္ဓာတူ၏။ မျိုးစေ့နှင့် ကံ တူ၏။ မြေဓာတ်နှင့် အဇ္ဈတ္တဥတု တူ၏။ မိုးရေနှင့် နေ့စဉ် မျိုအပ်သော အာဟာရတူ၏။

ဆီ ရေနံ အသစ်အသစ် အလျဉ် ဆက်လက်အောင် လောင်း၍ပေးမှ မီးတောက်အသစ်အသစ် အလျဉ်ဆက်လက်ပွား၍နေသည်ကို တည်နေသည်ဟု ဆိုရသည်။ ဆီ ရေနံ အသစ် အလျဉ်ပြတ်၍ မီးတောက်သစ်ပွားမှု ပြတ်စဲသည်ကို မီးတောက်သေသည်ဟု ဆိုသည်။ မျက်တောင်တခတ်မျှ ကာလအတွင်းမှာပင် အသစ်အဟောင်းကူးပြောင်းဆက်လက်မှု အထောင်မကများ၏။ ထိုအဟောင်း အသစ် ကူးပြောင်းလဲလှယ်ရာ အချက်အချက်စုသည် မီးတောက်၏သေဆုံးရန် အချက်စုချည်းသာတည်း။ ဆီ ရေနံ အသစ်မရှိလျှင် ဘယ်အချက်မှာမဆို သေ၏။ အသစ်ဖြစ်မှု ပြတ်စဲသည်ကို သေသည်ဟု သမုတ်ရသည်။ အဟောင်း အသစ် အလျဉ်မပြတ် ဆက်လက်၍နေသည်ကို မသေဟု သမုတ်ရသည်။

ခဏိကအားဖြင့် အဟောင်းအဟောင်း ချုပ်ကွယ် ပျက်ဆုံးမှုမှာ ပြတ်စဲ တော့သည်မဟုတ်။ မိုးကြောင့် သေလျှင်လည်း ထိုအချက်စုမှာ သေရသည်။ ရေကြောင့် လေကြောင့် တပါးသော အန္တရာယ်ကြောင့် သေလျှင်လည်း ထို အချက်စုမှာ သေရသည်။ သေခွင့်ဆိုက်လာလျှင် ဘယ်အခါမှာမဆို သေဘို့ သေကိန်း သေချက်အမြဲပါရှိနေ၏။ လူတို့၌စက္ခုဇီဝိတစသော ဓာတ်နု အကြည် သည် မီးတောက်အလျဉ်နှင့်တူ၏။ အဇ္ဈတ္တဥတုဇရုပ်စုသည် အဝတ်ကျစ် မီးစာ နှင့်တူ၏။ တနေ့တနေ့လျှင် အခါများစွာ မျိုအပ်သော အာဟာရဓာတ်ဆီ အလျဉ်သည် ဆီ ရေနံနှင့်တူ၏။

လောင်သမျှသော ဆီ ရေနံစုသည် ဆီမီးစာကိုမရှိ၍ တောက်သော မီး တောက်နှင့်တကွ ခဏစဉ်အတိုင်း ကုန်ခန်း၏သို့ မျိုမျိုသမျှသော အာဟာရ ဓာတ်ဆီစုသည် မိမိနှင့်စပ်သောတကိုယ်လုံးရှိ ဇီဝိတစုနှင့်တကွ ခဏစဉ်အတိုင်း

ကုန်ဆုံး၏။ ကျန်ရှိသော ဆီ ရေနံ အသစ်လောင်းသော ဆီ ရေနံ၌ အသစ် အသစ် အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပွားသော မီးလျှံအလျဉ်သည် တနာရီမှတနာရီသို့ ရောက်သကဲ့သို့ ကျန်ရှိသော အာဟာရ အသစ်အသစ် မျှသော အာဟာရတို့မှ တကိုယ်လုံး၌ အသစ်အသစ် အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပွားသော ဇီဝိတ အလျဉ်သည် တနေ့မှတနေ့သို့ ရောက်လေ၏။ အာဟာရကို နေ့စဉ်မျှမှုကား အသက်ဆက်မှု အသက်မွေးမှုပေတည်း။ အသက်ဟောင်းချုပ်ဆုံးသောနေရာစုမှာ အသက်သစ် စိုက်ပျိုးမှုပေတည်း။

မျက်တေခင်တခတ်ခန့် ကာလအတွင်းမှာ အသစ်အဟောင်း ပြောင်းလဲ ဆက်ကူးမှုဟု ဆိုအပ်သော အဆက်ပေါင်း အထောင်မက များ၏။ အစာ အလျဉ် ပြတ်ခဲ့သော်၎င်း၊ သေလောက်သော အဇ္ဈတ္တဘေး ဗဟိဒ္ဓဘေး ထိပါးခဲ့သော်၎င်း အသစ်ဖြစ်ပေါ်မှု ပြတ်စဲ၏။ ရောက်ရာ အသက်တွင် သေရ၏။ ဤသို့လျှင် အလွန်တိုနှောင်းလှစွာသော အသက် ကလာပ်မှုနှင့် စုကို ပုတီးစီသကဲ့သို့ နေ့စဉ် နာရီစဉ် အလျဉ်ဆက်ကူး၍ ယူရသော အမှုသည်အလွန် ကျပ်တည်း၏။ ကျပ်တည်းကြောင်းကို လောက၌ ရေသတ္တဝါ ကုန်းသတ္တဝါ တို့၏ အသက်မွေးမှု ကျပ်တည်းပုံ အသက်ကို စောင့်ရှောက်မှု ကျပ်တည်းပုံကို မြင်၍ သိအပ်၏။ အလွန်လှိုင်းလေ ထူထပ်လှစွာသော ကမ်းမမြင် သော ပင်လယ်ကြီး၌ ရေမြုပ်ခဲကို ဘောင်စီး၍ လိုက်ရသော ယောက်ျား၏သို့ ကြောင့်ကြ စိုးရိမ်ဘွယ်ကင်းရသော ခဏဟူ၍ မရှိသည်ကိုမြင်၍ သိအပ်၏။

ဤကား လူတို့စက္ခုမှာ ရှေးဘဝ၌ ကံကိုပြုရသော သင်္ခါရဒုက္ခ မှထက် စက္ခုကိုရသော နောက်ဘဝ၌ ထိုစက္ခုကို ဆောင်ရွက်မွေးမြူ ရသော သင်္ခါရဒုက္ခမှု ကြီးကျယ်ပုံတည်း။

ဤသို့ ကြီးကျယ် ကျပ်တည်းလှစွာသော ဆောင်ရွက် မွေးမြူမှုတို့ဖြင့် မွေးမြူပါသော်လည်း အသက်တရာတမ်း ဖြစ်ခဲ့အံ့။ အနှစ်တရာ ပြည့်ရုံမျှသာ ပါနိုင်သည်။ အနှစ်တရာပြည့်လျှင် ထိုစက္ခုသည် ဆွေးမြေ့၍ ပျက်ဆုံးမြဲ ဓမ္မတာပေတည်း။ စက္ခုပျက်ဆုံးလျှင်လည်း ထိုစက္ခုအကျိုးငှာ ရှေးဘဝ၌ အားစိုက်ခဲ့သော ကမ္မသင်္ခါရမှု ယခုတဘဝလုံး အားထုတ် သမျှသော ဆောင်ရွက်မွေးမြူမှုစုသည် ထိုစက္ခုပျက်ဆုံးရာတွင် အကုန်ပျက်ဆုံး ၍ပါ လေ၏။

အနမတဂ္ဂ သံသရာမှာ ကံပေါင်း အနမတဂ္ဂ စက္ခုပေါင်း အနမတဂ္ဂ သင်္ခါရမှုပေါင်း အနမတဂ္ဂ ကုန်ခဲ့လှပြီ။ နောက်ကိုလည်း ဤနည်းအတိုင်း

(၁၂၈)

သစ္စတ္တဒီပနီ

ကုန်လတ္တံ့၊ ထိုကြောင့် ဤစက္ခုသည် မိမိကိုမလွတ်သောသူကို နှစ်ပါးသော သင်္ခါရဒုက္ခမူတို့ဖြင့် နှိပ်စက်ခြင်းအမှု မြဲလေသောကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာသာ အမှန်ဖြစ်လေသတည်း။ ထိုစက္ခုအကျိုးငှာ ပြုအပ်သော ဒါနကုသိုလ် သီလကုသိုလ် ဘာဝနာဒကုသိုလ်များသည် ထိုအတူ နှိပ်စက်ခြင်းမြဲသော ဒုက္ခသစ္စာ အမှန်သာတည်း။ ပြုစု၍ ထမြောက်ပြီးသည့်နောက် ပျက်ဆုံးပြန်၍ မပြုမီက အတိုင်း ကျပြန်သမျှသည် သင်္ခါရဒုက္ခမူချည်းမှတ်။

မဂ်ကုသိုလ်သည် ပါရမီသမ္ဘာရမ္မနှင့် လေးသင်္ချေ ရှစ်သင်္ချေ တဆဲ ခြောက်သင်္ချေနှင့် ကမ္မာတသိန်း ပင်ပန်းရ၏။ နောက်ဆုံးဘဝ၌လည်း ပဋိပဒါနှင့် များစွာပင်ပန်းရ၏။ ထိုသို့ပင်ပန်းရသော်လည်း မဂ်ကိုတခါရပြီးနောက် ထိုမဂ်၏အာနိသင် ကုန်ဆုံးပြန်၍ ထိုမဂ်ကိုပင် တဘန်အားထုတ်ရပြန်သည် ဟူ၍ မရှိ။ ထိုအခါ အထမြောက်လျှင် အနုမတဂ္ဂဝဋ်ဒုက္ခကြီး အပြီးငြိမ်းပေသည်ဖြစ်၍ လေးသင်္ချေ ရှစ်သင်္ချေ တဆဲ ခြောက်သင်္ချေမျှ အပင်ပန်းခံရသော သင်္ခါရမူသည် မဂ်ဖိုလ်နှိပ်စက်မှု မဆိုလောက်။ တရက်အပင်ပန်းခံ၍ ငွေကုဋေ တရာ ကြွယ်ဝလျက် တသက်လုံး ချမ်းသာသောသူမှာ အပင်ပန်းခံရသော တရက်မူသည် ဒုက္ခမူမဆိုလောက်။ သုခမူသာ ဆိုထိုက်သကဲ့သို့တည်း။

သင်္ခါတဋ္ဌအမြွက် ပြီး၏။

နှိပ်စက်၊ ပြုပြင်၊ ပူပင်၊ ဘောက်လှဲ။ ။ ဟူသော သဘောလေးချက်တွင် စက္ခုမှာ ပူပင်မှုအဘယ်နည်း။

“စက္ခု အာဒိတ္တံ၊ ကေန အာဒိတ္တံ၊ ဣဂဂ္ဂိနာ အာဒိတ္တံ” အစရှိသော အာဒိတ္တသုတ်နှင့် အညီ—

ဣဂမိး၊ ဒေါသမိး၊ မောဟမိး၊ ဇာတိမိး၊ ဇရာမိး၊ မရဏမိး၊ သောကမိး၊ ပရိဒေဝမိး၊ ဒုက္ခမိး၊ ဒေါမနဿမိး၊ ဥပါယံာသမိး။

ဟူ၍ တဆဲ တပါးရှိ၏။ ပကတိသောမိးသည် အမှိုက်ကို လောင်သကဲ့သို့ ထိုတဆဲ တပါးသော မိးသည် စက္ခုကိုလောင်၏။ စက္ခုသည် မီးစာဖြစ်၏။ စက္ခုသည် ဣဂမိး၏ ပွားစီးရာဌာနဖြစ်၏။ ဒေါသမိး၏ ပွားစီးရာ မောဟမိး၏ ပွားစီးရာ ဇာတိမိးစသည်တို့၏ ပွားစီးရာဌာနဖြစ်၏။ စက္ခုကို ငါ့ဟူ၍ ၎င်း၊ ငါ၏ ဥစ္စာဟူ၍ ၎င်း၊ ငါ၏ ကိုယ်ဟူ၍ ၎င်း စွဲလမ်းသောဣဂသည် စက္ခု၌ ပွားစီးသော ဣဂမိးမည်၏။ ငါ၏စက္ခုကို ထိပါးဘိသည်ဟု အမျက်ထွက်သော ဒေါသသည် စက္ခု၌ပွားစီးသော ဒေါသမိးမည်၏။ စက္ခုကို နိစ္စဓုဝစသော အနေနှင့် တွေဝေသောမောဟသည် စက္ခု၌ပွားစီးသော မောဟမိးမည်၏။ ဇာတိစသည်တို့မှာ အောက်၌ဆိုခဲ့ပြီ။

ဤသို့ မီးတဆဲ တပါးအမြဲပွားရာဖြစ်သော စက္ခုသည်အမြဲလျှင် ပူပန်စေ
 အပ်သော သဘောရှိ၏။ ထိုမီးတဆဲ တပါး တောက်လောင်၍ နေသောထိုစက္ခု
 ကို ကိုယ်အင်္ဂါတခုပြု၍ သံသရာ၌ကျင်လည်သောသူကို ထိုစက္ခုသည် အမျိုး
 မျိုးသောဒုက္ခတို့ဖြင့် ပူပန်စေ၏။ စက္ခုရှိနေသည့် အတွက်ကြောင့် အဆင်း
 သဏ္ဍာန်လျှင် အာရုံရှိသော လောဘမှု ဒေါသမှု မောဟမှုတို့သည် နေ့စဉ်
 အတိုင်းဖြစ်ပွားကုန်၏။ ထိုလောဘမှု ဒေါသမှု မောဟမှုတို့ကြောင့် ယခုဘဝ
 ၌၎င်း၊ နောက်ဘဝ အဆက်ဆက်တို့၌၎င်း ဖြစ်လတ္တံ့သော ဇာတိမှု ဇရာမှု
 မရဏမှု စသည်တို့လည်း နေ့စဉ်အတိုင်းဖြစ်ပွားကုန်၏။ ဤသို့ပွားမှုသည်လည်း
 စက္ခုရှိနေသောပုဂ္ဂိုလ်ကို စက္ခု၏ပူပန်စေမှုပင်တည်း။ ပုဂ္ဂိုလ်က ပူမှန်းမှသိ
 သော်လည်း ပူမှုရောက်ပြီးပင် ဖြစ်သတည်း။

သန္တာပဋ္ဌအမြက်ပြုပြီး၏။

နိပ်စက်၊ ပြုပြင်၊ ပူပင်၊ ဘောက်လှဲ။ ။ ဟူသော သဘောလေးချက်တွင်
 စက္ခုမှာ ဘောက်လှဲမှု အဘယ်နည်း။

ကျင်နာ ကိုက်ခဲခြင်း၊ ကျိန်းစင် ပူလောင်ခြင်း၊ သလိပ် သည်းခြေ သွေး
 လေ လှမ်းမိုး၍ စက္ခုကိုစွဲကို မဆောင်နိုင်ခြင်း၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း၊ ပျက်ဆုံးခြင်း
 ဤအလုံးစုံသည် ဘေခက်လဲမှုပေတည်း။ ထိုဘောက်လဲမှုသည် အဇ္ဈတ္တသန္တာန်မှ
 ဓာတ်လေးပါးချောက်ချားမှု၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်မှ အန္တရာယ်အမျိုးမျိုး ထိပါးမှု
 တို့နှင့် ကြိုက်ကြံ့ခဲ့သည်ရှိသော် မျက်တောင်တခတ် လျှပ်တပြက်ခန့် ကာလ
 အတွင်း၌ပင် ခဏခြင်းဘောက်ပြန်ပြောင်းလဲခြင်း သဘောရှိ၏။ ဘောက်ပြန်
 ခွင့် ဆိုသော်လည်း ဤရွေ့၍မျှသော ခဏကာလအတွင်းကား ဘောက်ပြန်
 ခြင်း မရှိဟု စိတ်ချရသော ခဏကာလဟူ၍ မျက်တောင်တခတ်မျှမရှိ၊ မကျင်
 မနာနိုင်သောခဏဟူ၍ မျက်တောင်တခတ်မျှမရှိ၊ မဆုတ်မယုတ် နိုင်သော
 ခဏဟူ၍မျက်တောင်တခတ်မျှမရှိ။

မပျောက်မဆုံးနိုင်သော ခဏဟူ၍ မျက်တောင်တခတ်မျှမရှိ၊ လှိုင်းကြမ်း
 လေကြမ်း သားရဲအမြဲထူထပ်သော ကမ်းမမြင် ပင်လယ်ပြင်မှာ ရေမြှုပ်ခဲကြီး
 ကို ဘောင်စီး၍နေရသော ယောက်ျားအား မိမိမှီတုယ်သော ရေမြှုပ်ခဲ၏
 ခိုင်မြဲခြင်း မရှိသည့် အတွက်ကြောင့် လှိုင်း လေ အစရှိသော အလုံးစုံသည်
 ကြောက်ဘွယ် လန့်ဘွယ် ထိတ်ဘွယ် ရှုံ့ဘွယ် စိုးရိမ်ဘွယ် ကြောင့်ကြဘွယ်
 ချည်း ဖြစ်ကုန်၏။ သိကြားမင်း ဘန်ဆင်းသော မဟာပစ္စရိတ် ဘောင်ကြီး
 သဘောကြီးမှာစီးရသောသူတို့အား လှိုင်းလေ အစရှိသော အလုံးစုံတို့သည်

ကြည့်ရှုဘွယ် စိတ်နှလုံးကြည်ဘွယ် ပျော်ရွှင်ဘွယ်ချည်းဖြစ်ကုန်၏။ ဤဥပမာဖြင့် လှိုင်းလေအစရှိသည်သည် ကြောက်မက်ဘွယ် အစစ်မဟုတ်၊ မိမိ၏မိရာ ရေမြုပ်ခဲ၏ ဘောက်ပြန် လွယ်မှုသည်သာ ကြောက်မက်ဘွယ်အစစ် ဖြစ်ကြောင်းကို သိစေသည်။

သတ္တဝါတို့၌ကိုယ်အင်္ဂါပြု၍ ဆောင်ရွက်ရသော ရုပ်တရားနာမ်တရားစုသည် အလွန်ဘောက်ပြန်မှုလွယ်လှ၏။ အနည်းငယ်သော အပူ ထိပါးလျှင်ပင် ခဏခြင်း အနေပျက်၏။ ထိုနေရာမှာ ရှိရင်း ရုပ်ဟောင်းနာမ်ဟောင်းခဏခြင်းကွယ်ဆုံး၏။ အနိဋ္ဌရုပ်သစ်နာမ်သစ် ခဏခြင်းပြောင်းလဲ၏။ အနည်းငယ် တောင်လေ မြောက်လေ ထိပါးရုံမျှ နှင့်ပင် ထိုနေရာမှာ ရှိရင်း ရုပ်စု နာမ်စု ခဏခြင်း ပျက်ဆုံးပျောက်ကွယ်လေ၏။ အနိဋ္ဌ ရုပ်သစ် နာမ်သစ် ခဏခြင်း ပြောင်းလဲ၏။ သန်းငယ် ကြမ်းပိုးငယ် ထိပါးကိုက်ခဲသည့် အတွက်နှင့်ပင် ပြိုပျက်ပြောင်းလဲ၏။

ဤသို့လျှင် ရေမြုပ်ခဲကဲ့သို့ ဘောက်လဲ ဘောက်ပြန် အလွန်မြန်လှသည့် အတွက် ပျက်ဆုံးမှုအလွန်မြန်လှသော ရုပ်ခဲနာမ်ခဲတို့ကို ကိုယ်အင်္ဂါပြု၍ ဆောင်ရွက်ရသည့်အတွက်ကြောင့် အဇ္ဈတ္တသန္တာန်မှ ဖြစ်သော ရောဂါဆိုး အနာဆိုး အစရှိသော ကြောက်ဘွယ် လန့်ဘွယ် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြဘွယ်ပေါင်း အနန္တ အယုတ်အားဖြင့် ကိုယ်အင်္ဂါဖြစ်သော ရုပ်အစိတ်နာမ်အစိတ်ကို ဖျက်ဆီးနိုင်သော သန်းငယ် ကြမ်းပိုးငယ် ဖြုတ်ငယ် ခြင်ငယ် ခြေပရွက်ငယ်တို့မှစ၍ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ဖြစ်သော ကြောက်ဘွယ် လန့်ဘွယ် စိုးရိမ်ဘွယ်ပေါင်းအနန္တ များပြားလျက် ရှိနေကြသည်။ ထိုဘေးအန္တရာယ်တို့ ထိပါးလာခဲ့လျှင် မဘောက်ပြန်နိုင်သော အခါဟူ၍ မျက်တောင်တခတ်မျှ မရှိ၊ မသေနိုင်သော အခါဟူ၍ မျက်တောင်တခတ်မျှ မရှိ၊ ပဋိသန္ဓေနေောင် ဘဝင် တဆဲ ခြောက်ချက်မှ နောက်၌ အသက်ထက်ဆုံး သေကွက်ချင်း သေချက်ချင်း စပ်၍ သွားတော့သည်။

ဘောက်ပြန်လိမ့်မည်ကို မစိုးရိမ်ရသော ခဏဟူ၍ မရှိ၊ သေလိမ့်မည်ကို မစိုးရိမ်ရသော အခါဟူ၍ မရှိ၊ ဘောက်ပြန်ရန်အကြောင်း ဆိုက်တိုက်ခဲ့သည် ရှိသော် အပြင်းအထန် ပူခြင်း အေးခြင်း ကျင်နာခြင်းဒုက္ခကို ခံရကုန်၏။ အနာအမျိုးမျိုး ရောဂါအမျိုးမျိုး နှိပ်စက်သည်ကို ခံရကုန်၏။ မျက်စိအင်္ဂါ ပျက်ခြင်း နားအင်္ဂါပျက်ခြင်းစသော အရုပ်ပျက် အဆင်းပျက်ဒုက္ခကို ခံရကုန်၏။ လက်ပြတ်ခြင်း ခြေပြတ်ခြင်း စသော ဒုက္ခကို ခံရကုန်၏။ ဖြစ်ဆဲသော ဒုက္ခကို ပျောက်ငြိမ်းရန် ကြောင့်ကြစိုက်မှု ဖြစ်လတ္တံ့သော အလားကို မြော်၍

မဖြစ်စေခြင်းငှာ ကြောင့်ကြစိုက်မှုတို့သည်လည်း အကျဉ်းအားဖြင့် လောက၌ ကြောက်ရခြင်းဟူသမျှ လန့်ရခြင်းဟူသမျှ ထိတ်ရခြင်းဟူသမျှ ရှုံ့ရခြင်းဟူသမျှ ကြည်ရှောင်ရခြင်း တိမ်းဖယ်ရခြင်း ပုန်းအောင်းရခြင်း ကိုးကွယ်မှုပြုရခြင်း အဘော်အပေါင်းနှင့် သွားလာနေထိုင်ရခြင်း မြို့တည်ထောင်၍နေရခြင်း ရွာတည်ထောင်၍နေရခြင်း အမိုးအကာအိမ်ရာဝင်းခြံနှင့် နေရခြင်း တုတ်ထား လက်နက်စွဲရခြင်း ဆေးဝါးအစောင့်အရှောက် မကင်းရခြင်း အစာရေစာ အတွက် ကြောင့်ကြစိုက်ရခြင်း အစရှိသော အလုံးစုံသော ဒုက္ခမှုတို့သည် ဝိပရိဏာမသဘောရှိသော ရုပ်တရားနာမ်တရားတို့ကို ကိုယ်အင်္ဂါပြုမှုကြောင့် ဖြစ်ရသော ဒုက္ခမှုတို့သာတည်း။

စက္ခု၌ဝိပရိဏာမဋ္ဌအမြွက်ပြုပြီး၏။

သောတ, သာန, ဇိဝှါ, ကာယ, မနောတို့ကိုလည်း စက္ခုနှင့်ထပ်တူသိလေ။

ဒုက္ခသစ္စာပြီး၏။

သမုဒယသစ္စာအနက် ၄-ချက်

ဆည်းပူး, နှင်းဆောင်, ဘွဲ့နှောင်, နှောင့်ရှက်, အချက်လေးပါး၊ ဒုက္ခပွား- ဟူသော သမုဒယသစ္စာ အနက်လေးချက်တွင် တဏှာမှာ ဆည်းပူးခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။

အဆောက်အဦးနှင့် တကွသော မျက်စိအင်္ဂါ နားအင်္ဂါ အစရှိသော ဒုက္ခ သစ္စာတရားတို့ကို အနုမတဂ္ဂသံသရာတွင် အစဉ်ဖြစ်ပွားစေခြင်း အမှုသည် ဆည်းပူးခြင်း မည်၏။ ဖြစ်ပွားခြင်းကို အလိုရှိသော တဏှာကြောင့် ဖြစ်ပွား ရသည်ဖြစ်၍ တဏှာသည် ထိုတရားတို့ကို ဆည်းပူးသည်မည်၏။

အာယုဟနဋ္ဌအမြွက်ပြုပြီး၏။

တဏှာမှာ ဆောင်နှင်းခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။

တခုတခုသောဘဝ ဆုံးပြန်လျှင် စုတိ၏အခြားမဲ့မှာ မျက်တောင်တခတ် စခမျှ ခဏအလပ်မရှိရအောင် ဘဝတခုကို အမြဲဆက်လက် ထူထောင် ဆောင်နှင်းခြင်းတည်း။ ဘဝကိုသာယာသော တဏှာနုသယ တန်းလန်နှင့် စုတိကျလျှင် ဘဝဆစ် အမြဲပေါ်သည်ကို ဆောင်နှင်းဆိုသည်။

နိဒါနဋ္ဌပြီး၏။

(၁၃၂)

သစ္စတ္တဒီပနီ

တဏှာမုာ ဘွဲနှောင်ခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။

သတ္တဝါတို့၏ ဘဝခန္ဓာတို့၌ အကျပ်အတည်း အမြဲဘွဲနှောင်ခြင်းတည်း၊ နွားကိုချည်တိုင်၌ ခိုင်လှစွာသောကြိုးဖြင့် ချည်နှောင်၍ ထားသကဲ့သို့တည်း၊ နွားနှင့် သတ္တဝါ၏စိတ်၊ ချည်တိုင်နှင့်ဘဝခန္ဓာ၊ ခိုင်လှစွာသော ကြိုးနှင့်တဏှာ။

သံယောဂဋ္ဌာပြီး၏။

တဏှာမုာ နှောင့်ရှက်ခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။

ရံခါရံဘန် သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားကို ကြားနာရ၍ ဘဝသံသရာမှ ထွက်မြောက်ရန် အကြံဖြစ်ပေါ်၍ လာခဲ့သည် ရှိသော် ထိုအကြံအစည်ကို ပျက်အောင်နှောင့်ယှက်ခြင်းတည်း၊ ထောင်၌ နေရသော အကျဉ်းသားသည် ထောင်မှ ထွက်သွားမည် ကြံစည်လှုပ်ရှားရာ ထောင်မှူး ထောင်ကြပ် သိ၍ မလှုပ်ရှားနိုင်အောင် ရိုက်လှဲ ထောင်ထဲခြင်းကိုပြုသကဲ့သို့တည်း။

ပလိဗောဓဋ္ဌာပြီး၏။

တခုတခုသောဘဝ၌လည်း ဘွားမြင်သည်မှစ၍ အစဉ်အတိုင်း တနှစ်ထက် တနှစ် လောဘအာရုံ ဒုက္ခအသိုက်အအုံ ပွားများမှုကား အာယုဟနုဋ္ဌတည်း၊ စိတ်နှလုံးအားလပ်ခွင့် မရအောင် တချိုးလျှင်တခု ဒုက္ခဝတ္ထုမူတို့ကို အမြဲ ဆက်လက် တည်ထောင်မှုကား နိဒါနုဋ္ဌတည်း၊ စိတ်ကို ဒုက္ခဝတ္ထု ဒုက္ခမူတို့၌ အကျပ်အတည်း ဘွဲစည်းထားသည်ကား သံယောဂဋ္ဌတည်း၊ ဒုက္ခဝတ္ထု ဒုက္ခ မူတို့မှ ထွက်မြောက်ရန် ဖြစ်သော အကြံအစည်တို့ကို ထမြောက်ခွင့် မရဘဲ ခဏခြင်းပျက်အောင် နှောင့်ယှက်သည်ကား ပလိဗောဓဋ္ဌတည်း။

သမုဒယသစ္စာပြီး၏။

နိရောဓသစ္စာအနက် ၄-ချက်

ကျွတ်လွတ်, ဆိတ်ကွေ့, မသေ, မပြု, ဤလေးခု၊ သုခအမှန်ထား-ဟူသော နိရောဓသဘောလေးချက်တွင် နိဗ္ဗာန်မှာ ကျွတ်လွတ်မှု အဘယ်နည်း။

သမုဒယသစ္စာ တဏှာ၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုပင်တည်း၊ တဏှာချုပ်ငြိမ်း၍ ဒုက္ခ သစ္စာ၌ ပြဆိုခဲ့သော ဒုက္ခစုမှ ကျွတ်လွတ်သည်ကို “ကျွတ်လွတ်” ဆိုသည်။

နိဿရဏဋ္ဌာပြီး၏။

သစ္စာတရားစီပန်

တဏှာနှင့်တကွ ထိုဒုက္ခပလိဗောဓ အရှုပ်အထွေး အချင်းခပ်သိမ်း ကင်းရှင်း ကွင်းကွေ့သည်ကို “ဆိတ်ကွေ့” ဆိုသည်။
ဝိဝေကဋ္ဌပြီး၏

စက္ခုစသော သင်္ခတ တရားတို့မှာသာ သေခြင်း ဟူသော မရဏဘေး ထက်ကြပ်ရှိနေသည်။ ထိုတင်္ခတတရားတို့ကို မိမိကိုယ်ပြု၍ ကျင်လည်သောသူတို့ မှာ မရဏဘေးကို မစိုးရိမ်ရသောအခါ ဟူ၍ မျက်တောင်တခတ်မျှမရှိ၊ အသင်္ခတ ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်မှာမူကား မရဏဘေးဟူ၍ မရှိ၊ ထိုသို့ မရှိ သည်ကို “မသေ” ဆိုသည်။

အမတဋ္ဌပြီး၏။

စက္ခုစသောသင်္ခတ တရားတို့၌သာအထက်ကပြဆိုခဲ့ပြီးသော သင်္ခါရဒုက္ခမှ ရှိနေသည်။ နိဗ္ဗာန်မှာ သင်္ခါရဒုက္ခမှမရှိ ကံဖြစ်ပေါ်ခြင်း မရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပေါ်အောင် လုပ်ဆောင် ရခြင်းလည်း မရှိ၊ နိစ္စတရားဖြစ်သောကြောင့် တည်နေရန် ပြုပြင်ဘွယ်လည်း မရှိ၊ ဘောက်ပြန်ခြင်း မရှိသောကြောင့် စိုးရိမ်မှုနှင့်ကြောင့်ကြစိုက်ဘွယ်လည်းမရှိ၊ ထို့ကြောင့် ‘မပြု’ အသင်္ခတဋ္ဌ ဟူ၍ ဆိုသည်။

နိရောဓသစ္စာပြီး၏။

မဂ္ဂသစ္စာအနက် ၄-ချက်

ထွက်မြောက်၊ တည်ခိုင်၊ မြင်နိုင်၊ ကြီးကဲ၊ ဤလေးနဲ့ဆင်းရဲငြိမ်းလမ်းထား- ဟူသော မဂ္ဂသစ္စာ၏အနက်လေးချက်တွင်ထွက်မြောက်ကားအဘယ်နည်း။ သမုဒယသစ္စာ တဏှာကို ချုပ်ငြိမ်းအောင် လုပ်ဆောင် အားထုတ်သော ပယောဂမှပေတည်း။ တဏှာသည် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတရားကို သုခထင်မှတ်၍ တွယ်တာ၏။ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ ဉာဏ်ဖြင့် ခန္ဓာနာမ်ရုပ်၏ ဒုက္ခအစစ် ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပေါ်သောအခါ တဏှာချုပ်ငြိမ်း၏။ ဝဇ္ဇဒုက္ခကျွတ်လွတ် ၏၊ ချမ်းသာသုခအစစ်အမှန်ကား တဏှာချုပ်ငြိမ်းမှု တခုသာရှိ၏။ တဏှာ ချုပ်ငြိမ်းမှုမှတစ်ပါး အမြဲတည်သော ချမ်းသာသုခဟူ၍ တခုမျှမရှိ၊ ထို့ကြောင့် ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိအလုပ်သည် ဒုက္ခမှထွက်မြောက်ရန် လမ်းမှန် အစစ်ဖြစ်သ တည်း။

နိဗ္ဗာန်ဋ္ဌပြီး၏။

(၁၃၄)

သစ္စတ္တဒီပနီ

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမှာ တည်ခိုင်ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ညောင်ပင်၏ ရေသောက်မြစ်တို့သည် ညောင်ပင်ကို ကြီးပွားစည်ကား ခိုင်မြဲအောင် ကောင်းစွာ တည်ရာ၏အဖြစ်ကို ပြီးစေနိုင်သကဲ့သို့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တို့သည် အလုံးစုံသော အရိယသီလဂုဏ် သမာဓိဂုဏ် ပညာဂုဏ်တို့ကို ကြီးပွားစည်ကား ခိုင်မြဲအောင် ကောင်းစွာတည်ရာ၏အဖြစ်ကို ပြီးစေနိုင် သည်။ ဤသို့ အရိယဂုဏ်ကျေးဇူးတို့၏ ကောင်းစွာတည်ရာ၏ အဖြစ်ကို ပြီးစေနိုင်သည်ကို 'တည်ခိုင်' ဆိုသတည်း။

ဟေတုဋ္ဌာပြီး၏။

ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ကို ရသည်ရှိသော် ရှေး၌ တကြိမ်တခါမျှ မမြင်ဘူးရသော နတ်ဘုံ နတ်နန်းတို့ကို မျက်မှောက်ထင်ထင် အလင်းမြင်ရသကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန်ကို အလင်းမြင်ရသည်ကို 'မြင်နိုင်' ဆိုသည်။

ဒဿနုဋ္ဌာပြီး၏။

လောကီဖြစ်သော သီလ သမာဓိ ပညာတို့သည် တဏှာ၏အုပ်စိုးချက်ကို ခံရကုန်၏။ တဏှာလျှင် အကြီးအကဲရှိကြကုန်၏။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟုဆိုအပ်သော လောကုတ္တရာ သီလ သမာဓိ ပညာတို့သည်ကား တဏှာကို အကြွင်းမဲ့ သတ် နိုင်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍ တဏှာ၏နယ်မှ ကျွတ်လွတ်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍ မိမိလျှင် အကြီးအကဲရှိကြကုန်၏။ မိမိကိုယ်ကို မိမိတို့အစိုးရကြကုန်၏။ ဤသို့မိမိကိုယ်ကို မိမိတို့က အစိုးရသည်ကို 'ကြီးကဲ' ဆိုသည်။

အဓိပတေယျဋ္ဌာပြီး၏။

သစ္စတ္တဒီပနီပြီး၏။

အနတ္တဒီပနီ ၃-ကျမ်းတွဲ
ဤတွင် ပြီးပြီ

ကျေးဇူးရှင်လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး
စိရင်တော်မူအပ်သောကျမ်းစာများ

အနတ္တဒီပနီ
 အနတ္တပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာ
 အနတ္တဝိဘာဝနာပါဠိ နိဿယ
 အနတ္တာနိသံသ
 အနတ္တဒီပနီကျမ်းသစ်
 အနုဒီပနီပါဠိ
 အမိန့်တော်ပြန်တမ်း
 အလင်းကျမ်း
 အန္တရာယ်ကင်း ဘုရားရှိခိုး အကျဉ်း
 အကျယ်
 အန္တရာယ်ကင်းပဗ္ဗာဇနိယ ကမ္မဒဝါစာ
 အာဇီဝဋ္ဌမက အဆုံးအဖြတ်
 အာနုပါနဒီပနီ
 အာဝေနိက ဂုဏ်တော်ပါဠိ နိဿယ
 အာဟာရဒီပနီ
 ဣဏပရိဘောဂ ဝိနိစ္ဆယ
 ဥပသမ္ပဒဝိနိစ္ဆယ
 ဥပပေအလင်းပြကျမ်း
 ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ
 ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ
 ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး
 ခရစ်ယန်ပုစ္ဆာအဖြေကျမ်း
 ခန္ဓာအာယတန ဓာတ် သစ္စာ လင်္ကာ
 ကျမ်း
 ဂမ္ဘီရကဗျာကြီး
 ဂမ္ဘီရကဗျာဒီပနီပါဠိ
 ဂါရဝဝိနိစ္ဆယပါဠိ
 ဂုဏ်တော် ၉-ပါးနှင့်ဘာဝနာ ၄၀
 ဂေါဏသုရာဒီပနီ

စတုသစ္စဒီပနီ
 စက်ပရိတ်တော်ကြီး
 စေတီယင်္ဂဏဝိနိစ္ဆယ
 ဒဠိကမ္မဒီပနီပါဠိနိဿယ
 ဒါနဒီပနီ
 ဒီသာသနဝိနိစ္ဆယ
 ဒွန်ရဟန်းကမ္မဝါ
 ဓမ္မဒီပနီ
 ဓမ္မစကြာ နှင့် အနတ္တ လက္ခဏသုတ်
 ပါဠိတော်နိဿယ
 ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းသစ်
 နိယာမဒီပနီ
 နိရုတ္တိဒီပနီပါဠိ
 နိရုတ္တိဒီပနီ နိဿယ
 နိဂ္ဂဟဩဝါဒကထာ
 နိဗ္ဗာနဒီပနီ
 နိဗ္ဗာနဝိသဇ္ဇနာ
 နိဗ္ဗာနမဂ္ဂ ဒီပနီ
 နှိုင်းတိုင်း ပုစ္ဆာ အဖြေ ပေါင်းချုပ်
 နှိုင်းခြား ပုစ္ဆာ အဖြေပေါင်းချုပ်
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒီပနီ
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကျဉ်းလင်္ကာ
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကေခက်
 ပဋ္ဌာနုဒ္ဒေသဒီပနီ ပါဠိနိဿယ
 ပဋ္ဌာနုဒ္ဒေသ ပါဠိ
 ပဓာနသုတ်ပါဠိတော် နိဿယသစ်
 ပရမတ္ထဒီပနီပါဠိ
 ပရမတ္ထဒီပနီ နိဿယ (ပ-ဒု)
 ပရမတ္ထသံခိပ်ကျမ်း

လယ်တီဆရာတော် ကျမ်းစာများ

ပရိဝါသ် ကမ္မဝါ
 ပဉ္စသီလဝိနိစ္ဆယ
 ပဉ္စဂံဒီပနိ ပါဠိ
 ပုဏ္ဏောဝါဒကမ္မဋ္ဌာန်း
 ပြင်သစ်ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇာနာကျမ်း
 ပါရမီ ဒီပနိ
 ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ ပြာဟ္မဏဘာသာ ၂-ဘာ
 သာရှင်းလင်းချက်
 ဗောဓိပက္ခိယ ဒီပနိ
 ဘယဝိနာသက ဒီပနိ
 ဘာဝနာ ဒီပနိ
 ဘာသာရေးပုစ္ဆာအဖြေပေါင်းချုပ်
 မဟာသရဏဂုံကြီးပါဠိ နိဿယ
 မဟာသယန ဒီပနိ
 မဟောသဓာ ကျေးစေခဏ်းရတု
 မင်္ဂလသုတ်ပါဠိတော် နိဿယ
 မဂ္ဂင် ဒီပနိ
 မူလပရိယာယသုတ္တတ္ထဒီပနိ
 မိုးပရိတ်တော်ကြီးနှင့်မိုးကမ္မဝါ
 ရုပ်ပွားဆင်းတုပုစ္ဆာအဖြေ
 ရုပ်ပိုင်းအကျဉ်းနှင့်သုတ်ပါဠိတော်
 ရူပဒီပနိ
 ရောဂန္တရဒီပနိ
 လက္ခဏဒီပနိ
 လက္ခဏာတော်ကြီးဘုရားရှိခိုး

လန်ဒန်ဒေဝီပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇာနာပါဠိနိဿယ
 ဝဿဝါသ်ကပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇာနာ
 ဝိကာလဘောဇနအဆုံးအဖြတ်
 ဝိနယသံခိပ်ကျမ်း
 ဝိနိစ္ဆယဘူစိကျမ်း
 ဝိပဿနာဒီပနိ
 ဝိရတီသီလဝိနိစ္ဆယ
 ဝိဝဋ္ဌဒီပနိ
 ဝိဇ္ဇာမဂ္ဂဒီပနိ
 သရဏဂုံဝိနိစ္ဆယကျမ်းသစ်
 သသင်္ခါရအသင်္ခါရဝိနိစ္ဆယ
 သင်ပုံးကြီးသံခိပ်
 သစ္စတ္ထဒီပနိ
 သတ္တဋ္ဌာနကောသလ္လဒီပနိ
 သတ်ပုံသံခိပ်
 သဒ္ဓသံခိပ်ကျမ်း
 သာသနဒါယဇ္ဇဒီပနိ
 သာသနဝိသောဓနိ
 သာသန သမ္မတ္တဒီပနိ
 သိက္ခာဂဟနဝိနိစ္ဆယ
 သီလဝိနိစ္ဆယ
 သုကုမာရဒီပနိ
 သောမနဿုပေက္ခာဒီပနိ
 သုံဝေဂလေးချိုးနှင့် အဓိပ္ပာယ်

(ကျမ်းပေါင်း-၁၀၃)

ဟံသာဝတီ စာအုပ်တိုက်
၃၅၇-ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်း- ရန်ကုန်မြို့
စာအုပ် ၃-ကျပ်၊

